

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄ - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2012

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ

ΤΑΜΙΑΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΣΚΑΣ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΒΛΑΧΟΝΙΚΟΛΕΑ-ΣΤΑΘΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (από 1-2-2012)
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (μέχρι 31-1-2012)
ΤΡΙΓΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΝΟΜΟΙ**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4038/13-2-2012
ΦΕΚ 14/2-2-2012 (τ.Α')****Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ,
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

Άρθρο 5

Ρυθμίσεις επείγοντων θεμάτων Υπουργείου
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

1. Η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3887/2010 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται χωρίς καμμία διάκριση ως προς την εθνικότητα όσων αιτούνται άδειες σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της Χώρας μας με τον όρο της αμοιβαιότητας.»

2. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3887/2010 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Μεταφορικές επιχειρήσεις συνιστούν:

α. Οι εμπορικές εταιρίες οποιασδήποτε νομικής μορφής, οι οποίες έχουν νομική προσωπικότητα και οι οποίες πληρούν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού με-

ταφορέα όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 300).

β. Τα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 300).

γ. Οι μεταφορικές επιχειρήσεις άλλης μορφής που δεν υπάγεται στις περιπτώσεις α' και β', οι οποίες ήδη λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου και οι οποίες μπορούν να λειτουργούν με τη μορφή αυτή για την περίοδο που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 14.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν. 3887/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Για τη χορήγηση Άδειας Οδικών Μεταφορών κάθε ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση στη Διεύθυνση Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία είναι αρμόδια για την επεξεργασία του φακέλου. Με την αίτηση υποβάλλονται και τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Καταστατικό σύστασης μεταφορικής εταιρίας οποιασδήποτε μορφής, σε περίπτωση σύστασης εταιρίας.

β. Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα.

γ. Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας (Π.Ε.Ε.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 346/2001 και τον Κανονισμό 1071/2009/ΕΚ.

δ. Δικαιολογητικά οικονομικής επιφάνειας. Ο τρόπος απόδειξης, καθώς και το ύψος της οικονομικής επιφάνειας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό 1071/2009/ΕΚ και την κατηγορία του οχήματος.

ε. Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου σύμφωνα με το π.δ. 346/2001.

στ. Αντίγραφο συμβολαίων ιδιοκτησίας ή μίσθωσης χώρων για εγκαταστάσεις για τη στάθμευση, φύλαξη και συντήρηση των οχη-

μάτων τους, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1071/2009/ΕΚ.»

4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 3887/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Οι επιχειρήσεις που έχουν άδεια να διεξάγουν διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές έχουν το δικαίωμα να διεξάγουν και εθνικές οδικές μεταφορές, με την ίδια άδεια, οι δε επιχειρήσεις που διεξάγουν εθνικές μεταφορές έχουν δικαίωμα να διεξάγουν και διεθνείς μεταφορές.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3887/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Οι άδειες κυκλοφορίας φορτηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων χορηγούνται αποκλειστικά για φορτηγά τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία εκπομπών EURO V ή μεταγενέστερων οδηγίων που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και δεν επιτρέπεται η αντικατάστασή τους με άλλα φορτηγά αυτοκίνητα μεγαλύτερου ή μικρότερου μικτού βάρους.»

6. Η παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3887/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, ως μεταβατική περίοδος ορίζεται η χρονική περίοδος που αρχίζει με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και λήγει την 27η Ιανουαρίου 2012.»

7. Η παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3887/2010 καταργείται.

8. Η παρ. 1 β του άρθρου 7 του ν. 3919/2011 καταργείται.

9. Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 7 του ν. 3919/2011, μετά τον αριθμό 1 διαγράφεται το «γράμμα α».

Άρθρο 6

Ρυθμίσεις επειγόντων θεμάτων
Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Μετά το άρθρο 38 του ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) προστίθεται άρθρο 38Α, ως εξής:

«Άρθρο 38Α

1. Επιτρέπεται η προβολή, δημοσιοποίηση και προώθηση των τομέων της επαγγελματικής δραστηριότητας δικηγόρου ή δικηγορικής εταιρίας, τόσο εντός της Ελλάδας όσο και στο εξωτερικό, στο μέτρο και βαθμό που καθορίζεται στο παρόν και με τρόπο που να συνάδει με το κύρος και την αξιοπρέπεια του δικηγορικού λειτουργήματος.

2. Επιτρέπεται ιδίως η δημοσίευση και κυκλοφορία επαγγελματικών καταχωρήσεων, έντυπα ή ηλεκτρονικά, στις εφημερίδες ή στα περιοδικά, με στοιχεία επικοινωνίας και αναφορά είτε σε τίτλους σπουδών που αφορούν σε επιστημονική ειδίκευση δικηγόρου - φυσικού προσώπου είτε σε τομέα δραστηριότητας.

3. Οποιαδήποτε προβολή ή δημοσιοποίηση δικηγόρου ή δικηγορικής εταιρίας δεν πρέπει:

(α) να είναι αθέμιτη,

(β) να είναι ανακριβής, αναληθής ή παραπλανητική,

(γ) να περιέχει αναφορά σε αριθμό υποθέσεων ή ποσοστά επιτυχίας του δικηγόρου σε δικαστηριακές ή άλλες υποθέσεις,

(δ) να περιλαμβάνει αναφορές ή συγκρίσεις με άλλους δικηγόρους ή δικηγορικές εταιρίες σε σχέση με την ποιότητα των υπηρεσιών ή την αμοιβή σε ωριαία βάση ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο χρέωσης,

(ε) να περιέχει ονόματα πελατών εκτός αν υπάρχει η συναίνεσή τους και εφόσον πρόκειται για καταλόγους δικηγόρων ή για εκδόσεις που αφορούν δικηγόρους,

(στ) να γίνεται στο ραδιόφωνο ή την τηλεόραση,

(ζ) να περιέχεται σε αφίσες ή να τοποθετείται σε υπαίθριες διαφημιστικές πινακίδες.

4. Απαγορεύεται σε δικηγόρο είτε ατομικά είτε ως μέλος δικηγορικής εταιρίας να δίνει συνεντεύξεις στον Τύπο, έντυπο και ηλεκτρονικό, αναπαράγοντας τη δημοσίευση στοιχείων ή πληροφοριών σε σχέση με εκκρεμούσα υπόθεση ενώπιον της Δικαιοσύνης.

5. Κάθε δικηγόρος ή δικηγορική εταιρία που

διατηρεί ή δημιουργεί επαγγελματική ιστοσελίδα, οφείλει να το γνωστοποιεί στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης εγγραφής.

6. Η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος, πέραν των ποινικών ή αστικών ή διοικητικών συνεπειών που τυχόν προβλέπονται σε άλλες διατάξεις, συνιστά και πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρούμενο δια προστίμου 1.000-10.000 ευρώ ανά παράβαση. Σε περίπτωση υποτροπής δικηγόρου επιβάλλεται η ποινή της προσωρινής παύσης από δύο έως έξι μήνες και πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο του ανωτάτου ορίου. Σε περίπτωση υποτροπής δικηγορικής εταιρίας επιβάλλεται η ποινή του προηγούμενου εδαφίου στο νόμιμο εκπρόσωπο αυτής.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών τα ανωτέρω πρόστιμα μπορούν να αναπροσαρμόζονται.»

2. Στο άρθρο 203 του ν.δ. 3026/1954 «περί του Κώδικος των Δικηγόρων» (Α' 235) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οι Σύλλογοι υποχρεούνται να δημοσιεύουν κατ' έτος, και μέσω της επίσημης ιστοσελίδας τους, τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό τους, καθώς και αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για τις πειθαρχικές υποθέσεις που εισάγονται σε αυτούς, τα στάδια της διαδικασίας και τις επ' αυτών αποφάσεις.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του π.δ. 81/2005 (Α' 120) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δύο ή περισσότεροι δικηγόροι μπορούν να συστήσουν «Αστική Επαγγελματική Δικηγορική Εταιρεία», με σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών, που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή. Η έδρα της εταιρείας ορίζεται με το καταστατικό της στην περιφέρεια του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο είναι εγγεγραμμένος τουλάχιστον ένας από τους εταίρους.»

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του π.δ. 81/2005 (Α' 120) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Δικηγορική Εταιρεία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα στην ημεδαπή, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων, καθώς και στην αλλοδαπή σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας της Ε.Ε. και της νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους υποδοχής.»

5. Το άρθρο 19 του ν. 2830/2000 (Α' 96) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 19

Γενικά προσόντα διορισμού

1. Συμβολαιογράφος διορίζεται, αφού τηρηθεί η νόμιμη διαδικασία επιλογής, όποιος έχει την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και πτυχίο νομικού τμήματος νομικής σχολής ημεδαπού Πανεπιστημίου ή πτυχίο νομικού τμήματος νομικής σχολής αλλοδαπού Πανεπιστημίου αναγνωρισμένο ως ισότιμο.

2. Έλληνες κατά το γένος που δεν έχουν την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να διοριστούν συμβολαιογράφοι, σύμφωνα με τις περιπτώσεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους, εφόσον διαθέτουν τα προσόντα της προηγούμενης παραγράφου.»

6. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 45 του ν. 3772/2009, που παρατάθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3858/2010, παρατείνεται έως την έναρξη ισχύος του παρόντος.

7. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 219 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97) προστίθεται η φράση «και στον αρμόδιο υπάλληλο του πλειστηριασμού, ενώ,».

8. Στην παράγραφο 1γ' του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226) προστίθεται εδάφιο β' ως εξής:

«1γ) Κατ' εξαίρεση της παρούσας υποπαραγράφου, δεν τίθενται σε διαθεσιμότητα λόγω επικείμενης συνταξιοδότησης (προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα) οι υπάλληλοι των γραμματειών των δικαστηρίων και εισαγγελιών, του

Ελεγκτικού Συνεδρίου, των εμμίσθων υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων της χώρας. Έναρξη ισχύος της παρούσας ορίζεται η 27.10.2011.»

9. Στην περίπτωση β' της παρ. 7 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011 (Α' 152), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του ν. 4024/2011 (Α' 226) προστίθεται υποπερίπτωση σστ' ως εξής:

«7. σστ) οι υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των εμμίσθων υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων της χώρας. Έναρξη ισχύος της παρούσας ορίζεται η 27.10.2011.»

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορούν να εξαιρούνται από το καθεστώς εργασιακής εφεδρείας κατά ποσοστό 50%, υπάλληλοι συγκεκριμένων κατηγοριών και ειδικοτήτων του προσωπικού της καθεμίας εκ των εταιριών «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.», «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α.Ε.» και «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ Α.Ε.», προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή συνέχεια του έργου των εταιριών αυτών. Η εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου διαρκεί μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης και την έγκριση του οργανογράμματος της νέας εταιρίας. Έναρξη ισχύος της παρούσας ορίζεται η 1.1.2012.

Άρθρο 15

Ρυθμίσεις Γενικού Εμπορικού Μητρώου

1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3419/2005 τροποποιείται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι πράξεις και τα στοιχεία που καταχωρίζονται στη Μερίδα:

α) των φυσικών προσώπων,

β) των εμπορικών εταιριών και ενώσεων προσώπων,

γ) των υποκαταστημάτων που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1,

δ) των υποκαταστημάτων και πρακτορείων που αναφέρονται στις περιπτώσεις ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 1,

ε) των υποκαταστημάτων και πρακτορείων που αναφέρονται στην περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1.»

2. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3419/2005 τροποποιείται ως εξής:

«1. α) Η εμπορική δημοσιότητα πραγματοποιείται με:

(αα) την καταχώριση, αρχική ή μεταγενέστερη, στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο και

(ββ) τη δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. ή, κατά περίπτωση, το Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5, των πράξεων και στοιχείων για τα οποία επιβάλλεται υποχρέωση δημοσιότητας.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 3419/2005 τροποποιείται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και ο χρόνος της μεταφοράς στο Γ.Ε.ΜΗ., κατά προτεραιότητα, του περιεχομένου των Ειδικών και Νομαρχιακών Μητρώων Αωνύμων Εταιρειών, του Κεντρικού Μητρώου Αωνύμων Εταιρειών, των Μητρώων ή Βιβλίων Προσωπικών Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, των Μητρώων Αστικών Συνεταιρισμών και των Μητρώων Ευρωπαϊκών Ομίλων Οικονομικού Σκοπού.

Μέχρι την ολοκλήρωση της μεταφοράς αυτής, κάθε καταχώριση στα Βιβλία και Μητρώα που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο θεωρείται ως καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ..

Σε κάθε περίπτωση, οι υπόχρεοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις β', ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 οι οποίοι δεν έχουν εγ-

γραφεί στο Γ.Ε.ΜΗ. οφείλουν με αίτησή τους, να ζητήσουν την εγγραφή τους στο Γ.Ε.ΜΗ., υποβάλλοντας τις πράξεις και τα στοιχεία που θα ορισθούν με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κατά περίπτωση, ενώ για τους λοιπούς υπόχρεους του άρθρου 1 η κατάθεση της σχετικής αίτησης καθίσταται προαιρετική. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ολοκληρωθεί η καταχώριση κατά το προηγούμενο εδάφιο. Οι υπηρεσίες καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία που μεταφέρονται ή καταχωρίζονται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια και να καλούν τους υπόχρεους να προβαίνουν στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις και συμπληρώσεις.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταφοράς κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής, ορίζεται η παύση της αρμοδιότητας κάθε άλλου φορέα, για την τήρηση των Βιβλίων και Μητρώων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.».

.....

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4042/13-2-2012

ΦΕΚ 24/13-2-2012 (τ. Α')

Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σκοπός - Αντικείμενο - Πεδίο εφαρμογής

1. Με τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 9 της

Ενότητας Α' εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2008 «σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω ποινικού δικαίου» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L328/28/6.12.2008) και θεσπίζονται αποτρεπτικές, αποτελεσματικές και αναλογικές κυρώσεις, μέσω του ποινικού δικαίου, για τις περιπτώσεις που προκαλείται ή ενδέχεται να προκληθεί ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής ποινικής προστασίας του.

2. Με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 48 της Ενότητας Β' εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 312/3 της 22.11.2008) και θεσπίζονται μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων και περιορίζοντας το συνολικό αντίκτυπο της χρήσης των πόρων και βελτιώνοντας την αποδοτικότητά της.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α'

**ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
(ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ
2008/99/ΕΚ)**

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 2

(άρθρο 2 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Ορισμοί

Κατά την έννοια του νόμου αυτού νοούνται ως:

1) «Παράνομη»: κάθε παράβαση της νομοθεσίας που εκτίθεται στα Παραρτήματα Α' και Β' της παρούσας ενότητας, όπως εκάστοτε ισχύει.

2) «Προστατευόμενα είδη άγριας χλωρίδας και πανίδας»:

α) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο στ', τα είδη που απαριθμούνται:

αα) στο παράρτημα IV του άρθρου 20 της 33318/ 3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού (Β' 1289), όπως τροποποιήθηκε με την 14849/853 /2008 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 645), οι οποίες εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»,

ββ) στο Παράρτημα I του άρθρου 14 της 37338/1807/ 2010 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1495), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ, τα οποία ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 της εν λόγω απόφασης,

β) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο ζ', τα είδη που απαριθμούνται στα Παραρτήματα Α' ή Β' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/1997 του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 1996 «για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους».

3) «Οικότοπος/ενδιάστημα εντός προστατευόμενης περιοχής»: κάθε οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4 της 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφα-

σης ή κάθε φυσικός οικότοπος ή οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος Β' της 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης.

4) «Νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα (legal entity) που έχει το καθεστώς αυτό βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, πλην κρατών ή δημόσιων φορέων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας, καθώς και διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ
2008/99/ΕΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ - ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ
ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 3
(άρθρο 3 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)
Αδικήματα

Τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου:

- α) η απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό, που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες, στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
- β) η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση ή διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής εποπτείας των πράξεων αυτών και της επακόλουθης συντήρησης των εγκαταστάσεων διάθεσης, και συμπεριλαμβανομένων δράσεων που εκτελούνται από εμπόρους ή μεσίτες (διαχείριση των αποβλήτων), που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, στην ποιότητα του εδά-

φους ή στην ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·

- γ) η αποστολή αποβλήτων, οσάκις η δραστηριότητα αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 35 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων και διενεργείται σε μη αμελητέα ποσότητα, ανεξάρτητα από το εάν εκτελείται ως ενιαία μεταφορά ή ως πολλαπλές μεταφορές που φαίνονται αλληλένδετες·
- δ) η λειτουργία μονάδας, η οποία εκτελεί επικίνδυνες δραστηριότητες ή στην οποία αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα και η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει, εκτός της μονάδας, το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
- ε) η παραγωγή, η επεξεργασία, η διαχείριση, η χρήση, η κατοχή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η διάθεση πυρηνικών υλικών ή άλλων επικίνδυνων ραδιενεργών ουσιών που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν θάνατο ή σοβαρή σωματική βλάβη σε πρόσωπα ή ουσιαστική βλάβη στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
- στ) η θανάτωση, ο αφανισμός, η κατοχή ή η σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των ειδών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών·
- ζ) η εμπορία με προστατευόμενα είδη άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή μερών ή παραγώγων αυτών, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα των ειδών αυτών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών·

η) κάθε συμπεριφορά που προκαλεί την ουσιαστική υποβάθμιση του οικοτόπου/ενδιαιτήματος μέσα σε προστατευόμενη περιοχή·

θ) η παραγωγή, εισαγωγή, εξαγωγή, διάθεση στην αγορά ή η χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

Άρθρο 4

(άρθρο 6 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα νομικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, εφόσον τα αδικήματα αυτά διαπράττονται επ' ωφελεία τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου και ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου με βάση:

- α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου,
- β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου ή
- γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Τα νομικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα και στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στο άρθρο 3 επ' ωφελεία νομικού προσώπου, από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 5

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

(άρθρο 7 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Τα νομικά πρόσωπα, τα οποία θεωρούνται υπεύθυνα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, τιμωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως τρο-

ποποιείται με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 6

1. Για την εφαρμογή των άρθρων 2 έως 9, στην έννοια του όρου «παράνομη», όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2, εκτός των παραβάσεων της νομοθεσίας που περιγράφεται στα Παραρτήματα Α΄ και Β΄, περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες παραβάσεις:

- α) όλων των λοιπών κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) όπως ισχύει,
- β) των διατάξεων του ν. 3199/2003 (Α΄ 280), του ν. 3937/2011 (Α΄ 60) και του ν. 4014/2011 (Α΄ 209), καθώς και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των νόμων αυτών,
- γ) των διατάξεων του ν. 2939/2001 (Α΄ 179), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α΄ 94), καθώς και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του,
- δ) των διατάξεων του π.δ. 148/2009 (Α΄ 190).

Τα αδικήματα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄ και δ΄ της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160), όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

2) Για την εφαρμογή των άρθρων 2 έως 9, ο όρος «ιθύνουσα θέση» έχει την εξής έννοια:

«ιθύνουσα θέση»: η θέση που κατέχει φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο όταν έχει εξουσία, ενεργώντας ατομικά ή ως μέλος οργάνου, είτε να το εκπροσωπεί είτε να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό του είτε να ασκεί έλεγχο εντός αυτού.

Η έννοια του όρου αυτού ισχύει και για την εφαρμογή του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

3) Τα αδικήματα που κατ' ελάχιστο περιγράφονται στο άρθρο 3 τιμωρούνται σύμφωνα με τους όρους και τις διακρίσεις του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 1650/1986 (Α΄ 160) «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 28
του ν. 1650/1986 (Α΄ 160)

Το άρθρο 28 του ν. 1650/1986 τροποποιείται ως εξής:

1. Η παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος ασκεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α΄ 91) και το ν. 4014/2011 (Α΄ 209), ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, άδεια ή έγκριση, ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή έγκρισης που του έχει χορηγηθεί και υποβαθμίζει το περιβάλλον, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών ή και χρηματική ποινή 1.000,00 έως 60.000,00 ευρώ.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος προκαλεί ρύπανση ή υποβαθμίζει το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή και χρηματική ποινή 3.000,00 έως 60.000,00 ευρώ. Αν η πράξη του προηγούμενου εδαφίου τελέστηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή και χρηματική ποινή. Αν οι αρνητικές επιπτώσεις της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος είναι, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία

της υποβάθμισης, περιορισμένες επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή και χρηματική ποινή.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου:

- (α) τελέστηκε από υπαίτιο που σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ή και χρηματική ποινή 20.000,00 έως 150.000,00 ευρώ,
- (β) τελέστηκε με τον ανωτέρω σκοπό και το συνολικό οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των 73.000,00 ευρώ ή από υπαίτιο που διαπράττει εγκλήματα του παρόντος άρθρου κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το συνολικό οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των 15.000,00 ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη ή και χρηματική ποινή 60.000,00 έως 250.000,00 ευρώ,
- (γ) δημιούργησε, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης, κίνδυνο σοβαρής ή ευρείας ρύπανσης ή υποβάθμισης ή σοβαρής ή ευρείας οικολογικής και περιβαλλοντικής διατάραξης ή καταστροφής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ή και χρηματική ποινή 20.000,00 έως 150.000,00 ευρώ,
- (δ) δημιούργησε κίνδυνο θανάτου εμβρύου ή ανθρώπου ή εμφάνισης βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης σε νεογνό ή βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη ή και χρηματική ποινή 150.000,00 έως 500.000,00 ευρώ,
- (ε) είχε ως επακόλουθο σοβαρή ή ευρεία ρύπανση ή υποβάθμιση ή σοβαρή ή ευρεία οικολογική και περιβαλλοντική διατάραξη ή καταστροφή, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης ή το θάνατο εμβρύου ή ανθρώπου ή την εμφάνιση βαριάς σωματικής ή

διανοητικής πάθησης σε νεογνό ή τη βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη ή και χρηματική ποινή 150.000,00 έως 500.000,00 ευρώ.

Αν οι πράξεις των στοιχείων γ', δ' και ε' της παραγράφου αυτής τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή και χρηματική ποινή 60.000,00 έως 150.000,00 ευρώ.»

4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«5.1. Τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ιθύνουσα θέση σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο και ιδίως οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι ανώνυμων εταιριών, οι διαχειριστές εταιριών περιορισμένης ευθύνης, ο πρόεδρος του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου συνεταιρισμών, έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να εποπτεύουν και να ελέγχουν την τήρηση, από φυσικά πρόσωπα που τελούν υπό τις εντολές του, των διατάξεων του παρόντος νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση του εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος.

5.2. Το φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση, τιμωρείται ως αυτουργός για κάθε πράξη ή παράλειψη, που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού και τελέστηκε κατά ή εξ αφορμής της δραστηριότητας ή επιχείρησης του νομικού προσώπου, εφόσον αυτή δεν αποτράπηκε λόγω της παράλειψής του, από πρόθεση ή από αμέλεια, να ασκήσει την προβλεπόμενη στην περίπτωση 5.1 εποπτεία ή έλεγχο, ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ή αστική ή διοικητική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου ή του ίδιου νομικού προσώπου.

5.3. Αν η πράξη ή παράλειψη, που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού ή οποιαδήποτε μορφή συμμετοχής σε αυτές, τελέστηκαν προς όφελος νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση, πέραν της ποινικής ευθύνης του φυσικού προσώπου, επιβάλλεται και στο νομι-

κό πρόσωπο, ανάλογα με το είδος και τη σοβαρότητα των επιπτώσεων στο περιβάλλον:

- (α) διοικητικό πρόστιμο μέχρι του τριπλάσιου της αξίας του οφέλους που επιτεύχθηκε ή επιδιώχθηκε ή
- (β) προσωρινή ή σε περίπτωση υποτροπής οριστική απαγόρευση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή
- (γ) πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή
- (δ) η δημοσίευση, με δαπάνες του, της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης σε δύο ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας ή συνδυασμός των ανωτέρω κυρώσεων.

5.4. Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο και στην περίπτωση που η παράλειψη άσκησης της προβλεπόμενης στην περίπτωση 5.1. εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο, που κατέχει θύνοσα θέση, κατέστησε δυνατή την τέλεση από φυσικά πρόσωπα που τελούν υπό τις εντολές του, των ποινικών αδικημάτων, που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού προς όφελος του νομικού προσώπου.

5.5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζεται ο τρόπος, τα όργανα και η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων της περίπτωσης 5.3., καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

5.6. Το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης 5.3., αποτελεί έσοδο υπέρ του «Πράσινου Ταμείου» σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182).»

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αν ο δράστης των παραβάσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού περιορίσει ο ίδιος ή (αν) τρίτος που ενεργεί κατ' εντολή ή για λογαριασμό του συντελέσει, με έγκαιρη αναγγελία προς την αρχή,

αποτελεσματικά στην ουσιώδη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, που προκάλεσε η πράξη ή η παράλειψή του, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή μειωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή.»

6. Η παρ. 7 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του κεφαλαίου αυτού ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται το Δημόσιο, καθώς και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην περιφέρεια των οποίων τελέσθηκε το έγκλημα, το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, πανεπιστήμια, άλλοι επιστημονικοί φορείς, δικηγορικοί σύλλογοι, φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, μη κυβερνητικές οργανώσεις και φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο και με αίτημα ιδίως την αποκατάσταση των πραγμάτων, στο μέτρο που είναι δυνατή. Έγγραφη προδικασία δεν απαιτείται.»

Άρθρο 8

Τροποποίηση ποινικών διατάξεων

1. Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται η φράση «... καθώς και τη νομοθεσία περί προστασίας του περιβάλλοντος.».

2. Στο άρθρο 3 του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων κ.λπ.» (Α' 166) προστίθεται περίπτωση ιθ' και η υπάρχουσα περίπτωση ιθ' αναριθμείται σε κ' ως εξής:

«ιθ) τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις του άρθρου 28 παράγραφος 3 εδάφιο α' του ν. 1650/1986».

3. Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» (Α' 121) προστίθεται εδάφιο θ' ως εξής:

«θ) το άρθρο 28 του ν. 1650/1986».

Άρθρο 9

Ειδικές δικονομικές διατάξεις

1. Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση των εγκλημάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, ενεργείται και από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, συνεπικουρούμενους, εφόσον χρειαστεί και μετά από πρόσκλησή τους, από τους κατά περίπτωση αρμόδιους γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος τέλεσης. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος έχουν αρμοδιότητα για όλη τη χώρα και εφοδιάζονται για όλη τη διάρκεια της θητείας τους με υπηρεσιακή ταυτότητα, που αποδεικνύει την ιδιότητά τους. Η διενέργεια ή η συμμετοχή τους σε ανακριτικές πράξεις δεν αποκλείει την εξέτασή τους ως μάρτυρες, λόγω των εξειδικευμένων γνώσεών τους, κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο.

2. Ειδικά για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο, η, κατά τη διάταξη του άρθρου 253 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια των μορφών έρευνας, που περιγράφονται στις διατάξεις του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται με αυτές.

3. Κατά την ποινική διαδικασία για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 παράγραφοι 2 ως και 4 του ν. 2928/2001.

4. Δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου που με σκοπό την αποκάλυψη ή σύλληψη προσώπου που διαπράττει έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, εμφανίζεται ενδιαφερόμενος για τη συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση, διάθεση και αξιοποίηση και γενικά τη δια-

χείριση αποβλήτων. Το ίδιο ισχύει και για τον ιδιώτη που με αυτόν το σκοπό ενεργεί ύστερα από πρόταση των αρμόδιων προανακριτικών υπαλλήλων για τα ανωτέρω εγκλήματα. Οφείλει όμως, στην περίπτωση αυτή, ο ανωτέρω υπάλληλος να ειδοποιήσει προηγουμένως, έστω και τηλεφωνικά, τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

Επίσης, δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου, όταν ύστερα από βάσιμη καταγγελία ή ισχυρές υπόνοιες ενεργεί έρευνα σε μεταφορικό μέσο για την ανεύρεση αποβλήτων.

5. Για την εκδίκαση των κακουργημάτων, που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄
ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
(ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ
ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/98/ΕΚ)

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 10

(άρθρο 2 της Οδηγίας)

Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής

1. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου:

- α) τα αέρια απόβλητα που εκλύονται στην ατμόσφαιρα και το διοξείδιο του άνθρακα το οποίο δεσμεύεται και μεταφέρεται για αποθήκευση σε γεωλογικούς σχηματισμούς και το οποίο αποθηκεύεται σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 (ΕΕ L 140/114/5.6.2009), ή εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 αυτής,

- β) τα (επιτόπου) εδάφη, που περιλαμβάνουν ρυπασμένες (contaminated) γαίες που δεν έχουν ακόμα εκσκαφθεί, και τα κτίρια που συνδέονται μόνιμα με εδάφη,
- γ) μη ρυπασμένη (contaminated) γη και άλλα φυσικά υλικά που έχουν εκσκαφθεί κατά τη διάρκεια κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, εφόσον είναι βέβαιο ότι το υλικό αυτό θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή στη φυσική του κατάσταση, στο χώρο από τον οποίο έγινε η εκσκαφή,
- δ) τα ραδιενεργά απόβλητα,
- ε) τα αποχαρακτηρισμένα εκρηκτικά (decommissioned explosives),
- στ) τα περιπτώματα, εφόσον δεν καλύπτονται από την περίπτωση β' της παραγράφου 2, το άχυρο και άλλα φυσικά ακίνδυνα υλικά προερχόμενα από τη γεωργία ή τη δασοκομία, τα οποία χρησιμοποιούνται στη γεωργία ή τη δασοκομία ή για την παραγωγή ενέργειας από βιομάζα με διαδικασίες ή μεθόδους που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον και δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία.

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, μόνο εφόσον η διαχείρισή τους διέπεται από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη:

- α) τα λύματα (waste waters),
- β) τα ζωικά υποπροϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των μεταποιημένων προϊόντων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 (ΕΕ L 300/1/14.11.2009), εκτός από εκείνα που προορίζονται για αποτέφρωση, υγειονομική ταφή ή χρήση σε εγκαταστάσεις βιοαερίου ή κομποστοποίησης ή λιπασματοποίησης,
- γ) τα πτώματα ζώων, τα οποία αποθνήσκουν εκτός σφαγείων, συμπεριλαμβανομένων ζώων που θανατώνονται για την εξάλειψη επιζωοτιών και διατίθενται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009,
- δ) τα απόβλητα που προκύπτουν από εργασίες έρευνας, εξόρυξης, επεξεργασίας και αποθή-

κευσης ορυκτών πόρων και από τις εργασίες εκμετάλλευσης λατομείων που καλύπτονται από την υπ' αριθ. 39624/2209/ Ε. 103/2009 (Β' 2076) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, ΕΕ L 102/15/11.4.2006).

3. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη, τα ιζήματα που επανατοποθετούνται σε επιφανειακά ύδατα με σκοπό τη διαχείριση των υδάτων και των υδάτινων οδών ή την πρόληψη πλημμύρων ή την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων ή το μετριασμό των επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, εφόσον αποδειχθεί ότι τα ιζήματα αυτά δεν είναι επικίνδυνα.

Άρθρο 11 (άρθρο 3 της Οδηγίας) Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. *απόβλητα*: κάθε ουσία ή αντικείμενο, το οποίο ο κάτοχος του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει,

2. *επικίνδυνα απόβλητα*: τα απόβλητα που εμφανίζουν μία ή περισσότερες από τις επικίνδυνες ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ,

3. *απόβλητα έλαια*: τα ορυκτέλαια ή τα συνθετικά λιπαντικά ή τα βιομηχανικά έλαια που δεν είναι πλέον κατάλληλα για τη χρήση, για την οποία αρχικώς προορίζονταν, όπως τα χρησιμοποιημένα έλαια κινητήρων εσωτερικής καύσης, τα έλαια κιβωτίων ταχυτήτων, τα λιπαντικά έλαια, τα έλαια για στροβίλους και τα υδραυλικά έλαια,

4. *βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα)*: τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων, τα απορρίμματα τροφών και μαγειρειών από σπίτια, εστιατόρια, εγκαταστάσεις ομαδικής εστίασης και χώρους πωλήσεων λιανικής και τα συναφή απόβλητα από εγκαταστάσεις μεταποίησης τροφίμων,

5. *παραγωγός αποβλήτων*: κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα (αρχικός παραγωγός αποβλήτων) ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προεπεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών,

6. *κάτοχος αποβλήτων*: ο παραγωγός αποβλήτων ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στην κατοχή του οποίου ευρίσκονται τα απόβλητα,

7. *έμπορος*: οποιαδήποτε επιχείρηση, η οποία ενεργεί ως εντολέας για την αγορά και την περαιτέρω πώληση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των εμπορών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των αποβλήτων,

8. *μεσίτης*: οποιαδήποτε επιχείρηση, η οποία οργανώνει την ανάκτηση ή τη διάθεση αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, συμπεριλαμβανομένων των μεσιτών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των αποβλήτων,

9. *διαχείριση αποβλήτων*: η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της επίβλεψης των χώρων διάθεσης (disposal sites) και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι ή οι μεσίτες,

10. *συλλογή*: η συγκέντρωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής διαλογής και της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων με σκοπό τη μεταφορά τους σε εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων,

11. *χωριστή συλλογή*: η συλλογή όπου μια ροή αποβλήτων διατηρείται χωριστά με βάση τον τύπο και τη φύση για να διευκολυνθεί η ειδική επεξεργασία,

12. *πρόληψη*: τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μία ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα, και τα οποία μειώνουν:

α) την ποσότητα των αποβλήτων, μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων,

β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, ή

γ) την περιεκτικότητα των υλικών και προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες.

13. *επαναχρησιμοποίηση*: κάθε εργασία με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν,

14. *επεξεργασία*: οι εργασίες ανάκτησης ή διάθεσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η προετοιμασία πριν από την ανάκτηση ή τη διάθεση,

15. *ανάκτηση*: οποιαδήποτε εργασία της οποίας το κύριο αποτέλεσμα είναι ότι απόβλητα εξυπηρετούν ένα χρήσιμο σκοπό αντικαθιστώντας άλλα υλικά τα οποία, υπό άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση συγκεκριμένης λειτουργίας, ή ότι απόβλητα υφίστανται προετοιμασία για την πραγματοποίηση αυτής της λειτουργίας, είτε στην εγκατάσταση είτε στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομίας. Στο Παράρτημα II παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών ανάκτησης,

16. *προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση*: κάθε εργασία ανάκτησης που συνιστά έλεγχο, καθαρισμό ή επισκευή, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία προϊόντων που αποτελούν πλέον απόβλητα προετοιμάζονται προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς άλλη προεπεξεργασία,

17. *ανακύκλωση*: οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης,

18. *αναγέννηση αποβλήτων ελαίων*: οποια-

δήποτε εργασία ανακύκλωσης με την οποία μπορούν να παραχθούν βασικά έλαια με τη διύλιση αποβλήτων ορυκτελαίων, και συγκεκριμένα με την αφαίρεση των προσμίξεων των προϊόντων οξειδωσης και των προσθέτων που περιέχονται στα έλαια αυτά,

19. *διάθεση*: οποιαδήποτε εργασία η οποία δεν συνιστά ανάκτηση, ακόμη και στην περίπτωση που η εργασία έχει ως δευτερογενή συνέπεια την ανάκτηση ουσιών ή ενέργειας. Στο Παράρτημα I παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών διάθεσης,

20. *βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές*: οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές κατά την έννοια της παραγράφου 10 του άρθρου 3 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) - (ΕΕ L 334/17/17.12.2010),

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Άρθρο 12 (άρθρο 5 της Οδηγίας) Υποπροϊόντα (By-products)

1. Μια ουσία ή αντικείμενο που προκύπτει από διαδικασία παραγωγής, πρωταρχικός σκοπός της οποίας δεν είναι η παραγωγή αυτού του στοιχείου, μπορεί να θεωρείται ότι δεν συνιστά απόβλητο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11, αλλά υποπροϊόν μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) είναι βέβαιη η περαιτέρω χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου.
- β) η ουσία ή το αντικείμενο είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν απευθείας χωρίς άλλη επεξεργασία πέραν της συνήθους βιομηχανικής πρακτικής.
- γ) η ουσία ή το αντικείμενο παράγεται ως αναπόσπαστο μέρος μιας παραγωγικής διαδικασίας, και
- δ) η περαιτέρω χρήση είναι σύννομη, δηλαδή η

ουσία ή το αντικείμενο πληροί όλες τις σχετικές απαιτήσεις περί προϊόντων και προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας για τη συγκεκριμένη χρήση και δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.

2. Με βάση τους όρους που ορίζονται στην παράγραφο 1, μπορεί να λαμβάνονται μέτρα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που καθορίζουν τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου συγκεκριμένες ουσίες ή αντικείμενα να μπορούν να θεωρηθούν υποπροϊόντα και όχι απόβλητα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11 παράγραφος 1. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τίθενται αυτόματα σε ισχύ.

Άρθρο 13 (άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας) Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων και κατάλογος αποβλήτων

1. Ορισμένα προσδιορισμένα απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 11, εάν έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης, περιλαμβανομένης της ανακύκλωσης, και πληρούν ειδικά κριτήρια που καθορίζονται σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

- α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς,
- β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο,
- γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφώνονται προς την κειμένη νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα και
- δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.

Τα κριτήρια περιλαμβάνουν οριακές τιμές για τους ρύπους, όπου απαιτείται, και συνεκτιμούν ενδεχόμενες δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις της ουσίας ή του αντικειμένου.

2. Με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία τίθεται αυτόματα σε ισχύ, καθορίζεται, βάσει της παραγράφου 1, εάν ένα απόβλητο παύει να αποτελεί απόβλητο κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 11.

3. Ο αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων αποβλήτων δεν μπορεί να γίνεται με αραίωση ή ανάμειξη για τη μείωση των αρχικών συγκεντρώσεων επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών για το χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως επικίνδυνων.

4. Τα απόβλητα, τα οποία παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με την παράγραφο 1, παύουν επίσης να αποτελούν απόβλητα και για τους σκοπούς της ανάκτησης και ανακύκλωσης που αναφέρονται στο ν. 2939/ 2001, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕL 365/10/ 31. 12. 1994), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/ 2010 (Α' 94) και στις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και στα άλλα συναφή ευρωπαϊκά νομοθετήματα και τις εθνικές διατάξεις με τις οποίες οι συναφείς ευρωπαϊκές οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στην εσωτερική έννομη τάξη, όταν πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω νομοθεσίας όσον αφορά στην ανακύκλωση ή την ανάκτηση.

5. Ο κατάλογος αποβλήτων (Απόφαση 2000/ 532/ΕΚ. ΕΕ L 204/37/21.7.1998, όπως έχει τροποποιηθεί) περιλαμβάνει τα επικίνδυνα απόβλητα και λαμβάνει υπόψη την προέλευση και τη σύνθεση των αποβλήτων, καθώς και, εφόσον απαιτείται, τις οριακές τιμές συγκέντρωσης επικίνδυνων ουσιών. Ο κατάλογος αποβλήτων είναι δεσμευτικός όσον αφορά στον προσδιορισμό των αποβλήτων που πρέπει να θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα. Η καταχώριση μιας ουσίας ή αντικειμένου στον κατάλογο δεν σημαίνει, κατ' ανάγκη, ότι συνιστά απόβλητο υπό οιοσδήποτε συνθήκες. Μια ουσία ή αντικείμενο θεωρούνται απόβλητα μόνο εφόσον ανταποκρίνονται στον ορισμό της παραγράφου 1 του άρθρου 11.

Άρθρο 14

(άρθρο 13 της Οδηγίας)

Προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος

Η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον, και ιδίως:

- α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα.
- β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές, και
- γ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

Άρθρο 15

(άρθρο 14 της Οδηγίας)

Κόστος

Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό των αποβλήτων και τον τρέχοντα ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων.

Άρθρο 16

(άρθρο 16 της Οδηγίας)

Αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας

1. Η χώρα υποχρεούται να διαθέτει ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και εγκαταστάσεων ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, τα οποία συλλέγονται από νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η συλλογή αυτή καλύπτει και τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα από άλλους παραγωγούς, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

Κατά παρέκκλιση από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές αποβλήτων (ΕΕ L 190/1/12.7. 2006), για να προστατευτεί το δίκτυο διαχείρισης των αποβλήτων μπορεί να περιορίζονται οι εισαγωγές αποβλήτων που προορίζονται για αποτεφρωτήρες ταξινομημένους ως ανάκτηση.

2. Το δίκτυο σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται στη χώρα να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διάθεσης αποβλήτων και της ανάκτησης των αποβλήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών συνθηκών ή της ανάγκης για ειδικευμένες εγκαταστάσεις για ορισμένους τύπους αποβλήτων.

3. Το προαναφερόμενο δίκτυο επιτρέπει τη διάθεση των αποβλήτων ή την ανάκτηση των αποβλήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις, με τη χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

4. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3, λαμβάνεται υπόψη ότι οι αρχές της εγγύτητας και της αυτάρκειας δεν συνεπάγονται ότι η χώρα πρέπει να διαθέτει το πλήρες φάσμα των εγκαταστάσεων τελικής ανάκτησης στο έδαφός της.

Άρθρο 17

(άρθρο 19 της Οδηγίας)

Σήμανση επικίνδυνων αποβλήτων

1. Κατά τη συλλογή, τη μεταφορά και την προσωρινή αποθήκευσή τους, τα επικίνδυνα απόβλητα συσκευάζονται και σημαίνονται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ακόλουθες διατάξεις:

- α) Το ν. 1741/1987 με θέμα την Κύρωση Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για τη Διεθνή Οδική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ADR) (Α' 225), όπως έχει αναθεωρηθεί από την υπ' αριθ. 50941/40/1990 (Β' 104) απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.
- β) Την υπ' αριθ. ΑΣ4.1/ΟΙΚ.45573/3719/2008 (Β' 1874) απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Αμυνας, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα την τροποποίηση της υπ'

αριθ. Φ4.2/18960/1446/19.6.2001 (Β' 778) κοινής υπουργικής απόφασης για την εναρμόνιση του Ελληνικού Δικαίου με την Οδηγία 2006/90/ΕΚ (ΕΕ L 305/6/4.11. 2006) για την έβδομη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της Οδηγίας 96/49/ΕΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών-μελών σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων, όπως εκάστοτε ισχύει.

- γ) Την υπ' αριθ. 1218.74/01/1995 (Β' 531) απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, με την οποία εντάσσονται στην εθνική νομοθεσία οι διατάξεις του διεθνούς Ναυτιλιακού Κώδικα Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (IMDG), όπως έχει τροποποιηθεί.
- δ) Το ν. 211/1947 (Α' 35) «Περί κυρώσεως της εν Σικάγω υπογραφείσης Συμβάσεως Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας» και την υπ' αριθ. ΥΠΑ/Δ2/11894/3631/2007 (Β' 549) απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας «Υιοθέτηση του Παραρτήματος (Annex) 18, έκδοση 3η, τροποποίηση όγδοη του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας περί Ασφαλούς αερομεταφοράς επικίνδυνων υλικών το οποίο έχει εκδοθεί βάσει της Σύμβασης του Σικάγου», όπως έχει τροποποιηθεί.

2. Όταν μεταφέρονται επικίνδυνα απόβλητα στο εσωτερικό της χώρας, συνοδεύονται από έγγραφο αναγνώρισης, που μπορεί να υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή, και τα οποία περιέχουν τα ενδεδειγμένα δεδομένα που εκτίθενται στο Παράρτημα ΙΒ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

Άρθρο 18

(άρθρο 20 της Οδηγίας)

Επικίνδυνα απόβλητα παραγόμενα από νοικοκυριά

1. Τα άρθρα 17, 20, 30 και η παράγραφος 6 του άρθρου 38 του παρόντος δεν εφαρμόζονται στα αναμειγμένα απόβλητα που παράγονται από νοικοκυριά.

2. Τα άρθρα 17 και 20 δεν εφαρμόζονται στα

επί μέρους κλάσματα επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται από νοικοκυριά, μέχρις ότου γίνουν δεκτά για συλλογή, διάθεση ή ανάκτηση από οργανισμό ή επιχείρηση που έχει λάβει άδεια ή έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 36 ή 42.

Άρθρο 19
(άρθρο 34 της Οδηγίας)
Επιθεωρήσεις - έλεγχοι

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που συλλέγουν ή μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση, οι μεσίτες και οι έμποροι, καθώς και οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που παράγουν επικίνδυνα απόβλητα υπόκεινται σε κατάλληλες περιοδικές επιθεωρήσεις από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στο ν. 1650/1986. όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209).

2. Οι επιθεωρήσεις που αφορούν τις εργασίες συλλογής και μεταφοράς καλύπτουν την προέλευση, τη φύση, την ποσότητα και τον προορισμό των συλλεγόμενων και μεταφερόμενων αποβλήτων.

3. Οι καταχωρίσεις στο πλαίσιο του κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) λαμβάνονται υπόψη για τη διενέργεια επιθεωρήσεων, ιδίως όσον αφορά στη συχνότητα και την ένταση των επιθεωρήσεων.

Άρθρο 20
(άρθρο 35 της Οδηγίας)
Τήρηση αρχείων - μητρώων

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 36, οι παραγωγοί επικίνδυνων και λοιπών αποβλήτων, οι εταιρείες που συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα σε επαγγελματική βάση ή ενεργούν ως έμποροι και μεσίτες επι-

κίνδυνων αποβλήτων, τηρούν χρονολογικά αρχεία με τις ποσότητες, τη φύση, την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον προορισμό, τη συχνότητα συλλογής, τον τρόπο μεταφοράς και τη μέθοδο επεξεργασίας που προβλέπονται για τα απόβλητα και διαθέτουν τις εν λόγω πληροφορίες, κατόπιν αιτήματος, στις αρμόδιες αρχές.

2. Τα αρχεία για τα επικίνδυνα απόβλητα διατηρούνται επί τουλάχιστον τρία έτη. Ωστόσο, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις, που μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα, υποχρεούνται να τηρούν τα έντυπα αναγνώρισης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 10 της κ.υ.α. 13588/725/2006 (Β' 383), επί τουλάχιστον δώδεκα μήνες.

3. Τα δικαιολογητικά της εκτέλεσης των εργασιών διαχείρισης αποβλήτων χορηγούνται κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων αρχών ή ενός προηγούμενου κατόχου.

4. Οργανισμοί και επιχειρήσεις, που μεταφέρουν μη επικίνδυνα απόβλητα υποχρεούνται να τηρούν τα σχετικά αρχεία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα οποία περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες, τη φύση (κωδικός ΕΚΑ), την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον τρόπο μεταφοράς, τον τελικό αποδέκτη και τη μέθοδο επεξεργασίας, για τουλάχιστον δύο έτη.

Άρθρο 21
(άρθρο 37 της Οδηγίας)
Υποβολή εκθέσεων και αναθεώρηση

1. Το Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει ανά τριετία την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και του παρόντος νόμου, διά της υποβολής τομεακής έκθεσης σε ηλεκτρονική μορφή. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για τη διαχείριση των αποβλήτων ελαίων και για την επιτευχθείσα πρόοδο κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με μέ-

τρα όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 σχετικά με τη διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών.

Η έκθεση συντάσσεται βάσει ερωτηματολογίου ή σχεδιαγράμματος, το οποίο καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6 της Οδηγίας 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ L 337/13/31.12.1991), για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον. Η έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή εντός εννέα μηνών από το τέλος της τριετούς περιόδου την οποία καλύπτει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**

Άρθρο 22

(άρθρο 28 της Οδηγίας)

Σχέδια διαχείρισης αποβλήτων

1. Για την επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση των αρχών της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και των άρθρων 14, 16 και 29, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με το κάθε φορά συναρμόδιο Υπουργείο, εκπονεί σχέδια διαχείρισης αποβλήτων για κάθε ρεύμα αποβλήτων ή για σύνολο ρευμάτων αποβλήτων, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη ή μέρος της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας. Τα σχέδια αυτά καλύπτουν συνδυασμένα το σύνολο της επικράτειας της χώρας για όλα τα είδη αποβλήτων.

2. Τα Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων περιλαμβάνουν ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά τη διαχείριση αποβλήτων, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της περιβαλλοντικά υγιούς προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση και διάθεση των αποβλήτων και αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο το σχέδιο ή σχέδια θα υποστηρίξει την υλοποίηση των στόχων και των διατάξεων του παρόντος.

3. Τα Σχέδια Διαχείρισης περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (α) τον τύπο, την ποιότητα και την πηγή των παραγόμενων στη χώρα αποβλήτων, τα απόβλητα που είναι πιθανόν να αποσταλούν από ή προς την επικράτεια και αξιολόγηση της μελλοντικής τάσης εξέλιξης των ρευμάτων αποβλήτων,
- (β) τα υφιστάμενα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και τις μεγάλες εγκαταστάσεις διάθεσης και ανάκτησης, καθώς και τις τυχόν ειδικές ρυθμίσεις για απόβλητα έλαια, επικίνδυνα απόβλητα ή ρεύματα αποβλήτων που ρυθμίζονται από συγκεκριμένες νομοθετικές πράξεις,
- (γ) αξιολόγηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής, για το κλείσιμο υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων, για πρόσθετες υποδομές των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων και εφόσον απαιτείται για σχετικές επενδύσεις,
- (δ) επαρκείς πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών και τη δυναμικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων διάθεσης ή των μεγάλων εγκαταστάσεων ανάκτησης, αν χρειαστεί,
- (ε) τις γενικές πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών και μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων που περιλαμβάνονται στο σχεδιασμό ή πολιτικών για απόβλητα που θέτουν συγκεκριμένα προβλήματα διαχείρισης,
Στα Σχέδια μπορούν να συμπεριληφθούν και τα ακόλουθα:
 - α) οργανωτικές πτυχές που συνδέονται με τη διαχείριση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που πραγματοποιούν τη διαχείριση αποβλήτων,
 - β) αξιολόγηση της χρησιμότητας και της καταλληλότητας της χρησιμοποίησης οικονομικών και άλλων μέσων για την αντιμετώπιση διάφορων προβλημάτων που σχετίζονται με τα απόβλητα, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να διατηρηθεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς,

- γ) εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης απευθυνόμενες στο ευρύ κοινό ή σε συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών,
 δ) παλιές ρυπασμένες τοποθεσίες διάθεσης αποβλήτων και τα μέτρα για την αποκατάστασή τους,
 ε) την εκτίμηση του κόστους των εργασιών ανάκτησης και διάθεσης των αποβλήτων,

4. Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων πρέπει να είναι σύμφωνα προς τις απαιτήσεις σχεδιασμού για τα απόβλητα που ορίζονται στα άρθρα 5 και 15 του ν. 2939/2001 (άρθρο 14 της Οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, EEL 365/10/31.12.1994), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 και τη στρατηγική για την υλοποίηση της μείωσης των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων τα οποία προορίζονται για χώρους υγειονομικής ταφής που αναφέρεται στο άρθρο 6 της κ.υ.α. 29407/3508/2002 (Β' 1572) (άρθρο 5 της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, EEL 182/1/16.7.1999).

5. Τα Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων γνωστοποιούνται στην Επιτροπή.

6. Τα Σχέδια Διαχείρισης που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και εξειδικεύονται στο άρθρο 35, αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και αναθεωρούνται εφόσον ενδείκνυται και εφόσον απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 23 ή 27.

Άρθρο 23

(άρθρο 29 της Οδηγίας)

Προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί, σε εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 29, προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και επεξεργάζεται κατευθύνσεις, ούτως ώστε τα προγράμματα αυτά να ενσωματωθούν στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων του

άρθρου 22. Κατά την ενσωμάτωση των προγραμμάτων σε σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, προσδιορίζονται τα μέτρα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που αφορούν στα απόβλητα του εκάστοτε σχεδίου.

2. Στα Προγράμματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 τίθενται στόχοι για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, περιγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης και γίνεται αξιολόγηση των παραδειγμάτων των μέτρων που αναφέρονται στο Παράρτημα IV ή άλλων ενδεδειγμένων μέτρων. Τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αποσύνδεση της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων.

3. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να καθορίζει κατάλληλα και συγκεκριμένα ποιοτικά ή ποσοτικά κριτήρια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και να θέσει ποιοτικούς στόχους και δείκτες διαφορετικούς από αυτούς που τίθενται μέσω της κανονιστικής διαδικασίας της Επιτροπής.

4. Τα Προγράμματα γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Τα Προγράμματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και αναθεωρούνται εφόσον ενδείκνυται και εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τα άρθρα 22 ή 27.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ - ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 24

(άρθρο 15 της Οδηγίας)

Ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων

1. Οι αρχικοί παραγωγοί ή άλλοι κάτοχοι αποβλήτων πραγματοποιούν οι ίδιοι την επεξεργασία των αποβλήτων ή αναθέτουν την επεξεργασία σε έμπορο ή σε οργανισμό ή σε επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων ή μέσω διακανονισμού με δημόσιο ή ιδιωτικό

κό οργανισμό συλλογής αποβλήτων σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29.

2. Όταν τα απόβλητα μεταφέρονται από τον αρχικό παραγωγό ή κάτοχο σε ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για προκαταρκτική επεξεργασία, αυτό δεν συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, απαλλαγή από την ευθύνη για τη διεξαγωγή μιας εργασίας πλήρους ανάκτησης ή διάθεσης.

Άρθρο 25

(άρθρο 8 της Οδηγίας)

Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού

1. Προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση και πρόληψη, η ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης αποβλήτων, λαμβάνονται νομοθετικά και μη νομοθετικά μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία κατ' επάγγελμα αναπτύσσουν, κατασκευάζουν, μεταποιούν, επεξεργάζονται, πωλούν ή εισάγουν προϊόντα (παραγωγός του προϊόντος), φέρουν διευρυμένη ευθύνη παραγωγού.

2. Για την εφαρμογή της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού, λαμβάνονται υπόψη το τεχνικώς εφικτό και το οικονομικώς βιώσιμο, καθώς και το σύνολο των επιπτώσεων στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία και οι κοινωνικές επιπτώσεις και μεριμνάται η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

3. Η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της ευθύνης για τη διαχείριση των αποβλήτων, βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 24, και με την επιφύλαξη της ειδικής υφιστάμενης νομοθεσίας για τις κατηγορίες αποβλήτων και τα προϊόντα.

Άρθρο 26

(άρθρο 10 της Οδηγίας)

Ανάκτηση

1. Ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων υποβάλλει τα απόβλητα, κατά προτεραιότητα, σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29 του παρόντος.

2. Εφόσον απαιτείται συμμόρφωση προς την παράγραφο 1 και για τη διευκόλυνση ή τη βελτίωση της ανάκτησης, τα απόβλητα συλλέγονται χωριστά και, εάν είναι εφικτό από τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής άποψης, δεν αναμιγνύονται με άλλα απόβλητα ή με άλλα υλικά με διαφορετικές ιδιότητες.

Άρθρο 27

(άρθρο 11 της Οδηγίας)

Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του ν. 2939/2001 (Α' 179) για τις συσκευασίες, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α' 94), λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης προϊόντων και δραστηριοτήτων προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ενθαρρύνοντας ιδίως τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων. Λαμβάνει επίσης μέτρα για την προώθηση ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και για το σκοπό αυτόν καθιερώνει χωριστή συλλογή αποβλήτων όπου αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό και ενδεδειγμένο για να επιτευχθούν τα αναγκαία ποιοτικά πρότυπα στους αντίστοιχους τομείς ανακύκλωσης. Με την επιφύλαξη του άρθρου 26 παράγραφος 2, έως το 2015 χωριστή συλλογή καθιερώνεται τουλάχιστον για τα ακόλουθα: χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί.

2. Για την επίτευξη των στόχων του παρόντος και τη μετάβαση σε μια Κοινωνία Ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

α) έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των υλικών αποβλήτων, όπως τουλάχιστον το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί από

τα νοικοκυριά και ενδεχομένως άλλης προέλευσης στο βαθμό που τα απόβλητα αυτά είναι παρόμοια με τα απόβλητα των νοικοκυριών, πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 50% κατά βάρος,

- β) έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση άλλων υλικών συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης (backfilling) όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων εξαιρουμένων των υλικών που απαντώνται στη φύση και τα οποία ορίζονται στην κατηγορία 17 05 04 του καταλόγου αποβλήτων πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 70% κατά βάρος,

3. Κάθε τρία χρόνια σύμφωνα με το άρθρο 34 και την παράγραφο 1 του άρθρου 58, η αρμόδια αρχή υποβάλλει στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις της όσον αφορά την επίτευξη των στόχων. Εάν οι στόχοι δεν έχουν εκπληρωθεί, η έκθεση αυτή περιλαμβάνει τους λόγους της αποτυχίας και τις δράσεις τις οποίες προτίθεται να αναλάβει για να εκπληρώσει τους στόχους.

Άρθρο 28
(άρθρο 12 της Οδηγίας)
Διάθεση

Ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων, αν αυτά δεν υποβληθούν σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 26, έχει υποχρέωση να τα διαθέσει με ασφάλεια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14.

Άρθρο 29
(άρθρο 4 της Οδηγίας και
παρ. 1 του άρθρου 36)
Ιεράρχηση των δράσεων και
των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων

1. Απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων.
2. Στη νομοθεσία και την πολιτική για την

πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων ισχύει κατά προτεραιότητα η ακόλουθη ιεράρχηση όσον αφορά στα απόβλητα:

- α) πρόληψη,
- β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,
- γ) ανακύκλωση,
- δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και
- ε) διάθεση.

3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2 λαμβάνονται μέτρα, τα οποία προωθούν εναλλακτικές δυνατότητες που παράγουν το καλύτερο, από περιβαλλοντικής απόψεως, αποτέλεσμα. Για το σκοπό αυτόν, ενδέχεται να απαιτείται η παρέκκλιση από την ιεράρχηση για ορισμένα ειδικά ρεύματα αποβλήτων, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τον κύκλο ζωής των προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνολικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισής τους.

4. Κατά τη διαμόρφωση των μέτρων στο πλαίσιο της παραγράφου 1, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι γενικές αρχές περί προστασίας του περιβάλλοντος, της προφύλαξης και της αειφορίας, του τεχνικώς εφικτού και της οικονομικής βιωσιμότητας, της προστασίας των πόρων, καθώς και οι συνολικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην οικονομία και στην κοινωνία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 14.

5. Η διαμόρφωση της νομοθεσίας και της πολιτικής για τα απόβλητα είναι διαδικασία απόλυτα διαφανής, τηρώντας την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία που αφορά στη διαβούλευση με τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες και τη συμμετοχή αυτών στη διαδικασία.

Άρθρο 30
(άρθρο 18 της Οδηγίας)
Απαγόρευση ανάμειξης
επικίνδυνων αποβλήτων

1. Απαγορεύεται η ανάμειξη μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών επικίνδυνων αποβλήτων και η ανάμειξη επικίνδυνων με άλλα απόβλητα, ουσίες ή υλικά. Η απαγόρευση ανάμειξης περι-

λαμβάνει και την αραίωση επικίνδυνων ουσιών.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, μπορεί να επιτρέπεται η ανάμειξη υπό τον όρο ότι:

- α) η εργασία ανάμειξης πραγματοποιείται από οργανισμό ή επιχείρηση που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 36,
- β) πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 14 και δεν αυξάνονται οι αρνητικές επιπτώσεις της διαχείρισης των αποβλήτων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, και
- γ) η εργασία ανάμειξης ακολουθεί τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

3. Με την επιφύλαξη των κριτηρίων που αφορούν στη δυνατότητα τεχνικής και οικονομικής εφαρμογής, όταν τα επικίνδυνα απόβλητα έχουν αναμιχθεί κατά τρόπο αντίθετο προς την παράγραφο 1, είναι ήδη αναμειγμένα με άλλα απόβλητα, ουσίες ή ύλες, πρέπει να γίνεται διαχωρισμός, εάν αυτό είναι αναγκαίο και εφικτό από τεchnικοοικονομική άποψη, για να εξασφαλιζεται η συμμόρφωση προς το άρθρο 14.

Άρθρο 31
(άρθρο 21 της Οδηγίας)
Απόβλητα έλαια

Σε ό,τι αφορά τη διασυνοριακή μεταφορά των αποβλήτων ελαίων κατ' εφαρμογή των άρθρων 11 ή 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1013/2006, απαγορεύεται η διασυνοριακή αποστολή αποβλήτων ελαίων από την επικράτεια της χώρας σε εγκαταστάσεις αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης στο εξωτερικό, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό η επεξεργασία με αναγέννηση (R9) να πραγματοποιηθεί στη χώρα.

Άρθρο 32
(άρθρο 31 της Οδηγίας)
Συμμετοχή του κοινού

Οι ενδιαφερόμενοι, οι αρχές και το ευρύ κοινό συμμετέχουν στην εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και έχουν πρόσβαση σε αυτά μετά την εκπόνηση

τους, σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 (Β' 1225) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων [Οδηγία 2001/42/ΕΚ (ΕΕ L 197/30/21.7.2001) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων]. Τα σχέδια και τα προγράμματα, καθώς και οι απαιτούμενες ενέργειες και δράσεις για την υλοποίησή τους αναρτώνται σε διαδικτυακό τόπο στον οποίο έχει πρόσβαση το κοινό.

Άρθρο 33
(άρθρο 32 της Οδηγίας)
Συνεργασία

Η κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23, μπορεί να γίνεται και σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 34
(άρθρο 33 της Οδηγίας)
Πληροφορίες που υποβάλλονται
στην Επιτροπή

1. Το Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και τα προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων που αναφέρονται στα άρθρα 22 και 23, μόλις αυτά εγκριθούν, και για τυχόν ουσιαστικές αναθεωρήσεις των σχεδίων και των προγραμμάτων.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 ακολουθείται το μορφότυπο για την κοινοποίηση πληροφοριών, που θεσπίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/98/ΕΚ

Άρθρο 35

Εθνικός και Περιφερειακός
Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων

1. Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για τη διαχείριση των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων, το οποίο προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα.

Για ορισμένα ρεύματα αποβλήτων, των οποίων η διαχείριση, λόγω της ποιοτικής και ποσοτικής σύστασής τους, των εξειδικευμένων εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τη διαχείρισή τους, χρήζουν ειδικότερης συνολικής αντιμετώπισης, μπορεί να καταρτίζονται ειδικά σχέδια διαχείρισης, τα οποία εμπεριέχονται στο ΕΣΔΑ και ρυθμίζουν συνολικά, σε επίπεδο χώρας, την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων αυτών.

Το ΕΣΔΑ είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός, εκπονείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23.

2. Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)

(α) Για κάθε Περιφέρεια καταρτίζεται Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, τα οποία παράγονται σε μία Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και των άρθρων 22 και 23 και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συν-

δυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας.

(β) Το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από τον οικείο περιφερειακό Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 104 και του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87).

Αν δεν υφίσταται ή δεν λειτουργεί περιφερειακός Φο.Δ.Σ.Α., το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από την οικεία Περιφέρεια. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει σχετική διαπιστωτική πράξη.

(γ) Το ΠΕΣΔΑ εγκρίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου μετά από γνώμη της Περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης και εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία εισηγείται για τη συμβατότητα του ΠΕΣΔΑ με τις κατευθύνσεις και τα μέτρα που προβλέπονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και του Τμήματος Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών.

(δ) Οι ανωτέρω γνωμοδοτήσεις του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Τμήματος Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από τότε που περιέρχεται σε αυτούς το ΠΕΣΔΑ.

(ε) Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απο-

βλήτων (ΠΕΣΔΑ) μπορεί να εκπονείται για περισσότερες της μίας Περιφέρειες. Σε αυτή την περίπτωση, το ΠΕΣΔΑ καταρτίζεται και υλοποιείται από τους οικείους περιφερειακούς Φο.Δ.Σ.Α. και εγκρίνεται με απόφαση των οικείων Περιφερειακών Συμβουλίων, σύμφωνα με τη διαδικασία των εδαφίων γ' και δ'.

Άρθρο 36
(άρθρο 23 της Οδηγίας)
Έκδοση αδειών

1. Κάθε οργανισμός ή επιχείρηση που προτίθεται να προβεί σε εκτέλεση εργασιών επεξεργασίας υποχρεούται πριν από την έναρξη εργασιών να λάβει:

α) Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209), η οποία να καλύπτει τις εργασίες αυτές.

Ειδικότερα, στο περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), εκτός από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209), αποτυπώνεται τεκμηριωμένα η διαχείριση αποβλήτων με έμφαση στην ποιοτική και ποσοτική σύσταση των αποβλήτων που παράγονται ή υποβάλλονται σε εργασίες επεξεργασίας, καθώς και πλήρη διαστασιολόγηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας.

Οι περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν στις εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων αποτελούν αυτοτελές κεφάλαιο της Α.Ε.Π.Ο. και με αυτούς ορίζονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

αα) Οι τύποι και οι ποσότητες αποβλήτων που μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία,
αβ) για κάθε τύπο επιτρεπόμενης εργασίας, οι τεχνικές και τυχόν άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη εγκατάσταση,

αγ) τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης που πρέπει να λαμβάνονται,
αδ) η μέθοδος που πρέπει να χρησιμοποιείται για κάθε τύπο εργασίας,
αε) οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου, οι οποίες είναι αναγκαίες,
αστ) οι αναγκαίες διατάξεις σχετικά με το κλείσιμο και τη μέριμνα μετά από την παύση λειτουργίας μιας εγκατάστασης.

β) Άδεια λειτουργίας, από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή, εφόσον η άδεια αυτή απαιτείται από την οικεία νομοθεσία, από τις κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων (Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Προστασίας του Πολίτη, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ.λπ.), τις αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας και των Δήμων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των προαναφερόμενων υπηρεσιών, όπως αυτές έχουν καθοριστεί.

Στην Άδεια Λειτουργίας περιλαμβάνονται, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται από την οικεία νομοθεσία, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

βα) Όλα τα απαραίτητα στοιχεία της εγκατάστασης ή της επιχείρησης.

ββ) Οι εργασίες επεξεργασίας των αποβλήτων.

βγ) Οι κωδικοί αποβλήτων σύμφωνα με τον Ε ΚΑ που υπόκεινται στις προηγούμενες εργασίες.

2. Εάν η αρμόδια υπηρεσία θεωρεί ότι η προβλεπόμενη μέθοδος επεξεργασίας των αποβλήτων δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 14 του παρόντος ή δεν είναι περιβαλλοντικά αποδεκτή για άλλους λόγους του παρόντος νόμου, αρνείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της την έκδοση της εκάστοτε Α.Ε.Π.Ο..

3. Υφιστάμενες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, οι οποίες λειτουργούν και προβλέπονται από τον Εθνικό ή Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων, εξακολουθούν να λειτουργούν.

Η συνέχιση της λειτουργίας τους, εφόσον απαιτείται επέκταση ή συμπλήρωση των υφι-

στάμενων υποδομών, προϋποθέτει μόνο την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έκδοση Α.Ε.Π.Ο., με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209). Δεν απαιτείται οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη μελέτη ακόμα και όταν τέτοιες εγκαταστάσεις εμπίπτουν με μεταγενέστερη ρύθμιση σε περιοχές προστασίας της φύσης.

4. Η συλλογή και μεταφορά αποβλήτων δεν υπόκειται σε έκδοση Α.Ε.Π.Ο. και άδεια λειτουργίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εκδίδεται ενιαία άδεια συλλογής και μεταφοράς. Προκειμένου για επικίνδυνα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σύμφωνα με την κ.υ.α. 37591/2031/2003 (Β' 1419), η άδεια συλλογής-μεταφοράς χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες είτε του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (εφόσον η συλλογή και μεταφορά γίνεται πανελλαδικά) είτε των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (εφόσον η συλλογή και μεταφορά πραγματοποιείται εντός των γεωγραφικών ορίων αρμοδιότητας της εκάστοτε Αποκεντρωμένης Διοίκησης). Η άδεια για τη συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σύμφωνα με την κ.υ.α. 37591/2031/2003 (Β' 1419) σε πλείονες της μίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή εφόσον αυτά προέρχονται από πλείονες της μίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χορηγείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων καθίστανται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της εκάστοτε Αποκεντρωμένης Διοίκησης των αντίστοιχων περιοχών που πραγματοποιείται η συλλογή και μεταφορά.

ΜΕΡΟΣ Δ' ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 37

(άρθρο 36 της Οδηγίας)

Επιβολή της εφαρμογής και κυρώσεις

1. Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως επιχείρηση ή οργανισμός, των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν την παραγωγή, κατοχή ή την πραγματοποίηση εργασιών διαχείρισης αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 11, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει βλάβες στο περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος νόμου και ειδικότερα των άρθρων 14 και 29, καθώς και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, τιμωρείται ποινικά με τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος.

2. Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως επιχείρηση ή οργανισμός, των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν την παραγωγή, κατοχή ή τη διαχείριση αποβλήτων, κατά την έννοια του άρθρου 16, και προκαλούν βλάβες στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου και ειδικότερα των άρθρων 14 και 29, καθώς και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, επιβάλλονται, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη της προηγούμενης παραγράφου, ως διοικητικές κυρώσεις, διαζευκτικά ή σωρευτικά, πρόστιμο ή προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας της συγκεκριμένης δραστηριότητας, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, την υποτροπή και το όφελος του παραβάτη. Το ύψος και η διαδικασία επιβολής των προαναφερόμενων διοικητικών κυρώσεων ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και τον 4014/2011 (Α' 209). Ειδικότερα για πράξεις ή παραλείψεις του προηγούμενου εδαφίου που τελέστηκαν προς όφελος νομικών προσώπων κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του

ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος, επιβάλλονται οι κυρώσεις της εν λόγω παραγράφου.

3. Όταν οι Δήμοι ή τα συνιστώμενα από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) νομικά πρόσωπα για τη διαχείριση αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 3536/2007 (Α' 42), χρησιμοποιούν Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), επιβάλλεται, εις βάρος του οικείου Δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων, χρηματικό πρόστιμο, το ύψος του οποίου προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2002 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209). Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης και ανεξάρτητα από τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Ποσοστό 40% επί του ανωτέρω προστίμου περιέρχεται στο Δημόσιο στον Κωδικό Αριθμό Εισόδου 3739 «Λοιπά πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από δικαστήρια και δημόσιες αρχές». Το υπόλοιπο 60% θα περιέρχεται στο Πράσινο Ταμείο και θα διατίθεται αποκλειστικά για τους σκοπούς που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΜΕΡΟΣ Ε' **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 38

Εξουσιοδοτικές Διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών, σε εφαρμογή του άρθρου 23, καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων. Ιδίως:

α) Μπορεί, με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 (ΕΕ L 190/1/12.7.2006) να ορίζονται οι προϋποθέσεις ευθύνης και να αποφασίζεται σε ποιες περιπτώσεις ο αρ-

χικός παραγωγός διατηρεί την ευθύνη για το σύνολο της αλυσίδας επεξεργασίας ή σε ποιες περιπτώσεις είναι δυνατόν να υπάρχει επιμερισμός της ευθύνης μεταξύ του παραγωγού και του κατόχου, ή να μεταβιβάζεται η ευθύνη μεταξύ των φορέων της αλυσίδας επεξεργασίας.

β) Μπορεί να καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις (προδιαγραφές) για την εκτέλεση κάθε εργασίας διαχείρισης αποβλήτων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 13, μπορεί, εάν δεν έχουν καθορισθεί κριτήρια σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 13, να ορίζεται, κατά περίπτωση, εάν ένα συγκεκριμένο απόβλητο έχει αποχαρακτηρισθεί λαμβάνοντας υπόψη την ομολογία των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την Οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 204/37/ 21.7. 1998) «για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/48/ΕΚ της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 217/ 18/5.8.1998) και την Οδηγία 2006/ 96/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2006 (L 363/81/20.12.2006), όπου απαιτείται από την προαναφερόμενη Οδηγία.

3.α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 14, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 40, μπορεί να χαρακτηρίζεται ως επικίνδυνο ένα απόβλητο, ακόμη και αν δεν περιλαμβάνεται ως τέτοιο στον κατάλογο αποβλήτων, που

καταρτίστηκε με την Απόφαση 2000/ 532/ΕΚ (ΕΕ L 226/3/6.9.2000), εφόσον εμφανίζει μία ή περισσότερες από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κοινοποιεί τις περιπτώσεις αυτές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αμελλητί. Τις καταγράφει στην έκθεση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 21 και παρέχει στην Επιτροπή όλες τις σχετικές πληροφορίες. Με βάση τις λαμβανόμενες κοινοποιήσεις, ο κατάλογος αναθεωρείται προκειμένου να αποφασισθεί η προσαρμογή του.

β) Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν ένα συγκεκριμένο απόβλητο, το οποίο περιλαμβάνεται στον κατάλογο αποβλήτων ως επικίνδυνο απόβλητο, εφόσον αποδεικνύεται με συγκεκριμένα στοιχεία ότι δεν εμφανίζει καμία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, να θεωρηθεί ως μη επικίνδυνο απόβλητο. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κοινοποιεί τις περιπτώσεις αυτές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αμελλητί και παρέχει στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία. Με βάση τις λαμβανόμενες κοινοποιήσεις, ο κατάλογος αναθεωρείται προκειμένου να αποφασισθεί η προσαρμογή του.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού, σε εφαρμογή των άρθρων 25 και 27, προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση και πρόληψη, η ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης αποβλήτων, μπορούν να λαμβάνονται μέτρα για να εξασφαλισθεί ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία κατ' επάγγελμα αναπτύσσουν, κατασκευάζουν, μεταποιούν, επεξεργάζονται, πωλούν ή εισάγουν προϊόντα (παραγωγός του προϊόντος), φέρουν διευρυμένη ευθύνη παραγωγού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α' 94).

Στα ανωτέρω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνονται και μέτρα για την ενθάρρυνση του σχεδιασμού των προϊόντων με τρόπο, ώστε:

α) να μειώνεται η παραγόμενη ποσότητα των αποβλήτων και οι αντίστοιχες επιπτώσεις στο περιβάλλον τόσο κατά την παραγωγή όσο και κατά τη συνακόλουθη χρήση των προϊόντων,

β) να εξασφαλίζεται ότι η ανάκτηση και η διάθεση των προϊόντων που έχουν καταστεί πλεον απόβλητα, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29 και ιδίως μέτρα για:

αα) την ανάπτυξη, παραγωγή και τη διάθεση στην αγορά προϊόντων, τα οποία είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη προκειμένου να έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής και, αφού καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για ορθή και ασφαλή ανάκτηση και περιβαλλοντικά αποδεκτή διάθεση,

ββ) την ενθάρρυνση στη χρήση αποβλήτων σε αντικατάσταση πρώτων ή βοηθητικών υλών κατά την κατασκευή προϊόντων,

γγ) την επισήμανση των επιβλαβών ουσιών που μπορεί να περιέχουν τα προϊόντα, έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη, τόσο κατά τη χρήση όσο και κατά τη διαχείριση τους, όταν καταστούν απόβλητα,

δδ) την παροχή στο κοινό πληροφοριών σχετικά με την αποδοχή των επιστρεφόμενων προϊόντων και των αποβλήτων που παραμένουν μετά τη χρήση των προϊόντων αυτών. Επίσης να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση του προϊόντος.

Στα ανωτέρω μέτρα μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται υποχρεώσεις σχετικά με την αποδοχή των επιστρεφόμενων προϊόντων και των αποβλήτων που παραμένουν μετά τη χρήση των προϊόντων αυτών, καθώς και τη συνακόλουθη διαχείριση των αποβλήτων και την οικονομική ευθύνη για τις δραστηριότητες αυτές. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρέωση για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό πληροφοριών

σχετικά με το βαθμό στον οποίο το προϊόν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί ή να ανακυκλωθεί.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, σε εφαρμογή του άρθρου 27, για την επίτευξη των στόχων του παρόντος νόμου, εκπονούνται προγράμματα για την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, καθώς και για δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ενθαρρύνοντας ιδίως τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων και λαμβάνονται μέτρα για την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 2 του άρθρου 27.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται:

- α) ότι η παραγωγή και η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων (όπως η συλλογή, η μεταφορά, η αποθήκευση η επεξεργασία τους και η ασφαλής τελική διάθεσή τους) διεξάγονται σε συνθήκες που παρέχουν προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας κατά το άρθρο 14,
- β) η ιχνηλασιμότητα, από την παραγωγή έως τον τελικό προορισμό, καθώς και ο έλεγχος των επικίνδυνων αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 20.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των συναρμόδιων Υπουργών, μπορεί η κοινή απόφαση να επεκτείνεται σε ειδικότερα θέματα διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σε εφαρμογή των άρθρων 24, 25 και 26, καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση των ιατρικών αποβλήτων.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ ΕΘΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 39 Αρμόδια αρχή

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ορίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 40 (άρθρο 7 της Οδηγίας)

Γνωμοδοτική επιτροπή καταλόγου αποβλήτων
Συνιστάται άμισθη γνωμοδοτική επιτροπή, η οποία συγκροτείται από εξειδικευμένους επιστήμονες, εκπροσώπους της Δημόσιας Διοίκησης και εκπροσώπους επιστημονικών φορέων. Η εν λόγω Επιτροπή υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και γνωμοδοτεί σε θέματα του Καταλόγου Αποβλήτων προς την αρμόδια υπηρεσία του εν λόγω Υπουργείου, όταν το ζητήσει η ως άνω υπηρεσία.

Άρθρο 41 (άρθρο 22 της Οδηγίας) Βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα)

Έως το 2015, το ποσοστό χωριστής συλλογής των βιολογικών αποβλήτων πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστον στο 5% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων και έως το 2020, κατ' ελάχιστον, στο 10% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων.

Άρθρο 42 (άρθρο 26 της Οδηγίας) Καταχώριση

1. Καθιερώνεται ηλεκτρονικό σύστημα συστηματικής συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων, στο οποίο εισάγονται, μέσω διαδικτύου, από τους υπόχρεους οι Ετήσιες Εκθέσεις Παραγω-

γών Αποβλήτων του εδαφίου γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 11 της υπ' αριθ. 13588/725/2006 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 383), όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθ. 8668/2007 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος. Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 287), για όλα τα είδη των αποβλήτων του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων.

2. Στο ηλεκτρονικό σύστημα μπορεί να καταχωρούνται και δραστηριότητες συλλογής και μεταφοράς, καθώς και διασυνοριακής μεταφοράς των αποβλήτων.

3. Το περιεχόμενο του συστήματος είναι δυνατόν να διατίθεται επιλεκτικά και στο διαδικτυο, μέσω αντίστοιχων εφαρμογών ανά θεματικό αντικείμενο, που θα επιτρέπουν την αναζήτηση στοιχείων με κριτήρια ή με γεωγραφικό προσδιορισμό.

Άρθρο 43

Ειδικό τέλος ταφής

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που διαθέτουν σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) τα απόβλητα που κατατάσσονται στους παρακάτω κωδικούς ΕΚΑ: 20 01 08, 20 02 01, 20 02 02, 20 03 01, 20 03 02, 20 03 07 17 01, 17 02, 17 03 02, 17 05 04, 17 05 06, 17 09 04, χωρίς να έχουν προηγηθεί εργασίες επεξεργασίας (D13, R3, R4, R5, R12) επιβαρύνονται, από 1ης Ιανουαρίου 2014, με ειδικό τέλος ταφής ανά τόνο αποβλήτων που διατίθεται. Το ειδικό τέλος ταφής ορίζεται, για το 2014, σε τριάντα πέντε (35) ευρώ ανά τόνο διατιθέμενων αποβλήτων και αυξάνεται ετησίως κατά πέντε (5) ευρώ ανά τόνο έως του ποσού των εξήντα (60) ευρώ ανά τόνο.

2. Τα υπολείμματα των εργασιών επεξεργασίας, που διατίθενται σε Χώρο Υγειονομικής

Ταφής (ΧΥΤ), δεν επιβαρύνονται με το ειδικό τέλος ταφής.

3. Το ειδικό τέλος ταφής των αποβλήτων κατατίθεται στο «Πράσινο Ταμείο» του ν. 3889/2010 (Α' 182) και διατίθεται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων ανάκτησης και διάθεσης αποβλήτων.

Άρθρο 44

Συνέπειες μη συμμόρφωσης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία

Τα ποσά που καταβάλλονται από την Ελληνική Δημοκρατία ως χρηματικά πρόστιμα λόγω παραβιάσεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τα απόβλητα και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων και που απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις φυσικών ή νομικών προσώπων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) ή νομικών προσώπων των ΟΤΑ για τη διαχείριση των αποβλήτων και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, επιβάλλονται ως χρηματικά πρόστιμα στα πρόσωπα αυτά. Στην περίπτωση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), τα οφειλόμενα ποσά παρακρατούνται κατά τη διαδικασία κατανομής των κεντρικών αυτοτελών πόρων στους ΟΤΑ. Το ύψος του παρακρατούμενου ποσού από τους ανωτέρω πόρους είναι ανάλογο του επιβληθέντος προστίμου και επιμερίζεται στους ΟΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό του. Αν το πρόστιμο που επιβλήθηκε, οφείλεται σε υπαιτιότητα ή συνυπαιτιότητα των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, είναι δυνατός ο συμψηφισμός οφειλών των ΟΤΑ προς τα πρόσωπα αυτά. Για τον επιμερισμό του προστίμου στους υπαίτιους ΟΤΑ συνεκτιμάται ο πληθυσμός τους και ο βαθμός συμμόρφωσής τους κατά το χρόνο καταλογισμού σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Τα ανωτέρω επιβάλλονται ανεξάρτητα από τυχόν ποινική, αστική ή διοικητική ευθύνη του φορέα ή οργανισμού, που προβλέπονται από άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΘΝΙΚΩΝ** **ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**

Άρθρο 45

Εξουσιοδοτικές Διατάξεις Εθνικών Ρυθμίσεων

1. α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 13, καθορίζεται η διαδικασία επιλογής μη επικίνδυνης ή επικίνδυνης εκδοχής των αποβλήτων, τα οποία μπορεί να είναι επικίνδυνα ή όχι, αναλόγως της περιεκτικότητάς τους σε μία ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες ή αναλόγως των ιδιοτήτων που εκδηλώνουν [κατοπτρικές καταχωρίσεις του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ) με ζεύγη εξαψήφιων κωδικών].

β) Με όμοια απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται ο αριθμός των μελών της Επιτροπής που συστήθηκε με το άρθρο 40, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία της Επιτροπής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών, ορίζονται τα κατάλληλα μέτρα και οι ελάχιστες απαιτήσεις ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29, προκειμένου να ενθαρρυνθεί:

α) Η χωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων (βιοαποβλήτων), με σκοπό την κομποστοποίηση ή και τη ζύμωση (digestion) των βιολογικών αποβλήτων,

β) η επεξεργασία των βιολογικών αποβλήτων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας,

γ) η χρήση περιβαλλοντικά ασφαλών υλικών, τα οποία παράγονται από βιολογικά απόβλητα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται μέσα σε έξι

(6) μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας του ηλεκτρονικού συστήματος του άρθρου 42.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται η διαδικασία είσπραξης μετά την καθορισθείσα στο άρθρο 43 ημερομηνία, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται το ποσό που παρακρατείται, η διαδικασία της παρακράτησης, ο τρόπος υπολογισμού του αναλογούντος ποσού σε περίπτωση επιμερισμού του σε περισσότερους ΟΤΑ και κάθε σχετικό θέμα, σύμφωνα με τα ορισθέντα στο άρθρο 44.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ**

Άρθρο 46

Θέματα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων και Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.

1. Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με την επωνυμία Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.), που ιδρύθηκε με το ν. 2939/2001 (Α΄ 179), μετονομάζεται σε «Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης» και φέρει το διακριτικό τίτλο «Ε.Ο.ΑΝ.». Για τις σχέσεις του Ε.Ο.ΑΝ. με το εξωτερικό χρησιμοποιείται η επωνυμία στην αγγλική γλώσσα «Hellenic Recycling Agency» και ο διακριτικός τίτλος «H.R.A.». Όπου στις διατάξεις του ν. 2939/2001 ή άλλου νομοθετήματος αναφέρεται η επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων» ή «Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.» νοείται η επωνυμία «Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης» ή «Ε.Ο.ΑΝ.», αντιστοίχως.

2. Η παράγραφος 27 του άρθρου 2 του ν.

2939/2001 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

««Ε.Ο.ΑΝ.»: Ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ε' του παρόντος νόμου.»

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του ν. 3854/2010 (Α' 94) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 2939/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το διοικητικό συμβούλιο του Ε.Ο.ΑΝ. συγκροτείται από εκπροσώπους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αιρετούς εκπροσώπους των ΟΤΑ, εκπροσώπους συλλογικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ορίζεται η αποζημίωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.»»

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 3854/2010 (Α' 94) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το διοικητικό συμβούλιο του Ε.Ο.ΑΝ. αποτελείται από τον Πρόεδρο και δέκα τακτικά μέλη και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ο Πρόεδρος και πέντε τακτικά μέλη ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ένα μέλος και ο αναπληρωτής του ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και ένα μέλος και ο αναπληρωτής του ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Ένα μέλος προτείνεται από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.), ένα από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων και ένα από κοινού, ομόφωνα ή με σχετική πλειοψηφία, από τις περιβαλλοντικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), με τους αναπληρωτές τους.»

5. Το εδάφιο θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται ως εξής:

«θ. Αποφασίζει για τη διενέργεια προμηθειών, μισθώσεων, τη σύναψη συμβάσεων και την

εκτέλεση έργων, όπως και για κάθε άλλη δαπάνη, ανεξαρτήτως ποσού, όπως ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις και τον οργανισμό του Ε.Ο.ΑΝ..»

6. Το εδάφιο ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Μπορεί να αποφασίζει για τη διενέργεια προμηθειών, μισθώσεων, τη σύναψη συμβάσεων και την εκτέλεση έργων και για κάθε άλλη δαπάνη, όπως και για τη χορήγηση πάγιων προκαταβολών μέχρι του ποσού των 60.000 ευρώ, εντός του προϋπολογισμού, με απόφαση του Δ.Σ..»

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι αποφάσεις που αφορούν προμήθεια με οικονομικό αντικείμενο άνω των 60.000 ευρώ λαμβάνονται από το Δ.Σ. του Οργανισμού. Για συμβάσεις προμηθειών μέχρι ποσού 60.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ κατά κατηγορία δαπάνης ετησίως, καθώς και για μισθώσεις ακινήτων για τις ανάγκες του Οργανισμού μέχρι ποσού ετησίου μισθώματος 60.000 ευρώ χωρίς το ΦΠΑ, μπορεί να αποφασίζει ο Γενικός Διευθυντής, με απόφαση του Δ.Σ..»

8. Αναπροσαρμόζονται τα ποσά για τη σύναψη συμβάσεων από τον Ε.Ο.ΑΝ. που αφορούν προμήθειες, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, σύμφωνα με το ν. 2362/1995 (Α' 247), όπως ισχύει.

9. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3854/2010 (Α' 94) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Νέα συστήματα, ατομικά ή συλλογικά, για την εναλλακτική διαχείριση άλλων προϊόντων, μπορεί να οργανωθούν υπό την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενοι διαχειριστές είναι ενταγμένοι, μέχρι την έγκριση των νέων αυτών συστημάτων, σε ήδη λειτουργούντα συστήματα. Κατά τη διάρκεια ισχύος της εξαετούς έγκρισης συστήματος ατομικής ή συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης, ο Ε.Ο.ΑΝ. μπορεί να τροποποιήσει τους όρους έγκρισης του συστήμα-

τος. Προς τούτο ο Ε.Ο.ΑΝ. απαιτεί υποβολή τροποποιημένου φακέλου από το σύστημα.»

10. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος και με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συγκροτείται νέο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4. Με τη συγκρότηση του νέου Δ.Σ. λήγει αυτοδίκαια η θητεία του μέχρι τώρα Δ.Σ. του Ελληνικού Οργανισμού Ανγκύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ).

Άρθρο 47

Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) (παράγραφος 3 του άρθρου 1 της Οδηγίας 97/11/ΕΚ)

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αριθμείται ως παράγραφος «2α».

2. Μετά την παράγραφο «2α» ανωτέρω εισάγεται παράγραφος «2β» ως ακολούθως:

«2β. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης έργου, το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε Ε) ή όταν ζητηθεί από ένα κράτος - μέλος της Ε Ε που ενδέχεται να θίγεται σοβαρά, μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν τίθεται σε σοβαρό και προφανή κίνδυνο η δημόσια υγεία ή ασφάλεια και διακυβεύεται ουσιαστικά το γενικότερο δημόσιο συμφέρον, να εξαιρείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εν όλω ή εν μέρει, ένα έργο ανάκτησης ή διάθεσης αποβλήτων, όπως ορίζονται στις παραγράφους 15 και 19 του άρθρου 11 της Ενότητας Β', από τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων.

Σε κάθε περίπτωση, κατά την εξαίρεση, θα πρέπει να τηρούνται τα παρακάτω κριτήρια:

- επείγουσα και ουσιαστική απαίτηση για την υλοποίηση του έργου,
- αδυναμία υλοποίησης του έργου σε προγενέστερο χρόνο και
- αδυναμία τήρησης του συνόλου των απαι-

τήσεων της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια Υπηρεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής:

- α) εξετάζει αν ενδείκνυται άλλη μορφή εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον,
- β) θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού τις πληροφορίες που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο άλλων μορφών εκτίμησης που αναφέρονται στο στοιχείο α', τις πληροφορίες σχετικά με την απόφαση εξαίρεσης και τους λόγους για τη χορήγησή της,
- γ) ενημερώνει αμελλητί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τους λόγους που δικαιολογούν την παρεχόμενη εξαίρεση, πριν από την έκδοση της άδειας λειτουργίας του έργου, και χορηγεί σε αυτήν όλες τις διαθέσιμες, εάν είναι δυνατόν, πληροφορίες που έχει θέσει στη διάθεση του δικού της ενδιαφερόμενου κοινού.»

Άρθρο 48

Όροι και περιορισμοί δόμησης εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων διαχείρισης αποβλήτων σε εκτός σχεδίου γήπεδα της Αττικής

Στο σύνολο των εκτός σχεδίου γηπέδων της Αττικής στα οποία επιτρέπεται από το θεσμοθετημένο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό η εγκατάσταση έργων και δραστηριοτήτων που αφορούν εργασίες διαχείρισης αποβλήτων, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 11 και εξειδικεύονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ του παρόντος νόμου, ισχύουν οι όροι και περιορισμοί δόμησης της περίπτωσης 1 της παραγράφου Α' του άρθρου 2 του π.δ. 31.3.1987 (Δ' 303), όπως έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 31 του ν. 3325/2005 (Α' 68).

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ'
ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Άρθρο 49

Τροποποιήσεις διατάξεων του ν. 4030/2011

1. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4030/2011 (Α' 249) τροποποιείται ως εξής:

«α) να είναι διπλωματούχος μηχανικός, μέλος του ΤΕΕ ή πτυχιούχος μηχανικός τεχνολογικής εκπαίδευσης, μέλος της Ε.Ε.Τ.Ε.Μ. ή οποιουδήποτε άλλου σωματείου ή επιστημονικής ένωσης ή επαγγελματικής οργάνωσης παρόμοιου σκοπού κατά τον Αστικό Κώδικα ή μηχανικός που έχει αποκτήσει αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στη χώρα μας κατ' εφαρμογή της σχετικής κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας,»

2. Στο άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 4030/2011 (Α' 249) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι κατηγορίες ελεγκτών, καθώς και το αντικείμενο ελέγχου ανά κατηγορία και είδος εργασιών προσδιορίζεται αντίστοιχα με τα επαγγελματικά δικαιώματα εκπόνησης μελετών και διενέργειας επιβλέψεων των Μηχανικών, υποψήφιων ελεγκτών δόμησης, κατά τις κείμενες διατάξεις.»

3. Η παρ. 15 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 (Α' 249) αντικαθίσταται ως εξής:

«15. α) Η βεβαίωση του μηχανικού που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες προδιαγραφές, εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων. Τοπογραφικό διάγραμμα δεν απαιτείται στην περίπτωση που η παραπάνω βεβαίωση αφορά σε ακίνητο που βρίσκεται εντός σχεδίου πόλης ή εντός ορίων οικισμού προϋφισταμένων του έτους 1923, καθώς και εντός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, που καθορίζονται βάσει του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 181). Επίσης, τοπογραφικό

διάγραμμα δεν απαιτείται στην περίπτωση που η παραπάνω βεβαίωση αφορά σε αδόμητα αγροτεμάχια και κληροτεμάχια, τα οποία (τόσο αγροτεμάχια όσο και κληροτεμάχια) βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή ορίων οικισμού και τα οποία προέρχονται από αναδασμό ή περιλαμβάνονται στο κτηματολόγιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και σε αδόμητα κληροτεμάχια διανομής. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται κτηματογραφικό απόσπασμα του αναδασμού ή του Κτηματολογίου του ΟΣΔΕ ή της πράξης διανομής, θεωρημένο από την αρμόδια υπηρεσία τήρησης του αρχείου του αναδασμού ή τον ΟΣΔΕ ή την αρμόδια υπηρεσία τήρησης του αρχείου της πράξης διανομής. Για οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες που βρίσκονται εκτός σχεδίου ή εκτός ορίων οικισμού προϋφισταμένων του έτους 1923, καθώς και εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, που καθορίζονται βάσει του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 181), το τοπογραφικό διάγραμμα μπορεί να αποκλίνει σε εμβαδόν μέχρι 2% από το τοπογραφικό διάγραμμα της σύστασης.

- β) Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η υποχρέωση επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαιο, εφεξής νοείται τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, εκτός αν το συμβόλαιο αφορά σε ακίνητο που βρίσκεται εντός σχεδίου πόλης ή εντός ορίων οικισμού προϋφισταμένων του έτους 1923, καθώς και εντός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, που καθορίζονται βάσει του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 181) ευρισκόμενο εντός σχεδίου πόλεως ή ορίων οικισμού.
- γ) Η διάταξη της περίπτωσης α' εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 49 του ν. 4030/2011.»

4. Στο τέλος του άρθρου 32 του ν. 4030/2011 προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

« Σε περίπτωση που με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώνεται η αδυναμία ορισμού ως Προέδρου του Συμβουλίου του υπό α. αναφερόμενου προσώπου, επιτρέπεται η συγκρότηση του Συμβουλίου και χωρίς αυτό. Στην περίπτωση αυτή ως Πρόεδρος ορίζεται το αναφερόμενο υπό β. πρόσωπο και στο Συμβούλιο συμμετέχει επίσης και ένας μηχανικός με τις ιδιότητες της περίπτωσης γ' .»

5. Συμβολαιογραφικές πράξεις που συντάχθηκαν την 25.11.2011, χωρίς να έχουν τηρηθεί τα οριζόμενα στις παραγράφους 15 και 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011, είναι έγκυρες και ισχυρές και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011.

6. Στο άρθρο 5 παράγραφος 1β του ν. 4030/2011 διαγράφονται οι λέξεις «μηχανικούς κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ».

Άρθρο 50

Θέματα σχετικά με τη ρύθμιση αυθαιρέτων

1. Στο προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει, απαλείφονται οι λέξεις «προ της 31.1.1983» και προστίθενται οι λέξεις «και εφόσον δεν υπάρχουν ούτε τέτοια έγγραφα και με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από τεχνική έκθεση μηχανικού, η οποία υποστηρίζει το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης».

2.α. Μετά την παράγραφο 7β του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 7γ ως εξής:

«Σε περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης στην περιφερειακή ενότητα, όπου βρίσκεται το ακίνητο, για τον υπολογισμό της αξίας των κτισμάτων λαμβάνεται υπόψη η ελάχιστη τιμή ζώνης που ισχύει στο νομό στον οποίο βρίσκεται η περιφερειακή ενότητα.»

β. Στο τέλος της περίπτωσης 7β του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο το οποίο έχει ως εξής:

«Ειδικά δε για τα ακίνητα του προηγούμενου εδαφίου που βρίσκονται σε περιοχές εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός ορίων οικισμού, που δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης, σύμφωνα με το σύστημα αντικειμενικών αξιών του Υπουργείου Οικονομικών, για τον υπολογισμό των προστίμων λαμβάνεται υπόψη η ελάχιστη τιμή ζώνης που ισχύει στο Δήμο και εάν δεν έχει καθοριστεί σε αυτόν, η ελάχιστη τιμή ζώνης που ισχύει στην περιφερειακή ενότητα, εφόσον στην οικεία τοπική ή δημοτική κοινότητα η μέγιστη τιμή ζώνης δεν υπερβαίνει τα 2.000 ευρώ σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% της έκτασής της. Για τη συνδρομή της παραπάνω προϋπόθεσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου Δήμου.»

γ. Στο τέλος της παραγράφου 7α του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 προστίθενται οι λέξεις «σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% της έκτασής της. Για τη συνδρομή της παραπάνω προϋπόθεσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου Δήμου.»

3. Στην παράγραφο 16 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 απαλείφονται οι λέξεις «ενώ συνυπολογίζεται προκειμένου για έκδοση άδειας νομιμοποίησής τους με το πρόστιμο που τους αναλογεί».

4. Η ισχύς της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2742/1999 (Α' 207), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4030/2011 (Α' 249), αρχίζει μετά τη λήξη της θητείας του υφιστάμενου κατά τη δημοσίευση του παρόντος Συμβουλίου.

5. Στην παρ. 20 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι αυθαίρετες κατασκευές που χρησιμοποιούνται ως δημόσια ή δημοτικά σχολεία ή δημόσια ή δημοτικά γυμναστήρια σε κτίρια ιδιοκτησίας του Δημοσίου, των ΟΤΑ και της Ο.Σ.Κ. Α.Ε. υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος μόνο με την υποβολή των υπό α' και β' δικαιολογητικών της παραγράφου 2.»

6. Στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209),

όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4030/2011 (Α' 249), προστίθεται παράγραφος 26, ως εξής:

«26. Αυθαίρετη κατασκευή ή αλλαγή χρήσης σε κτίσμα το οποίο έχει κατασκευασθεί με νόμιμη άδεια πριν από τις 28.7.2011, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4014/2011, και το οποίο, ως προς το ανώτατο ύψος του, απέχει λιγότερο από είκοσι μέτρα από την κορυφογραμμή αλλά δεν την υπερβαίνει, υπάγεται στις διατάξεις του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα ακόλουθα:

α) Μετά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού υποβάλλεται αίτηση στην επιτροπή της παραγράφου 9. Η επιτροπή αυτή εξετάζει εάν το κτίσμα, όπως έχει διαμορφωθεί με την αυθαίρετη κατασκευή ή αλλαγή χρήσης, εντάσσεται, ως σύνολο, στο τοπίο και το δομημένο περιβάλλον, ιδίως δε εάν θίγει το φυσικό ανάγλυφο και την κορυφογραμμή και με αιτιολογημένη κρίση είτε απορρίπτει την αίτηση είτε δέχεται, επιβάλλοντας, εφόσον απαιτείται, την εκτέλεση εργασιών, οι οποίες δεν αντίκεινται στις ισχύουσες γενικές και ειδικές πολεοδομικές διατάξεις, για την προσαρμογή του αυθαιρέτου στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 17. Στην περίπτωση αυτή οι εργασίες εκτελούνται μετά την κοινοποίηση στον ιδιοκτήτη της θετικής κρίσης της επιτροπής. Η προθεσμία εξόφλησης του ειδικού προστίμου αρχίζει από την κοινοποίηση στον ιδιοκτήτη της θετικής κρίσης ή, εφόσον επιβάλλεται η εκτέλεση εργασιών προσαρμογής, από την ολοκλήρωση των εργασιών αυτών και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες.

β) Δεν επιτρέπεται η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος άρθρου κτισμάτων και κατασκευών που απέχουν λιγότερο από είκοσι μέτρα από την κορυφογραμμή όταν η υπέρβαση του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ή της κάλυψης ή του συντελεστή δόμησης ή κατ' όγκον εκμετάλλευσης είναι μεγαλύτερη του 5%.

γ) Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η υπαγω-

γή στις διατάξεις του παρόντος νόμου αυθαίρετης κατασκευής ή αλλαγής χρήσης, εάν το κτίσμα υπερβαίνει την κορυφογραμμή. Απαγορεύεται επίσης η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος των πρόχειρων κατασκευών της παραγράφου 9.»

7. Η διαφορετική διαρρύθμιση διακεκριμένης αυτοτελούς οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας από αυτήν που προβλέπεται στα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας δεν συνιστά αυθαίρετη κατασκευή. Η διαφορετική διαμερισμάτωση ορόφου από αυτήν που προβλέπεται στα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας, αν έχει επιφέρει τροποποίηση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, υπάγεται στην κατηγορία 13 του πίνακα του Παραρτήματος του ν. 4014/2011 και ως ειδικό πρόστιμο καταβάλλεται εφάπαξ, εντός της προθεσμίας της πρώτης δόσης, το ποσό των 500 ευρώ και δεν καταβάλλεται παράβολο.

8.α. Στην παράγραφο του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 (Α' 124), που προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4014/2011 (Α'209), μετά τη φράση «Κατ' εξαίρεση από την παράγραφο 7 του άρθρου 4» προστίθενται οι λέξεις «πριν ή και».

β. Στην περίπτωση β' του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 (Α' 124) μετά τη λέξη «σχεδιασμού,» προστίθεται η φράση «και στην περίπτωση που ήδη εκκρεμεί διαδικασία αναθεώρησης ή τροποποίησης».

γ. Στο τέλος της περίπτωσης β' του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής:

«Αν πρόκειται για εντοπισμένη τροποποίηση του Γ.Π.Σ., δεν ακολουθείται η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, του άρθρου 7 της με αριθ. 107017/2006 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 1225), αλλά η διαδικασία του άρθρου 5 της παραπάνω υπουργικής απόφασης.»

δ. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης γ' του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη

του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β΄.»

9. Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ενιαίου ειδικού προστίμου του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 για όλες τις υποβαλλόμενες μέχρι 31.12.2011 αιτήσεις, οι οποίες αφορούν στις περιοχές της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, παρατείνεται μέχρι 28.2.2012.

10. Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 οι λέξεις «τριάντα έξι (36)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σαράντα οκτώ (48)».

Άρθρο 51

Ρύθμιση θεμάτων χωροταξίας, πολεοδομίας και αστικής ανάπτυξης

1. Στην περίπτωση β΄ της υποπαραγράφου 7 της παραγράφου Ε΄ του άρθρου 8 του από 6.10.1978 προεδρικού διατάγματος (Δ΄ 538), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το από 20.1.1988 προεδρικό διάταγμα (Δ΄ 61), επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές:

α) Μετά το τρίτο εδάφιο προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αντί του πιο πάνω τμήματος, επιτρέπεται η παραχώρηση ενιαίας έκτασης σε άλλο γήπεδο, όμορο ή μη προς την έκταση όπου θα ανεγερθεί η τουριστική εγκατάσταση, το οποίο θα βρίσκεται πάντως εντός των διοικητικών ορίων της ίδιας δημοτικής κοινότητας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Δήμου στην περίπτωση, που η προς παραχώρηση έκταση βρίσκεται σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός (1) χιλιομέτρου από το γήπεδο, όπου θα ανεγερθεί η τουριστική εγκατάσταση. Η προς παραχώρηση ενιαία έκταση πρέπει να έχει την αυτή ή μεγαλύτερη αντικειμενική αξία με το γήπεδο στο οποίο πρόκειται να ανεγερθεί η τουριστική εγκατάσταση και πολεοδομική καταλληλότητα για την ανάπτυξη των χρήσεων που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο.»

β) Μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση παραχώρησης έκτασης σε άλλο γήπεδο όμορο ή μη επιτρέπεται η ανάπτυξη

και άλλων χρήσεων κοινωνικής-τεχνικής υποδομής (όπως χρήσεων εκπαίδευσης, πρόνοιας κ.λπ.), από τον οικείο δήμο, εφόσον είναι αναγκαίες για την εξυπηρέτηση των αναγκών του οικείου δήμου και η έκταση είναι πολεοδομικώς κατάλληλη.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180) καταλαμβάνουν και τις περιπτώσεις που είχε εκδοθεί οικοδομική άδεια τουριστικής εγκατάστασης πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4002/2011.

3. α) Στην περίπτωση α΄ του στοιχείου ζ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 51/1988 (Α΄ 19), όπως προστέθηκε με το άρθρο 38 παρ. 17 του ν. 4030/2011, μετά τις λέξεις «Ρυθμιστικών Σχεδίων» προστίθενται οι λέξεις «σύμφωνα με το ν. 2508/1997».

β) Στις περιπτώσεις β΄, γ΄ και δ΄ του στοιχείου ζ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 51/1988 (Α΄ 19), όπως προστέθηκε με το άρθρο 38 παρ. 17 του ν. 4030/2011, πριν τις λέξεις «Ρυθμιστικών Σχεδίων» προστίθεται η λέξη «παραπάνω».

4. Στο άρθρο 11 του ν. 3843/2010 (Α΄ 62) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α. Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «αναψυχής,» και «παρατηρητηρίων» προστίθεται η φράση «χώρων συνάθροισης κοινού (θερινού κινηματογράφου),».

β. Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «αφαλάτωσης,» και «καθώς,» προστίθεται η φράση «δημόσιων συγκοινωνιακών και τεχνικών υποδομών».

γ. Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 ο αριθμός «0,010» αντικαθίσταται από τον αριθμό «0,017», ο αριθμός «2,1%» από τον αριθμό «6,3%» και στην περίπτωση στ΄ της παραγράφου 1 ο αριθμός «0,071» αντικαθίσταται από τον αριθμό «0,074» και ο αριθμός «5,3%» από τον αριθμό «8,8%».

δ. Στο τέλος της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 προστίθεται η φράση: «Σε περίπτωση κατ' εξαίρεση υπέρβασης του μέγιστου

ύψους, η υπέρβαση αυτή θα εγκρίνεται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού.».

ε. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «χώρων εστίασης κοινού,» και «γραφείων,» προστίθεται η φράση «αναψυκτηρίων,».

στ. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «φυλακίων,» και «καθώς» προστίθεται η φράση «δημόσιων συγκοινωνιακών και τεχνικών υποδομών,».

ζ. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 προστίθεται η φράση: «Κατ' εξαίρεση για μέγιστη συνολική επιφάνεια ίση με το 2,5% της ανώτατης επιτρεπόμενης δόμησης, ως μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος ορίζονται τα 12,5μ.».

η. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 προστίθεται η φράση: «Εντός της περιοχής αυτής επιτρέπονται:

Γενικές χρήσεις γης: Επιτρέπονται οι χρήσεις θεματικού πάρκου, υπαίθριων χώρων αναψυχής και αθλητικών εγκαταστάσεων και συνοδευτικών εγκαταστάσεων υποστήριξης, αναψυκτηρίων, δημόσιων συγκοινωνιακών και τεχνικών υποδομών, χώρων στάθμευσης, καθώς και χώρων υγιεινής.

Μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια δόμησης: 300τ.μ..

Μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη: 350τ.μ..

Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων: 4,5μ..»

θ. Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται νέα περίπτωση ζ' ως εξής:

«ζ. Στον συνεχόμενο ή παρακείμενο θαλάσσιο χώρο, τον πυθμένα και τον αιγιαλό και την παραλία των Ζωνών Ανάπλασης Ι, ΙΙ και ΙΙΙ, επιτρέπεται η κατασκευή των απαιτούμενων προσχώσεων, τεχνικών έργων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του προγράμματος ανάπλασης. Στα έργα αυτά περιλαμβάνονται και η τοποθέτηση υποθαλάσσιων αγωγών και καλωδίων και εν γένει ναυδέντων, προβλητών και εξέ-

δρων, η πόντιση τεχνητών υφάλων και η κατάλληλη μετατροπή και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων κατασκευών προστασίας για την υποδοχή των χρήσεων του προγράμματος ανάπλασης. Επί των προβλητών και εξέδρων επιτρέπεται η ανέγερση κτισμάτων στο πλαίσιο των γενικών χρήσεων και όρων και περιορισμών δόμησης της κάθε ζώνης και μέγιστου ύψους που θα εγκρίνεται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού.»

ι. Στο τέλος της παραγράφου 2 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για τον καθορισμό των έργων και εγκαταστάσεων που προβλέπονται στην περίπτωση ζ', το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται ύστερα από πρόταση, πέραν των αναφερόμενων ανωτέρω Υπουργών και του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Με το διάταγμα καθορίζονται επίσης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία έγκρισης των ως άνω έργων κατ' εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2971/2001, όπως ισχύει, και των κείμενων πολεοδομικών διατάξεων.»

5. α) Αντικαθίσταται το διάγραμμα της παρ. 2α του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) με νέο διάγραμμα υπό κλίμακα 1:500 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του οποίου αντίτυπο σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με τον παρόντα νόμο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Παράρτημα 1).

β) Η υποπερίπτωση ι της περιόδου α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επιτρέπεται η κατασκευή τρίτου ορόφου στο υφιστάμενο κτήριο Β και υπέργειων και υπογείων ορόφων κύριας χρήσης και απαλλάσσονται από τις απαιτούμενες κατά τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις θέσεις στάθμευσης, στο σύνολο του οικοδομήσιμου τμήματος του

οικοπέδου, συνολικής επιφάνειας έως 8.000 τ.μ.»

γ) Το στοιχείο 3 της υποπερίπτωσης iii της περιόδου β' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ζώνης ανελκυστήρων και ανοικτών ή κλειστών κλιμακοστασίων κυκλοφορίας ή διαφυγής για την εξυπηρέτηση των κτηρίων Α και Γ, διαστάσεων 20,00x28,12 μ. ύψους όσο το ύψος του κτηρίου Α εντός του περιγράμματος Ζ-Η-Θ-Ι-Ζ.»

δ) Το στοιχείο 4 της υποπερίπτωσης iii της περιόδου β' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ζώνης ανελκυστήρων, ανοικτών ή κλειστών κλιμακοστασίων κυκλοφορίας ή διαφυγής και ραμπών για την εξυπηρέτηση του κτηρίου Β, εντός του ορίου ιδεατού στερεού (gabarit) διαστάσεων 10,00x106,00 μ. και ύψους όσο το ύψος του κτηρίου Β ύστερα από την προσθήκη του Γ ορόφου εντός του περιγράμματος Κ-Λ-Ν-Μ-Κ.»

6. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του από 16.6.2011 προεδρικού διατάγματος (Δ' 187) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης επιτρέπεται η αναβάθμιση σε ενεργειακό πάρκο Α.Π.Ε. των προς αποκατάσταση χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων στην ανατολική πλευρά του Υμηττού.»

7. Στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 960/1979 (Α' 194), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του από το άρθρο 3 του ν. 1221/1981 (Α' 292) και όπως συμπληρώθηκε με το εδάφιο δ' της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 3044/2002 (Α' 197), προστίθεται περίπτωση η' ως εξής:

«η) Ακινήτων στα οποία δεν επιτρέπεται η κατασκευή υπογείων λόγω διέλευσης του Μετρό. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Μετρό και ισχύει για τις θέσεις στάθμευσης που δεν μπορούν να κατασκευασθούν.»

8. Για τα κτίρια των Κέντρων Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτά περιγράφονται στα άρθρα 2 και 190 του ν. 4001/2011 (Α' 179),

επιτρέπεται η δημιουργία δύο θέσεων στάθμευσης και στάσης των οχημάτων που εξυπηρετούν το προσωπικό επιθεώρησης αυτών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του π.δ. 111/2004 (Α' 76).»

9. α) Το άρθρο 1 του π.δ. 31/2009 (Α' 49) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων χωροθετούνται τα Κέντρα αυτά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Επιτρέπεται η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία Κέντρου Αποτέφρωσης Νεκρών από οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και σε χώρο ιδιοκτησίας του, ο οποίος βρίσκεται εκτός της εδαφικής του περιφέρειας, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου δήμου και γνώμη του δήμου υποδοχής, η οποία παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την υποβολή της παραπάνω αίτησης.

2. Η διοίκηση και διαχείριση των Κέντρων μπορεί να ασκείται και από δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς επίσης και από ιδιώτες μετά από ειδική άδεια, που χορηγείται από τον αρμόδιο δήμο.»

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του π.δ. 31/2009 (Α' 49) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η άδεια αποτέφρωσης εκδίδεται από τον Δήμαρχο του δήμου στη διοικητική περιφέρεια του οποίου λειτουργεί το Κέντρο Αποτέφρωσης Νεκρών ή από τον Δήμαρχο του δήμου, που διαχειρίζεται το Κέντρο Αποτέφρωσης Νεκρών, στην περίπτωση που αυτό ευρίσκεται στη διοικητική περιφέρεια άλλου δήμου, ή από τον πρόεδρο του Ν.Π.Δ.Δ. που διαχειρίζεται το Κέντρο Αποτέφρωσης Νεκρών.»

10. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3316/2005 (Α' 42), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3481/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μπορεί να εισάγονται οι αναγκαίες παρεκκλίσεις και προσαρμογές των διατάξεων του νόμου αυτού, καθώς και των προτύπων τευχών προκηρύξεων και λοιπών συμβατικών τευχών, στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», οι οποίες αφορούν στις μελέτες και υπηρεσίες που προκηρύσσει η «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» στο πλαίσιο σύνταξης του Εθνικού κτηματολογίου, όπως είναι ιδίως οι μελέτες κτηματογράφησης του ν. 2308/1995, η σύνταξη υποβάθρων, και οι μελέτες κατάρτισης, συμπλήρωσης και διόρθωσης δασικών χαρτών, καθώς και εργασίες καταχώρισης και προετοιμασίας εξέτασης των αντιρρήσεων.

Οι ως άνω παρεκκλίσεις αφορούν ιδίως:

- α) στο φάκελο του έργου, στον αριθμό των συμπραττόντων μελών και στη συμμετοχή δικηγόρων και δικηγορικών εταιριών στις προσκαλούμενες συμπράξεις, στον τρόπο χρηματοδότησης των συμβάσεων αυτών, στον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών και στην έγκριση αυτών,
- β) στον καθορισμό των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, καθώς και των κριτηρίων ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του κριτηρίου της χαμηλότερης τιμής, σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου,
- γ) στις προεκτιμώμενες αμοιβές και στις οικονομικές προσφορές,
- δ) στη σύναψη και υπογραφή των συμβάσεων, στις συμβατικές αμοιβές και στον τρόπο καταβολής τους, στον καθορισμό των σταδίων εκτέλεσης του αντικειμένου των συμβάσεων, στη συνολική προθεσμία για την περαίωση των μελετών, στην επιβολή των ποινικών ρητρών, στην έγκριση των μελετών, στη διάλυση της σύμβασης και στην αποζημίωση, καθώς και στις συμφωνίες-πλαίσιο.»

11. α) Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 (Α' 62) ως εξής:

«Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής κατά το χρόνο καταβολής της δεύτερης δόσης παρέχεται έκπτωση 8%. Η προθεσμία καταβολής της δεύτερης δόσης είναι ένας (1) μήνας από την καταβολή της πρώτης δόσης.»

β) Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ειδικού προστίμου του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 στην περίπτωση που έχει αποσταλεί μέχρι τις 23.12.2011 το ειδικό έντυπο υπολογισμού του, παρατείνεται για ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον καταβληθούν και προσαυξήσεις 2% επί του ποσού της πρώτης δόσης.

γ) Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ειδικού προστίμου του άρθρου 6 του ν. 3843/2010, στην περίπτωση που δεν έχει αποσταλεί μέχρι τις 23.12.2011 το ειδικό έντυπο υπολογισμού του, είναι δύο (2) μήνες από την αποστολή του ειδικού εντύπου υπολογισμού του και πάντως, το αργότερο, μέχρι τις 31.3.2012.

δ) Επιτρέπεται να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) για χώρους για τους οποίους έχει υποβληθεί φάκελος για την υπαγωγή στο άρθρο 5 του ν. 3843/2010. Στην περίπτωση που υποβληθεί αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, τα ποσά του παραβόλου και των δόσεων του ειδικού προστίμου, που έχουν καταβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3843/2010, συμψηφίζονται με το ποσό του ενιαίου ειδικού προστίμου του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24 παρ. 11 του ν. 4014/2011.

Άρθρο 52

Ρύθμιση θεμάτων ενέργειας

1. Στο τέλος του έκτου μετά από τον πίνακα τιμολόγησης εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3851/2010 (Α'

85) τίθεται κόμμα και στη συνέχεια πρόταση ως εξής:

«η οποία ανατρέχει στο χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 3851/2010.»

2. Το αναφερόμενο στην παρ.1 του άρθρου 125 του ν. 4001/2011 (Α' 179) προσωπικό μεταφέρεται στη ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. στις 31.3.2012.

3. Στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «ΔΕΣΜΗΕ» εφαρμόζεται το ανώτατο όριο μέσου κατά κεφαλή κόστους αμοιβής προσωπικού που εφαρμόζεται και στους φορείς της παραγράφου 1β του άρθρου 31 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 27 του ν. 3468/2006 (Α' 129) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Οι διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του παρόντος νόμου που αφορούν στην εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και στη διαδικασία έκδοσης των σχετικών αδειών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που απαιτούνται από την κείμενη δασική νομοθεσία, εφαρμόζονται ομοίως και στις περιπτώσεις υδροηλεκτρικών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος άνω των 15 MW, οι οποίοι κατασκευάζονται και λειτουργούν από ιδιωτικούς φορείς. Κατά τα λοιπά, για τους παραπάνω σταθμούς, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν στην προτεραιότητα ένταξης στο Σύστημα ή το Δίκτυο (κατανομή φορτίου), καθώς και την εξασφάλιση εγγυημένης τιμής πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Ο τρόπος και η διαδικασία υποβολής των προσφορών έγχυσης των ανωτέρω υδροηλεκτρικών σταθμών, διέπονται αποκλειστικώς από τις διατάξεις του Κώδικα Διαχείρισης Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.»

5. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 2 παρ. 12 του ν. 3851/2010 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μονάδες παραγωγής ενέργειας με ισχύ μέχρι 1 MW που εγκαθίστανται σε ακίνητα κατά μήκος του σιδηροδρομικού διαδρόμου, που διαχειρίζεται η ΓΑΙΑΟΣΕ και απέχουν τουλάχιστον 100 μέτρα μεταξύ τους δεν θεωρούνται ότι εγκαθίστανται στο ίδιο ή όμορο ακίνητο.»

6. Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 182 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπου αναφέρεται «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας» νοείται «Περιφερειάρχης» και όπου αναφέρεται «Ι.Γ.Μ.Ε.» νοείται «Ι.Γ.Μ.Ε.Μ.».

7. Στο άρθρο 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Επιβάλλεται υπέρ του ειδικού διαχειριστικού Λογαριασμού του άρθρου 40 του ν. 2773/1999 και σε βάρος των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη ειδικό τέλος δύο (2) ευρώ ανά MWh παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης του εν λόγω τέλους στον ανωτέρω Λογαριασμό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μετά από γνώμη της ΡΑΕ δύναται να ανασυρρομίζεται το τέλος αυτό.»

8. Η διάταξη της δεύτερης περιόδου της παραγράφου 1 του άρθρου 193 του ν. 4001/2011 (Α' 179) για την κατ' εξαίρεση απόσπαση προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. και των θυγατρικών εταιριών της εφαρμόζεται και για υπαλλήλους που είχαν αποσπαστεί ή αποσπώνται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 8 του π.δ. 351/1991 (Α' 121).

Άρθρο 53

Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με δάση και δασικές εκτάσεις

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 998/ 1979 (Α' 289), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε πάρκα ή άλση και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου δύναται με έγκριση της δασικής αρχής και κατόπιν εγκεκριμένων μελετών να κατασκευάζονται έργα του

Μετρό ή του Τραμ και τα συνοδά έργα αυτών (π.χ. γραφεία) με την προϋπόθεση ότι θα αποκατασταθεί πλήρως από τον υπεύθυνο του έργου ή την αναθέτουσα αρχή, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού.»

2. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως η παράγραφος αυτή ισχύει προστίθεται εδάφιο, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Ο χαρακτήρας των εκτάσεων επί των οποίων σχεδιάζεται να αναπτυχθούν μεγάλες επενδύσεις εξετάζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 14, από το αρμόδιο όργανο κατά προτεραιότητα. Επίσης οι, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 14, αντιρρήσεις που αφορούν έκταση επί της οποίας σχεδιάζεται να αναπτυχθούν μεγάλες επενδύσεις, εισάγονται για εξέταση στις επιτροπές επιλύσεως δασικών αμφισβητήσεων στην πρώτη μετά την ημερομηνία υποβολής τους συνεδρίαση της αρμόδιας επιτροπής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υπαγωγής επενδύσεων στη παρούσα διάταξη.»

3. Η παρ. 13 του άρθρου 57 του ν. 2218/1994 (Α' 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 για τη μελέτη, κατασκευή, εκτέλεση έργων, εργασιών και προμηθειών από τα αναφερόμενα στο άρθρο 16 του ν. 998/1979 όταν:

- α. Το ύψος της προγραμματικής σύμβασης υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ για την περιοχή ευθύνης του κάθε δασαρχείου.
- β. Τα ως άνω έργα, μελέτες και προμήθειες αφορούν δασικού χαρακτήρα δημόσιες εκτάσεις

που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 1650/1986 (Α' 160) ή προστατευόμενες δασικές περιοχές των δικτύων NATURA 2000 και RAMSAR. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 για τη μελέτη, κατασκευή, εκτέλεση έργων εργασιών και προμηθειών από τα αναφερόμενα στο άρθρο 16 του ν. 998/1979 εφόσον δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω α' και β' περιπτώσεις. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες από την οικεία προγραμματική σύμβαση προβλέπεται φορέας εκτέλεσης των ανωτέρω έργων, εργασιών προμηθειών ή μελετών, οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, εφαρμόζεται η νομοθεσία, που διέπει το φορέα αυτόν υπό την επιφύλαξη των περί εγκρίσεως των μελετών εκτέλεσης των ως άνω δασοτεχνικών έργων κειμένων διατάξεων. Για την εκτέλεση των έργων του πρώτου εδαφίου η Διεύθυνση Δασών του νομού δίνει τις εξής προεγκρίσεις: α) προέγκριση του τεύχους δημοπράτησης, στα πλαίσια του οποίου ελέγχεται η διακήρυξη, η κατηγορία πτυχίων των μελετητών - εργοληπτών που μπορούν να συμμετέχουν, ο χρόνος εκτέλεσης, καθώς και η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.), β) προέγκριση ανακεφαλαιωτικών πινάκων εργασιών (Α.Π.Ε.) και του καθορισμού τιμών νέων εργασιών και γ) προέγκριση για παράταση του χρόνου εκτέλεσης. Στις επιτροπές παραλαβής των έργων συμμετέχει υποχρεωτικά και εκπρόσωπος της οικείας δασικής υπηρεσίας.»

4. Η δημόσια έκταση συνολικού εμβαδού 11.100 στρεμμάτων, που βρίσκεται στο όρος Παρνασσός και συγκεκριμένα επί των χώρων του Χιονοδρομικού Κέντρου Παρνασσού, όπως αυτή εμφανίζεται στο με αριθμ. 496/15.7.2009 τοπογραφικό διάγραμμα της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑ Α.Ε.), το οποίο σε φωτοσμί-
κρυνση δημοσιεύεται με τον παρόντα νόμο (Πα-
ράρτημα 2), χαρακτηρίζεται ως Τουριστικό Δη-
μόσιο Κτήμα των άρθρων 12α και 12γ του ν.δ.
180/1946, όπως αυτά προστέθηκαν με το άρθρο
2 του α.ν. 827/1948. Η χρήση και διαχείριση της
προαναφερόμενης έκτασης παραχωρείται στην
εταιρεία με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗ-
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑΔ
Α.Ε.). Η διαχείριση της εν λόγω έκτασης, σε πε-
ρίπτωση παύσης της εκμετάλλευσής της σύμ-
φωνα με την κατά προορισμό χρήση της, επα-
νέρχεται αυτοδικαίως στην αρμόδια Δασική
Υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασι-
κής νομοθεσίας. Επί της παραπάνω εκτάσεως
επιτρέπονται, κατά παρέκκλιση των κειμένων
διατάξεων, εργασίες συντήρησης, επισκευής,
επέκτασης και εκσυγχρονισμού των εγκαταστά-
σεων και βελτίωσης έργων υποδομής εξυπηρέ-
τησης των εγκαταστάσεων μετά από την έκδο-
ση των κατά νόμο απαιτούμενων αδειών.

5. Η παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011
(Α' 60) αναδιατυπώνεται ως ακολούθως:

«4. Δάση και δασικές εκτάσεις, συμπεριλαμ-
βανομένων των χορτολιβαδικών και των βρα-
χωδών εκτάσεων, εντός των περιοχών των πα-
ραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 19 του ν.
1650/1986, όπως ισχύει, μπορούν να διατίθε-
νται σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, για τη δημι-
ουργία ορειβατικών καταφυγίων και χιονοδρο-
μικών κέντρων, σύμφωνα με διαδικασία ανάλο-
γη με την προβλεπόμενη του άρθρου 51 του ν.
998/1979, καθώς και για τις χρήσεις τις προβλε-
πόμενες στην παράγραφο 5 του άρθρου 46 του
ως άνω νόμου, εφόσον οι παραπάνω χρήσεις
επιτρέπονται από τις πράξεις χαρακτηρισμού
και οριοθέτησής τους κατά το άρθρο 21 του ν.
1650/1986 και το άρθρο 8 του παρόντος.»

Άρθρο 54

Ρυθμίσεις θεμάτων που αφορούν την Ειδική
Γραμματεία Επιθεώρησης Περιβάλλοντος

1. Οι θέσεις προσωπικού που προβλέπονται για
τη στελέχωση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρη-
σης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (ΕΥΕΚΑ),

σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν.
3818/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6
του άρθρου 28 του ν. 4014/2011 (Α' 209), πληρώ-
νονται με μετακίνηση μόνιμων ή με σχέση εργα-
σίας αορίστου χρόνου υπαλλήλους του Υπουρ-
γείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής
Αλλαγής ή με απόσπαση ή μετάταξη σε κενή θέ-
ση και αν δεν υπάρχει κενή θέση με μεταφορά
της θέσης που κατέχουν, μόνιμων ή με σχέση
εργασίας αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δη-
μοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α., χωρίς γνώμη Υπηρε-
σιακού Συμβουλίου, κατόπιν απόφασης του
Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιμα-
τικής Αλλαγής και του οικείου Υπουργού, μετά
από πρόταση του Ειδικού Γραμματέα Επιθεώρη-
σης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουρ-
γείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής
Αλλαγής. Η μισθοδοσία τους καλύπτεται από
τον φορέα υποδοχής (Υπουργείο Περιβάλλο-
ντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής).

2. Το προσωπικό των Ειδικών Υπηρεσιών της
Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλο-
ντος και Ενέργειας (ΕΓΕΠΕ) του Υπουργείου
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής
Αλλαγής κατανέμεται στους Τομείς Νοτίου και
Βορείου Ελλάδας αυτών, με απόφαση του Ειδι-
κού Γραμματέα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος
και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος,
Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από
εισηγήση του Γενικού Επιθεωρητή της, κατά
περίπτωση Ειδικής Υπηρεσίας (Επιθεωρητών
Περιβάλλοντος, Κατεδάφισης Αυθαιρέτων,
Ενέργειας και Δόμησης).

3. Το προσωπικό που ήδη υπηρετεί με από-
σπαση στις Υπηρεσίες της ΕΓΕΠΕ μπορεί να
μετατάσσεται στην ΕΥΕΚΑ, μετά από σχετική
αίτηση και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γε-
νικής ή ειδικής διάταξης.

4. Στην τέταρτη σειρά της παρ. 3 του άρθρου
22 του ν. 4014/2011 (Α' 209) διαγράφεται η λέ-
ξη «επιθεωρητών».

Άρθρο 55

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4014/2011

1. Στην παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011

(Α' 209), μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ο έλεγχος που ασκούν τα Κ.Ε.Π.Π.Ε. δεν περιορίζεται μόνο στα έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α' ή Β'. Τα Κ.Ε.Π.Π.Ε. είναι αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής γενικά της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην περιοχή της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

2. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. α. Συνιστάται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης εννεαμελές Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΠΕΣΠΑ) στο οποίο συμμετέχουν:

- ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως Πρόεδρος,
- ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής,
- ο προϊστάμενος της οικείας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ο προϊστάμενος της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ο προϊστάμενος της οικείας Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας,
- ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών της οικείας Περιφέρειας,
- εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού που ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού εντός προθεσμίας 20 ημερών και επιλέγεται από τους προϊσταμένους των Εφορειών Αρχαιοτήτων των περιοχών χωρικής αρμοδιότητας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ΠΕΣΠΑ συγκροτείται από τα λοιπά μέλη.

Ως οικεία διεύθυνση θεωρείται η διεύθυνση της Περιφέρειας στην οποία εμπίπτει χωρικά το έργο. Σε περίπτωση που το έργο ή η δραστηριότητα εμπίπτει σε άνω της μίας Περιφέρειας, ως οικεία ορίζεται η Περιφέρεια εντός της

οποίας χωροθετείται μεγαλύτερο τμήμα του έργου ή της δραστηριότητας.

β. Αντικείμενο του ΠΕΣΠΑ είναι τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 υποπαράγραφο γ', μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για έργα και δραστηριότητες της υποκατηγορίας Α2.

γ. Το ΠΕΣΠΑ συγκροτείται κατά τα λοιπά με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία ρυθμίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες που αφορούν στη σύνθεση και λειτουργία του ΠΕΣΠΑ.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α και Β αντικαθιστάμενες από την ΑΕΠΟ ή τις ΠΠΔ αντίστοιχα:

- α. όλες οι άδειες και εγκρίσεις για τη διαχείριση αποβλήτων, η έννοια της οποίας προσδιορίζεται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορά στο πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων, όπως ισχύει.
- β. η έγκριση επέμβασης κατά την έννοια του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (Α' 279), του άρθρου 13 του ν. 1734/1987 (Α' 189), ως και κάθε άλλης σχετικής διάταξης της δασικής νομοθεσίας, καθώς και
- γ. η άδεια διάθεσης λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων που προβλέπεται στο άρθρο 14 της κ.υ.α. Ειβ. 221/65 (Β' 138), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 3 της κ.υ.α. Γ1/17831/71 (Β' 986).»

Άρθρο 56

Εναρμόνιση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών

Στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού των Περιφερειών, τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανά-

πτυξης επιβάλλεται να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται προκειμένου να εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Στις περιπτώσεις ήδη θεσμοθετημένων Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ρυθμιστικών σχεδίων, γενικών πολεοδομικών σχεδίων, ζωνών οικιστικού ελέγχου ή άλλων σχεδίων χρήσεως γης, το περιεχόμενο των οποίων δεν καλύπτει επαρκώς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και μέχρι την εναρμόνισή τους προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις αυτές, η χωροθέτηση των έργων διαχείρισης και αξιοποίησης υδάτων γίνεται με άμεση και αποκλειστική εφαρμογή των επιλογών και κατευθύνσεων των εγκεκριμένων Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Κατά τη διαδικασία χωροθέτησης έργων διαχείρισης και αξιοποίησης υδάτων η παροχή γνώμης του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209) αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ' **ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ** **ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 57

Τροποποιήσεις υφιστάμενης κανονιστικής νομοθεσίας

1. Τροποποιούνται τα ακόλουθα:

- α) 1. Στην παράγραφο 2β του άρθρου 8 της υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 κ.υ.α. καταργούνται οι άδειες μεταφόρτωσης, προσωρινής αποθήκευσης και επεξεργασίας.
- β) Στην υπ' αριθμ. 29407/3508/2002 κ.υ.α. τροποποιούνται τα άρθρα 9 και 10 και αντικαθί-

σταται ο όρος «άδεια διάθεσης» με τον όρο «άδεια λειτουργίας». Αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας λειτουργίας ΧΥΤΑ είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας.

- γ) 1. Στην υπ' αριθμ. 13588/725/2006 κ.υ.α. αντικαθίσταται ο ορισμός του «επικινδύνου αποβλήτου» από τον ορισμό της παραγράφου 2 του άρθρου 11, όπως αυτό συμπληρώνεται και με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου. Επίσης καταργούνται οι άδειες μεταφόρτωσης, αποθήκευσης και επεξεργασίας, αξιοποίησης και διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων. Επίσης η «άδεια διασυνοριακής μεταφοράς» των επικίνδυνων αποβλήτων αντικαθίσταται από την φράση «έγγραφο συγκατάθεση στη διασυνοριακή μεταφορά».

γ) 2. Οι διατάξεις, περί «ασφαλιστηρίου συμβολαίου», της περίπτωσης α' της παραγράφου Β.2.3 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 13588/725/28.3.2006, όπως έχει τροποποιηθεί με το εδάφιο γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/28.2.2007 (Β' 287), τροποποιούνται ως εξής:

- «α) Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο στο οποίο:
- θα προσδιορίζεται ο ασφαλιζόμενος φορέας διαχείρισης,
 - θα προσδιορίζονται οι εργασίες διαχείρισης που καλύπτονται,
 - θα προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (κλάση UN, αριθμός H και αντίστοιχη περιγραφή) των προς διαχείριση αποβλήτων,
 - θα αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά σε ζημιές προς τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση, σε περίπτωση ζημιάς,
 - θα αναγράφεται ότι, σε περίπτωση διασυνοριακής μεταφοράς, η ασφαλιστική κάλυψη αφορά στα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 (π.χ. τα έξοδα μεταφοράς και αξιοποίησης ή διάθεσης, το κόστος αποθήκευσης για 90 ημέρες και τα έξοδα που προκύπτουν, όταν η μεταφορά ή η αξιοποίηση ή η διάθεση, δεν μπο-

ρεί να ολοκληρωθεί όπως προβλεπόταν ή είναι παράνομη),

- θα αναγράφεται το ύψος της ασφαλιστικής κάλυψης, το οποίο προσδιορίζεται, κατ' ελάχιστο, ως εξής:
 - για εργασίες διάθεσης (D1 έως και D15), ανάκτησης (R1 έως και R13):
 - α) 1 εκ. ευρώ ετησίως για τις εγκαταστάσεις που κατατάσσονται στην Α1 κατηγορία σύμφωνα με την κ.υ.α. 15393/2332/5.8.2002 (Β' 1022),
 - β) 0,5 εκ. ευρώ για τις εγκαταστάσεις που κατατάσσονται στην Α2 κατηγορία σύμφωνα με την κ.υ.α. 15393/ 2332/5.8.2002,
 - για τη διασυνοριακή μεταφορά: 1 εκ. ευρώ ετησίως.
 - για τη συλλογή και μεταφορά: 0,5 εκ. ευρώ ετησίως.

Αν ο οργανισμός ή η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε εργασίες διάθεσης-ανάκτησης, συλλογής και μεταφοράς και διασυνοριακής μεταφοράς, το ύψος της ασφαλιστικής κάλυψης είναι αθροιστικό. Τα παραπάνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών. Για κάθε επί μέρους εργασία διαχείρισης, ο φορέας διαχείρισης θα προσκομίζει στην αδειοδοτούσα αρχή, βεβαίωση της ασφαλιστικής εταιρίας στην οποία θα βεβαιώνεται ότι η εν λόγω εργασία καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Επί αδυναμίας ασφαλιστικής κάλυψης των προαναφερόμενων εργασιών, ο οργανισμός ή η επιχείρηση προσκομίζει στην αδειοδοτούσα αρχή, τουλάχιστον ισόποση, εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου.

Επί αδυναμίας ασφαλιστικής κάλυψης συγκεκριμένου αποβλήτου, κατά τη συλλογή και μεταφορά (διασυνοριακή ή μη), ο οργανισμός ή η επιχείρηση μπορεί να προσκομίσει στην αδειοδοτούσα αρχή, εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου, ίση με το ένα πέμπτο (1/5) των αντίστοιχων ως άνω ελαχίστων ποσών. Τα ποσά αυτά καταπίπτουν, διατίθενται μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλ-

λοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αποκλειστικά, για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα ο οργανισμός ή η επιχείρηση που δραστηριοποιείται στα έργα και δραστηριότητες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση έκδοσης άδειας διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, υποχρεούται να διαθέτει, σε ισχύ, ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή ισόποση εγγυητική επιστολή, για τις αντίστοιχες εργασίες διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, όπως περιγράφεται στις προηγούμενες παραγράφους, το οποίο, με την προαναφερόμενη βεβαίωση ασφάλισης και κάθε ανανέωση ή τροποποίηση αυτού, θα πρέπει να προσκομίζονται στην αρμόδια αρχή έκδοσης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Για τον οργανισμό ή την επιχείρηση νέου έργου ή δραστηριότητας που περιλαμβάνει διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, η έκδοση του ασφαλιστηρίου (ή της εγγυητικής επιστολής) αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της λειτουργίας.»

γ) 3. Τροποποιείται και αντικαθίσταται το εδάφιο β' της παρ. Γ.1 του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383), όπως έχει τροποποιηθεί με το εδάφιο ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/ 28.2.2006 (Β' 287) ως εξής:

«β) Σε περίπτωση εξαγωγών, εισαγωγών, διαμετακόμισης επικίνδυνων αποβλήτων, απαιτείται έγγραφη συγκατάθεση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την οποία εγκρίνεται το περιεχόμενο του προβλεπόμενου στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 εγγράφου κοινοποίησης και διατυπώνονται όροι για την εκτέλεση της μεταφοράς.»

γ) 4. Στο εδάφιο β' της παρ. Β.2.3 του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383), όπως έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο δ' του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/28.2.2007 (Β' 287) (σημείο 5) αντικαθίσταται η αναφορά στην «άδεια διασυνοριακής μεταφοράς» με τον όρο «έγγραφη συγκατάθεση στη διασυνοριακή μεταφορά».

γ) 5. Το άρθρο 14 της κ.υ.α. 13588/725/ 28.3.2006 (Β' 383) τροποποιείται ως ακολούθως:

Προστίθεται η παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Για τη διενέργεια ελέγχων, κατά τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων, αρμόδιες υπηρεσίες είναι οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και οι κατά τόπους αρμόδιες Τελωνειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.»

γ) 6. Το άρθρο 17 της κ.υ.α. 13588/725/ 28.3.2006 (Β' 383) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Σε οποιονδήποτε γίνεται υπαίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη, επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 αντίστοιχα, του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209). Οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας όπως στο άρθρο 20 του ν. 2939/2001 (Α' 179).

2. Οι προαναφερόμενες κυρώσεις επιβάλλονται και στην περίπτωση παράβασης:

α) Των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές των αποβλήτων.

β) Των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2008 για την απαγόρευση των εξαγωγών μεταλλικού υδραργύρου και ορισμένων ενώσεων και μειγμάτων υδραργύρου και για την ασφαλή αποθήκευση του μεταλλικού υδραργύρου (ΕΕ L 304/14.11.2008/σελ. 75)».

γ) Τροποποιείται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 3009634/1937/20.2.2007 (Β' 774) κοινής απόφασης υφυπουργών ως εξής:

«Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Έργων, το Τμήμα Διε-

θνών Δραστηριοτήτων και ΕΟΚ, ορίζεται ως αρμόδιος φορέας, ο οποίος συντονίζει τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς του δημόσιου τομέα, κατά λόγο ν αρμοδιότητας:».

Τα λοιπά ισχύουν ως έχουν.

δ) 1. Τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 14 της κ.υ.α. 22912/1117/1.6.2005 (Β' 759) ως εξής:

«1. Η Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει έκθεση, με τη διαδικασία του άρθρου 5 της Οδηγίας 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Δεκεμβρίου 1991 για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων Οδηγιών για το περιβάλλον (ΕΕ L 377/48/31.12.1991), σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Η έκθεση αυτή αποστέλλεται στην Επιτροπή Ε.Κ.. Η πρώτη έκθεση θα συμμορφώνεται με τις περιόδους που προβλέπονται στο άρθρο 17 της Οδηγίας 94/67/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1994 για την αποτέφρωση των επικίνδυνων αποβλήτων (ΕΕ L 365/34/31.12.1994)».

Τα έργα και οι δραστηριότητες που ρυθμίζονται από τις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου, υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις προαναφερόμενες διατάξεις εντός τριετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που παράγουν ή επεξεργάζονται ζωικά υποπροϊόντα υπόκεινται στην αδειοδότηση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του παρόντος νόμου. Η διαχείριση των ζωικών υποπροϊόντων διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, και αρμόδιες για την εφαρμογή αυτών είναι οι κτηνιατρικές υπηρεσίες των Περιφερειών. Τα μεταποιημένα-αδρανοποιημένα ζωικά υποπροϊόντα θεωρούνται μη επικίνδυνα απόβλητα και η διαχείριση αυτών διέπεται από τον παρόντα νόμο.

4. α) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «απορρίμματα» αντικαθίσταται με τον όρο «απόβλητα».
- β) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «αξιοποίηση» αντικαθίσταται με τον όρο «ανάκτηση».
- γ) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «απόβλητα λιπαντικών ελαίων» αντικαθίσταται με τον όρο «απόβλητα έλαια».

5. Στο άρθρο 10 της κ.υ.α. Η.Π.50910/2727/2003 (Β' 1909) προστίθεται παράγραφος 3 ως ακολούθως:

«3. Προκειμένου να παύσει άμεσα η λειτουργία χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων, που εξακολουθούν να λειτουργούν μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, σε Διαχειριστικές Ενότητες Περιφερειών στις οποίες δεν υπάρχει εν λειτουργία ΧΥΤΑ προβλεπόμενος από τον αντίστοιχο Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.), ούτε εν λειτουργία χώρος αποθήκευσης κατά την παράγραφο η' του άρθρου 2 της υπ. αριθ. 29407/3508/2002 κ.υ.α. (Β' 1572), μπορεί να καθορίζεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την τριετία, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο τρόπος διαχείρισης των αποβλήτων (ΑΣΑ) των δήμων της αντίστοιχης διαχειριστικής ενότητας, κατά παρέκκλιση των υφιστάμενων και εγκεκριμένων ΠΕ.Σ.Δ.Α. λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της εγγύτητας και της φέρουσας ικανότητας των εν λειτουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης ΑΣΑ.»

6. Σε όλα τα ισχύοντα νομοθετήματα, με τα οποία ρυθμίζονται Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) σε περιοχές της χώρας και στα οποία δεν έχει προβλεφθεί η κατασκευή και λειτουργία των παρακάτω υποδομών, οι διατάξεις τους που αφορούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, συμπληρώνονται ως εξής:

«Κτίρια και εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, επεξεργασίας νερού, συμπεριλαμβανομένης της αφαλάτωσης (μετά από πλήρη

διαχειριστική μελέτη και ειδικότερα ολοκληρωμένο σύστημα αφαλάτωσης νερού και απαιτούμενης ενέργειας), εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων, καθώς και εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, όπως Χώροι Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), εγκαταστάσεις ανάκτησης και προετοιμασίας για ανάκτηση κ.λπ., σύμφωνα με τα ισχύοντα και σε εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (Π.Ε.Σ.Δ.Α.) (βάση κριτηρίων απόστασης από οικιστικές, ευαίσθητες οικολογικά, αρχαιολογικές περιοχές και τυχόν άλλες με ιδιαίτερο καθεστώς, υποβάθρου περάτων στρωμάτων, υδροφόρου ορίζοντα, υπογείων και επιφανειακών γειτνιαζόντων νερών) μπορούν να χωροθετούνται, ύστερα από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης που προβλέπεται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209), καθώς και σύμφωνα με τα ισχύοντα για την περιοχή χωροταξικά πλαίσια. Επίσης, σε περιοχές όπου από τα οικεία προεδρικά διατάγματα επιτρέπεται η εγκατάσταση συγκεκριμένων και ειδικά αναφερόμενων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών εγκαταστάσεων ή και επαγγελματικών εργαστηρίων, είναι δυνατόν να εγκαθίστανται και άλλες αναλόγου είδους, μορφής και όχλησης εγκαταστάσεις, υπό τις προϋποθέσεις και με τις διαδικασίες του προηγούμενου εδαφίου.»

7. Η παράγραφος 29 της Ενότητας ΣΤ' «Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος) του ΙΙ μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«29. Η έγκριση και ο έλεγχος της πορείας υλοποίησης του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης των αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.), στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού σχεδιασμού διαχείρισης των αποβλήτων.»

8. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 2853/2000 (Α' 242), προστίθεται νέο άρθρο 4 ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το Παράρτημα Ι τροποποιείται, ανανεώνεται ή κωδικοποιείται, σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Κεφάλαιο Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209) για τις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης.»

Άρθρο 58 Μεταβατικές διατάξεις

1. Η πρώτη τριετής έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και του παρόντος νόμου υποβάλλεται μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2014.

2. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2013, προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

3. Με την έναρξη λειτουργίας του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ) του άρθρου 18 του ν. 4014/2011 το ηλεκτρονικό σύστημα συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων του άρθρου 42 του παρόντος ενσωματώνεται στο ΗΠΜ.

4. Μέχρι την έκδοση των, κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, κανονιστικών πράξεων, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ήδη υφιστάμενες.

Άρθρο 59 Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

1. Η παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

2. Η υ.δ. Ε1β/221/1965 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγιεινής «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων» και οι μεταγενέστερες υγειονομικές διατάξεις τροποποίησης της, καθόσον αφορά τα απόβλητα που περιλαμβάνονται στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων (ΕΚΑ), που καταρτίστηκε με την απόφαση 2000/532/ΕΚ (ΕΕ L 204/37/21.7.1998), όπως έχει τροποποιηθεί με τις αποφά-

σεις 2001/118/ΕΚ (ΕΕ L 47/1/ 16.2.2001), 2001/119/ΕΚ (ΕΕ L47/32/16.2.2001) και 2001/573/ΕΚ (ΕΕ L 203/18/28.7.2001) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, (Β' 138).

3. Η υ.α. Ε1 β/301/1964 περί συλλογής, αποκομιδής και διαθέσεως απορριμμάτων, (Β' 63).

4. Η κ.υ.α. 49541/1424/1986 «Στερεά Απόβλητα σε συμμόρφωση με την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ», (Β' 444).

5. Η άδεια διαχείρισης μη επικίνδυνων αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 8 της κ.υ.α. 50910/2727/ 22.12.2003 (Β' 1909), καθώς και η άδεια διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383).

6. Η άδεια προσωρινής αποθήκευσης ιατρικών αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 10 της κ.υ.α. 37591/ 2031/2003 (Β' 1419).

7. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία είναι αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 60 Παραρτήματα

1. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα Α' και Β' που αντιστοιχούν στην Ενότητα Α' και τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και ΙV που αντιστοιχούν στην Ενότητα Β' του νόμου.

2. Τα ανωτέρω Παραρτήματα τροποποιούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στο κοινοτικό δίκαιο.

3. Προσαρτάται, επίσης, στο παρόν το Παράρτημα 1 και το Παράρτημα 2 που αναφέρονται, αντιστοίχως, «στην παράγραφο 5α του άρθρου 51», και στην παράγραφο 4 του άρθρου 53 της Ενότητας Γ' του παρόντος.

Άρθρο 61 Ρύθμιση θεμάτων ενέργειας

1. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.

3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν από τις 4.6.2010.»

2. Υποψήφιοι παραγωγοί για τους οποίους έχουν εκδοθεί δεσμευτικές και οριστικές προσφορές σύνδεσης που αφορούν σε σταθμούς της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, οι οποίες έχουν χορηγηθεί μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3851/2010 (Α' 85) και πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4001/2011 (Α' 179) και των οποίων ο χρόνος διάρκειας, όπως αυτός αναγράφεται σε αυτές, έχει παρέλθει, δύνανται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος να επανεπιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους, καταθέτοντας σχετική αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή, συνοδευόμενη από την εγγυητική επιστολή που προβλέπεται στο άρθρο 3 της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Υ.Α.Π.Ε./Φ1/οικ.24839/25.11.2010 (Β' 1901). Ο αρμόδιος Διαχειριστής του Δικτύου εξετάζει τις αιτήσεις αυτές κατά προτεραιότητα και, εάν είναι τεχνικά δυνατόν, επικαιροποιεί τη σχετική Προσφορά Σύνδεσης, διαφορετικά χορηγεί νέα Προσφορά με ισοδύναμους, κατά το δυνατόν, τεχνικούς και οικονομικούς όρους.

3. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με την παρ. 19α του άρθρου 42 του ν. 4030/2011 (Α' 249), προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Η θητεία του υπαλλήλου που τοποθετείται ή αποσπάται στην ανωτέρω θέση προϊσταμένου της Υπηρεσίας Εξυπηρέτησης Επενδυτών για έργα Α.Π.Ε. λογίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για όλες τις συνέπειες και κατά τη διάρκειά της δεν διακόπτεται η βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη. Ο χρόνος της θητείας στην ανωτέρω θέση θεωρείται, για την εφαρμογή των διατάξεων των νόμων 3528/2007 (Α' 26) και 4024/2011 (Α' 226), όπως κάθε φορά ισχύουν, ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Διεύθυνσης Υπουργείου.

Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια, μετά την για οποιονδήποτε λόγο λήξη της θητείας του, στη θέση που κατείχε πριν από την τοποθέτησή του.»

Άρθρο 62

Ρύθμιση πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων

1. α. Η ισχύς των διατάξεων που ορίζουν τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής, των Συμβουλίων Πολεοδομικών θεμάτων και Αμφισβητήσεων, του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών θεμάτων και Αμφισβητήσεων αρχίζει με την έκδοση της απόφασης συγκρότησής τους.

β. Στο άρθρο 31 του ν. 4030/2011 προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. Ασκούν τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 75724/1151/1983 (Β' 767) κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθώς και κάθε άλλη γνωμοδοτική αρμοδιότητα, η οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις, για την έκδοση αποφάσεων από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα άρθρα 280 και 283 παρ. 3 του ν. 3852/2010.»

2. Η προθεσμία της παραγράφου 3α του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α' 60), παρατείνεται μέχρι 30.9.2012.

Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α' 60), η οποία αφορά σε μελέτες έγκρισης ή αναθεώρησης ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ που έχουν ενταχθεί σε κοινοτικά προγράμματα χρηματοδότησης μέχρι 31.12.2011 παρατείνεται μέχρι τις 30.9.2012.

3. Οικοδομικές άδειες για τουριστικές εγκαταστάσεις εντός των ορίων των οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκους, οι οποίες εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4002/2011 εκδίδονται και

εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της 4.11.2011 (ΑΑΠ/289/4.11. 2011).

4. Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του από 16.6.2011 προεδρικού διατάγματος (Δ' 187), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 54 του ν. 4030/2011, το οποίο έχει ως εξής:

«Κατά την επέκταση και λειτουργία του υφιστάμενου νεκροταφείου Δήμου Αργυρούπολης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, παραχωρείται τμήμα του τουλάχιστον δύο (2) στρεμμάτων, το οποίο ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, στο Δήμο της Γλυφάδας για την κάλυψη των αναγκών του. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η ακριβής έκταση, οι όροι παραχώρησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.»

5. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997 (Α' 124) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Εξαιρούνται οι περιοχές - ζώνες περιαστικού ελέγχου της δόμησης γύρω από πόλεις και οικισμούς που δεν είναι προστατευόμενες, στο μέτρο που κρίνονται αναγκαίες και είναι οι μόνες κατάλληλες ή οι καταλληλότερες για πολεοδόμηση κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3δ του παρόντος άρθρου. Μέχρι την έγκριση της σχετικής πολεοδομικής μελέτης, με την οποία καθορίζονται το ρυμοτομικό σχέδιο και ο πολεοδομικός κανονισμός της περιοχής επέκτασης, εξακολουθούν να ισχύουν οι χρήσεις και οι όροι και περιορισμοί δόμησης που έχουν καθοριστεί με τα προεδρικά διατάγματα των ΖΟΕ.»

6. Οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ), οι οποίοι υπηρετούν στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης με απόσπαση ή διάθεση από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, επιτρέπεται να μετατάσσονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση αρμόδιου

Υπουργού, και σε περίπτωση προσωπικού Ο.Τ.Α. μετά από γνώμη του οικείου Ο.Τ.Α., στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, ύστερα από αίτησή τους που υποβάλλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος. Η διαδικασία μετάταξης ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Η μετάταξη διενεργείται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α' 180), με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης του υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 και σε θέση κλάδου της ίδιας κατηγορίας. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για τη δυνατότητα και διαδικασία μετάταξης των υπαλλήλων με σχέση εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, που υπηρετούν στην Ειδική Γραμματεία Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και στις ειδικές υπηρεσίες επιθεώρησης που υπάγονται στη Γραμματεία αυτή.

Άρθρο 63

Ρύθμιση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας

1. Η παρ. 1 του άρθρου 84 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την εκμίσθωση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας καθώς και δικαιωμάτων που απορρέουν από άδειες μεταλλευτικών ερευνών ορίζεται ως ανώτατο όριο θεμιτού μισθώματος επί της τιμής πωλήσεως του μεταλλεύματος ή του προϊόντος επεξεργασίας αυτού:

- α. το 12% επί της τιμής αυτής, στην περίπτωση που το μέταλλευμα πωλείται επί δαπέδου του μεταλλείου ως έχει και όπως εξορύσσεται (run of mine, tout venant) χωρίς οποιαδήποτε μηχανική προπαρασκευή ή άλλη κατεργασία,
- β. το 8% επί της τιμής αυτής, στην περίπτωση που το μέταλλευμα πωλείται με όρους Free

ον Board ή Free on Truck (F.O.B. ή F.O.T.) ως έχει και όπως εξορύσσεται (run of mine, tout venant) χωρίς οποιαδήποτε μηχανική προπαρασκευή ή άλλη κατεργασία,

- γ. το 4% επί της τιμής αυτής, στην περίπτωση που το μετάλλευμα πωλείται με όρους Free on Board ή Free on Truck (F.O.B. ή F.O.T.) κατόπιν μηχανικής προπαρασκευής (ενδεικτικά θραύσης, υδροαυτοκαθαρισμού και ταξινόμησης) ή και εμπλουτισμού (ενδεικτικά υδρομηχανικού και φυσικομηχανικού, περιλαμβανομένης της διαφορικής επίπλευσης, κατά την οποία γίνεται χρήση επιφανειακών φυσικοχημικών φαινομένων),
- δ. το 2% επί της τιμής αυτής, στην περίπτωση που το μετάλλευμα πωλείται με όρους Free on Board ή Free on Truck (F.O.B. ή F.O.T.) κατόπιν, πέραν όλων των ανωτέρω επεξεργασιών, και επεξεργασίας στην οποία διεξάγονται και χημικές διεργασίες, δηλαδή κατόπιν εξαγωγικής μεταλλουργικής επεξεργασίας, χωρίς όμως την παραγωγή τελικού μεταλλουργικού προϊόντος, ήτοι μετάλλου ή κράματος (ενδεικτικά φρύξης λευκολίθου για την παραγωγή μαγνησίας),
- ε. το 1,5% επί της τιμής αυτής, στην περίπτωση που το μετάλλευμα πωλείται με όρους Free on Board ή Free on Truck (F.O.B. ή F.O.T.) κατόπιν, πέραν όλων των ανωτέρω επεξεργασιών, και επεξεργασίας στην οποία διεξάγονται και χημικές διεργασίες, δηλαδή κατόπιν εξαγωγικής μεταλλουργικής επεξεργασίας, η οποία οδηγεί στην παραγωγή τελικού μεταλλουργικού προϊόντος, ήτοι μετάλλου ή κράματος.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 84 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Από τα μισθώματα που βεβαιώνονται και εισπράττονται ετησίως από το Ελληνικό Δημόσιο για την εκμίσθωση δικαιωμάτων μεταλλοκτησίας του Δημοσίου σε Δημόσιους Μεταλλευτικούς Χώρους, ποσοστό ύψους είκοσι τοις εκατό (20%) διατίθεται με κοινή απόφαση των

Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στους Δήμους εντός των ορίων των οποίων διενεργείται η μεταλλευτική δραστηριότητα.»

3. Το άρθρο 176 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών καθορίζεται τέλος, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια με αυτό για ενεργές, αποθεματικές και αργούσες παραχωρήσεις μεταλλείων και για άδειες μεταλλευτικών ερευνών.»

4. Η ισχύς των ανωτέρω παραγράφων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2013.

Άρθρο 64

Διάταξη σχετικά με την ανανέωση των Διοικητικών Συμβουλίων των ΦΟΔΣΑ

Τα δημοτικά συμβούλια εντός είκοσι ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκλέγουν τους αιρετούς αντιπροσώπους των δήμων στα διοικητικά συμβούλια ή τη Γενική Συνέλευση σε περίπτωση ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α. των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 του ν. 3463/2006 προκειμένου περί συνδέσμων ή τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 προκειμένου περί ανωνύμων εταιρειών. Σε περίπτωση συνδέσμου που η περιοχή ευθύνης τους συμπίπτει ή είναι μικρότερη από τα διοικητικά όρια του δήμου του άρθρου 1 του ν. 3852/2010, τότε ο ΦΟΔΣΑ λειτουργεί ως Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου αυτού. Το διοικητικό συμβούλιο του νομικού αυτού προσώπου αποτελείται από πέντε μέλη, τα οποία εκλέγονται μεταξύ των μελών του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Ένα τουλάχιστον εκ των μελών του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου.

Τα διοικητικά συμβούλια των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων συγκροτούνται εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 104 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Η συγκρότηση νέων διοικητικών συμβουλίων στους ανωτέρω φορείς που έγινε από 1.1.2011 και μετά είναι νόμιμη, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 65

Στο Ο.Τ. 295 του ρυμοτομικού σχεδίου της Νέας Φιλαδέλφειας, στο οποίο έχει παραχωρηθεί χώρος για τις ανάγκες του αθλητικού σωματίου με τίτλο Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως (ΑΕΚ), επιτρέπονται πέραν των αθλητικών χρήσεων, σύννοδες χρήσεις των αθλητικών δραστηριοτήτων με τους αντίστοιχους κλειστούς διαδρόμους (π.χ. χώροι ΜΜΕ, χώροι αναψυχής και εστίασης της αθλητικής ομάδας, χώροι εκπαίδευσης, αθλητικοί ξενώνες, παιδότοπος, εκθεσιακοί χώροι κ.λπ.). καθώς και εμπορικές δραστηριότητες με τους αντίστοιχους κλειστούς διαδρόμους (π.χ. καφέ, εστιατόρια, μαγειρεία, μπουτίκ αθλητικών ειδών, εμπορικά καταστήματα, συνεδριακό κέντρο, πολύ κινηματογράφος, χώρος ψυχαγωγίας και αναψυχής κ.λπ.), άνευ εφαρμογής των περιορισμών του άρθρου 3 παράγραφος 2 της απόφασης 3046/304/13.1.1989 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Κτιριοδομικός Κανονισμός» (Δ' 59, 3.2.1989), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 31252/22.7.2009 (ΑΑΠ 396 /13.8.2009).

Άρθρο 66

Οι διατάξεις του άρθρου 15 του π.δ. της 27.11/14.12.1926 (Α' 430), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 του ν. 1486/1984 (Α' 161) και την παράγραφο 39 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (Α' 137), συνεχίζουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται και μετά την ισχύ του ν. 3833/2010.

Ειδικότερα για τις αποζημιώσεις των μελών των ομάδων εργασίας, οι οποίες δεν θεωρού-

νται συλλογικά όργανα, εφαρμόζεται η περίπτωση δ' του άρθρου 1 του από 10.5.1946 νομοθετικού διατάγματος που κυρώθηκε με το ν. 28/1946 (Α' 224) και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3205/2003, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3833/2010.

Άρθρο 67

Κατ' εξαίρεσιν η διάταξη του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α' 289) δεν ισχύει εις τας περιφερείας των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου και Χίου, των Νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων και Κυκλάδων, καθώς και της περιοχής της Μάνης όπως αυτή ορίζεται από διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης.

Άρθρο 68

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1734/1987 (Α' 189)

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2B του άρθρου 13 του ν. 1734/1987, όπως ισχύει, μετά τη φράση «εγκαταστάσεων ύδρευσης και άρδευσης,» προστίθεται η φράση «και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής του».

2. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2B του άρθρου 13 του ν. 1734/1987, όπως ισχύει, μετά τη φράση «Ειδικά για εγκαταστάσεις τυροκομείων, μελισσοκομείων, υδροτριβείων και ιχθυοτροφείων» προστίθενται οι λέξεις «εμφιάλωσης νερού».

Άρθρο 69

Στο τέλος του άρθρου 5 του π.δ. της 19.10.2011 (ΑΑΠ 291/2011) «Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) κατωτάτου ορίου κατάμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχή του Δήμου Ανδρου της Νήσου Ανδρου και στις νησίδες Γαυριονήσια (Ν. Κυκλάδων)» προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5. Θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα, μέχρι τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, υφιστάμενα άρτια και οικοδομήσιμα γήπεδα, που έχουν ελάχιστη επιφάνεια τέσσερις χιλιάδες (4.000) τετραγωνικά μέτρα.»

Άρθρο 70

Τυφλοί με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω και πρόσωπα, που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, καθώς και πρόσωπα, που επιβαρύνονται φορολογικά από πρόσωπα με τις παραπάνω ιδιότητες για την υπαγωγή στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 καταβάλουν ποσοστό 15% του ενιαίου ειδικού προστίμου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα του ν. 4014/ 2011. Για την υπαγωγή των παραπάνω προσώπων στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 υποβάλλονται επιπλέον των όσων ορίζονται στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 και τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του πρώτου εδαφίου, καθώς και ο τίτλος ιδιοκτησίας του ακινήτου στο οποίο βρίσκεται η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση. Το ποσοστό της αναπηρίας πιστοποιείται από βεβαίωση/γνωμάτευση, που έχει εκδοθεί από αρμόδια δημόσια αρχή.

Παλινοστούντες ομογενείς, οι οποίοι έχουν εγγραφεί στα Μητρώα Αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας, για την υπαγωγή στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 της κύριας και μοναδικής κατοικίας τους καταβάλουν ποσοστό 20% του ενιαίου ειδικού προστίμου όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα του ν. 4014/2011. Για την υπαγωγή των παραπάνω προσώπων στο άρθρο 24 του ν. 4014/ 2011 υποβάλλονται επιπλέον των όσων ορίζονται στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 και τα δικαιολογητικά, που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του παραπάνω εδαφίου, καθώς και ο τίτλος ιδιοκτησίας του ακινήτου, στο οποίο βρίσκεται η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση.

Άρθρο 71

1. Προστίθεται περίπτωση ε' στην παράγραφο 3 του άρθρου 35 του ν. 3842/2010, η οποία έχει ως εξής:

«ε) η αξία των κτιρίων, τα οποία είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ή ως έργα τέχνης, που χρήζουν ειδικής προστασίας, από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 3842/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επί της συνολικής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, αξίας της ακίνητης περιουσίας κάθε φυσικού προσώπου επιβάλλεται φόρος σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα.»

3. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 3842/2010 προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής:

«Ειδικά στα κτίρια, της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 35, επιβάλλεται φόρος με αυτοτελή συντελεστή 0,1 % και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, μη συνυπολογιζόμενης της αξίας τους στην παραπάνω κλίμακα, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της περίπτωσης ιη' της παραγράφου 1 του άρθρου 29.»

Άρθρο 72

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4043/13-3-2012

ΦΕΚ 25/13-2-2012 (τ. Α')

Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

.....

Άρθρο 7

Ρυθμίσεις για το Ταμείο Χρηματοδότησεως
Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ)

[.....]

10. Οι υποπεριπτώσεις α' έως και ζ' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 10 του ν.δ. 1017/1971 (Α' 209) αντικαθίστανται ως εξής:

- « α) Ευρώ 3 για κάθε παράσταση δικηγόρου στο Πρωτοδικείο ή οποιαδήποτε Πολιτική ή Δικαστική Αρχή ή Διοικητικό Δικαστήριο, για κάθε υπόθεση πολιτική ή ποινική ή δικαστική και σε κάθε αγωγή, παρέμβαση και σε όλα τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα ενδίκων μέσων, αιτήσεις ή προσφυγές στα ίδια Δικαστήρια και Αρχές.
- β) Ευρώ 5 για τις ίδιες ανάγκες στο Εφετείο, Κακουργιοδικείο, Διοικητικά Δικαστήρια, όταν δικάζουν κατ' έφεση ή οποιαδήποτε δικαστικής παρ' εφέτες Αρχής.
- γ) Ευρώ 15 για τις ίδιες πράξεις στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή τον Άρειο Πάγο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- δ) Ευρώ 3 για τις αυτές πράξεις στο Ειρηνοδικείο ή Πταισματοδικείο ή παρ' αυτά δικαστικής αρχής.
- ε) Ευρώ 3 σε κάθε μήνυση ή αίτηση που υποβάλλεται στον Εισαγγελέα ή στον Δημόσιο Κατήγορο και σε κάθε ανακριτικό υπάλληλο, καθώς και σε κάθε αίτηση ή υπόμνημα κάθε τύπου, που υποβάλλεται σε οποιαδήποτε

Υπηρεσία αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Δικηγορικούς ή Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους ή Συλλόγους Δικαστικών Επιμελητών, πλην των αιτήσεων για έκδοση πιστοποιητικών Ποινικού Μητρώου.

στ) Ευρώ 0,5 για τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης για την οποία καταβάλλονται πάγια τέλη. Ευρώ 3 σε κάθε φύσεως συμβολαιογραφικές πράξεις για τις οποίες καταβάλλονται αναλογικά τέλη και Ευρώ 0,5 για την έκδοση κάθε αντιγράφου ή αποσπάσματος αυτών.

ζ) Ευρώ 2 για κάθε αντίγραφο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από οποιαδήποτε δικαστική Αρχή, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Δικηγορικούς Συλλόγους, Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους και Συλλόγους Δικαστικών Επιμελητών, πλην των πιστοποιητικών Ποινικού Μητρώου.»

[.....]

Άρθρο 8

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Καθορισμός δικαιωμάτων συμβολαιογράφων Απόφαση υπ' αριθ. 111376/31.12.2011 ΦΕΚ 13/11.01.2012 (τ. Β')

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις: α) του άρθρου 40 του Ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων» (Α' / 96), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 4 παρ. 1, 2, 3, και 4 του Ν. 3919/2011 (Α' /32), και β) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (Α/98).

2. Το από 6/12/2011 Απόσπασμα Πρακτικών, στο οποίο διατυπώνεται η γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων ως κατωτέρω:

Άρθρο 1

1) Για την κατάρτιση πράξεων, το αντικείμενο των οποίων αποτιμάται σε χρήμα, ο συμβολαιογράφος εισπράττει:

- α) πάγια αμοιβή είκοσι (20) ευρώ και αναλογική αμοιβή, η οποία υπολογίζεται με βάση την συνολική αξία που δηλώνεται στο συμβόλαιο ή τη μεγαλύτερη αξία που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή, προσωρινά ή οριστικά. Το ποσοστό της αμοιβής αυτής, ανάλογα με το ύψος της αξίας του αντικειμένου της συναλλαγής, καθορίζεται ως εξής:
- Για ποσό έως 120.000, 00 ευρώ σε ποσοστό 1%.
 - Για ποσό από 120.000,01 έως 380.000,00 σε ποσοστό 0,70%
 - Για ποσό από 380.000,01 έως 2.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,65%
 - Για ποσό από 2.000.000,01 έως

- 5.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,55%
 - Για ποσό από 5.000.000,01 έως 8.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,50%
 - Για ποσό από 8.000.000,01 έως 10.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,40%
 - Για ποσό από 10.000.000,01 έως 12.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,30%
 - Για ποσό από 12.000.000,01 έως 20.000.000,00 ευρώ σε ποσοστό 0,25%
 - Για ποσό από 20.000.000,01 και άνω σε ποσοστό 0,10%
 - Για το ποσό των συμβάσεων που υπερβαίνει την αξία των 20.000.000,01 ευρώ, επιτρέπεται, με έγγραφη συμφωνία μεταξύ του συμβολαιογράφου και του παρέχοντος την εντολή προς σύνταξη συμβολαίου, να συμφωνηθεί αμοιβή μικρότερη του ποσοστού του 0,10%.
- β) Για κάθε πρόσθετο φύλλο των συμβολαιογραφικών πράξεων, για τις οποίες η αναλογική αμοιβή προσδιορίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω κλιμάκια, ευρώ πέντε (5,00).
- γ) Για κάθε φύλλο των αντιγράφων των ίδιων ως άνω συμβολαιογραφικών πράξεων, εφόσον τα αντίγραφα αυτά εκδίδονται αμέσως με την κατάρτιση της πράξεως, ευρώ τέσσερα (4,00). Τα τέλη και δικαιώματα για την έκδοση των αντιγράφων αυτών πρέπει να αναγράφονται επί του πρωτοτύπου συμβολαίου, μαζί με τα λοιπά δικαιώματα, όπως ανωτέρω καθορίζονται.

Άρθρο 2

Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζει η περίπτωση: α) του άρθρου 1 της παρούσας, η αναλογική αμοιβή του συμβολαιογράφου για τις κατωτέρω αναφερόμενες πράξεις καθορίζεται ως εξής:

- α) Για κάθε ενέργεια πλειστηριασμού η αναλογική αμοιβή, που καταβάλλεται από τον τελευταίο υπερθεματιστή, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δώδεκα (12,00) ευρώ, ούτε μεγαλύτερη των εκατόν είκοσι (120,00) ευρώ. Σε περίπτωση κατακυρώσεως με την ίδια έκθεση πλειστηριασμού διαφόρων ακινήτων σε περισσότερους από έναν υπερθε-

ματιστές καταβάλλεται από τον καθένα χωριστή αμοιβή, που υπολογίζεται με βάση το οικείο πλειστηρίασμα.

- β) Για κάθε πράξη κατάρτισης καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας η αναλογική αμοιβή δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τετρακόσια ογδόντα (480,00) ευρώ, ήμισυ της οποίας αποδίδεται ως εισφορά στο Ε.Τ.Α.Α. (κλάδος ΤΑ.Ν).
- γ) Για τα προσύμφωνα με αρραβώνα ή με καταβολή τιμήματος μέχρι την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου η αναλογική αμοιβή υπολογίζεται με βάση το ποσό που καταβλήθηκε κατά την υπογραφή του προσυμφώνου και το ποσό που θα καταβληθεί μέχρι την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου. Η αναλογική αυτή αμοιβή συμψηφίζεται κατά την κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου, εφόσον αυτό συντάσσεται εμπρόθεσμα σε εκτέλεση του προσυμφώνου.
- δ) Για τη σύνταξη πράξεων, που αφορούν εξόφληση απαίτησης ή διόρθωση, τροποποίηση ή επανάληψη συμβολαίου, οφείλεται αναλογική αμοιβή, αν για την απαίτηση που εξοφλείται ή για το συμβόλαιο που διορθώνεται, τροποποιείται ή επαναλαμβάνεται, δεν έχουν εισπραχθεί αναλογικά δικαιώματα συμβολαιογράφου, άλλως οφείλονται πάγια δικαιώματα. Με τις διατάξεις της παρούσης καταργείται κάθε αντίθετη προς το περιεχόμενο αυτής διάταξη προγενέστερης υπουργικής απόφασης.

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει δέκα (10) ημέρες μετά τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Καθορισμός του ύψους της εισφοράς υπέρ του Δημοσίου για τη χορήγηση και την ανανέωση των Αδειών Οδικών Μεταφορών του νόμου 3887/2010.

**Απόφαση υπ' αριθ. Β1/οικ.7397/786/
13.2.2012/ ΦΕΚ 249/13.2.2012**

Έχοντας υπόψη:

1. Την παράγραφο 5 του άρθρου 5 και την παράγραφο 11 του άρθρου 14 του νόμου 3887/2010 (ΦΕΚ Α' 174).

2. Τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 90 του Κώδικα της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα (Άρθρο Πρώτο του Προεδρικού Διατάγματος 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», (ΦΕΚ Α' 98).

3. Ότι είναι ανάγκη να καθοριστεί το ύψος της εισφοράς υπέρ του Δημοσίου για τη χορήγηση των Αδειών Οδικών Μεταφορών, το οποίο πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν το διοικητικό κόστος για την έκδοση των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων.

4. Ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο:1

Εισφορά για χορήγηση
Άδειας Οδικών Μεταφορών

1. Το ύψος της εισφοράς που καταβάλλεται υπέρ του Δημοσίου για την αρχική χορήγηση της Άδειας Οδικών Μεταφορών (Α.Ο.Μ.) από τις μεταφορικές επιχειρήσεις που δικαιούνται τη χορήγηση αυτής της άδειας σύμφωνα με το ν. 3887/2010 ορίζεται στο ποσό των 1.000 (χίλια) ευρώ.

2. Η βεβαίωση της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (ΔΟΥ) για την καταβολή της εισφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται στην υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της Α.Ο.Μ., μαζί με τα δικαιολογητικά του Κεφαλαίου Γ' της απόφασης Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων υπ' αριθμ. Β1/47833/4534/2010 (ΦΕΚ Β' 1644) και αποτελεί προϋπόθεση για την χορήγηση της Α.Ο.Μ..

Άρθρο 2

Εισφορά ανά όχημα

1. Το ύψος της εισφοράς που καταβάλλεται υπέρ του Δημοσίου από τις μεταφορικές επι-

χειρήσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί Α.Ο.Μ. σύμφωνα με το ν. 3887/2010, για κάθε όχημα ιδιόκτητο ή μισθωμένο που χρησιμοποιούν για την πραγματοποίηση οδικών εμπορευματικών μεταφορών ορίζεται στο ποσό των 500 (πεντακόσια) ευρώ.

2. Η βεβαίωση της Δ.Ο.Υ. για την καταβολή της εισφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας ως προϋπόθεση για την έκδοση άδειας κυκλοφορίας φορτηγού οχήματος δημοσίας χρήσης στο όνομα της επιχείρησης και για την θεώρηση μισθωτηρίου συμβολαίου φορτηγού οχήματος δημοσίας χρήσης σύμφωνα με το Π.Δ. 91/1988, όπως ισχύει, εφ' όσον με την έκδοση της νέας άδειας κυκλοφορίας ή με την μίσθωση αυξάνεται ο συνολικός αριθμός των οχημάτων που χρησιμοποιεί η μεταφορική επιχείρηση.

Άρθρο 3

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης χορήγησης των Α.Ο.Μ. σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3887/2010. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Υπεραξία κατά τη σύσταση ομόρρυθμης εταιρείας συστεγαζόμενων φαρμακείων.

Απόφαση υπ' αριθ. πρωτ. 1019412/298/Α0012/ΠΟΛ.1032/31.1.2012 Υπουργ. Οικον. (τ. Α')

Με αφορμή πληθώρα ερωτημάτων που υποβάλλονται στην υπηρεσία μας, σχετικά με το παραπάνω θέμα και σε συνέχεια της ΠΟΛ.1169/2.8.2011 διαταγής μας, διευκρινίζονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις τις παρ. 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994) φορολογείται αυτοτελώς λογιζόμενο ως εισόδημα:

α) Με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση:

αα) Ολόκληρης επιχείρησης με τα άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.τ.λ. ή υποκαταστήματος επιχείρησης, όπως αυτό ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων,

ββ) Εταιρικών μερίδων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, ή σε κοινοπραξία, εκτός κοινοπραξίας τεχνικών έργων, της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Για τον υπολογισμό της ωφέλειας, που προκύπτει από τη μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης, μεριδίων κ.λπ. αφαιρείται το κόστος απόκτησής τους από την κατώτατη ή πραγματική αξία που έχουν κατά το χρόνο μεταβίβασης (1030366/10307/Β0012/ΠΟΛ.1053/1.4.2003 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών).

Με την 1052699/1082/Α0012/30.5.2003 διαταγή μας, έγινε δεκτό ότι, θεωρείται υποκρυπτόμενη μεταβίβαση και επιβάλλεται φόρος υπεραξίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. και στην περίπτωση διακοπής των εργασιών ατομικής επιχείρησης ή εταιρείας ή υποκαταστήματος αυτών και έναρξης στον ίδιο χώρο με το ίδιο αντικείμενο εργασιών άλλης επιχείρησης, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Ακόμα, με την ΠΟΛ.1053/1.4.2003 Απόφαση, καθορίζεται ο τεκμαρτός τρόπος υπολογισμού του υπερτιμήματος επί του οποίου επιβάλλεται ο φόρος, εφόσον στην περίπτωση αυτή υποκρύπτεται η πραγματική αξία πώλησης, της επιχείρησης.

2. Στις 2.8.2011 με την ΠΟΛ.1169/2.8.2011 εγκύκλιο μας, έγινε δεκτό ότι κατά τη διακοπή εργασιών επιχείρησης και έναρξη στον ίδιο χώρο με το ίδιο αντικείμενο εργασιών άλλης επιχείρησης δεν επιβάλλεται μόνο εκ του λόγου αυτού, ο φόρος υπεραξίας της παρ.1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. Προϋπόθεση για την επιβολή του φόρου αυτού είναι η πραγματοποίηση εκτάκτου προσόδου (κέρδους ή ωφέλειας) η οποία να μην προέρχεται από τη συνήθη άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, γιατί

αυτή υπάγεται στη φορολογία του εισοδήματος με τις γενικές διατάξεις. Κατά συνέπεια, το αν θα επιβληθεί φόρος υπεραξίας στις περιπτώσεις αυτές είναι θέμα πραγματικό και η φορολογική αρχή **φέρει το βάρος της αιτιολογημένης απόδειξης για την πιθανή υποκρυπτόμενη** μεταβίβαση επιχείρησης.

3. Επισημαίνεται ότι με την ΠΟΛ.1169/2.8.2011 διαταγή μας, καταργείται μόνο το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 της 1052699/1082/Α0012/30.5.2003 διαταγής μας, δηλαδή ότι, υπολογίζεται **υποχρεωτικά** φόρος υπεραξίας με μοναδικό και αποκλειστικό κριτήριο τη διακοπή εργασιών μιας επιχείρησης και έναρξης στον ίδιο χώρο με το ίδιο αντικείμενο εργασιών άλλης επιχείρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

4. Περαιτέρω, με το άνοιγμα του κλειστού επαγγέλματος των φαρμακοποιών έχουν προκύψει πολλά ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., κατά τη σύσταση Ο.Ε. «συστεγασμένων φαρμακείων» σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 3918/2011, με τις οποίες επιτρέπεται η συστέγαση στο ίδιο κατάστημα λειτουργούντος φαρμακείου με υπό ίδρυση φαρμακείο. Τα συστεγαζόμενα φαρμακεία λειτουργούν υποχρεωτικά με τη μορφή ομόρρυθμης εταιρίας και οι συστεγαζόμενοι φαρμακοποιοί μετέχουν με ίσα ποσοστά. Στα νεοϊδρυσόμενα φαρμακεία χορηγούνται αυτοτελείς άδειες ίδρυσης. Εάν ο φαρμακοποιός, στο φαρμακείο του οποίου πραγματοποιείται η συστέγαση, συνταξιοδοτηθεί ή παραιτηθεί για οποιοδήποτε λόγο ανακαλείται η άδεια ίδρυσης του φαρμακείου του και στον παραμένοντα φαρμακοποιό χορηγείται άδεια συνεχίσσεως λειτουργίας του φαρμακείου. Με τις διατάξεις αυτές επιδιώκεται η αύξηση των θέσεων εργασίας νέων φαρμακοποιών που επιθυμούν να λειτουργήσουν φαρμακείο, μέσω της συστέγασης με φαρμακείο που λειτουργεί ήδη κατ' εξαίρεση των πληθυσμιακών κριτηρίων. Όλοι οι φαρμακοποιοί που συμμετέχουν προβλέπεται ότι θα

έχουν αυτοτελή άδεια ίδρυσης και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις έναντι του νόμου.

5. Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 3918/2011 δεν επιβάλλουν τη σύσταση Ο.Ε. συστεγασμένων φαρμακείων, αλλά ορίζουν τις προϋποθέσεις για τη σύστασή τους, κατά συνέπεια η επιλογή της σύστασης Ο.Ε. από δύο φαρμακοποιούς εξαρτάται αποκλειστικά από τους ίδιους με γνώμονα να δημιουργήσουν οικονομικές μονάδες ισχυρές, ικανές ν' αντλήσουν κεφάλαια, να επιτύχουν γρήγορη ανάπτυξη και να αντιμετωπίσουν το συναγωνισμό της αγοράς μετά την απελευθέρωση του επαγγέλματος. Κατά συνέπεια, οι Ο.Ε. συστεγασμένα φαρμακεία, δεν διαφέρουν από τις λοιπές ομόρρυθμες εταιρείες ώστε να προκύπτει διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε..

6. Στις περιπτώσεις σύστασης συστεγαζόμενων φαρμακείων, βάσει των διατάξεων του άρθρου 36 του ν. 3918/2011, όταν ιδρύεται Ο.Ε. στον **ίδιο χώρο που λειτουργούσε ήδη φαρμακείο** ως ατομική επιχείρηση, δύναται:

- α) να διακόπτει τις εργασίες της άλλης ατομικής επιχείρησης, της οποίας ο φαρμακοποιός εισέρχεται ως μέλος στην Ο.Ε. των συστεγαζόμενων φαρμακείων,
- β) να διακόπτει τις εργασίες της άλλης ατομικής επιχείρησης φαρμακείο, η οποία εισφέρεται από το φαρμακοποιό στην Ο.Ε. των συστεγαζόμενων φαρμακείων,
- γ) να εισέρχεται ως μέλος στην Ο.Ε. συστεγαζόμενων φαρμακείων φαρμακοποιός που μέχρι τη σύσταση της παραπάνω εταιρείας δεν ασκούσε επάγγελμα.

Για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις που πιθανόν να λαμβάνουν χώρα και μεταξύ προσώπων που έχουν συγγένεια, **επιβάλλεται φόρος υπεραξίας κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε.** Επισημαίνεται ωστόσο ότι, όταν στο χώρο που λειτουργούσε ατομική επιχείρηση ιδρύεται και λειτουργεί Ο.Ε. στην οποία μετέχει και ο φορέας της ατομικής επιχείρησης,

από το συνολικό ποσό της υπεραξίας που προκύπτει με βάση τα δεδομένα της ατομικής επιχείρησης δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αντιστοιχεί στο ποσοστό συμμετοχής του φορέα της ατομικής επιχείρησης στην εταιρεία που συστήθηκε. Η ύπαρξη κέρδους-ωφέλειας για την επιβολή φόρου υπεραξίας, αιτιολογείται από το γεγονός ότι η Ο.Ε. συστεγαζόμενων φαρμακείων, αποτελεί ξεχωριστή οικονομική οντότητα σε σχέση με τις προηγούμενες λειτουργούσες ατομικές επιχειρήσεις και περαιτέρω η ίδρυσή της αποσκοπεί στην ευρύτερη κερδοφορία της νέας εταιρείας, συγκριτικά με τη λειτουργία δύο ατομικών επιχειρήσεων.

Ακόμα, δύναται να υπάρξει αποχώρηση μέλους Ο.Ε. συστεγαζόμενων φαρμακείων, είτε λόγω συνταξιοδότησης, είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο και κατά συνέπεια να συνεχίζεται η λειτουργία του φαρμακείου ως ατομική επιχεί-

ρηση. Στην προκείμενη περίπτωση δεν υπολογίζεται υπεραξία για το ποσοστό της συμμετοχής του μέλους που διατηρεί πλέον ατομική επιχείρηση, παρά μόνον για το ποσοστό του αποχωρήσαντος από την Ο.Ε. μέλους.

Στην περίπτωση συγγενών, ο υπολογισμός του φόρου υπεραξίας, γίνεται με τους μειωμένους συντελεστές (5% και 10%) της περ. α' της παρ.1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε..

7. Τέλος, αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος δεν υπόκειται σε φόρο υπεραξίας. Στις περιπτώσεις που δεν συντρέχει μεταβίβαση επιχείρησης με επαχθή αιτία αλλά με χαριστική αιτία, θα εφαρμοσθούν αναλόγως οι διατάξεις της φορολογίας κεφαλαίου περί δωρεάς ή γονικής παροχής.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Διευκρινίσεις για την από 09.01.2012 υποχρέωση έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για όλες τις περιπτώσεις νέων συμβάσεων μίσθωσης κτιρίων ή τμημάτων αυτών.

**Εγκύκλιος υπ' αριθ. πρωτ. 382/12.1.2012
Υ.Π.Ε.Κ.Α.**

Η παρούσα διευκρινιστική Εγκύκλιος εκδίδεται με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση των ιδιοκτητών ακινήτων και τη διευκόλυνση της λειτουργίας των αρμόδιων Δ.Ο.Υ., καθώς από τις 9 Ιανουαρίου 2012 η υποχρέωση έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΠΕΑ) ισχύει πλέον και για τις περιπτώσεις νέων συμβάσεων μίσθωσης μεμονωμένων ιδιοκτησιών κτιρίων ή τμημάτων αυτών, άνω των πενήντα (50) τ.μ., που έχουν αποκλειστική χρήση κατοικία και επαγγελματική στέγη και αποτελούν αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες.

Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση ανανέωσης υφιστάμενων συμβάσεων μίσθωσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι ως «μίσθωση ακινήτου» νοείται κάθε νέα μίσθωση κτιρίου ή τμήματος αυτού, η οποία καταρτίζεται για πρώτη φορά προς νέο μισθωτή που εγκαθίσταται για πρώτη φορά στο μίσθιο.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΦΕΚ 407 Β, 2010), «*Σε κάθε μίσθωση ακινήτου, ο αριθμός πρωτοκόλλου του ΠΕΑ πρέπει να αναγράφεται στο ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό μισθωτήριο έγγραφο. Η φορολογική αρχή δε θεωρεί μισθωτήρια έγγραφα εάν δεν προσκομίζεται ενώπιόν της ισχύον ΠΕΑ*».

Συνεπώς, από τις 09.01.2012 οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. δεν θα παραλαμβάνουν νέα μισθωτήρια προς θεώρηση, εάν δεν αναγράφεται σε αυτά ο αριθμός πρωτοκόλλου του ΠΕΑ και εάν δεν προσκομίζεται το πρωτότυπο ή γνήσιο αντίγραφο του ΠΕΑ για επίδειξη στη Δ.Ο.Υ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης μίσθωσης.

Διευκρινίζοντα περαιτέρω τα ακόλουθα:

- Η υποχρέωση αυτή ισχύει για όλες τις περιπτώσεις κτιρίων άνω των πενήντα (50) τ.μ., όλων των κατηγοριών και χρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3661/2010 (άρθρο 3 παρ. 4), όπως περαιτέρω διευκρινίστηκαν με την οικ. 2279/22.12.2010 Εγκύκλιό μας, δηλαδή εξαιρουμένων των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, των κτιρίων αγροτικών χρήσεων (πλην κατοικιών), των εργαστηρίων, των κτιρίων αποθήκευσης, των πρατηρίων υγρών καυσίμων και των χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων,
 - Ως ημερομηνία έναρξης της υποχρέωσης έκδοσης ΠΕΑ νοείται η ημερομηνία θεώρησης της σύμβασης από την οικεία Δ.Ο.Υ. και όχι η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης μίσθωσης,
 - Ανανέωση ή παράταση της σύμβασης μίσθωσης θεωρείται η περίπτωση όπου για το ίδιο ακίνητο εξακολουθεί να είναι ίδιος ο μισθωτής ανεξάρτητα από το ποσό του μισθίου,
 - Σε περίπτωση που ο μισθωτής ή τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου που μισθώνεται μεταβληθούν, τότε πρόκειται για περίπτωση νέας σύμβασης και άρα απαιτείται η έκδοση ΠΕΑ,
 - Η διάρκεια ισχύος του ΠΕΑ είναι δέκα (10) έτη,
 - Για το διάστημα των δέκα χρόνων ισχύος του ΠΕΑ (και εφόσον δεν έχει εκδοθεί νέο ΠΕΑ για το συγκεκριμένο ακίνητο) χρησιμοποιείται το ίδιο ΠΕΑ και δεν απαιτείται η έκδοση νέου ΠΕΑ, για όσες περιπτώσεις νέων μισθώσεων προκύψουν.
- Υπενθυμίζεται ότι το μέτρο αυτό εφαρμόζεται ήδη από τις 9 Ιανουαρίου 2011 εκδίδονται ΠΕΑ σε όλες τις περιπτώσεις αγοράς-πώλησης ακινήτων, προκειμένου να ολοκληρωθεί η δικαιοπραξία και να υπογραφούν τα οριστικά συμβόλαια, καθώς και σε περίπτωση νέων συμβάσεων μίσθωσης ενιαίων κτιρίων, άνω των πενήντα (50) τ.μ., όλων των κατηγοριών και χρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3661/2010.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ποια τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα, επί συντάξεως συμβολαίου διασπάσεως Α.Ε. με σύσταση νέων Α.Ε., όταν στη διασπώμενη Α.Ε. ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα ακίνητα, τα οποία μεταβιβάζονται στις συνιστώμενες νέες Α.Ε.

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 2
17.2.2012 Εισ. Αρείου Πάγου**

Το ερώτημα τούτο τέθηκε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με το 2498/28-12-11 έγγραφο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Εφετείων Αθηνών - Πειραιώς - Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

Επί του ερωτήματος τούτου η γνώμη μας, κατ' άρθρ. 24§5 β' - 25§2 εδ. α' και β' περ. β' Ν. 1756/88, είναι η εξής:

A

1) Κατ' άρθρ. 40 §1 εδ. α' και 6' Ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων» (Δικαιώματα συμβολαιογράφων):

«**α)** Ο συμβολαιογράφος για κάθε πράξη που καταρτίζει και για κάθε παροχή υπηρεσίας που προσφέρει, αν σχετίζεται με την αρμοδιότητά του ή επιβάλλεται από το νόμο, όπως και για την έκδοση αντιγράφων και περιλήψεων, δικαιούται πάγια αμοιβή.

Επιπλέον της αμοιβής αυτής και προκειμένου για πράξεις που το αντικείμενό τους είναι αποτιμητό σε χρήμα, δικαιούται να λάβει και αναλογική αμοιβή, που υπολογίζεται με βάση τη συνολική δηλούμενη αξία στο συμβόλαιο, ή τη μεγαλύτερη αξία που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή προσωρινά ή οριστικά...

β) Οι αμοιβές αυτές καθορίζονται τουλάχιστον κάθε τρία χρόνια με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Δικαιοσύνης και Οικονομικών, μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας».

2) Με βάση τις παραπάνω διατάξεις, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. **100692/8-7-09 απόφαση των**

Υπουργών Οικονομίας Οικονομικών και Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 1487/23-7-09), η οποία στα άρθρα 1 και 3 ορίζει τα εξής:

Άρθρο 1

«**α)** Ο συμβολαιογράφος για κάθε πράξη που καταρτίζει εισπράττει ως πάγια αμοιβή είκοσι (20.00) ευρώ.

β) Επιπλέον της αμοιβής αυτής και προκειμένου για πράξεις που το αντικείμενό τους είναι αποτιμητό σε χρήμα, εισπράττει και αναλογική αμοιβή ένα τοις εκατό (1%), που υπολογίζεται με βάση τη συνολική αξία που δηλώνεται στο συμβόλαιο, ή τη μεγαλύτερη αξία που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή, προσωρινά ή οριστικά.»

Άρθρο 3

«Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζει η περίπτωση β' του άρθρου 1, η αναλογική αμοιβή του συμβολαιογράφου για τις κατωτέρω αναφερόμενες πράξεις καθορίζεται ως εξής: α... β...

γ. Για κάθε πράξη κατάρτισης καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας η αναλογική αμοιβή δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τετρακόσια ογδόντα (480.00) ευρώ., δ... ε...».

3) Με τα άρθρα 14, 15 και 16 του Π.Δ. 498/87, προστέθηκαν και νέα άρθρα, ήτοι τα 81, 82 και 88 στον Κ.Ν. 2190/20.

Ειδικότερα το άρθρ. **81** ορίζει ότι:

«**§1** Η διάσπαση ανώνυμων εταιρειών πραγματοποιείται, είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέων εταιρειών, είτε με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιρειών».

«**§3** Διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών είναι η πράξη, με την οποία μια ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες), το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό), έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών, εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρείες».

Το άρθρο **82** ορίζει τα στοιχεία που πρέπει

να περιέχει το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, τον τρόπο δημοσιότητας και τις αρμοδιότητες του Δ.Σ. της διασπώμενης Α.Ε.

Το άρθρο **88** ορίζει τα εξής:

«**§4** Η διάσπαση της υφιστάμενης εταιρείας (διασπώμενης) και η σύσταση των νέων εταιρειών (επωφελούμενων) γίνεται με πράξη, που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους νόμιμους εκπροσώπους της διασπώμενης εταιρείας... Η πράξη αυτή (συμβολαιογραφική) περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της πιο πάνω §2 (τα στοιχεία του σχεδίου σύμβασης διάσπασης - άρθρο 82 §2), καθώς επίσης και τα καταστατικά των συνιστώμενων εταιρειών.»

B

1) Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων των ανωτέρω νομοθετημάτων, ανενδόιαστα προκύπτει ότι, όταν επέρχεται διάσπαση Α.Ε. με σύσταση νέων Α.Ε., η διασπώμενη Α.Ε. μεταβιβάζει το σύνολο της περιουσίας της, δηλαδή το ενεργητικό και το παθητικό της στις επωφελούμενες - συνιστώμενες - νέες Α.Ε. Αν δε στο ενεργητικό της διασπώμενης Α.Ε. υφίστανται και ακίνητα, μεταβιβάζονται και αυτά στις υπό ταυτόχρονη σύσταση νέες Α.Ε., ως αποτελούντα μέρος του ενεργητικού αυτής, το οποίο μαζί με το παθητικό της αποτελεί το σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε., προς τις επωφελούμενες Α.Ε.

2) Η ανωτέρω συνολική μεταβίβαση της περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε. προς τις επωφελούμενες νέες Α.Ε., γίνεται με μια (ενιαία) συμβολαιογραφική πράξη, στην οποία, εκτός της μεταβίβασης (στοιχεία σχεδίου σύμβασης διάσπασης), περιλαμβάνονται και τα καταστατικά των επωφελούμενων Α.Ε.

Αν στο σύνολο της περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε. υφίστανται και ακίνητα, η μεταβίβαση αυτών στις επωφελούμενες Α.Ε. αποτελεί ιδιάζοντα τρόπο μετάθεσης της κυριότητας, αφού, το μεν οι μέτοχοι της διασπώμενης Α.Ε., είναι και μέτοχοι των επωφελούμενων Α.Ε. το

δε τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα περιλαμβάνονται και στα καταστατικά των υπό σύσταση νέων Α.Ε., ως αποτελούνται και αυτά, μαζί με στοιχεία άλλα, το σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας (Κ. Παμπούκης: *Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρείας*: τ. Α' 1991-129, 204). Βεβαίως, εφ' όσον πρόκειται περί μεταβίβασης ακινήτων, η ανωτέρω συμβολαιογραφική πράξη υπόκειται σε μεταγραφή, κατ' άρθρ. 85 §3 Κ.Ν. 2190/20.

3) Διάφορον είναι το θέμα της υπαγωγής των επωφελούμενων Α.Ε. στις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 «Περί παροχής φορολογικών κινήτρων διά την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων...» και Ν. 2166/93 «Κεφαλαιαγορά-Επιχειρήσεις-Φορολογία...», όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 των άνω νομοθετημάτων, ως αυτά τροποποιηθέντα και αντικατασταθέντα σήμερα ισχύουν, κάθε σχετική πράξη μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού εταιρείας και κάθε μεταγραφή σχετικών πράξεων, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα, ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, ή υπέρ οιουδήποτε τρίτου, αφού τρίτος δεν είναι ο συμβολαιογράφος, ο οποίος διά της σύνταξης της συμβολαιογραφικής πράξης παρέχει υπηρεσίες στις επωφελούμενες Α.Ε., (Πρβλ. Α.Π. 893/09, Μον. Πρωτ. Ξάνθης 164/11, σχετικά με υποθηκοφύλακες), οπότε αυτός δικαιούται αμοιβής.

Γ

1) Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, σε περίπτωση σύνταξης συμβολαίου διάσπασης Α.Ε. με ταυτόχρονη σύσταση νέων Α.Ε., η αμοιβή του συμβολαιογράφου καθορίζεται από το άρθρ. 3 εδ. γ' της ανωτέρω 100692/09 Υπουργικής Απόφασης, κατά το οποίο η αναλογική αμοιβή του 1%, που υπολογίζεται με βάση την δηλούμενη ή καθοριζόμενη (αρμοδίως) στο συμβόλαιο συνολική αξία, δεν μπορεί να υπερβεί τα 480 ευρώ, (πλέον της πάγιας αμοιβής των 20 ευρώ), αφού στην ανωτέρω συμβολαιογραφική πράξη περιλαμβάνεται και η κατάρτιση των καταστατικών των επωφελούμενων Α.Ε., στα οποία (καταστατικά) περιέχεται ως συνολι-

κή αξία η μεταβίβαση της συνολικής περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε., μεταξύ της οποίας είναι και υφιστάμενα τυχόν ακίνητα αυτής.

2) Η άποψη, ότι η αμοιβή του συμβολαιογράφου, όταν μεταβιβάζεται ακίνητο, είναι το 1% επί της αξίας του μεταβιβαζομένου ακινήτου και το 1% (όχι πάνω από 480 ευρώ) επί της αξίας του κεφαλαίου των υπό σύσταση Α.Ε., δεν ευσταθεί, διότι πρόκειται περί πρόσθετης και μη νόμιμης αμοιβής του συμβολαιογράφου, αφού, αφενός μεν αυτός εισπράττει το 1% επί της αξίας του στο σύνολο της περιουσίας (ενεργητικό - παθητικό) περιλαμβανομένου και μεταβιβαζομένου ακινήτου και αφετέρου για το ίδιο ακίνητο, που περιέχεται στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας (ενεργητικό - παθητικό) και που περιλαμβάνεται στα καταστατικά των επωφελούμενων Α.Ε., ο ίδιος συμβολαιογράφος (για συνολική μεταβιβαζόμενη περιουσία) εισπράττει ως αμοιβή όχι πάνω από 480 ευρώ.

Δ

1) Συμπερασματικά, η λύση που αρμόζει, στο ερώτημα που μας τέθηκε, είναι η εξής: Επί κατάρτισης - σύνταξης συμβολαίου, που αφορά διάσπαση με σύσταση νέων Α.Ε., κατά το οποίο (συμβόλαιο) η διασπώμενη Α.Ε. μεταβιβάζει ακίνητα στις επωφελούμενες - συνιστώμενες Α.Ε., η αμοιβή του συμβολαιογράφου για κάθε νέα Α.Ε. είναι, αφενός μεν η πάγια, δηλαδή αυτή των 20 ευρώ, αφετέρου δε αυτή του 1% επί του κεφαλαίου της νέας εταιρείας, που δεν μπορεί όμως να υπερβεί τα 480 ευρώ.

2) Σημειώνουμε ότι, με την υπ' αριθμ. 3/2003 γνωμοδότηση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου έγινε δεκτό, ότι τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου σε περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε., είτε με σύσταση νέας εταιρείας, είτε με απορρόφηση, είναι τα ίδια ακριβώς με τα ανωτέρω αναφερόμενα, σύμφωνα (ως προς τον συντελεστή και το ποσό) με την ισχύουσα τότε υπ' αριθμ. 74084/96 κοινή Υπουργική Απόφαση.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1769/2009

Ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω πλάνης. Οφειλή λόγω συνεγγύησης δανείου. Πλάνη κατά την υπογραφή της εγγύησης εκ μέρους υπαλλήλων της πρωτοφειλέτριας εταιρείας, οι οποίοι πίστευαν ότι θα αποδεσμεύονταν από την εγγύηση σε περίπτωση καταγγελίας των συμβάσεων εργασίας τους. Στοιχεία που πρέπει να παρατίθενται ώστε να είναι ορισμένη η παραδοχή ή μη του εν λόγω ισχυρισμού. (Απορρίπτεται αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 4306/2006 απόφασης ΕφΑθηνών).

Από τα άρθρα 140, 141, 142 και 154 επ. του ΑΚ προκύπτει ότι, αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας η δήλωση δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούληση του δηλούντος, αυτός έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Είναι δε ουσιώδης η πλάνη όταν αναφέρεται σε σημείο ή ιδιότητα του προσώπου ή του πράγματος τέτοιας σπουδαιότητας για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν ο πλανηθείς γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία. Κατά το άρθρο 143 ΑΚ η πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως δεν είναι ουσιώδης. Αν όμως τα παραγωγικά αυτά αίτια ετέθησαν ως αίρεση ή αν συζητήθηκαν πριν από την κατάρτιση της δικαιοπραξίας και αποτέλεσαν βάση ή προϋπόθεση αυτής, κατά τη θέληση των μερών, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, κατά τα άρθρα 200, 281 και 288 του ΑΚ, η πλάνη ως προς τα αίτια αυτά είναι ουσιώδης, άρα δικαιολογεί την ακύρωση της δικαιοπραξίας, όπως όταν τα περιστατικά επί των οποίων τα μέρη κυρίως στήριξαν τη σύναψη της σύμβασης, ως δικαιπρακτικό της θεμέλιο, δεν συνέτρεχαν ή ανετράπησαν ύστερα, (βλ. Ολ. ΑΠ 5/1990, 35/1998).

Στην προκειμένη περίπτωση: Υστερα από αί-

τηση της αναιρεσίβλητης τράπεζας εκδόθηκε διαταγή πληρωμής, με την οποία υποχρεώθηκαν (πλην άλλων και) οι αναιρεσειόντες να της καταβάλουν, και δη εις ολόκληρον έκαστος, χρηματικό ποσό 32.309.886 δραχμών, το οποίο όφειλαν ως συνεγγυητές δανείου που είχε χορηγήσει η τράπεζα στην πρωτοφειλέτρια (και δη διάδικο) εταιρία. Η ανακοπή, που άσκησαν κατά της διαταγής πληρωμής οι αναιρεσειόντες, απορρίφθηκε, η δε έφεσή τους απορρίφθηκε επίσης, με την προσβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Με τον πρώτο αναιρετικό λόγο αποδίδεται στην προσβαλλομένη η εκ του άρθρου 559 αριθμ.1 ΚΠολΔ αιτίαση και υποστηρίζονται κατά λέξιν τα εξής: «Η χορηγηθείσα από εμάς εγγύηση ήταν προϊόν ουσιώδους πλάνης υπό την έννοια ότι εμείς είχαμε υπογράψει ως εγγυητές με την πεποίθηση, ότι μπορούσαμε να ζητήσουμε την αποδέσμευσή μας από την εγγύηση και συγκεκριμένα εάν είχαν εκλείψει οι λόγοι, που είχαμε χορηγήσει την εγγύησή μας δεδομένου ότι την είχαμε χορηγήσει κατά το διάστημα που συνδεόμεθα με την πρωτοφειλέτιδα με υπαλληλική σχέση, έχοντας την πεποίθηση, ότι μετά τη λύση της σχέσεως θα αποδεσμευόμεθα αμέσως... Η αναιρεσιβαλλομένη... Δέχθηκε ότι δεν υπήρχε ουσιώδης εκ μέρους μας πλάνη... Δεν απάντησε στον ισχυρισμό μας, ότι, εάν η αναιρεσίβλητη μας είχε δώσει κάθε πληροφορία σχετική με την έκταση, τη φύση και τη σημασία της εγγυήσεως, δεν θα είχαμε συμβληθεί ως εγγυητές... Υπέπεσε στην αναιρετική πλημμέλεια του με αριθ. 1 άρθρ. 559 ΚΠολΔ λόγου, αφού παραβίασε τις περί πλάνης ουσιαστικού δικαίου διατάξεις (άρθρ. 140, 141 και 142 ΑΚ)». Με το περιεχόμενο αυτό ο περί πλάνης ισχυρισμός των αναιρεσειόντων είναι όντως νόμω αβάσιμος, αφού δεν αναφέρεται ούτε ότι υπήρξε διάσταση μεταξύ της δικαιοπρακτικής δήλωσης και της αντίστοιχης βούλησης των αναιρεσειόντων, ούτε ότι η πεποίθησή τους ότι μετά την λύση της υπαλληλικής τους σχέσης με την πρωτοφειλέτιδα «θα

απεδυσμεύοντο αμέσως, είχε συζητηθεί κι είχε αποτελέσει δικαιοπρακτικό θεμέλιο της δήλωσής τους και της σύμβασής τους με την αναιρεσίβλητο». Κατά συνέπεια, απορρίπτοντας τον ισχυρισμό αυτόν, το Εφετείο δεν παραβίασε τις ανωτέρω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και ο περί του αντιθέτου ως άνω λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος. Από τις διατάξεις των άρθρων 118 αριθμ. 4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι στο δικόγραφο της αναιρέσεως πρέπει να αναφέρεται, κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο, η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στο δικαστήριο της ουσίας, ώστε να είναι δυνατόν να διαπιστωθεί, αν και ποιον λόγο αναιρέσεως από τους περιοριστικώς αναφερομένους στο άρθρο 559 ΚΠολΔ θεμελιώνει η προβαλλόμενη αιτίαση (Ολ. ΑΠ 20/2005). Στην προκειμένη περίπτωση οι δεύτερος και τρίτος αναιρετικοί λόγοι (εκ του άρθρου 559 αριθμ. 8 ΚΠολΔ) προβάλλονται με εντελώς αόριστο τρόπο, αφού δεν είναι σαφές ποιος ισχυρισμός των αναιρεσειόντων φέρεται αγνοηθείς από το Εφετείο. Αόριστος είναι και ο τέταρτος λόγος, κατά τον οποίο «εσφαλμένα η προσβαλλομένη εκτίμησε το δικόγραφο της αίτησης έκδοσης Διαταγής Πληρωμής και το δικόγραφο της ανακοπής και είναι αναιρετέα κατ' άρθρ. 561 παρ. 2 σε συνδυασμό με τον υπ' αριθμ. 8 λόγον του άρθρου 559 ΚΠολΔ», χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται περί τίνος σφάλματος πρόκειται. Κατά συνέπεια, πρέπει η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως να απορριφθεί.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1946/2009 (Τμ. Α2 Πολ.)

ΑΤΕ. Καθιέρωση προνομίων (ουσιαστικών και δικονομικών) υπέρ αυτής. Ειδικότερα το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης υπέρ της ΑΤΕ. Νομοθετική μεταβολή της φύσης και του σκοπού της ΑΤΕ (ν. 1914/1990). Διατήρηση των προνομίων. Εγγραφή υποθήκης σε ακίνητο του εγγυητή, η αξία του οποίου κάλυπτε την απαίτηση της δανείστριας ΑΤΕ. Κρίση ότι η συγκεκριμένη υποθήκη και εκτέλεση δεν είναι κατα-

χρηστική. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 19/2006 απόφαση Εφεθράκης).

Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Από την παραπάνω διάταξη σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 116 και 933 Κ.Πολ.Δ., 20 παρ. 1 και 25 παρ. 3 του Συντάγματος συνάγεται ότι άσκησαν ουσιαστικού δικαιώματος που ανήκει στο δημόσιο δίκαιο, αποτελεί και η μέσω αναγκαστικής εκτελέσεως πραγμάτωση της απαιτήσεως του δανειστή. Η καταχρηστική όμως άσκηση του δικαιώματος αυτού, εφόσον συντρέχουν και οι λοιποί όροι του άρθρου 914 ΑΚ, συνιστά αδικοπραξία. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ιδρυτικού της Αγροτικής Τράπεζας ν. 4332/1929, η Αγροτική Τράπεζα αποτελεί αυτόνομο τραπεζικό οργανισμό κοινωφελούς χαρακτήρα με σκοπό την ενάσκηση αγροτική πίστωσης σε όλες τις μορφές της, την ενίσχυση της συνεταιριστικής οργανώσεως και τη βελτίωση των όρων της διεξαγωγής των γεωργικών εν γένει και συναφών εργασιών. Αποτέλεσμα του ειδικότερου ως άνω σκοπού της ΑΤΕ ήταν η καθιέρωση σειράς ευνοϊκών ρυθμίσεων και ειδικών προνομίων, ουσιαστικών και δικονομικών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το στο άρθρο 12 του ως άνω νόμου δικαίωμα της ΑΤΕ να εγγράφει οποτεδήποτε υποθήκη επί ακινήτων των οφειλετών της και συνυποχρέων δυνάμει δανειστικών ή εν γένει αποδεικτικών των απαντήσεων της εγγράφων. Στη συνέχεια, με το άρθρο 26 παρ. 1 του ν. 1914/1990 η ΑΤΕ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία και προβλέφθηκε η κατάρτιση του καταστατικού του σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανωνύμων τραπεζικών εταιριών και η έγκρισή του με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας, ενώ έχει εισαχθεί και στο Χρηματιστήριο. Επίσης ο ν. 2076/1992 ο οποίος ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την οδηγία

89/646/ΕΟΚ, και έχει εφαρμογή και στην ΑΤΕ, δυνάμει ου άρθρου 3 αυτού, ορίζει στο άρθρο 26 παρ. 9 ότι η εφαρμογή των διατάξεων του ΝΔ 17/7/13-8-1993 επεκτείνεται αυτόματα σε όλες τις τράπεζες, αφότου δοθεί η άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος για τη λειτουργία τους. Παρά την επέκταση όμως της εφαρμογής του ως άνω ΝΔ/τος σε όλες τις τράπεζες και τις ουσιώδεις μεταβολές που επήλθαν στο νομικό χαρακτήρα και το σκοπό της ΑΤΕ, το νομοθετικό καθεστώς των προνομίων διατηρήθηκε. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 26 του ν. 1914/1990, διατηρήθηκαν σε ισχύ όλες οι ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν την ΑΤΕ κα αναφέρονται στα ουσιαστικά και δικονομικά προνόμιά της, χωρίς να θιγούν από τις διατάξεις του ν. 2076/1992, που είχε σκοπό, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτού, την ενσωμάτωση στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία των διατάξεων της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ, η οποία αφορούσε κυρίως τη ρύθμιση των προϋποθέσεων προσβάσεως στην τραπεζική αγορά και όχι τη ρύθμιση ουσιαστικών και δικονομικών δικαιωμάτων οφειλετών τραπεζών. Ούτε, τέλος, η διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 26 του τελευταίου αυτού νόμου (2076/1992), με την οποία ορίστηκε ότι οι διατάξεις νόμων που ρυθμίζουν θέματα καταστατικού των τραπεζών που έχουν έδρα την Ελλάδα καταργούνται, έθιξε τις αναφερόμενες στα ως άνω προνόμια της ΑΤΕ ειδικές ρυθμίσεις, ενόψει του ότι αυτές έπαυσαν να αποτελούν περιεχόμενο αποκλειστικό του καταστατικού νόμου 4332/1929 και διατηρήθηκαν σε ισχύ δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 1914/1990 (Ολ. ΑΠ 24 και 25/2006). Στην προκειμένη περίπτωση όπως από την επισκόπηση του αντιγράφου της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει, το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα: Η ... και η εναγομένη τράπεζα, δια του εκπροσώπου του καταστήματος της στην..., κατήρτισαν στις 15.3.1999, την υπ' αριθμ. 16 σύμβαση, βάσει της οποίας η εναγομένη χορήγησε στην πρώτη δάνειο ποσού 1.000.000 δραχμών (2.934,7 ευρώ), με

τους αναφερόμενους σ' αυτή όρους και ειδικότερες συμφωνίες. Στην ίδια σύμβαση συμβλήθηκε ως εγγυητής και ο ενάγων εργολάβος οικοδομών στην..., ο οποίος εγγυήθηκε απέναντι στην Τράπεζα ότι θα καταβληθεί η οφειλή της... παραιτούμενος της ενστάσεως διζήσεως. Μεταξύ των άλλων, με τη σύμβαση αυτή συμφωνήθηκε και έγιναν αποδεκτά από τον ενάγοντα τα εξής: «γ) επί πλέον σε ασφάλεια της πίστωσης που ανοίγεται με τη σύμβαση αυτή και κάθε απαίτησης της τράπεζας που απορρέει απ' αυτή και μέχρι την πλήρη εξόφλησή της ο «πιστούχος» και ο «εγγυητής» δηλώνουν και αναγνωρίζουν ότι αυτή, εκτός από τα υπέρ αυτής υπάρχοντα προνόμια κατά τους νόμους που τη διέπουν, πρωτοπραξίας... δικαιούται ακόμη να εγγράψει οποτεδήποτε υποθήκη σε οποιοδήποτε ακίνητο του «πιστούχου» ή του «εγγυητή» ή και των δύο οπουδήποτε και αν βρίσκεται αυτό, είτε πριν από τη χρήση της πίστωσης, είτε μετά είτε για ολόκληρο το ποσό της πίστωσης είτε για μέρος της, με βάση το άρθρο 12 της από 27/6/29 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκε με το Νόμο 4332/1929, όπως αυτή ισχύει τώρα... Οι υποθήκες που θα εγγραφούν για ασφάλεια της πίστωσης μπορεί να ασφαλίζουν και αυξητικές της σύμβασης αυτής πρόσθετες πράξεις που τυχόν θα υπογραφούν...». Η οφειλέτρια... δεν κατέβαλε τις δόσεις του δανείου και κατά τη λήξη προθεσμίας πληρωμής του στις 31-12-1999, η οφειλή ανέρχονταν σε 3.402,2 ευρώ. Αυτή και ο ενάγων οχλήθηκαν πολλές φορές για την εξόφληση του χρέους τους. Ειδικότερα, ο ενάγων οχλήθηκε αρκετές φορές προφορικά από τους εκπροσώπους της εναγομένης στο κατάστημα της..., για το σχετικό χρέος και υπόσχονταν ότι θα το πληρώσει. Εγγράφως ειδοποιήθηκε στις 26-6-2000 με δικαστικό επιμελητή όταν επιδόθηκε σ' αυτόν (με την εγγράφου στα χέρια του) επιταγή προς πληρωμή ποσού 3.668,38 ευρώ όπου αναγράφονταν η αιτία του χρέους, το ποσό κατά κεφάλαιο και τόκους και ότι σε περι-

πτωση που καταβάλει το ποσό αυτό θα ακολουθήσει αναγκαστική εκτέλεση. Την επιταγή αυτή η εναγομένη Τράπεζα δεν την ενέγραψε στα βιβλία κατασχέσεων ως είχε δικαίωμα βάσει του άρθρου 13 § 1 Ν. 4332/1929 οπότε η εγγραφή θα ίσχυε ως αναγκαστική κατάσχεση. Αλλά και πάλι αυτός αδιαφόρησε, συμπεριφορά που επέδειξε και στις μετέπειτα προφορικές οχλήσεις. Για τον λόγο αυτόν, η Τράπεζα ενέγραψε στις 27-12-2001, σε ακίνητο του ενάγοντος υποθήκη για το ποσό των 3.521,64 ευρώ.

Ειδικότερα, η τράπεζα έχοντας το δικαίωμα βάσει του παραπάνω όρου της σύμβασης αλλά και βάσει του νόμου (αρθρ. 12 Ν. 4332/1929) ενέγραψε υποθήκη σε ακίνητο του εμβαδού 744,22 τ.μ. που βρίσκεται στην... Το ακίνητο αυτό ο ενάγων το είχε αγοράσει με το αριθμ... συμβόλαιο της συμ/φου Αλεξανδρούπολης Σ. Κ.. Στο συμβόλαιο αυτό αναγράφεται ως τίμημα το ποσό 32.281,73 ευρώ, ενώ προσδιορίζεται η αντικειμενική αξία αυτού στο ποσό των 48.049,42 ευρώ. Στο ακίνητο αυτό ο ενάγων σκόπευε να ανεγείρει διαμερίσματα τα οποία θα πωλούσε σε τρίτους με σκοπό το κέρδος. Με το αριθμ... συνιδιοκτησίας του συμ/φου Αλεξανδρούπολης Θεόδωρου Ν. Δ. συνεστήθη κάθετη ιδιοκτησία επ' αυτού το δε συμβόλαιο τούτο μεταγράφηκε στο υποθηκοφυλακείο στις 13-5-2002. Επίσης, ο ενάγων στην ίδια περιοχή της... είχε και άλλα ακίνητα, μεγαλύτερης όμως έκτασης, όπως αγρούς έκτασης 7.750 τ.μ. (αριθμ. τεμ. 692), 14.460 τ.μ. (αριθμ. τεμ. 413) με οικοπεδική όμως αξία, και οικοπέδο εμβαδού 839 τ.μ... Η αξία όλων ανά τ.μ. ήταν ίδια περίπου.

Παρόλη την αδιαφορία του ενάγοντος -και της πρωτοφειλέτριας- η τράπεζα, παρά την κοινοποίηση της επιταγής, δεν προχώρησε στην εγγραφή αυτής. Μόλις στις 10-1-2002, η εναγομένη κοινοποίησε στον ενάγοντα κατασχετήρια επιταγή την οποία όμως και πάλι δεν ενέγραψε στο υποθηκοφυλακείο. Στις 16-1-2002, ο ενάγων εξόφλησε την οφειλή του. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι η πρωτοφειλέτρια ουδέν περιουσιακό στοιχείο είχε, πλην ενός ΙΧΕ αυτοκινήτου ερ-

γοστασίου κατασκευής CITROEN XBHC έτους κυκλοφορίας 28-1-1992, η δε αξία αυτού κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, αλλά και των τιμών που επικρατούν στην αγορά για μεταχειρισμένα αυτοκίνητα, δεν ξεπερνούσε το ποσό των 2.900 ευρώ. Ενόψει όλων αυτών, η εκ μέρους της εναγομένης εγγραφή υποθήκης επί ακινήτου του ενάγοντος έγινε βάσει δικαιώματος που είχε αυτή από τη μεταξύ τους σύμβαση, αλλά και βάσει του άρθρου 12 του Ν. 4332/1929 «περί κυρώσεως της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος συμβάσεως περί συστάσεως και λειτουργίας της Αγροτικής Τραπέζης», το οποίο δίνει το δικαίωμα στην εναγομένη Αγροτική Τράπεζα να εγγράψει υποθήκη επί ακινήτου των οφειλετών της προς ασφάλεια οποιασδήποτε απαιτήσεώς της. Η υποθήκη γράφηκε σε ακίνητο του ενάγοντος, το οποίο είχε την ίδια περίπου αξία με άλλα ίσης εκτάσεως ακίνητα του που βρίσκονταν στην περιοχή... Η τράπεζα δεν γνώριζε ότι ο ενάγων σκόπευε να ανοικοδομήσει σ' αυτό και δεν ενήργησε σκοπίμως, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο ενάγων, αφού δεν είχε ανεγερθεί οικοδομή, η δε σύσταση κάθετης ιδιοκτησίας έγινε στις 22-4-2002 και εγγράφηκε στο υποθηκοφυλακείο στις 13-5-2002, ήτοι μεταγενέστερα της εγγραφής της υποθήκης. Ο ενάγων γνώριζε το ύψος του χρέους του, για το οποίο μάλιστα είχε κοινοποιηθεί στις 26-5-2000 επιταγή προς πληρωμή και όσα με την αγωγή του ισχυρίζεται ο ενάγων, πως αν τον ειδοποιούσε η εναγομένη Τράπεζα θα κατέβαλε αμέσως την οφειλή του, είναι αβάσιμα. Κατ' ακολουθίαν, η εκ μέρους της εναγομένης εγγραφή υποθήκης -και όχι κατασχετήριας επιταγής όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο ενάγων με την αγωγή του- αποτελεί ενάσκηση ουσιαστικού δικαιώματος το οποίο ασκήθηκε μέσα στα αντικειμενικά όρια της καλής πίστης των χρηστών ηθών και του οικονομικού και κοινωνικού σκοπού αυτού. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού της εναγομένης -καθώς και η μεταγενέστερη κοινοποίηση κατασχετήριας επιταγής- δεν είναι καταχρηστική με την έννοια του αρ-

θρου 281 Α. Κ., και συνεπώς δεν έλαβε χώρα παρανομία της εναγομένης η οποία αν συνέτρεχαν και οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 914 Α.Κ., -ήτοι υπαιτιότητα, ζημία και αιτιώδη συνάφεια- θα γεννούσε υποχρέωση της εναγομένης για αποζημίωση και αποκατάσταση ηθικής βλάβης. Ακολούθως, το Εφετείο δέχθηκε την έφεση της εναγομένης (ήδη αναιρεσίβλητης), εξαφάνισε την ερήμην της τελευταίας εκδοθείσα πρωτοβάθμια απόφαση και στη συνέχεια, δικάζοντας επί της αγωγής, απέρριψε αυτή ως κατ' ουσίαν αβάσιμη. Έτσι κρίνοντας το Εφετείο δεν παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 281, 914 και 932 ΑΚ, καθόσον τα γενόμενα ως άνω δεκτά πραγματικά περιστατικά δεν ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις εφαρμογής τους ειδικότερα δεν ενέχουν προφανή υπέρβαση των αξιολογικών ορίων που θέτει το άρθρο 281 ΑΚ. Διέλαβε, άλλωστε, στην απόφασή του πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, έτσι ώστε να καθίσταται εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος ως προς την ορθότητα ή μη της εφαρμογής των ειρημένων διατάξεων.

Συνεπώς, οι περί του αντιθέτου εκ των αριθμών 1 και 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., τρίτος και τέταρτος κύριοι και πρώτος και δεύτερος πρόσθετοι αναιρετικοί λόγοι είναι αβάσιμοι. Ο πρώτος πρόσθετος λόγος, κατά την από τον αριθμό 1 του ίδιου άρθρου αιτίαση για παραβίαση των άρθρων 2 του ν. 2251/1994 και 919 ΑΚ, ερείδεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, αφού, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν εφαρμόστηκαν από το Εφετείο οι εν λόγω διατάξεις, ούτε με βάση τις παραδοχές του συνέτρεχε περίπτωση εφαρμογής τους. Ο πρώτος κύριος λόγος, με τον οποίο ψέγεται το Εφετείο ότι «εσφαλμένα και αυθαίρετα έκρινε ότι τα λοιπά αγροτεμάχιά μου είναι της αυτής αξίας με τα επίδικα υποθηκευθέντα. Αυτό αποδεικνύεται περίτρανα και από τις αξίες που αναγράφονται στα συμβόλαια από την αρμόδια ΔΟΥ», μη υπαγόμενος σε έναν εκ των περιοριστικώς προβλεπόμενων στο άρθρο 559 Κ.Πολ.Δ., λόγων αναιρέσε-

ως, είναι απαράδεκτος. Ο δεύτερος εκ του αριθμού 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., λόγος, κατά τον οποίο το Εφετείο δεν αιτιολογεί το γεγονός ότι η αναιρεσίβλητη καταχρηστικά και για να τον βλάψει ενέγραψε υποθήκη επί δύο ακινήτων του και όχι επί ενός μολονότι το ένα υπερκάλυπτε την αξιώσή της, ερείδεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, αφού, όπως από την προσβαλλόμενη απόφασή του προκύπτει, το Εφετείο δέχθηκε ότι η υποθήκη ενεγράφη επί ενός ακινήτου του αναιρεσείοντος.

Επειδή, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο συνήγαγε το αποδεικτικό του πόρισμα, αφού έλαβε υπόψη τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν ενόρκως στο πρωτοβάθμιο και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο και τα έγγραφα που με επίκληση προσκόμισαν οι διάδικοι.

Συνεπώς, ο τέταρτος πρόσθετος λόγος, κατά το μέρος που με αυτόν αποδίδεται στο Εφετείο η εκ του αριθμού 11 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. πλημμέλεια, ότι δηλαδή δεν έλαβε υπόψη την κατάθεση του μάρτυρος του αναιρεσείοντος στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, είναι αβάσιμος. Ο ίδιος (τέταρτος) λόγος, κατά το μέρος που με το οποίο αποδίδεται στο Εφετείο όμοια πλημμέλεια, ότι δηλαδή δεν έλαβε υπόψη τα με επίκληση προσκομισθέντα συμβόλαια των ακινήτων (αγροτεμαχίων) του αναιρεσείοντος, είναι αόριστος, αφού δεν προσδιορίζεται η ταυτότητα των εν λόγω εγγράφων. Τέλος, ο ίδιος (τέταρτος πρόσθετος) λόγος, κατά το μέρος που με το οποίο, υπό την επίκληση του αριθμού 11 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., προβάλλεται ότι, σε περίπτωση που ήθελε κριθεί ότι τα ανωτέρω συμβόλαια των αγροτεμαχίων δεν προσκομίσθηκαν νομίμως, τότε το Εφετείο έλαβε υπόψη μη προσαχθείσες αποδείξεις, ήτοι τα ανωτέρω συμβόλαια, είναι απαράδεκτος, αφενός εξαιτίας της αοριστίας του και αφετέρου διότι κανείς δεν μπορεί να δημιουργήσει λόγο αναίρεσης από δικές του πράξεις (562 παρ. 3 Κ.Πολ.Δ.).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την

από 9-10-2006 αίτηση..., για αναίρεση της 19/2006 αποφάσεως του Εφετείου Θράκης και τους με το από 5-3-2009 ιδιαίτερο δικόγραφο ασκηθέντες προσθέτους λόγους αναίρεσεως.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 385/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Οι περιορισμοί του άρθρου 933 ΚΠολΔ περί του βάρους του ανακόπτοντα για παραχρήμα απόδειξη δεν αντίκεινται στο Σύμβαγμα και στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ διότι επιβάλλονται για την ταχεία απονομή της δικαιοσύνης προς το συμφέρον των συναλλαγών. Προθεσμία για πρόσθετους λόγους ανακοπής. Λόγοι ανακοπής. Εξόφληση και καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος της δανειστρίας τράπεζας. Για να επέλθει ματαίωση του πλειστηριασμού, πρέπει η εξόφληση να είναι πραγματική και προσήκουσα. Δεν αρκεί η δήλωση του καθ' ού ότι προτίθεται να εξοφλήσει ούτε η πρότασή του για διακανονισμό. Για την κρίση περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος του δανειστή, σταθμίζονται οι τυχόν επαχθείς συνέπειες για τον υπόχρεο σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες που μπορούν να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησης του δικαιώματός του. Πραγματικά περιστατικά. Δικαιοπραξία για τόκο που υπερβαίνει το ανώτατο θεμιτό όριο είναι άκυρη ως προς το επιπλέον. Λόγοι αναίρεσης. Η έλλειψη νόμιμης βάσης και η υποχρέωση του δικαστηρίου της ουσίας να λάβει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα προϋποθέτουν ουσιαστική έρευνα της υπόθεσης και δεν ιδρύονται οι σχετικοί αναιρετικοί λόγοι εάν απορρίφθηκε η ανακοπή ή η ένσταση ως μη νόμιμη. Πράγματα σύμφωνα με το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 5369/2006 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ έως την κατακύρωση, εκείνος κατά

του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τις απαιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν καθώς και τα έξοδα. Στην περίπτωση αυτή ο πλειστηριασμός ματαιώνεται και αίρεται η κατάσχεση. Όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή, παρέχεται ευχέρεια στον καθού η εκτέλεση οφειλέτη να ματαιώσει τον πλειστηριασμό, εξοφλώντας την απαίτηση για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση με τους δουλευμένους τόκους, τις νομίμως αναγγελθείσες απαιτήσεις, αν στηρίζονται σε εκτελεστό τίτλο (άρθρ. 1002 παρ. 3 σε συνδ. με άρθρο 969 παρ. 3 ΚΠολΔ), καθώς και τα έξοδα της εκτελέσεως ως την ημέρα της πληρωμής. Η καταβολή των ποσών αυτών, για να ματαιωθεί ο πλειστηριασμός και να αρθεί η κατάσχεση, πρέπει να γίνει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού κατά την ημέρα της διεξαγωγής του και ως την κατακύρωση. Για να επέλθει ματαίωση του πλειστηριασμού, την οποία ο συμβολαιογράφος θα καταχωρήσει στη σχετική έκθεση που θα συντάξει, πρέπει η εξόφληση της οφειλής να είναι πραγματική και προσήκουσα. Ως εξόφληση νοείται η κατά τους όρους του ουσιαστικού δικαίου (άρθρα 416 επόμε. ΑΚ) απόσβεση της ενοχής. Απλή δήλωση του καθού η εκτέλεση ότι προσφέρεται να εξοφλήσει χωρίς άμεση εξόφληση ή απόδειξη της γενόμενης εξοφλήσεως δεν αρκεί, πολύ δε περισσότερο δεν αρκεί απλή πρόταση για διακανονισμό του χρέους (ΑΠ 95/2006, ΑΠ 1565/2001). Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 118, 120, 585 παρ. 2 και 933 ΚΠολΔ προκύπτει ότι οι λόγοι της ανακοπής, οι οποίοι αποτελούν την ιστορική της βάση, πρέπει να προσδιορίζουν επακριβώς τις ελλείψεις εκείνες, διαδικαστικές ή ουσιαστικές, που δικαιολογούν την ακύρωση των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης που προσβάλλονται. Αντικείμενο της δίκης, η οποία ανοίγεται με την ανακοπή, αποτελεί αποκλειστικώς και μόνον η έρευνα των λόγων της ανακοπής και εκείνων που προτάθηκαν με το δικόγραφο πρόσθετων λόγων.

Εξάλλου, κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει, κατά δε το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαιως, δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο. Οι διατάξεις που ορίζουν ότι η αγωγή ή ανακοπή ή ένδικο μέσο πρέπει να έχουν ορισμένο περιεχόμενο και αίτημα προσδιορίζουν και δεν περιορίζουν τα δικαιώματα των διαδίκων, είναι δε απολύτως σύμφωνες με τις ως άνω διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ και την θεσπιζόμενη με αυτή αρχή της «δίκαιης δίκης», διότι συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα του και συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος πρόσβασης του καθένα στα δικαστήρια και εξασφαλίζει τη συνταγματικά επίσης κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας, που μπορούν να ικανοποιηθούν μόνο με την άσκηση ορισμένης, σύμφωνα με το νόμο, ανακοπής η οποία επιτρέπει στον μεν αντίδικο του ανακοπτοντος να αμυνθεί αποτελεσματικά, στο δε δικαστήριο να καταλήξει σε ασφαλή κρίση (ΑΠ 69/2009).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 174 ΑΚ δικαιοπραξία που αντιβαίνει σε απαγορευτική διάταξη του νόμου, αν δεν συνάγεται κάτι άλλο, είναι άκυρη, ενώ κατά τη διάταξη του άρθρου 294 ίδιου Κώδικα κάθε δικαιοπραξία για τόκο που υπερβαίνει το ανώτατο θεμιτό όριο είναι άκυρη ως προς το επιπλέον. Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων του ΑΚ συνάγεται ότι η συνομολόγηση τόκου που υπερβαίνει το ανώτατο θεμιτό όριο είναι άκυρη κατά το υπερβάλλον (ΑΠ 1438/1997). Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο λόγος αναιρέσης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί

εσφαλμένα, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάχιστο-να πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση το πραγματικό κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της.

Στην προκείμενη περίπτωση από τα διαδικαστικά έγγραφα της δίκης προκύπτει ότι η ανακοπτούσα με τον πρώτο λόγο ανακοπής ισχυρίστηκε ότι α) πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού είχε εξοφλήσει κάθε υποχρέωσή της προς την επισπεύδουσα πρώτη καθής αλλά και την απαίτηση της δεύτερης καθής, η οποία είχε αναγγελθεί, β) οι καθών δανειστριες Τράπεζες αρνήθηκαν τη χορήγηση αντιγράφων του λογαριασμού, έτσι ώστε να μπορεί να αποδείξει την πλήρη εξόφληση και γ) η εξόφληση γνωστοποιήθηκε στην υπάλληλο του πλειστηριασμού, ζήτησε δε την ακύρωση του πλειστηριασμού της ακίνητης περιουσίας της, που παρά ταύτα διενεργήθηκε στις 6-5-1998 και υπερθεματίστρια αναδείχτηκε η δεύτερη καθής. Από δε την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το Εφετείο δέχτηκε, σχετικά με τον ως άνω λόγο ανακοπής, ότι ο λόγος αυτός είναι αόριστος, αφού δεν αναφέρεται ο χρόνος και ο τρόπος και η απόδειξη των καταβολών, που επέφεραν την απόσβεση της απαιτήσεως της πρώτης καθής, ούτε και ο τρόπος της γνωστοποίησεως της επικαλούμενης εξοφλήσεως στην υπάλληλο του πλειστηριασμού. Συνεχίζει δε το Εφετείο ότι σε κάθε περίπτωση η ανακοπτούσα φέρει το βάρος της αποδείξεως και μάλιστα παραχρήμα με την επίκληση και προσκόμιση έγγραφων αποδείξεων πληρωμής προς την πρώτη καθής, οι οποίες έπρεπε να βρίσκονται στην κατοχή τους και δεν ασκεί επιρροή η επικαλούμενη άρνηση της πρώτης καθής να της χορηγήσει αντίγραφα της κινήσεως των λογαριασμών. Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 20 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, διότι κατ' αρχήν οι διατάξεις περί ορισμένου αγωγής ή ανακοπής, προσδιορί-

ζουν και δεν περιορίζουν τα δικαιώματα των διαδίκων.

Περαιτέρω, ο ανωτέρω περιορισμός του άρθρου 933 παρ. 4 ΚΠολΔ, όσον αφορά το ένδικο βοήθημα της ανακοπής για την παραχρήμα απόδειξη επιβάλλεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος για την ταχεία περάτωση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, μέσω της δυνατόν ταχύτερης επίλυσης της εκκρεμούσας διαφοράς σχετικά με την εγκυρότητα και δεν αντίκειται ο περιορισμός αυτός στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, ούτε στο άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ που θεσπίζει το δικαίωμα πρόσβασης σε δίκαιη (χρηστή) δίκη, αφού η αρχή της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, προς το συμφέρον των συναλλαγών, συνιστά, για κάθε εσωτερική έννομη τάξη, θεμιτό στόχο (ΑΠ 1621/2000). Επίσης δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 174 και 294 ΑΚ. Επομένως, ο πρώτος λόγος της αναίρεσης, κατά τα δύο πρώτα τμήματά του, από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, που υποστηρίζει τα αντίθετα, είναι αβάσιμος.

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 281 ΑΚ, 116 και 933 του ΚΠολΔ, 20 παρ. 1 και 25 παρ. 3 του Συντάγματος συνάγεται ότι άσκηση ουσιαστικού δικαιώματος, που ανήκει στο δημόσιο δίκαιο, αποτελεί και η μέσω αναγκαστικής εκτελέσεως πραγμάτωση της απαίτησης του δανειστή. Επομένως, λόγω της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ μπορεί να αποτελέσει και η αντίθεση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως στα αντικειμενικά όρια του άρθρου 281 ΑΚ και η εντεύθεν ακυρότητα της εκτελέσεως (ΟΛΑΠ 12/2009). Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικά, όταν ή συμπεριφορά του δικαιούχου, που προηγήθηκε ή η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε ή οι περιστάσεις που μεσολάβησαν, χωρίς νόμο να εμποδίζουν τη γένεση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή τη μεταγενέστερη άσκησή του, κατά τις

περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου, αφού τείνουν στην ανατροπή καταστάσεως που δημιουργήθηκε υπό ορισμένες ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε για πολύ χρόνο με το επακόλουθο να συνεπάγεται επαχθείς συνέπειες για τον υπόχρεο.

Απαιτείται, δηλαδή, για να χαρακτηριστεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος, να έχει δημιουργηθεί στον υπόχρεο, από τη συμπεριφορά του δικαιούχου σε συνάρτηση με εκείνη του υποχρέου, και μάλιστα ευλόγως, η πεποίθηση ότι ο δικαιούχος δεν πρόκειται να ασκήσει το δικαίωμά του. Απαιτείται ακόμη οι πράξεις του υποχρέου και η υπ' αυτού δημιουργηθείσα κατάσταση, που συνεπάγεται ιδιαίτερος επαχθείς για τον ίδιο επιπτώσεις, να τελούν σε αιτιώδη σχέση με την προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου. Το ζήτημα δε, αν οι συνέπειες, που συνεπάγεται η άσκηση του δικαιώματος, είναι επαχθείς για τον υπόχρεο, πρέπει να αντιμετωπίζεται και σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες που μπορεί να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησης του δικαιώματός του (ΑΠ 381/2009). Περαιτέρω, κατά το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, όπως προαναφέρθηκε, λόγω αναίρεσεως συνιστά η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, η οποία υπάρχει όταν λάβει χώρα ψευδής ερμηνεία ή εσφαλμένη εφαρμογή κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του, αναφορικά με τον δεύτερο λόγο ανακοπής, δεχτηκε τα ακόλουθα: Ο δεύτερος λόγος ανακοπής, με τον οποίο η ανακόπτουσα ισχυρίζεται ότι, κατά παράβαση των ορισμών του άρθρου 281 ΑΚ, η πρώτη καθής αρνήθηκε α) να δεχτεί προτάσεις της για εκχώρηση των μισθωμάτων (6.700.000 δραχμών μηνιαίως) των ακινήτων της που εκπλειστηριάστηκαν και της κερδοφορίας, προκειμένου να εξοφληθεί η απαίτησή της, β) να της χορηγήσει αντίγραφα των λογαριασμών, για να αποδείξει ότι έχει εξοφλήσει ή ότι η απαίτησή της είναι κατά πολύ μικρότερη, γ) να προβεί σε εκκαθάριση των λογαριασμών,

προκειμένου να επιτύχει τη λήψη δανείου και να εξοφλήσει τις οφειλές και επέσπευσε σε βάρος της τον πλειστηριασμό και δ) να επιδιώξει με άλλο τρόπο να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της και όχι με τον πλειστηριασμό των ακινήτων της, είναι απορριπτέος, γιατί με τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά η διενέργεια του πλειστηριασμού σε βάρος της ακίνητης περιουσίας της δεν υπερβαίνει τα ακραία αξιολογικά όρια της διατάξεως του άρθρου 281 ΑΚ. Με αυτά που δέχτηκε και έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, την οποία ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε. Επομένως, ο πρώτος, κατά το τρίτο τμήμα του, λόγος της αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, που υποστηρίζει τα αντίθετα, είναι αβάσιμος. Επειδή, κατά το άρθρο 559 αρ.19 του ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναίρεσης και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ο αναιρετικός λόγος του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ προϋποθέτει ουσιαστική έρευνα της υποθέσεως, αφού η έλλειψη νόμιμης βάσης προϋποθέτει ότι υπάρχουν ελλείψεις στην περιγραφή της εμπειρικής πραγματικότητας. Επομένως, ο λόγος αυτός αναίρεσεως δεν έχει εφαρμογή, όταν το δικαστήριο της ουσίας απέρριψε την αγωγή ή την ανακοπή ως αόριστη ή μη νόμιμη. Στην προκειμένη περίπτωση, η αναιρεσειούσα με τον τρίτο λόγο της αναίρεσης προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την από την ως άνω διάταξη πλημμέλεια, ότι το Εφετείο με το να απορρίψει την ένστασή της περί καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος στέρεψε την απόφασή του νόμιμης βάσης, διότι, όπως εκτιμάται η προβαλλόμενη αιτίαση, δεν προκύπτει αν η ένσταση αυτή απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή κατ' ουσίαν αβάσιμη. Σύμφωνα όμως με τα εκτεθέντα ανωτέρω, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, αφού το Εφετείο απέρριψε την πιο πάνω ένσταση ως μη νόμιμη.

Επειδή, για το παραδεκτό των αντιρρήσεων, ήτοι της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η ανακοπή αυτή πρέπει να ασκηθεί, σύμφωνα με το επόμενο άρθρο 934, μέσα στα τασσόμενα, από την τελευταία διάταξη, χρονικά όρια, οπότε και οι πρόσθετοι λόγοι της ανωτέρω ανακοπής δεν αρκεί να ασκούνται μόνο κατά τους γενικούς ορισμούς του άρθρου 585 παρ. 2 εδ. β' του ίδιου Κώδικα, το οποίο έχει και στην ανακοπή αυτή εφαρμογή, αλλά προσέτι και εντός των χρονικών περιορισμών του παραπάνω άρθρου 934 παρ. 1 ΚΠολΔ, αφού με την πάροδο άπρακτων των τελευταίων, τυχόν ακυρότητα της αναγκαστικής εκτέλεσης, για οποιοδήποτε και οποτεδήποτε προβαλλόμενο λόγο, καλύπτεται, πράγμα που συνάδει στο πνεύμα της τελευταίας διάταξης, με την οποία σκοπείται η ταχεία άρση της αβεβαιότητας περί το κύρος των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, ενώ, περαιτέρω, από τα άρθρα 4 παρ. 1, 20 παρ. 1 και 93 παρ. 3 του Συντάγματος, που καθιερώνουν, αντιστοίχως την αρχή της ισότητας των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας και το αιτιολογημένο των δικαστικών αποφάσεων, δεν συνάγεται ο αποκλεισμός ή ο περιορισμός του δικαιώματος του κοινού νομοθέτη να θεσπίζει, με γενικές και όχι αυθαίρετες ρυθμίσεις, ορισμένες προϋποθέσεις και χρονικά όρια προς άσκηση των ένδικων βοηθημάτων, όπως και στην ανακοπή, κατά τα προεκτεθέντα, του άρθρου 933 ΚΠολΔ, όταν τούτο εξυπηρετεί την ταχεία άρση των σχετικών διαφορών και εντεύθεν προάγεται η ασφάλεια των συναλλαγών και η σταθερότητα του δικαίου (ΑΠ 1621/2000). Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται, αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο απέρριψε, ως απαράδεκτο το από 30-3-2001 δικόγραφο των πρόσθετων λόγων ανακοπής της αναιρεσειούσας, που επιδόθηκε στη δεύτερη καθής στις 6-4-2001, ενώ ως προς την

πρώτη καθής δεν προκύπτει ο χρόνος επιδόσεως, όμως αφού ο χρόνος καταθέσεως του δικογράφου των πρόσθετων λόγων είναι 4-4-2001, προδήλως ο χρόνος επιδόσεως είναι τουλάχιστον η 4-4-2001. Η μεταγραφή όμως της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών έγινε στις 25-5-1998, ήτοι το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων ασκήθηκε μετά την παρέλευση της από το άρθρο 934 παρ. 1 γ' ΚΠολΔ οριζόμενης προθεσμίας των ενενήντα (90) ημερών από τη μεταγραφή της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως της ακίνητης περιουσίας της ανακόπτουσας, που έλαβε χώρα στις 6-5-1998. Επομένως, το Εφετείο με το να απορρίψει ως απαράδεκτο το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων δεν κήρυξε παρά το νόμο απαράδεκτο και συνακόλουθα ο σχετικός δεύτερος λόγος της αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ, που υποστηρίζει τα αντίθετα, είναι αβάσιμος. Επειδή, ο από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 περ. β' ΚΠολΔ λόγος αναίρεσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο, παρά το νόμο, δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ως πράγματα κατά την έννοια της διάταξης αυτής νοούνται οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, παρακώλυση ή κατάλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, το οποίο ασκήθηκε, είτε ως επιθετικό (βάση αγωγής, ανταγωγής) είτε ως αμυντικό (ένσταση, αντένσταση) μέσο, αλλά όχι και οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής, ένστασης ή αντένστασης, ή επιχειρήματα, νομικά ή πραγματικά, τα οποία αντλούνται από το νόμο ή από την εκτίμηση των αποδείξεων. Δεν στοιχειοθετείται, όμως, ο λόγος αυτός αναίρεσης αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό που προτάθηκε και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό, έστω και αν η απόρριψή του δεν είναι ρητή, αλλά συνάγεται από το περιεχόμενο της απόφασης (Ολ. ΑΠ 11/1996). Στην προκείμενη περίπτωση η αναίρε-

σειούσα με τον τέταρτο, κατά το πρώτο μέρος του, λόγο αναίρεσης προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την από το άρθρο 559 αριθ. 8 περ. β' ΚΠολΔ πλημμέλεια ότι το Εφετείο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη τον ουσιώδη ισχυρισμό της και σχετικό πρόσθετο λόγο ανακοπής περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος των καθών για διενέργεια του πλειστηριασμού. Από την προσβαλλόμενη απόφαση, όμως, προκύπτει ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη τον ως άνω ισχυρισμό της αναίρεσειούσας και τον απέρριψε. Επομένως, ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι αβάσιμος.

Επειδή, κατά το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν. Κατά την έννοια της διάταξης, για την ίδρυση του λόγου αναίρεσης αρκεί και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν πράγματι λήφθηκαν υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας τα αποδεικτικά μέσα που προσκομίστηκαν από τους διαδίκους με επίκληση, τα οποία έχει το δικαστήριο υποχρέωση να λαμβάνει υπόψη του σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339, 340 και 346 ΚΠολΔ (ΑΠ 643/2001). Ο λόγος αυτός πλήττει την προσβαλλόμενη απόφαση για σφάλματα, τα οποία έχουν γίνει κατά την έρευνα της αλήθειας ή όχι των πραγματικών περιστατικών, δηλαδή τα σφάλματα αυτά αναφέρονται στα αποδεικτικά στοιχεία με βάση τα οποία καταστρώνεται η ελάχιστων πρόταση του νομικού συλλογισμού. Έτσι, ο λόγος αυτός αναίρεσεως δεν μπορεί να δημιουργηθεί, όταν το δικαστήριο της ουσίας απορρίπτει την αγωγή ή ανακοπή ως απαράδεκτη ή νόμω αβάσιμη. Στην προκείμενη περίπτωση η αναίρεσειούσα με τον τέταρτο, κατά το δεύτερο μέρος του, λόγο αναίρεσης προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την από την ως άνω διάταξη πλημμέλεια ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τα με επίκληση προσκομισθέντα από αυτήν έγγραφα και δη την έκθεση ελέγχου και τον φάκελο με τα στοιχεία τεκμηρίωσης των ληφθέντων ποσών

δανείων και των αποδείξεων καταβολής προς απόδειξη του πρώτου λόγου ανακοπής περί εξοφλήσεως του δανείου με τους νόμιμους τόκους και του δεύτερου λόγου ανακοπής ότι η άσκηση του δικαιώματος των καθόν είναι καταχρηστική. Σύμφωνα όμως με τα εκτεθέντα ανωτέρω στη νομική σκέψη, ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος και κατά τα δύο τμήματά του, διότι το Εφετείο απέρριψε ως αόριστο τον περί εξοφλήσεως λόγο της ανακοπής και ως μη νόμιμο το λόγο της καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος της ανακοπής, χωρίς κατ' ουσίαν έρευνα και των δύο αυτών λόγων της ανακοπής. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως και να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 183/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Σύμβαση έργου. Ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής. Αμοιβή του εργολάβου. Προσδιορισμός αυτής. Ειδικότερα η αμοιβή με μεταβίβαση της κυριότητας ποσοστών επί του οικοπέδου. Χρονικό σημείο καταβολής της αμοιβής. Έννοια παραδόσεως του έργου. Σε περίπτωση αρνήσεως καταβολής εκ μέρους του εργοδότη, ο εργολάβος μπορεί να ασκήσει την αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως. Καταβολή της αμοιβής κατόπιν τμηματικής παράδοσης του έργου. Σε περίπτωση πραγματικών ελαττωμάτων ή έλλειψης συμφωνηθεισών ιδιοτήτων του έργου, ο εργοδότης δεν δικαιούται να μην καταβάλει την αμοιβή. Εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου διατηρεί το δικαίωμα αυτό. Δικαιώματα του εργοδότη περί μειώσεως της αμοιβής ή καταβολής αποζημίωσης. Δικονομία πολιτική. Αναιρετικοί λόγοι. Παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου. Προϋποθέσεις παραδεκτού του λόγου αυτού. Δεδικασμένο. Υποκειμενικά και αντικειμενικά όρια αυτού. Λειτουργίες του δεδικασμένου. Προϋποθέσεις με τις οποίες προ-

κύπτει δεδικασμένο από διοικητική απόφαση. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 148/2007 ΕφετΑθ).

Στις διατάξεις των άρθρων 681 και 694 του Α.Κ., ορίζεται: α) «Με τη σύμβαση έργου ο εργολάβος έχει υποχρέωση να εκτελέσει το έργο και ο εργοδότης να καταβάλει τη συμφωνημένη αμοιβή» (άρθρο 681), β) «Η αμοιβή του εργολάβου καταβάλλεται κατά την παράδοση του έργου. Αν η αμοιβή συνίσταται σε χρήματα και δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα από την παράδοση του έργου. Αν η παράδοση του έργου και η καταβολή της αμοιβής συμφωνήθηκε να γίνουν τμηματικά, η αμοιβή καταβάλλεται μόλις γίνει η παράδοση κάθε τμήματος» (άρθρο 694). Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει, ότι η αμοιβή του εργοδότη προς τον εργολάβο μπορεί να συμφωνηθεί, είτε σε χρήματα, είτε σε παροχή οποιουδήποτε είδους και συνεπώς και σε υπόσχεση μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου πράγματος, όπως αυτό μπορεί να συμβεί επί συμβάσεως, κατά την οποία ο κύριος του οικοπέδου (εργοδότης) αναθέτει σε άλλον (εργολάβο) την ανέγερση πάνω σ' αυτό πολυκατοικίας με την συμφωνία ότι θα διατηρήσει την κυριότητα ορισμένου ποσοστού εξ αδιαιρέτου του οικοπέδου και θα μεταβιβάσει λόγω αμοιβής στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που θα του υποδείξει αυτός, τα υπόλοιπα ποσοστά εξ αδιαιρέτου του οικοπέδου με τα αντίστοιχα διαμερίσματα ή άλλης φύσεως αυτοτελείς οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες. Καταβάλλεται δε η αμοιβή σύμφωνα με το άρθρο 694 Α.Κ., κατά την παράδοση του έργου, εκτός αν η παράδοση τούτου γίνεται τμηματικά, οπότε καταβάλλεται με την παράδοση κάθε τμήματος. Έτσι στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο εργολάβος έχει δικαίωμα να διεκδικήσει την αμοιβή του, επικαλούμενος την αποπεράτωση και παράδοση του έργου, με την επιδίωξη της μεταβίβασης με καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως, κατ' άρθρο 949 ΚΠολΔ, κατά κυριότητα σ' αυτόν των υποσχεθέντων ποσοστών εξ αδιαιρέτου του οικοπέδου πάνω στο οποίο θα αναγείρονταν οι αυτοτελείς οριζό-

ντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες, πράγμα που αποτελεί το περιεχόμενο της κύριας παροχής και που δεν αλλοιώνεται παρά όταν συντρέξει νόμιμος λόγος αλλοίωσης της ενοχής. Περαιτέρω, ως παράδοση του έργου νοείται η πλήρης εκπλήρωση της κύριας υποχρέωσης του εργολάβου με την προσπόρηση του έργου στον εργοδότη, δηλαδή η περιέλευση του έργου στη σφαίρα εξουσιάσεως του τελευταίου, το οποίο όμως πρέπει να είναι προσήκον, δηλαδή να μην είναι εντελώς διαφορετικό από εκείνο που συμφωνήθηκε, γιατί αλλιώς δεν θεωρείται ότι ο εργολάβος εκπλήρωσε πρώτος την βαρύνουσα αυτόν υποχρέωση. Για την περίπτωση δε της τμηματικής παράδοσης του έργου, για την καταβολή από τον εργοδότη της αμοιβής, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και παραδοθεί, υπό την προεκτεθείσα έννοια, το συγκεκριμένο τμήμα του έργου. Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 688, 689, 690 και 694 του ΑΚ προκύπτει ότι ένα έργο θεωρείται περατωμένο ή εκτελεσμένο, έστω και αν έχει ελλείψεις συμφωνημένων ιδιοτήτων ή πραγματικά ελαττώματα, ακόμη και ουσιώδη που το καθιστούν άχρηστο. Στην περίπτωση αυτή ο κύριος του έργου έχει, υπό προϋποθέσεις, ορισμένα δικαιώματα, όπως εκείνο της μείωσης της αμοιβής του εργολάβου ή αποζημίωση απ' αυτόν, ενώ δεν έχει το δικαίωμα της μη καταβολής της αμοιβής του στον εργολάβο, εκτός αν α) εξαιτίας της ελλείψεως ιδιοτήτων ή των ελαττωμάτων το έργο που παραδόθηκε ή προσφέρθηκε είναι εντελώς διαφορετικό από εκείνο που συμφωνήθηκε ως εκτελεστέο, αφού τότε δεν υπάρχει εκπλήρωση της παροχής και ο εργολάβος δεν δικαιούται να αξιώνει την αμοιβή του, ή β) έχει συμφωνηθεί μεταξύ κυρίου του έργου και εργολάβου αντίθετη, της πιο πάνω, ρύθμισης, πράγμα το οποίο μπορεί να γίνει, αφού η διάταξη του άρθρου 694 παρ. 1 ΑΚ, είναι ενδοτικού δικαίου και επομένως μπορεί να συμφωνηθεί μεταξύ των συμβαλλομένων διαφορετική ρύθμιση της καταβολής της αμοιβής. Έτσι, στην περίπτωση που η αμοιβή συνίσταται, κατά τα προεκτεθέντα, στην με-

ταβίβαση από τον κύριο του οικοπέδου, στον εργολάβο που συμφωνήθηκε να κατασκευάσει πάνω σ' αυτό πολυκατοικία, ορισμένο ποσοστό εξ αδιαιρέτου του οικοπέδου με τα αντίστοιχα διαμερίσματα ή άλλες οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες, και συμφωνήθηκε παράλληλα, ότι η μεταβίβαση αυτή θα γίνεται τμηματικά, μόνο μετά την αποπεράτωση συγκεκριμένου σταδίου εργασιών, η συμφωνία αυτή, δεν συνιστά διαφορετική ρύθμιση, ως προς τον τρόπο, χρόνο και προϋποθέσεις καταβολής της αμοιβής από τον εργοδότη (κύριο του έργου), στον εργολάβο, αλλά και στην περίπτωση αυτή, κατά την οποία δηλαδή το στάδιο που αφορούσε το συγκεκριμένο τμήμα του έργου έχει πραγματοποιηθεί, πλην όμως παρουσιάζει ελλείψεις συμφωνημένων ιδιοτήτων ή ελαττώματα, έστω και σημαντικά, το έργο που κατασκευάστηκε κατά το στάδιο αυτό, και πάλι ο εργοδότης, που η αμοιβή του συνίστατο στην παροχή της παραπάνω μορφής, δεν δικαιούται να αρνηθεί να καταβάλει την τελευταία στον εργολάβο, αλλά μπορεί να ζητήσει μείωση αυτής ή αποζημίωση (ΑΠ 1434/2007, 543/2007, 503/2009). Περαιτέρω, κατά το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, επιτρέπεται αναίρεση, αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμοσθεί ενώ δεν έπρεπε ή αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα (Ολ.ΑΠ 36/1988, ΑΠ 1011/2007). Η παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με την κακή εφαρμογή, δηλαδή εσφαλμένη υπαγωγή. Προς εξεύρεση της παραβιάσεως ελέγχεται ο δικανικός συλλογισμός που διατυπώνεται, έστω και ατελώς, στην απόφαση και συγκροτείται από τη μείζονα πρόταση (νομική διάταξη), την ελάχισονα πρόταση (πραγματικές παραδοχές) και το συμπέρασμα (διατακτικό). Εξάλλου, ο εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως για έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν στο αιτιολογικό της περιστατικά

που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νόμιμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόστηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (Ολ.ΑΠ 30/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος (ΑΠ 1206/2008, 361/2008). Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε ανελέγκτως, ύστερα από εκτίμηση των αποδείξεων, τα ακόλουθα: «Με το .../1983 προσύμφωνο μεταβίβασης ποσοστών οικοπέδου -εργολαβικό ανέγερσης πολυκατοικίας- της συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Κ., καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων σύμβαση έργου, με την οποία η ενάγουσα ετερόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία "...» ανέλαβε την υποχρέωση να ανεγείρει πολυκατοικία σε οικόπεδο του εναγομένου Ι. Μ., που βρίσκεται στην οδό... αρ. 25, στον..., σύμφωνα με τα από Φεβρουαρίου 1984 σχεδιαγράμματα και τον πίνακα κατανομής ποσοστών του πολιτικού μηχανικού Λ. Μ., καθώς και την από 2-9-1983 συγγραφή υποχρεώσεων. Ο εναγόμενος ανέλαβε την υποχρέωση, ως εργολαβικό αντάλλαγμα-αμοιβή, να μεταβιβάσει με οριστικά συμβόλαια στην ενάγουσα ή σε τρίτους που αυτή θα του υποδείξει, τα 640/οοο εξ αδιαιρέτου επί του κατά χρήση τμήματος των 1672 τ.μ. του τμήματος Ι του οικοπέδου, τα οποία αντιστοιχούν στα Α-2 και Α-3 διαμερίσματα του πρώτου ορόφου, στα Β-2 και Β-3 διαμερίσματα

του δευτέρου ορόφου, στα Γ-1, Γ-2 και Γ-3 διαμερίσματα του τρίτου ορόφου και το Δ-2 διαμέρισμα του τετάρτου ορόφου, μετά της αναλογίας τους στους κοινόκτητους και κοινόχρηστους χώρους. Ο εναγόμενος ανέλαβε την υποχρέωση με το άρθρο 17 της σύμβασης να μεταβιβάσει σταδιακά τα ποσοστά επί του ακινήτου ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, τα τελευταία δε 48/οοο χιλιοστά ανέλαβε να μεταβιβάσει με την παράδοση των κοινόκτητων και κοινόχρηστων χώρων και πραγμάτων, μεταξύ των οποίων του ανελκυστήρα και της κεντρικής θέρμανσης σε πλήρη λειτουργία, καθώς και με την παράδοση των αναφερομένων επτά εγγράφων περί μη οφειλής σε ΙΚΑ, ΤΕΕ, Δήμο, ΕΥΔΑΠ κ.λπ. Ο χρόνος παράδοσης του έργου συμφωνήθηκε εντός τριάντα πέντε μηνών από την έκδοση της οικοδομικής άδειας. Η οικοδομική άδεια εκδόθηκε την 1-6-1984 και έτσι το έργο έπρεπε να παραδοθεί πλήρως αποπερατωμένο την 1-5-1987. Η ενάγουσα άρχισε αμέσως την εκτέλεση του έργου και ο εναγόμενος μεταβίβαζε στην ενάγουσα τα συμφωνηθέντα ποσοστά ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών. Η ενάγουσα με την από 13-11-1985 επιστολή της προς τον εναγόμενο τον κάλεσε να της μεταβιβάσει τα Γ-2 και Α-2 διαμερίσματα, αναγνώρισε ότι δεν είχε κατασκευάσει το κλιμακοστάσιο, ότι δεν είχαν γίνει εκσκαφές των πρανών, σύμφωνα με τα σχέδια, ότι δεν είχαν κατασκευαστεί οι αποθήκες και ότι δεν είχαν τοποθετηθεί οι μπρίζες, διακόπτες και πίνακες, δηλώνοντας ότι «η συμπλήρωση των ανωτέρω ελλείψεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη μεταβίβαση των επόμενων χιλιοστών, πέραν των προαναφερθέντων δύο διαμερισμάτων». Με την ανωτέρω επιστολή, ερμηνευόμενη κατά τα άρθρα 173 και 200 ΑΚ, η ενάγουσα επιβεβαίωσε τις μεταξύ αυτής και του εναγομένου με τα παραπάνω -εργολαβικό και συγγραφή υποχρεώσεων- αναληφθείσες υποχρεώσεις, χωρίς να αναλάβει ουδεμία περαιτέρω υποχρέωση. Το Σεπτέμβριο του 1986, η ενάγουσα ολοκλήρωσε το έργο και παρέδωσε στον εναγόμενο τα δια-

μερίσματα που είχαν συμφωνήσει. Ο εναγόμενος, παρότι, το έργο εμφάνιζε τις κατωτέρω αναφερόμενες ελλείψεις, που διαπίστωσε το Διαιτητικό Δικαστήριο (επουσιώδεις σε σχέση με το μέγεθος του όλου έργου), από το Φεβρουάριο 1987 παρέλαβε τα διαμερίσματά του, κατοικεί σε ένα απ' αυτά και εκμισθώνει τα υπόλοιπα..., καθώς και τους κοινόκτητους και κοινόχρηστους χώρους και πράγματα της οικοδομής σε πλήρη λειτουργία. Όμως, παρά την παραλαβή του όλου έργου, καθώς και των εγγράφων που ορίστηκαν με το άρθρο 17 της σύμβασης, ο εναγόμενος αρνείται να καταβάλει στην ενάγουσα το υπόλοιπο της συμφωνημένης αμοιβής της, παρά τις διαμαρτυρίες και προσκλήσεις της, και συγκεκριμένα αρνείται να μεταβιβάσει στην ενάγουσα τα 48/000 επί του όλου οικοπέδου, που αντιστοιχούν στο Α-3 διαμέρισμα του πρώτου ορόφου του κτιριακού τμήματος ΙΙ, με τους βοηθητικούς χώρους αυτού, ήτοι την υπ' αριθμό 2 αποθήκη του υπογείου του κτιριακού συγκροτήματος ΙΙ, που φαίνεται στην.../1984 πράξη συστάσεως οριζόντιας ιδιοκτησίας της άνω συμβολαιογράφου και το σχεδιάγραμμα 1 του άνω πολιτικού μηχανικού και την υπ' αριθμό 2 θέση στάθμευσης αυτοκινήτου του κτιριακού τμήματος Ι της ισόγειας πυλωτής, ισχυριζόμενος με τις προτάσεις που κατέθεσε στο πρωτοβάθμιο και στο παρόν Δικαστήριο αλλά και με την υπό κρίση έφεσή του, ότι το έργο έχει ελλείψεις, λόγω των οποίων δεν έχει υποχρέωση να μεταβιβάσει στην ενάγουσα το ένδικο διαμέρισμα και τους άνω βοηθητικούς χώρους. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος άσκησε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών την από 22-5-1992 (αρ. εκθ. κατ. .../1992) αγωγή του κατά της ενάγουσας, με την οποία ισχυριζόμενος ότι το έργο δεν κατασκευάστηκε κατά τα συμφωνηθέντα από υπαιτιότητα της εργολάβου, ζήτησε να υποχρεωθεί η τελευταία να του καταβάλει ως αποζημίωση το ποσό των 44.046.000 δραχμών και να του επιτραπεί η πώληση του ένδικου διαμερίσματος.

Επί της άνω αγωγής εκδόθηκε η 10371/1997

απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία την παρέπεμψε στη διαιτησία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Ο εναγόμενος με την από 3-3-1999 αγωγή-προσφυγή σε διαιτησία ζήτησε όσα ακριβώς ζητούσε με την ανωτέρω αγωγή του. Επ' αυτής εκδόθηκε η 9/2005 απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου, η οποία αφού διαπίστωσε ότι το έργο φέρει τις ακόλουθες ελλείψεις από υπαιτιότητα της εργολάβου, α) υποχρέωσε την “...” (ενάγουσα) να κατασκευάσει, 1) κλιμακοστάσιο από το ισόγειο στο υπόγειο του κτιρίου, 2) τις εκσκαφές των πρανών όπως προβλέπεται στη μελέτη, 3) διπλούς υαλοπίνακες στα διαμερίσματα του ιδιοκτήτη, 4) θερμομόνωση στην οροφή της πιλοτής, όπως προβλέπεται στη μελέτη, β) απέρριψε ως αόριστο το αίτημα της αποζημίωσης, γ) θεώρησε ότι είναι αναρμόδιο για το θέμα της πώλησης του ενδίκου διαμερίσματος. Η “...” με την από 15-7-2005 αγωγή της ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (Εφετείου Αθηνών), ζήτησε την εν μέρει ακύρωση της άνω απόφασης όσον αφορά τις ανωτέρω υπό στοιχεία α1, α2, α3, α4 διατάξεις και επομένως ως προς τα ανωτέρω θέματα των ελλείψεων του έργου δεν υπάρχει τελεσίδικη απόφαση. Από τα ανωτέρω αποδειχθέντα συνάγονται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη, τα εξής: 1) Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλουμένη απόφαση απέρριψε την επί του άρθρου 374 ΑΚ ένσταση του εναγομένου ως μη νόμιμη, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο αυτής, ορθά έκρινε, ενόψει του ότι ο ενάγων δεν ισχυρίστηκε, ότι το έργο που εκτελέστηκε είναι διαφορετικό από αυτό που συμφωνήθηκε, οπότε και μόνο θα μπορούσε να προτείνει την παραπάνω ένσταση... 2) Οι τυχόν ελλείψεις του έργου δεν ασκούν έννομη επιρροή στην υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει στην ενάγουσα τη συμφωνημένη αμοιβή της, αφού ο τελευταίος παρέλαβε το έργο και δεν υπέβαλε κατά τη συζήτηση της ένδικης αγωγής της ενάγουσας για καταβολή της αμοιβής της αίτημα αποζημίωσης, λόγω ελλείψεων του έργου με ανταγωγή της ή

ένσταση συμψηφισμού, αλλά προτίμησε να ασκήσει την αξίωση αποζημίωσης αυτοτελώς, κατά τα προαναφερθέντα. 3) Η ενάγουσα δεν έχει άλλη υποχρέωση πλην αυτής που ανέλαβε με το πιο πάνω αναφερόμενο συμφωνητικό και συγγραφή υποχρεώσεων, γεγονός που ενισχύεται από το ότι ο εναγόμενος παρέλαβε και απολαμβάνει τα ωφελήματα των διαμερισμάτων της αντιπαροχής και συνεπώς μεταξύ των διαδίκων εφαρμόζονται στην παρούσα διαφορά όσα ορίζονται από τις αναφερόμενες στη μείζονα σκέψη διατάξεις του Α.Κ., που, όπως προαναφέρθηκε, υποχρεώνουν τον εναγόμενο να καταβάλει στην ενάγουσα το σύνολο της συμφωνημένης αμοιβής».

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές της η προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την έφεση και τους πρόσθετους λόγους εφέσεως που είχε ασκήσει ο εναγόμενος (αναιρεσείων) κατά της αποφάσεως του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου και επικύρωσε έτσι την απόφαση του τελευταίου με την οποία είχε γίνει δεκτή η αγωγή της ενάγουσας (αναιρεσίβλητης), για καταβολή του υπολοίπου της αμοιβής της για την εκτέλεση του ως άνω έργου, με την καταδίκη αυτού, κατ' άρθρον 949 ΚΠολΔ, σε δήλωση βουλήσεως για τη μεταβίβαση του ποσοστού εξ αδιαιρέτου επί του οικοπέδου και των αντιστοιχούντων σ' αυτό οριζόντιων ιδιοκτησιών που προβλέπονται στο τελευταίο στάδιο εκτέλεσης του έργου, από το παραπάνω προσύμφωνο-εργολαβικό.

Κρίνοντας έτσι το Εφετείο δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 681, 688, 689, 690 και 694 του Α.Κ., καθόσον, σύμφωνα με τις παραδοχές του, που περιέχονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, συνέτρεχαν όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων αυτών. Ειδικότερα δέχθηκε το Εφετείο: 1) Ότι μεταξύ των συμβαλλομένων είχε καταρτισθεί η προαναφερόμενη συμφωνία στην οποία προβλεπόταν η κατασκευή του ως άνω έργου και καθορίσθηκε η αμοιβή, την οποία θα κατέβαλε ο αναιρεσείων εργοδότης, συνιστάμενη στα ως άνω ποσοστά εξ αδιαιρέτου του

οικοπέδου της κυριότητάς του με τις αντίστοιχες οριζόντιες ιδιοκτησίες που αναλογούσαν σ' αυτά, στην αναιρεσίβλητη εταιρία (εργολάβο), και ότι η αμοιβή αυτή θα καταβάλετο με την πρόοδο των εργασιών του έργου με τελευταίο στάδιο αυτό της παράδοσης των κοινόκτητων και κοινόχρηστων χώρων, του ανελκυστήρα, κεντρικής θέρμανσης κ.λπ., 2) ότι πέραν της ως άνω συμφωνίας καμιά άλλη δεν υπήρξε μεταξύ των διαδίκων ως προς την εκτέλεση του έργου και την καταβολή της αμοιβής, η δε προαναφερόμενη από 13-11-1995 επιστολή της αναιρεσίβλητης εργολάβου προς τον αναιρεσειόντα εργοδότη ουδόλως μετέβαλε τα όσα αυτοί είχαν συμφωνήσει, 3) ότι το ως άνω έργο, η ανέγερση δηλαδή της πολυκατοικίας, εκτελέσθηκε από τον εργολάβο μέχρι και του τελευταίου σταδίου και παραδόθηκε στον εργοδότη, 4) ότι το έργο (πολυκατοικία), παρουσίαζε τις προαναφερόμενες ελλείψεις και δεν είχε κάποιες από τις ιδιότητες που είχαν συμφωνηθεί, πλην όμως αυτές ήσαν επουσιώδεις σε σχέση με το όλο έργο, σε κάθε δε περίπτωση δεν ήταν κάτι διαφορετικό από αυτό που είχαν συμφωνήσει, 5) ότι ο αναιρεσείων εργοδότης, παρέλαβε το έργο, και συγκεκριμένα τις οριζόντιες ιδιοκτησίες και λοιπούς βοηθητικούς χώρους, καθώς και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη και πράγματα της πολυκατοικίας, παρά τις ως άνω ελλείψεις και ιδιότητες που παρουσίαζε αυτό, κάνοντας έκτοτε χρήση και εκμεταλλευόμενος προς όφελός του τα ανωτέρω και 6) ότι ο αναιρεσείων-εργοδότης αρνείται να καταβάλει στην αναιρεσίβλητη-εργολάβο, την αμοιβή της, του τελευταίου σταδίου εκτέλεσης του έργου, αν και το τμήμα αυτό, παρά τις ως άνω ελλείψεις εκτελέσθηκε και παραδόθηκε στον εργοδότη, χωρίς να προβλέπεται στη συμφωνία κάτι διαφορετικό, ως προς τον χρόνο, τρόπο και προϋποθέσεις καταβολής της αμοιβής της εργολάβου εταιρίας για το τμήμα αυτό του έργου. Εξάλλου, ούτε και τις ερμηνευτικές διατάξεις των άρθρων 173 και 200 του Α.Κ., παραβίασε το Εφετείο, αφού, σύμφωνα με τις παραδοχές

του, ερμηνεύοντας το περιεχόμενο της από 13-11-1985 επιστολής της αναιρεσίβλητης-εργολάβου προς τον αναιρεσιόντα-εργοδότη, ως προς το κρίσιμο ζήτημα της εκτέλεσης του έργου και του τρόπου καταβολής της αμοιβής, κατέληξε στο πόρισμα ότι τίποτα δεν μεταβλήθηκε ως προς τα αρχικώς συμφωνηθέντα και ότι η βούληση των συμβαλλομένων, εξακολούθησε να είναι η ίδια, ως προς όσα αναφέρονται στο ως άνω προσύμφωνο (εργολαβικό) και τη συγγραφή υποχρεώσεων, τα οποία και μόνο ίσχυαν και εξακολούθησαν να δεσμεύουν τους διαδίκους. Ούτε όμως και αντιφατικές αιτιολογίες περιέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο, αφού με τη συνεκτίμηση και αξιολόγηση της παραπάνω επιστολής της αναιρεσίβλητης δεν δέχθηκε κάτι διαφορετικό ως προς τις προαναφερόμενες ελλείψεις και ελαττώματα που παρουσίαζε το εκτελεσθέν έργο, τα οποία δέχθηκε μεν ότι υπήρχαν, πλην όμως αυτό δεν εμπόδιζε την αναιρεσίβλητη-εργολάβου να ζητήσει την αμοιβή της, που αφορούσε το τελευταίο στάδιο εκτέλεσης του έργου, αφού δεν υπήρχε κάποια ειδική συμφωνία, ότι η εν λόγω εργολάβος δεν θα δικαιούται την αμοιβή της και για το στάδιο αυτό, αν η τελευταία δεν προέβαινε στη συμπλήρωση των ελλείψεων και τη διόρθωση των ελαττωμάτων αυτών.

Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, καθώς και ο τέταρτος λόγος αυτής, από το άρθρο 559 αρ. 19, παρά τις αντίθετες αιτιάσεις του αναιρεσιόντος, είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι. Ο από το άρθρο 559 αρ. 20 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου, ιδρύεται αν το δικαστήριο υπέπεσε σε διαγνωστικό λάθος, αναγόμενο δηλαδή στην ανάγνωση του εγγράφου, με την παραδοχή ότι περιέχει περιστατικά προφανώς διαφορετικά από εκείνα που πράγματι περιλαμβάνει, όχι δε και όταν, από το περιεχόμενο του εγγράφου, το οποίο σωστά διέγινωσε, συνάγει αποδεικτικό πόρισμα διαφορετικό από εκείνο που ο αναιρεσιών θεωρεί ορθό. Πράγματι,

στην τελευταία περίπτωση, πρόκειται για παράπονο, αναγόμενο στην εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων, η οποία εκφεύγει από τον αναιρετικό έλεγχο. Πάντως, για να θεμελιωθεί ο προαναφερόμενος λόγος αναιρέσεως, θα πρέπει το δικαστήριο της ουσίας να έχει στηρίξει το αποδεικτικό πόρισμα του αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στο έγγραφο, το περιεχόμενο του οποίου φέρεται ότι παραμορφώθηκε, όχι δε και όταν το έχει απλώς συνεκτιμήσει, μαζί με άλλα αποδεικτικά μέσα, χωρίς να εξαιρεί το έγγραφο, αναφορικά με το πόρισμα στο οποίο κατέληξε ως προς το αποδεικτικό γεγονός (Ολ.ΑΠ 2/2008, ΑΠ 109/2008, ΑΠ 446/2006). Στην προκειμένη περίπτωση, ο αναιρεσιών, με το δεύτερο λόγο της αναιρέσεώς του, μέμφεται την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση για πλημμέλεια από τον αριθμό 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ήτοι για παραμόρφωση της από 13-11-1985 επιστολής της αναιρεσίβλητης προς αυτήν. Ο λόγος αυτός, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, διότι, κατ' ορθή εκτίμησή του (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ), με αυτόν πλήττεται απαραδέκτως, κατά το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, η κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης όχι για διαγνωστικό σφάλμα σε σχέση με το παραπάνω έγγραφο, αλλά για κακή εκτίμηση του περιεχομένου του, με αποτέλεσμα να δεχθεί το Εφετείο, ότι από το παραπάνω έγγραφο προκύπτει «ότι η αναιρεσίβλητη εργολάβος δεν έχει καμιά άλλη υποχρέωση για να της μεταβιβασθούν τα επόμενα χιλιοστά του οικοπέδου με τις αντίστοιχες οριζόντιες ιδιοκτησίες που αναλογούν σ' αυτά και ότι με την επιστολή αυτή δεν διαφοροποιούνται τα όσα οι διάδικοι είχαν συμφωνήσει και συναποδεχθεί με το άνω προσύμφωνο (εργολαβικό) και τη συγγραφή υποχρεώσεων», ενώ κατά τον αναιρεσιόντα δεν προκύπτει αυτό από το πιο πάνω έγγραφο, πέραν του ότι το Εφετείο καταλήγει στο παραπάνω πόρισμα, μετά από τη συνεκτίμηση του εγγράφου αυτού με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα.

Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 321, 322 και 324 ΚΠολΔ, η τελεσίδικη απόφαση

αποτελεί δεδικασμένο που δεν επιτρέπει να αμφισβητηθεί και να καταστεί αντικείμενο της νέας δίκης το δικαίωμα που κρίθηκε και η δικαιολογητική σχέση από την οποία αυτό έχει παραχθεί. Η απαγόρευση αυτή ενεργεί τόσο θετικά, με την έννοια ότι το δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ανακύπτει εξ αφορμής άλλης δίκης, είτε ως κύριο είτε ως προδικαστικό ζήτημα, το δικαίο που κρίθηκε με τελεσίδικη απόφαση οφείλει να θέσει ως βάση της απόφασής του το δεδικασμένο, που προκύπτει από την απόφαση αυτή, λαμβάνοντάς το ως αμάχητη αλήθεια, όσο και αρνητικά, με την έννοια ότι απαγορεύεται η συζήτηση νέας αγωγής για το ίδιο δικαίωμα για την ύπαρξη ή μη του οποίου υπάρχει δεδικασμένο. Το δεδικασμένο αυτό εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα για έννομη σχέση που προβλήθηκε με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Έννομη σχέση κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων είναι το σύνολο των έννομων συνεπειών που κρίθηκαν τελεσίδικα και όχι τα πραγματικά γεγονότα που γέννησαν ή απέσβησαν τις έννομες συνέπειες (ΑΠ 1470/2008, ΑΠ 613/2007). Η ενέργεια αυτή του δεδικασμένου σε μεταγενέστερη δίκη προϋποθέτει ότι η νέα αυτή δίκη αναφέρεται στο ίδιο αντικείμενο και στηρίζεται στην ίδια ιστορική και νομική αιτία, δηλαδή το ίδιο νομικό γεγονός το παραγωγικό, τροποποιητικό, καταργητικό ή αποσβεστικό της συγκεκριμένης έννομης σχέσης. Ειδικότερα, ταυτότητα ιστορικής αιτίας υπάρχει, όταν τα πραγματικά περιστατικά, που συγκροτούν το πραγματικό της νομικής διάταξης που εφαρμόστηκε κατά την προηγούμενη δίκη, ήταν αναγκαία κατά νόμο για την κατάφαση ή άρνηση της διαγνωσθείσας έννομης συνέπειας και τα ίδια συγκροτούν το πραγματικό εν όλω ή εν μέρει της νομικής διάταξης που πρέπει να εφαρμοσθεί στη νέα δίκη (ΑΠ 218/2010, ΑΠ 1198/2007).

Εξάλλου, και η διαιτητική απόφαση, που δεν υπόκειται, κατ' άρθρο 895 παρ. 1 ΚΠολΔ σε ένδικα μέσα, εφόσον δεν προσβληθεί κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου με προσφυγή σε άλλους διαιτητές, αποτελεί, κατ' άρθρο 896 ΚΠολΔ, δεδικασμένο, και εφαρμόζονται οι δια-

τάξεις των άρθρων 321, 322, 324, 330 και 331 ΚΠολΔ, έστω και αν έχει ασκηθεί, η προβλεπόμενη από το άρθρο 997 ΚΠολΔ αγωγή, ενώπιον του αρμόδιου εφετείου, (άρθρο 998 ΚΠολΔ), προς ακύρωση της διαιτητικής απόφασης. Περαιτέρω, από το άρθρο 559 αριθμ. 16 περ. α' ΚΠολΔ, που ορίζει ότι η αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο κατά παράβαση του νόμου δέχθηκε ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει δεδικασμένο, συνάγεται ότι στον έλεγχο του Αρείου Πάγου υπόκειται τόσο η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας περί του αν τα πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά από αυτό συνιστούν την έννοια του δεδικασμένου και αν το δεδικασμένο έχει την έκταση και τα αποτελέσματα που του προσέδωσε η απόφαση, όσο και η κρίση του περί της συνδρομής ή μη των κατά το άρθρο 324 ΚΠολΔ πραγματικών προϋποθέσεων αυτού, εφόσον αυτή στηρίζεται μόνο επί διαδικαστικών εγγράφων, όπως είναι η αγωγή και οι δικαστικές αποφάσεις, η εκτίμηση του περιεχομένου των οποίων υπόκειται, κατά το άρθρο 561 παρ. 2 του ίδιου Κώδικα, στον αναιρετικό έλεγχο, για την έρευνα της βασιμότητας του προβαλλόμενου λόγου αναίρεσης. Προκειμένου, επομένως, να εξεταστεί, αν υπάρχει από τελεσίδικη απόφαση που προηγήθηκε δεδικασμένο, το οποίο κωλύει την έρευνα του ήδη με νέα αγωγή φερομένου προς κρίση, με βάση ορισμένη αιτία, αιτήματος, θα ληφθεί υπόψη η αιτιολογία της πρώτης απόφασης όσον αφορά την ιστορική αιτία επί της οποίας έκρινε και ο λόγος της παραδοχής ή της απόρριψης (Ολ.ΑΠ 15/1998). Στην προκειμένη περίπτωση, από τα προσκομιζόμενα διαδικαστικά έγγραφα προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής: Ο αναιρεσείων με προγενέστερη από 22-5-1992 αγωγή του κατά της αναιρεσίβλητης, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, αφού ισχυρίστηκε ότι το άνω έργο (η αναφερόμενη στην πρώτη σκέψη της παρούσης πολυκατοικίας) δεν κατασκευάστηκε κατά τα συμφωνηθέντα από υπαιτιότητα της εναγομένης εργολάβου, ζήτησε να υποχρεωθεί η τελευταία να του καταβάλει ως αποζημίωση το ποσό των 44.046000 δραχμών και να του επι-

τραπεί η πώληση του μη μεταβιβασθέντος ακόμη σ' αυτόν διαμερίσματος. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 10371/1997 απόφαση του άνω Δικαστηρίου, η οποία παρέπεμψε στη διαιτησία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος την υπόθεση, ενόψει της συμφωνίας των διαδίκων ότι οι διαφορές από το επίδικο έργο θα επιλύονταν κατά τον τρόπο αυτό.

Ο αναιρεσείων, με την από 3-3-1999 αγωγή-προσφυγή σε διαιτησία, ζήτησε, για την ίδια αιτία, τα ίδια ακριβώς που ζητούσε και με την άνω αγωγή του. Επ' αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 9/2005 απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου του ΤΕΕ, η οποία αφού διαπίστωσε ότι το έργο φέρει τις ακόλουθες ελλείψεις από υπαιτιότητα της εναγομένης εργολάβου εταιρίας α) υποχρέωσε την "... (τότε εναγομένη) να κατασκευάσει, 1) κλιμακοστάσιο από το ισόγειο στο υπόγειο, 2) τις εκσκαφές των πρानών, όπως προβλέπεται στη μελέτη, 3) διπλούς υαλοπίνακες στα διαμερίσματα του ιδιοκτήτη, 4) θερμομόνωση στην οροφή της πιλοτής, όπως προβλέπεται στη μελέτη, β) απέρριψε ως άοριστο το αίτημα της αποζημίωσης γ) θεώρησε ότι είναι αναρμόδιο για το αίτημα της πώλησης του ένδικου διαμερίσματος. Κατά της απόφασης αυτής, άσκησε μεν η αναιρεσίβλητη την από 25-7-2005 αγωγή ενώπιον του Εφετείου Αθηνών και ζήτησε την ακύρωσή της ως προς τις ανωτέρω υπό στοιχεία α2, α3 και α4 διατάξεις της, όχι όμως και την προβλεπόμενη από το άρθρο 896 ΚΠολΔ προσφυγή σε άλλους διαιτητές και επομένως αυτή κατέστη τελεσίδικη.

Το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, όπως το σκεπτικό της αναλυτικά ανωτέρω εκτίθεται, δέχθηκε μεν ότι υφίστανται όλες οι προαναφερόμενες ελλείψεις στην κατασκευασθείσα από την αναιρεσίβλητη πολυκατοικία, καθώς και στα διαμερίσματα της αντιπαροχής του αναιρεσειόντος, για τα οποία ο τελευταίος έχει δικαίωμα αποζημίωσης από την αναιρεσίβλητη, πλην όμως οι ελλείψεις αυτές δεν ασκούν έννομη επιρροή στην υποχρέωση του αναιρεσειόντος να καταβάλει στην αναιρεσίβλητη τη συμφωνημένη αμοιβή της, κατά το υπόλοιπο μέρος αυτής, όπως ανωτέρω αναφέ-

ρεται, αφού η τελευταία περάτωσε το έργο και το παρέδωσε σ' αυτόν, ο οποίος και το παρέλαβε, απολαμβάνοντας έκτοτε τα ωφελήματα των διαμερισμάτων της αντιπαροχής. Με βάση δε τις παραδοχές αυτές, δέχθηκε το Εφετείο, ότι η προαναφερόμενη διαιτητική απόφαση του ΤΕΕ, δεν παράγει δεδικασμένο ως προς την ένδικη αξίωση της αναιρεσίβλητης, για καταβολή του υπόλοιπου μέρους της συμφωνηθείσης αμοιβής της για την εκτέλεση του ως άνω έργου. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε τις προπαρατεθείσες περί δεδικασμένου διατάξεις, εφόσον το αίτημα αυτό δεν αποτελούσε το αντικείμενο της δίκης που προηγήθηκε, έτσι ώστε να μην υφίσταται ταυτότητα διαφοράς, αφού ήταν διαφορετικό και το δικαίωμα που, κατά τα ανωτέρω, κρίθηκε στη δίκη αυτή που προηγήθηκε, αλλά και το αντικείμενο της δίκης εκείνης, καθώς και η ιστορική και νομική αιτία στην οποία στηριζόταν η κατά τη δίκη εκείνη κριθείσα έννομη σχέση. Το ζήτημα δε που κρίθηκε στην εν λόγω (προηγηθείσα) δίκη δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση του δικαιώματος, που, κατά τα ανωτέρω, ήδη προβάλλεται με τη ένδικη αγωγή. Επομένως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 16 ΚΠολΔ, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι αβάσιμος.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 184/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Δικονομία πολιτική. Αποδεικτικά μέσα. Τακτική διαδικασία. Ένορκη βεβαίωση. Προϋποθέσεις κύρους αυτής για να εκτιμηθεί στο πρωτοβάθμιο ή και δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Συνέπειες ελλείψεως των προϋποθέσεων. Η ένορκη βεβαίωση απορρίπτεται ως ανύπαρκτη. Αναρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή δεν έλαβε υπόψη της έγκυρη ένορκη βεβαίωση. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 5698/2008 ΕφετΑθ).

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 γ' του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναιρέσεως, αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμι-

σαν. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 270 παρ. 2 εδάφ. γ' του ΚΠολΔ, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 29157/2001, ισχύει δε από 1-1-2002 κατά το άρθρο 15 του ν. 2943/2001 και εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 524 παρ.1 του άνω Κώδικα και στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης, ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έχουν δοθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου, δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής ενώπιον των πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων δικαστηρίων, κατά την τακτική διαδικασία είναι παραδεκτές, ως αποδεικτικά μέσα, και ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, εφόσον συντρέχουν αθροιστικώς οι προϋποθέσεις της δόσης αυτών πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως και ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση. Αν λείπει έστω και μία από τις δύο αυτές προϋποθέσεις η ένορκη βεβαίωση δεν είναι απλώς άκυρη αλλά ανύπαρκτη ως αποδεικτικό μέσο και δεν λαμβάνεται υπόψη. Κατ' ακολουθίαν το Εφετείο που δεν έλαβε υπόψη τις ένορκες βεβαιώσεις 11072 και 11073/27-3-2008 που προσκόμισε και επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα με τις προτάσεις που κατέθεσε σ' αυτό (Εφετείο) προς απόδειξη των εις το λόγο αυτό αναφερομένων ουσιωδών ισχυρισμών προς απόκρουση της αγωγής και φέρονται να δόθηκαν ύστερα από κλήτευση της αντιδίκου με την υπ αριθ. 7630/21-3-2008 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή Ν. Π., για το λόγο, όπως τούτο δέχεται, ότι λήφθηκαν επίτηδες για να χρησιμοποιηθούν στη κατ' έφεση δίκη και μόλις κατά την ημέρα της συζητήσεως υπέπεσε στη πλημμέλεια του άρθρου 11 γ' του ΚΠολΔ γι' αυτό και ο σχετικός δεύτερος λόγος της αναίρεσης κατά το δεύτερο σκέλος του κατ' εκτίμηση μόνο από τον αριθ. αυτό είναι βάσιμος.

Συνεπώς, πρέπει ν' αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το λόγο τούτο και να πα-

ραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Δικαστήριο συντιθέμενο από άλλους δικαστές (άρθρο 580 § 3 Κ.Πολ.Δ.) παρελκούς μετά από αυτά της έρευνας των λοιπών λόγων της αναίρεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, αναιρεί την υπ' αριθμ. 5698/2008 απόφαση του Εφετείου Αθηνών. Παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Δικαστήριο συντιθέμενο από άλλους δικαστές.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 207/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Κτήση κυριότητας με κληρονομία. Αποκτάται αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου μόνο αν ο κληρονόμος αποδεχθεί με δημόσιο έγγραφο. Η απόφαση που δέχεται την κτήση κυριότητας χωρίς να αναφέρει την αποδοχή και τη μεταγραφή της στερείται νόμιμης βάσης. Βίαιη διακοπή της δίκης λόγω θανάτου διαδίκου. Συνέχιση της δίκης από κληρονόμο. Για το έγκυρο της δήλωσης επανάληψης της δίκης δεν απαιτείται προηγούμενη μεταγραφή της δήλωσης αποδοχής της κληρονομίας, ούτε υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομίας. Παράλειψη του δικαστηρίου να κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση. Δεν ιδρύεται λόγος αναίρεσης όταν το απαράδεκτο στηρίζεται στη μη προσκόμιση πιστοποιητικού φόρου κληρονομίας σε δίκη που αφορά κληρονομιαίο ακίνητο. Έννοια «πραγμάτων» ΚΠολΔ 559 αρ. 8. Δεν συνιστούν πράγματα τα αποδεικτικά μέσα ούτε οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 2257/2007 ΕφετΑθ.

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1710 παρ. 1, 1193, 1195, 1198 και 1199 ΑΚ η κληρονομική διαδοχή, είτε αυτή χωρεί εκ του νόμου, είτε εκ διαθήκης, αποτελεί παράγωγο τρόπο κτήσεως κυριότητας των κινητών και ακινήτων κληρονομιαίων πραγμάτων, η κυριότητα όμως των ακινήτων που περιλαμβάνονται στην κληρονομία, όπως και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επ'

αυτών, μεταβιβάζεται στον κληρονόμο αναδρομικώς από του χρόνου του θανάτου του κληρονομούμενου, μόνον εάν αυτός (κληρονόμος) αποδεχθεί με δημόσιο έγγραφο την κληρονομία και η αποδοχή αυτή μεταγραφεί ή εκδοθεί κληρονομητήριο και μεταγραφεί τούτο. Εξάλλου, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και είναι, για το λόγο αυτό, αναιρετέα, όταν από το αιτιολογικό της δεν προκύπτουν με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που απαιτούνται για την εφαρμογή της διατάξεως του ουσιαστικού δικαίου, η οποία εφαρμόστηκε και, εξ αιτίας αυτού, δεν είναι εφικτός από τον Άρειο Πάγο ο έλεγχος αν ορθά ή όχι εφαρμόστηκε η διάταξη αυτή, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης (ΟΛ.ΑΠ 30/1997).

Στην προκειμένη περίπτωση, με τον πρώτο λόγο, μέρος πρώτο, της αίτησης αναίρεσης αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια από τους αριθ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, διότι το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφαση, αναγνώρισε αρχικά μεν τον ενάγοντα Α. Τ., στη συνέχεια δε τον αναιρεσίβλητο, υπεισελθόντα στη θέση του λόγω του επισυμβάντος κατά τη διάρκεια της δίκης θανάτου του ως κύριο του επιδικίου ακινήτου, πλην όμως στις σκέψεις και τις αιτιολογίες της αναιρεσιβαλλομένης ουδόλως αναφέρεται εάν ο αναιρεσίβλητος τήρησε τις προϋποθέσεις των άρθρων 369, 1192, 1193, 1195 και 1198 ΑΚ, αφού αυτός μόνον μετά τη σύνταξη και μεταγραφή της συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής της κληρονομίας του Α. Τ. ή μετά την έκδοση και μεταγραφή του οικείου κληρονομητηρίου, στο οποίο περιγράφεται λεπτομερώς το επίδικο ακίνητο καθίσταται αποκλειστικός κύριός του. Έτσι, η μη αναφορά στις σκέψεις της προσβαλλόμενης απόφασης της αναγκαίας κατά νόμο συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής

της κληρονομίας του θανόντα αρχικού ενάγοντα από τον αναιρεσίβλητο ή της τυχόν εκδόσεως κληρονομητηρίου και της μεταγραφής αυτών στερεί την αναιρεσιβαλλόμενη από τη νόμιμη βάση της σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης δηλαδή στο ζήτημα περί του εάν έγινε κύριος κατά νόμιμο τρόπο του επιδικίου ακινήτου ο αναιρεσίβλητος. Έτσι, το Εφετείο παραβίασε ευθέως τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και στέρησε την απόφασή του από τη νόμιμη βάση της. Οπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα: «Με το .../1972 συμβόλαιο του Συμ/φου Ελευσίνας Μ. Α., που νόμιμα μεταγράφηκε ο αρχικός ενάγων Α. Τ. του... , αγόρασε από τον Κ. Ι. Λ. ένα οικόπεδο, κείμενο στη θέση «...» της κτηματικής περιφέρειας... και εντός του σχεδίου της πόλεως αυτής, έκτασης 504 τμ, οριζόμενο -κατά τον τίτλο- ανατολικά με πρώην Ι. Κ. Λ. και νυν Μ. Τ. (πατέρα του ενάγοντος) και κατά τις λοιπές πλευρές με Ν. Γ. Ρ. (πατέρα των αρχικών εναγομένων), χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό των πλευρικών του διαστάσεων και αναφορά σε σχεδιάγραμμα. Το οικόπεδο αυτό, με την ίδια έκταση, ο δικαιούχος του ενάγοντος, Κ. Ι. Λ., το αγόρασε από τον Γ. Π. Ρ. (παππού των εναγομένων), δυνάμει του νόμιμα μεταγεγραμμένου.../ 1939 συμβολαίου του Συμ/φου Ελευσίνας Α. Α., σύμφωνα με το οποίο το οικόπεδο συνορεύει -χωρίς και εδώ να καθορίζονται οι πλευρικές διαστάσεις και να υπάρχει σχεδιάγραμμα- βόρεια, νότια και δυτικά με υπόλοιπη έκταση πωλητή (Γ. Π. Ρ.), ανατολικά δε με Ι. Λ., στην πραγματικότητα με Ε. συζ. Ι. Λ.. Περαιτέρω, το Εφετείο δέχθηκε, ότι «ο αρχικός ενάγων, δυνάμει του ανωτέρω νομίμου τίτλου του (.../1972 συμβολαίου), νεμήθηκε το επίδικο ακίνητο με καλή πίστη, δηλαδή με την πεποίθηση ότι απέκτησε την κυριότητά του, από το 1972 μέχρι Αύγουστο του 1984, που από τότε οι εναγόμενοι το κατέχουν, αναγνωρισθέντες προσωρινοί συννομείς αυτού με την 92/1984 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων νομής του Ειρηνο-

δικείου Ελευσίνας, η έφεση κατά της οποίας απορρίφθηκε με την 3833/1985 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Συγκεκριμένα, ο ενάγων συνεχώς και αδιάλειπτα κατά το πιο πάνω χρονικό διάστημα ενεργούσε επί του επιδικίου διακατοχικές πράξεις, που προσιδιάζουν στη φύση και τον προορισμό του, όπως είχε φυτέψει περί τις δέκα αμυγδαλιές, εκ των οποίων η μία σώζεται, και εκεί το χειμώνα, ως κτηνοτρόφος, τοποθετούσε ταΐστρες για τα αρνιά του ποιμνίου του, και γενικά το επόπτευε και επέβλεπε. Κατόπιν όλων αυτών, ο ενάγων κατέστη κύριος του επιδικίου παραγωγώς (με σύμβαση) και πρωτοτύπως (με τακτική χρησιμότητα)».

Στη συνέχεια, το Εφετείο, δεχόμενο την έφεση του αρχικού ενάγοντα Α. Τ., εξαφάνισε την εκκαλουμένη απόφαση, δέχτηκε την ένδικη διεκδικητική αγωγή ως και κατ' ουσίαν βάσιμη και αναγνώρισε αυτόν -αρχικό ενάγοντα- κύριο του επιδικίου ακινήτου, υποχρεώνοντας τους εναγομένους να αποδώσουν το ακίνητο αυτό στον ήδη συνεχίζοντα τη δίκη στη θέση του αποβιώσαντος αρχικού ενάγοντα Α. Τ., αναιρεσίβλητο. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ο εξεταζόμενος λόγος αναιρέσεως και ως προς τις δύο πλημμέλειες είναι απορριπτέος ως επί εσφαλμένης προϋποθέσεως στηριζόμενος, αφού, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο αναγνώρισε κύριο του επιδικίου ακινήτου τον αρχικό ενάγοντα και ήδη αποβιώσαντα κατά τη διάρκεια της δίκης Α. Τ. και όχι τον καθολικό του διάδοχο αναιρεσίβλητο. Απαράδεκτο, η μη κήρυξη του οποίου από το δικαστήριο της ουσίας, δημιουργεί τον από το άρθρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, δεν καθιερώνεται όταν οι επιταγές για αναβολή της συζητήσεως ή αναστολής της δίκης περιέχονται όχι στις διατάξεις του ΚΠολΔ, που ρυθμίζουν την πορεία της διαδικασίας, αλλά σε διατάξεις νόμου που επιδιώκουν φορολογικούς σκοπούς, γιατί οι σκοποί αυτοί μπορούν να επιτευχθούν με άλλα μέσα, ήτοι με την ενέργεια των φορολογικών οργάνων, χωρίς να απαιτείται

και η αναίρεση της απόφασης για την επίτευξη των επιδιωκομένων φορολογικών σκοπών, οι οποίοι δεν έχουν επίδραση στην έκβαση της δίκης και συνεπώς και στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Τέτοιες διατάξεις είναι και εκείνες των §§ 1 και 2 του άρθρου 606 του Ν. 2961/2001 με τις οποίες επιτάσσεται η αναστολή της προόδου της δίκης μέχρις ότου προσκομιστεί πιστοποιητικό φόρου κληρονομίας σε δίκη που αφορά κληρονομιαίο ακίνητο (Ολ.ΑΠ 1331/1985). Μετά από αυτά ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται η από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αιτίαση ότι το Εφετείο παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτο, λόγω του ότι ο κληρονόμος του αρχικού ενάγοντα Α. Τ., αναιρεσίβλητος, που συνέχισε τη δίκη, δεν προσκόμισε πιστοποιητικό του αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου περί υποβολής δήλωσης φόρου κληρονομίας για το επίδικο ακίνητο, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 559 αριθ. 8, 106, 335, 338 και 341 παρ. 2 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι «πράγματα» κατά την έννοια της πρώτης απ' αυτές, η μη λήψη υπόψη των οποίων από το δικαστήριο της ουσίας ιδρύει τον προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή λόγο αναιρέσεως, αποτελούν αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί των διαδίκων που θεμελιώνουν τη βάση της αγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, όχι δε τα προσκομιζόμενα από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα, ούτε και ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής. Στην προκειμένη περίπτωση με τους τρίτο και τέταρτο, μέρος πρώτο, λόγους της αναιρέσεως οι αναιρεσιόντες προβάλλουν αιτιάσεις από τον αριθ. 8 εδ. β' του άρθρου 559 ΚΠολΔ διότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τους ισχυρισμούς των που πρότειναν τις προτάσεις των κατά τη συζήτηση της έφεσης και ειδικότερα ότι α) «ο πραγματογνώμονας Χ. Δ. κατά παραβίαση του διατακτικού της αποφάσεως 9412/99 του Εφετείου Αθηνών ουδόλως συνέταξεν νέο τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο να απεικονίσει την πραγματική κατάσταση του επιδικίου κατά τον χρόνον συντάξεως

της πραγματογνωμοσύνης του δηλαδή κατά το έτος 2005 αλλά έλαβε το σχεδιάγραμμα του Μηχανικού Ι. Α. του έτους 1989, το οποίο αφού το αντέγραψε ως είχε, άλλαξε απλώς τη σφραγίδα Α. και έβαλε αντ' αυτού τη δική του, μηδόνως απεικονείσας επ' αυτού τις ανεγερθείσες μετά το έτος 1989 κατοικίες στις ιδιοκτησίες Χ. Σ., Δ. Δ. - Ζ. και λοιπών» και β) «ο Ν. Ρ., πατέρας του πρώτου από αυτούς και παππούς της γ' και δ' από αυτούς κληρονόμησε εκ διαθήκης από τον πατέρα του Γ. μια έκταση 500 στρεμμάτων στη θέση... . Ότι τμήμα της έκτασης αυτής εμβαδού 504 τ.μ. πούλησε ο παππούς Ν. στον Κ. Λ. το 1939 το οποίο εν συνεχεία ο αγοραστής πούλησε στον Α. Μ. Τ.. Ότι το 1970 τμήμα του ακινήτου αυτού (των 500 στρεμμάτων) μπήκε στο σχέδιο πόλεως. Ότι με το υπ' αριθμ. .../71 συμβόλαιο του συμ/φου Μ. Α. νόμιμα μεταγεγραμμένο ο Ν. Ρ. πούλησε από το κτήμα αυτό (τότε καταμέτρηση 497.680 τ.μ.) τα 487.010 τ.μ. και παρεκράτησε 10.640 τ.μ. στο ανατολικό τμήμα του οικοπέδου που έχουν μπει στο σχέδιο πόλεως. Ότι το τμήμα αυτό του οικοπέδου (των 10640 τ.μ.) το άφησε ο Ν. Ρ. που πέθανε την 11-7-1981 με την υπ' αριθμ. .../70 διαθήκη του ενώπιον του συμ/φου Μ. Α. στην χήρα του Ε. που πέθανε την 11-7-83 και η οποία με την υπ' αριθμόν... δημόσια διαθήκη της άφησε αυτό το ακίνητο στον πρώτο από αυτούς και στον Χ. Ρ.. Δηλαδή από την α' συζήτηση της αγωγής αποκρούοντες ταύτην ισχυρίσθηκαν ειδικά ότι μέρος της όλης εκτάσεως των 497,680 στρεμμάτων είχε ενταχθεί από το 1970 στο σχέδιο πόλεως της... και μάλιστα και ότι ήταν και είναι εντός σχεδίου η έκτασις των 10.640 τ.μ.». Ο ερευνώμενος λόγος αναίρεσης είναι απορριπτός ως απαράδεκτος, ως προς μεν το πρώτο μέρος του, γιατί η ως άνω πλημμέλεια που περιέχεται στο μέρος αυτό, αναφερόμενη σε αποδεικτικά μέσα, δεν συνιστά «πράγμα», κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, ως προς δε το δεύτερο μέρος του, γιατί ο περιεχόμενος σ' αυτόν ισχυρισμός αποτελεί αιτιολογημένη άρνηση της ένδικης διεκδικητι-

κής αγωγής, που στηρίζεται σε παράγωγο και πρωτότυπο τρόπο κτήσεως της κυριότητας.

Κατά την έννοια του αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ανεπαρκής ή αντιφατική αιτιολογία που έχει ως συνέπεια την αναίρεση για έλλειψη νομίμου βάσεως, υπάρχει όταν από το αιτιολογικό της αποφάσεως δεν προκύπτουν κατά τρόπο σαφή και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία σύμφωνα με το νόμο είναι αναγκαία για τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου που εφαρμόσθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, όχι όμως και όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και, ειδικότερα, στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, εφόσον τούτο εκτίθεται σαφώς. Στην προκειμένη περίπτωση, με τον τέταρτο, μέρος δεύτερο, λόγο αναίρεσης οι αναιρεσιόντες προσάπτουν την αιτίαση από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, διότι η προσβαλλόμενη απόφαση με αιτιολογία ελλειπεστάτη, αόριστη και αντιφατική δέχθηκε ότι «το όλον ακίνητο των 497.680 τ.μ. βρίσκεται εκτός σχεδίου σε αντίθεση με το επίδικο που είναι εντός σχεδίου». Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, γιατί με αυτόν πλήττεται η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων, που είναι αναιρετικά ανέλεγκτη (άρθρο 561 § 1 ΚΠολΔ). Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 286 εδ. α', 287 παρ. 1, 290, 291, 292 του ΚΠολΔ, 1710, 1711 επ., 1813 και επ. και 1846 ΑΚ προκύπτει, ότι τη δίκη που διακόπηκε βίαια, από το θάνατο κάποιου διαδίκου, επαναλαμβάνει εκούσια ο κληρονόμος του, η συμμετοχή του οποίου στη δίκη συνιστά σιωπηρή αποδοχή της κληρονομίας και δεν απαιτείται για το έγκυρο της δήλωσης επανάληψης, προηγούμενη μεταγραφή της δηλώσεως αποδοχής της κληρονομίας του αποβιώσαντος, ούτε υποβολή δηλώσεως φόρου κληρονομίας, αφού με τη δίκη που επαναλαμβάνεται το δικαίωμα του αποβιώσαντος ήλθε σε κρίση ενώπιον του δικαστηρίου, ο δε κληρονόμος του απλώς συνεχίζει τη δίκη για το ίδιο αντικείμενο υπει-

σερχόμενος στα δικαιώματα τούτου. Με τους ερευνώμενους πρώτο, μέρος δεύτερο, λόγο αναιρέσεως και μοναδικό πρόσθετο λόγο του από 30-7-2008 δικογράφου προσθέτων λόγων αναιρέσεως, οι αναιρεσεύοντες προβάλλουν την αιτίαση από τον αρ. 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, αποδίδοντας στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια ότι παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτη τη δήλωση συνεχίσεως της δίκης από τον αναιρεσίβλητο, που κληρονόμησε τον αρχικό ενάγοντα με διαθήκη, αφού ο τελευταίος δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής της κληρονομίας του αποβιώσαντος αρχικού ενάγοντα Α. Τ., ούτε κληρονομητήριο και πιστοποιητικά εγγυτέρων συγγενών του ίδιου περί δημοσιεύσεως ή μη διαθήκης, περί μη αποποιήσεως από μέρους του της κληρονομίας του θανόντα και περί μη προσβολής του κληρονομικού δικαιώματος του αναιρεσιβλήτου.

Οι λόγοι αυτοί είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, αφού σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην ανωτέρω νομική σκέψη δεν είναι αναγκαίο στη δήλωση επαναλήψεως της βία διακοπείσας δίκης λόγω θανάτου κάποιου διαδίκου να αναφέρονται στη δήλωση αυτά τα ως άνω στοιχεία. Ακόμα δε στον πρώτο, μέρος τρίτο λόγο αναιρέσεως οι αναιρεσεύοντες προβάλλουν την αιτίαση ότι ενώ αυτοί με τις προτάσεις που κατέθεσαν ενώπιον του Εφετείου κατά τη συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση αρνήθηκαν ότι μόνος κληρονόμος του αρχικού ενάγοντα Α. Τ. είναι ο αναιρεσίβλητος που συνέχισε τη δίκη χωρίς να προσκομίσει ο ίδιος πιστοποιητικά με τα οποία να αποδεικνύει ότι αυτός είναι μόνος εκ διαθήκης κληρονόμος του Α. Τ. δηλ. πιστοποιητικό περί των εγγυτέρων συγγενών του αποβιώσαντος αρχικού ενάγοντα και πιστοποιητικά του αρμοδίου Γραμματέα του Πρωτοδικείου Αθηνών α) περίληψη δημοσιεύσεως άλλης διαθήκης του αρχικού ενάγοντος, β) πιστοποιητικό περί μη προσβολής του κληρονομικού δικαιώματος του αναιρεσιβλήτου ως μόνου κληρονόμου του Α. Τ. και γ)

πιστοποιητικό ότι ο αναιρεσίβλητος δεν είχε αποποιηθεί την κληρονομία του Α. Τ., το Εφετείο αναγνώρισε ως μόνον εκ διαθήκης κληρονόμο του αρχικού ενάγοντα Α. Τ. τον αναιρεσίβλητο, χωρίς να αναφέρει στις σκέψεις της προσβαλλόμενης απόφασής του ότι προσκομίσθηκαν τα ανωτέρω πιστοποιητικά τα αποδεικνύοντα την ιδιότητα του αναιρεσίβλητου ως μόνου κληρονόμου του Α. Τ. και έτσι παραβίασε ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 1957 και 1958 ΑΚ και στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού στις σκέψεις και τις αιτιολογίες της δεν αναφέρει το Εφετείο ότι προσκομίσθηκαν τα ως άνω πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση των προτάσεων των αναιρεσειόντων που κατέθεσαν στο Εφετείο κατά τη συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει, ότι οι αναιρεσεύοντες δεν αμφισβήτησαν την ιδιότητα του αναιρεσίβλητου ως κληρονόμου του αρχικού ενάγοντα Α. Τ., αλλά αντίθετα αυτοί συνομολόγησαν, όπως προκύπτει από την περικοπή των προτάσεων (1η σελίδα στοιχεία 11 και 12) όπως αναφέρεται «η αρχική αγωγή την οποία άσκησε ο Α. Τ. και ο οποίος κληρονομήθηκε από τον καλούντα». Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχθηκε ότι, ο αναιρεσίβλητος νόμιμα συνεχίζει στη θέση του θανόντα αρχικού ενάγοντα ως μόνος εκ διαθήκης κληρονόμος του και επομένως ο εξεταζόμενος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την από 15-6-2007 αίτηση και τους από 30-7-2008 και από 10-12-2009 προσθέτους λόγους του Π. Ρ. κ.ά. για αναίρεση της 2257/2007 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 208/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Δικονομία πολιτική. Αναιρετική δίκη. Προϋποθέσεις παραδεκτού της συζητήσεως της αναιρέσεως. Ιδίως επί αναβολής. Ακίνητα. Σύσταση πραγματικής δουλείας. Δουλεία οδού. Τρόποι κτήσεως μιας πραγματικής δουλείας.

Ιδίως η κτήση με έκτακτη χρησικτησία. Προϋποθέσεις. Διαδοχή στην (οιονεί) νομή. Προσμετράται ο χρόνος χρησικτησίας του δικαιοπαρόχου. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 128/2005 απόφαση ΕφετΚαλ.).

Από τις διατάξεις του άρθρου 576 παρ. 1, 2 και 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι, αν κάποιος από τους διαδίκους δεν εμφανισθεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ή εμφανισθεί και δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως ποιος επισπεύδει τη συζήτηση. Αν τη συζήτηση επισπεύδει ο απολειπόμενος διάδικος, η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, αν όμως την επισπεύδει ο αντίδικός του τότε ερευνάται αν ο απολειπόμενος ή ο μη παριστάμενος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος διάδικος κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα και, σε καταφατική περίπτωση, προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 226 παρ. 4 εδ. 3 και 4 ΚΠολΔ, αν η συζήτηση αναβληθεί ο γραμματέας είναι υποχρεωμένος αμέσως μετά το τέλος της συνεδριάσεως να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου κατά τη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υποθέσεως ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων, εφόσον ο απολειπόμενος κατά τη μετ' αναβολή δικάσιμο διάδικος είχε κλητευθεί να παραστεί κατά τη δικάσιμο κατά την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση ή είχε παραστεί νομίμως κατά την ίδια δικάσιμο και επομένως με τη νόμιμη παράσταση και μη εναντίωσή του καλύφθηκε η μη νόμιμη κλήτευση του κατά την αρχική δικάσιμο.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα πρακτικά συνεδριάσεως του δικαστηρίου αυτού, οι αναιρεσιβλητοί, δεν παραστάθηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (της 22-9-2010) κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο. Οι

αναιρεσεύοντες που επισπεύδουν τη συζήτηση της υπόθεσης προσκομίζουν τις 1754β/2-8-2007 και 1758β/2-8-2007 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών... από τις οποίες προκύπτει, ότι ακριβές αντίγραφο της υπό κρίση αίτησης αναιρέσεως με την κάτω από αυτήν πράξη ορισμού δικασίμου για την αρχικά ορισθείσα δικάσιμο της 7-11-2007 και κλήση προς συζήτηση γι' αυτήν, οπότε η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε από το πινάκιο διαδοχικά για τις δικασίμους της 17-12-2008, 29-4-2009 καθώς και για την παρούσα δικάσιμο, επιδόθηκε νομίμως και εμπροθέσμως στους απολειπομένους αναιρεσιβλήτους, μη απαιτούμενης νέας κλητεύσεως για τις μετά αναβολή δικασίμους, αφού η αναβολή από το πινάκιο επέχει θέση κλητεύσεως γι' αυτούς, οι οποίοι, άλλωστε, νόμιμα και εμπρόθεσμα κλητεύτηκαν με επίσπευση των αντιδίκων τους για τις δικασίμους της 17-12-2008 και 29-4-2009, αφού, όπως προκύπτει από τις επικαλούμενες και προσκομιζόμενες υπ' αριθ. 2857β, 2856β/8-10-2008, 3240β και 3241β/27-2-2009 εκθέσεις επιδόσεως της ίδιας ως άνω δικαστικής επιμελήτριας, ακριβές αντίγραφο των από 2-10-2008 και 23-2-2009, αντίστοιχα, κλήσεων των αναιρεσεύοντων προς συζήτηση της ένδικης αίτησης αναίρεσης για τις αμέσως πιο πάνω δικασίμους επιδόθηκε νομότυπα σ' αυτούς. Επομένως, παρά την απουσία των αναιρεσιβλήτων η συζήτηση της υπόθεσης πρέπει να προχωρήσει σα να ήταν και αυτοί παρόντες.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1118, 1119, 1120 και 1121 του ΑΚ προκύπτει ότι επί ακινήτου μπορεί να αποκτηθεί εμπράγματο δικαίωμα υπέρ του εκάστοτε κυρίου άλλου ακινήτου που να του παρέχει κάποια ωφέλεια, δηλαδή πραγματική δουλεία, εξαιτίας της οποίας ο κύριος του δουλεύοντος ακινήτου φέρει το βάρος να ανέχεται κάποια χρησιμοποίηση αυτού από τον κύριο του δεσπόζοντος. Τέτοιο εμπράγματο δικαίωμα είναι και η δουλεία οδού. Οι πραγματικές δουλείες συνιστώνται με δικαιοπραξία ή με χρησικτησία, για την

οποία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τη χρησικτησία στα ακίνητα.

Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 1045 ΑΚ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 974 και 975 του ίδιου Κώδικα, για την κτήση πραγματικής δουλείας οδού με έκτακτη χρησικτησία απαιτείται οιονεί νομή επί εικοσαετία, η οποία προϋποθέτει φυσική εξουσίαση του κυρίου του δεσπόμενου σε μέρος του δουλεύοντος, θέληση του οιονεί νομέα να ασκεί την εξουσίαση αυτή με διάνοια δικαιούχου, δηλαδή όπως αρμόζει σε κύριο δεσπόμενος και κατεύθυνση της θελήσεως αυτής σε ξένο πράγμα. Προς συμπλήρωση της εικοσαετίας προσμετράται κατ' άρθρο 1051 ΑΚ, επί καθολικής ή ειδικής διαδοχής, και ο χρόνος χρησικτησίας του δικαιοπαρόχου. Εξάλλου από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι ο λόγος αναιρέσεως για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμοστεί ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του ή αν εφαρμοσθεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα, αντιστοιχώς δε, όταν στην ελάχιστο πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού κανόνα δικαίου για την επέλευση της απαγγελθείσας έννομης συνέπειας ή την άρνησή της. Περαιτέρω, κατά την έννοια του αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ανεπαρκής ή αντιφατική αιτιολογία που έχει ως συνέπεια την αναιρέση για έλλειψη νομίμου βάσεως, υπάρχει, όταν από το αιτιολογικό της αποφάσεως δεν προκύπτουν κατά τρόπο σαφή και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία σύμφωνα με το νόμο είναι αναγκαία για τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, όχι όμως και όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, εφόσον τούτο εκτίθεται σαφώς. Ως «ζητήματα»

των οποίων η μη αιτιολόγηση ή η αιτιολόγηση κατά τρόπο ανεπαρκή ή αντιφατικό στερεί από την απόφαση τη νόμιμη βάση της, νοούνται μόνον οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, δηλαδή εκείνοι που τείνουν στη θεμελίωση ή την κατάλυση δικαιώματος που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο, όχι όμως και τα απλά πραγματικά ή νομικά επιχειρήματα, που δεν συνεχονται με την αξιολόγηση και στάθμιση των αποδείξεων, για την οποία η έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας δεν ιδρύει λόγο αναιρέσεως.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με τα.../5-1-1991 συμβόλαια γονικής παροχής της συμβολαιογράφου Κυπαρισσίας Ε. Σ., που μεταγράφηκαν νόμιμα, οι ενάγοντες Δ. Κ. και Γ. Κ. απέκτησαν ο καθένας τους, αντίστοιχα, από τον πατέρα τους Α. Κ., κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου έκαστος, την ψιλή κυριότητα ενός αγροκτήματος 4,5 στρεμμάτων περίπου, που βρίσκεται στην θέση «...» της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου..., το οποίο συνορεύει κατά τους τίτλους κτήσεως, με ιδιοκτησίες ανατολικά Γ. Ν. Π., δυτικά με Δ. Σ., βόρεια με κληρονόμων Π. Γ. και νότια με κληρονόμων Ι. Σ. και Δ. Σ.. Ο πατέρας των εναγόντων Α. Κ. είχε αποκτήσει την ψιλή κυριότητα του αγροκτήματος από κληρονομιά του πατέρα του Δ. Κ., που πέθανε το έτος 1953, το δε έτος 1962 μετά τον θάνατο και της μητέρας του Ό. χας Δ. Κ., η οποία παρακρατούσε το δικαίωμα της επικαρπίας εφόρου ζωής, κατέστη αποκλειστικώς κύριος του αγροκτήματος. Το 1991 αποβίωσε ο πατέρας των εναγόντων, ο οποίος, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα συμβόλαια, είχε παρακρατήσει για τον εαυτό του δικαίωμα επικαρπίας του ως άνω αγροκτήματος για το υπόλοιπο της ζωής του και έτσι από τότε οι ενάγοντες απέκτησαν κατά πλήρη συγκυριότητα και κατά το πιο πάνω ποσοστό έκαστος το ως άνω ακίνητο. Οι εναγόμενοι είναι συγκύριοι και συννομείς κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, ενός ελαιοπεριβόλου, εκτάσεως 4 περίπου

στρεμμάτων, το οποίο βρίσκεται στην θέση... της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου... Το ακίνητο αυτό συνορεύει με ιδιοκτησίες, νότια των εκκαλούντων, δυτικά Δ. Σ., βόρεια Π. Σ. (πρώην Ν. Τ.) και ανατολικά Σ. Π. και Π. συζύγου Χ. Π. και περιήλθε στους ως άνω εναγομένους με άτυπη δωρεά του πατέρα τους Π. Γ., ο οποίος τους μεταβίβασε την νομή του ακινήτου από το έτος 1973 και πριν από αυτούς, κύριος του ακινήτου ήταν ο δικαιοπάροχος πατέρας τους από το έτος 1958, ο οποίος είχε αγοράσει το ως άνω ακίνητο από τον Χ. Κ. με το υπ' αριθμ. .../27-11-1958 συμβόλαιο του άλλοτε συμβολαιογράφου Κυπαρισσίας Ν. Π.. Το ακίνητο των εναγόντων συνορεύει βόρεια με το ακίνητο των εναγομένων. Για να επικοινωνούν με το πιο πάνω ελαιοπερίβολό τους οι εναγόμενοι από τον νοτίως διερχόμενο αγροτικό δρόμο, να μεταφέρουν σ' αυτό λιπάσματα και διάφορα άλλα γεωργικά εφόδια και ν' αποκομίζουν τον ελαιόκαρπο από το έτος 1973 που απέκτησαν το ακίνητο τους και πριν από αυτούς ο δικαιοπάροχος πατέρας τους από το έτος 1958, χρησιμοποιούσαν ως δίοδο το ανατολικότερο εδαφικό τμήμα της ιδιοκτησίας των εναγόντων, δίπλα στο όριο με την ιδιοκτησία Π.. Ειδικότερα από την Εθνική οδό ...-..., που βρίσκεται ανατολικότερα των ιδιοκτησιών των διαδίκων, εισέρχονταν σε ένα διαμορφωμένο μονοπάτι, το οποίο διερχόταν κατά μήκος της νότιας πλευράς αρχικά της ιδιοκτησίας Π. και στη συνέχεια της ως άνω ιδιοκτησίας των εναγόντων και κατέληγε στην ιδιοκτησία του Α. Σ.. Στο σημείο που τελειώνει η ιδιοκτησία Π. και στην ανατολική πλευρά του ακινήτου των εναγόντων, οι εναγόμενοι και τρίτοι που ενεργούσαν κατ' εντολή και για λογαριασμό τους, έκαμπταν βόρεια και διερχόμενοι στην άκρη της ανατολικής πλευράς του ακινήτου των εναγόντων σε μήκος 35 μέτρων και έφθαναν στο ακίνητό τους. Χρησιμοποιούσαν δε με διάνοια δικαιούχων πραγματικής δουλειάς δίοδο σε πλάτος 1,5 μέτρων (και σε μήκος 35 μέτρων). Οι ως άνω διελεύσεις των εναγομένων γίνονταν με τα πόδια και με ζώα φορτωμένα ή όχι, σε πλάτος 1,5

μέτρου, όσο δηλαδή είναι αναγκαίο για να διέλθει φορτωμένο ζώο. Η ως άνω εδαφική λωρίδα διελεύσεως των εναγομένων, συνορεύει ανατολικά με ιδιοκτησία Γ. Π., δυτικά με την υπόλοιπη ιδιοκτησία των εναγόντων, βόρεια με ιδιοκτησία των εναγομένων και νότια με οδό που παραχώρησε ο Α. Κ. στον Δ. και την Π. Σ.. Η εδαφική αυτή λωρίδα ακόμη και σήμερα είναι ακαλλιέργητη και ελαφρά υπερυψωμένη, σε σχέση με το υπόλοιπο ακίνητο των εναγόντων, το οποίο καλλιεργείται και στη δυτική της πλευρά υπάρχει ένα αυλάκι. Οι άνθρωποι και τα ζώα που περνούσαν από την εδαφική αυτή λωρίδα πατούσαν και το πρηνές του αυλακιού ή και ολόκληρο το αυλάκι. Στις 24-1-1975 ο πατέρας των εναγόντων Α. Κ. ως ιδιοκτήτης τότε του ακινήτου των εναγόντων, συμφώνησε με τον Δ. Σ. και την σύζυγο του Π. (Σ.), στην οποία είχε περιέλθει κατά κυριότητα το ακίνητο του Α. Σ., που βρίσκεται δυτικά του ακινήτου των εναγόντων, να τους παραχωρήσει δρόμο πλάτους 2,5 μέτρων κατά μήκος της νότιας πλευράς του ακινήτου του, εκεί που υπήρχε προηγουμένως το μονοπάτι. Οι ως άνω Δ. και Π. Σ., είχαν ολοκληρώσει την διαμόρφωση του δρόμου αυτού και της συνέχειάς του μέχρι την Εθνική οδό ...-... μέχρι την 12-6-1975, όταν λήφθηκε η υπό Κωδ. Αριθ. 81031/12-6-1975 αεροφωτογραφία της περιοχής του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, που προσκομίζεται από τους εναγόντες, την γνησιότητα της οποίας δεν αμφισβήτησαν οι εναγόμενοι. Στην αεροφωτογραφία αυτή φαίνεται σαφώς διαμορφωμένος δρόμος για τροχοφόρα καθ' όλο το μήκος της νότιας πλευράς των ιδιοκτησιών Π. και Κ. μέχρι την ιδιοκτησία Σ., αντιθέτως δεν εμφανίζεται αντίστοιχος δρόμος κατά μήκος της ανατολικής πλευράς της ιδιοκτησίας των εναγόντων, στο όριο με την ιδιοκτησία Π.. Επίσης στο ακίνητο των εναγομένων δεν υπάρχει η σταυλαποθήκη που υπάρχει σήμερα εκεί. Μετά το έτος 1980 οι εναγόμενοι άρχισαν να διέρχονται με διάνοια δικαιούχων πραγματικής δουλειάς και με τρακτέρ για τις καλλιεργητικές ανάγκες του ακινήτου τους και στο ακίνητό τους

κατασκεύασαν μία σταυλαποθήκη. Από εκεί περνούσαν 3 ή 4 φορές το χρόνο, με μεγάλη δυσκολία λόγω της μορφολογίας της επίδικης λωρίδας, δεδομένου ότι το έδαφος ήταν επικλινές και όχι απολύτως ομαλό, αλλά και της υπάρξεως ενός δένδρου, αγκορτσιάς, που βρισκόταν δυτικότερα της γράνας και η ύπαρξή του μετά βίας επέτρεπε την διέλευση τρακτέρ, του οποίου οι τροχοί προς την πλευρά που ήταν το αυλάκι, πατούσαν στο πρηνές αλλά και στην κοίτη του αυλακιού. Έτσι δημιουργήθηκε ένας υποτυπώδης δρόμος, ο οποίος εμφανίζεται στην 143808/1-7-1982 αεροφωτογραφία της περιοχής του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος που προσκομίζουν οι ενάγοντες, στην οποία και εμφανίζεται και η σταυλαποθήκη που κατασκεύασαν εν τω μεταξύ οι εναγόμενοι. Από όλα τα ιστορούμενα ανωτέρω προκύπτει ότι οι εναγόμενοι μετά το έτος 1980 και μέχρι την άσκηση της αγωγής (στις 13-10-1995) διήρχοντο από την επίδικη εδαφική λωρίδα με τα πόδια και με ζώα φορτωμένα ή όχι σε πλάτος 1,5 μέτρων όπως διήρχοντο από το έτος 1963, αλλά και με τρακτέρ σε πλάτος 2,5 μέτρων. Οι διελεύσεις των εναγομένων στην λωρίδα πλάτους 1,5 μέτρων γίνονταν από το έτος 1963 μέχρι την άσκηση της ένδικης αγωγής με διάνοια δικαιούχων δουλείας διόδου και ως εκ τούτου με την πάροδο του νομίμου χρόνου των 20 ετών αυτοί απέκτησαν δουλεία διόδου στην λωρίδα αυτή με έκτακτη χρησικτησία. Αντίθετα για το επί πλέον πλάτος της λωρίδας 1 μέτρου (μέχρι τα 2,5 μέτρα), η οποία βρίσκεται δυτικά συνεχόμενα και παράλληλα προς την λωρίδα πλάτους 1,5 μέτρων, οι διελεύσεις γίνονταν (και με τρακτέρ) από το έτος 1980 μέχρι την άσκηση της αγωγής (13-10-1995), δηλαδή για χρονικό διάστημα 15 ετών και ως εκ τούτου μέχρι την άσκηση της αγωγής οι εναγόμενοι δεν είχαν αποκτήσει δικαίωμα δουλείας διόδου με έκτακτη χρησικτησία, εφόσον δεν έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος χρόνος των 20 ετών.

Ακολούθως το Εφετείο, απορρίπτοντας τις αντίθετες εφέσεις των διαδίκων, επικύρωσε την

εκκαλουμένη απόφαση, που αναγνώρισε τους ενάγοντες και ήδη αναιρεσείοντες συγκύριους κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου της επίδικης εδαφικής λωρίδας μήκους 35 και πλάτους 2,5 μέτρων εμβαδού 87,50 τ.μ. και επίσης αναγνώρισε ότι το δυτικό τμήμα της λωρίδας αυτής πλάτους ενός και μήκους τριάντα πέντε μέτρων δεν βαρύνεται με δικαίωμα δουλείας διόδου υπέρ του βορείως ευρισκομένου ακινήτου συνιδιοκτησίας των εναγομένων και ήδη αναιρεσιβλήτων, απαγόρευσε δε στους τελευταίους κάθε μελλοντική πράξη διατάραξης του δικαιώματος συγκυριότητας των αντιδίκων τους επί του τμήματος αυτού του ακινήτου τους.

Με αυτά που δέχθηκε και έτσι που έκρινε το Εφετείο περιέλαβε πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες ως προς το ζήτημα της με διάνοια δικαιούχων εξουσιάσεως της επίδικης εδαφικής λωρίδας πλάτους 1,5 μ. και μήκους 35 μ. από τους αναιρεσιβλήτους και δεν παρεβίασε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις τις οποίες ορθά εφάρμοσε και έτσι οι περί του αντιθέτου πρώτος και δεύτερος, μέρος πρώτο, λόγοι της αίτησης αναίρεσης από τους αριθ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

Επειδή ως διδάγματα της κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικά από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών και για την έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν. Κατά τη σαφή έννοια του αριθμού 1 παραγρ. 2 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, η παραβίαση των διδαγμάτων αυτών ιδρύει λόγο αναιρέσεως μόνο εάν αυτά χρησιμοποιήθηκαν εσφαλμένα από το δικαστήριο κατά την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτούς των υποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών. Έτσι αποκλείεται η αναίρεση για εσφαλμένη χρησι-

μποποίησή τους προς έμμεση απόδειξη ή προς εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίσθηκαν. Στην προκείμενη περίπτωση, με το δεύτερο, μέρος δεύτερο, λόγο της αίτησης αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια, της παραβιάσεως των διδασμάτων της κοινής πείρας σύμφωνα με τα οποία ο καθαρισμός, η λίπανση και η συγκομιδή των καρπών, που απαιτείται για την καλλιέργεια του ελαιοπεριβόλου των αναιρεσιβλήτων, εκτάσεως 4 στρεμ. απαιτεί τουλάχιστον 40 καλλιεργητικές ημέρες ετησίως, ενώ οι ελάχιστες διελεύσεις (3 ή 4 ετησίως) που το Εφετείο αναγνωρίζει σ' αυτούς δεν δύνανται να εδραιώσουν νόμιμο δικαίωμα πραγματικής δουλειάς, το οποίο προβλέπεται από κανόνες ουσιαστικού δικαίου.

Ο λόγος αυτός από τον αριθ.1β του άρθρου 559 ΚΠολΔ είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, αφού τα εκτιθέμενα σ' αυτόν δεν έχουν τον χαρακτήρα διδάγματος κοινής πείρας με την έννοια που προεκτέθηκε και, σε κάθε περίπτωση, με τον λόγο αυτόν πλήττεται η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων, που είναι αναιρετικά ανέλεγκτη. (άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την 22-2-2006 αίτηση των Δ.Κ. κ.λπ. για ανάρτηση της 128/2005 απόφασης του Εφετείου Καλαμάτας.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 209/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ακίνητα. Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Δικαιώματα που αποκτώνται τόσο επί της χωριστής ιδιοκτησίας, όσο και επί των κοινοχρήστων μερών. Τρόποι ρύθμισης των δικαιωμάτων επί των κοινοχρήστων μερών. Σε περίπτωση συμβατικής ρύθμισης απαιτείται η σύμπραξη όλων των συγκυρίων, διαφορετικά η συγκεκριμένη δικαιοπραξία είναι άκυρη. Κατάχρηση δικαιώματος. Έννοια αισχροκερδούς ή καταπλεονακτικής δικαιοπραξίας. Δικονομία πολιτική. Αναιρετικοί λόγοι. Προϋποθέσεις παρα-

δεκτού και ορισμένου του λόγου περί παραβιάσεως των διδασμάτων της κοινής πείρας. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 576/2008 απόφαση ΕφετΠειρ).

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1,2 §1, 4§1, 5 περ. β', 6§2, 7§2, 10§1, 13§1, 14 του ν. 3741/1929 «περί της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους», 1002 και 1117 ΑΚ συνάγεται, ότι, επί συστάσεως χωριστής κυριότητας σε ορόφους οικοδομής ή σε διαμερίσματα ορόφων, το ποσοστό αναγκαστικής συγκυριότητας επί των «κοινών» μερών (τέτοιο είναι κυρίως το έδαφος), που αντιστοιχεί σε κάθε επιμέρους χωριστή ιδιοκτησία, μπορεί να καθορισθεί (η έλλειψη άρα καθορισμού δεν επηρεάζει το κύρος της συστάσεως της οροφοκτησίας) είτε με συμβολαιογραφική και μεταγραφτέα δικαιοπραξία του μοναδικού ή όλων των οροφοκτητών (δηλ. με τη συστατική πράξη ή τον κανονισμό ή άλλη δικαιοπραξία, ακόμη και με διαθήκη, όπου σε μεταγραφή υπόκειται η αποδοχή της κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή το κληρονομητήριο), σε περίπτωση δε ελλείψεως τέτοιου καθορισμού, αυτός μπορεί να γίνει από το αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο (πρέπει να) αποφαινεται σχετικώς με βάση την -κατά τον χρόνο συστάσεως της οροφοκτησίας ή (επί διαθήκης) κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομιάς- διαμορφωμένη αξία του αντικειμένου της χωριστής κυριότητας (ορόφου ή διαμερίσματος) σε σχέση προς την αξία της όλης οικοδομής (ΑΠ 356/1981, 398/1974). Ως εκ τούτου, αν στον καθορισμό αυτού του ποσοστού προέβη μόνο ένας ή ορισμένοι εκ των πλειόνων οροφοκτητών, χωρίς τη σύμπραξη των λοιπών, τότε η σχετική δικαιοπραξία, ως αντιβαίνουσα στις ανωτέρω -αναγκαστικού δικαίου αναφορικώς με την απαιτούμενη σύμπραξη όλων των οροφοκτητών- διατάξεις ενέχει κατά το στοιχείο τούτο απόλυτη ακυρότητα, την οποία μπορεί μεν να επικαλεσθεί οποιοσδήποτε, ακόμη και ο δικαιοπρακτής, εφόσον όμως έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Εξάλλου, κατά το άρθρο

559 αριθ.1 ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσης, αν παραβιάσθηκε κανόνας ουσιαστικού δικαίου, εφόσον, για την εφαρμογή κανόνα ουσιαστικού δικαίου, το δικαστήριο απαίτησε περισσότερα στοιχεία ή αρκέσθηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα που απαιτεί ο νόμος, καθώς και αν το δικαστήριο προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθινή. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 68 και 556 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι προϋπόθεση για την άσκηση του ενδίκου μέσου της αναιρέσεως είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος στον αναιρεσείοντα, όχι μόνο γενικώς ως προς το ένδικο μέσο της αναιρέσεως, αλλά και ειδικώς ως προς κάθε λόγο αναιρέσεως, θεμελιώνεται δε αυτό στη βλάβη που υφίσταται ο ηττηθείς διάδικος από το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως και με την άσκηση της αναιρέσεως επιδιώκεται η ανατροπή της επιβλαβούς αυτής συνέπειας για τον αναιρεσείοντα.

Εν προκειμένω, το Εφετείο δέχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφασή του τα εξής: Με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο, νομίμως μεταγεγραμμένο, ο εναγόμενος Κ. Β. (ήδη κληρονομηθείς από την αναιρεσείουσα) ανέλαβε την υποχρέωση να μεταβιβάσει στον ενάγοντα (ήδη αναιρεσίβλητο) λόγω πωλήσεως ένα ισόγειο κατάστημα εμβαδού 30,90 μ² και το δικαίωμα ανεγέρσεως τρίτου, πάνω από το ισόγειο ορόφου μιας οικοδομής, η οποία, αποτελούμενη από δύο ισόγεια καταστήματα και δύο οροφδιαμερίσματα, είχε υπαχθεί στο σύστημα της οριζόντιας ιδιοκτησίας (οροφοκτησίας) με προηγούμενη δημόσια διαθήκη του θανόντος στις 21-3-1987 Α. Β. (πατέρα του εναγομένου), με την οποία ο τελευταίος, ως κύριος της οικοδομής και των καταστημάτων και διαμερισμάτων κατέλιπε στον εναγόμενο το ως άνω ισόγειο κατάστημα κατά κυριότητα και το δικαίωμα ανεγέρσεως τρίτου ορόφου (υψούν) χωρίς όμως να καθορίσει το αντίστοιχο ποσοστό αναγκαστικής συγκυριότητας επί των «κοινών» μερών της οικοδομής. Ωστόσο, με το ανωτέρω

προσύμφωνο, μόνο οι συμβληθέντες (χωρίς δηλαδή τη σύμπραξη των λοιπών οροφοκτητών) όρισαν αφενός το τίμημα στο ποσό των 10.000.000 δραχμών και αφετέρου τα ποσοστά της αναγκαστικής συγκυριότητας σε 76,55% και 5% για το κατάστημα και το δικαίωμα υψούν αντιστοίχως. Περαιτέρω, συνεχίζει το Εφετείο, αν και η ορισθείσα με το ίδιο προσύμφωνο και παραταθείσα με δέκα διαδοχικές συμβολαιογραφικές πράξεις προθεσμία για την κατάρτιση της οριστικής συμβάσεως πωλήσεως παρήλθε στις 17-1-2003, εντούτοις ο εναγόμενος, ο οποίος είχε λάβει από τον αναιρεσίβλητο (ενάγοντα) το ποσό των 2.000.000 δραχμών ως αρραβώνα, αρνείτο από υπαιτιότητά του να συμπράξει στην κατάρτιση της εν λόγω συμβάσεως και έτσι κατέστη υπερήμερος. Ακολούθως, το Εφετείο, κατ' αποδοχή της εφέσεως του ενάγοντος κατά της απορριπτικής της αγωγής πρωτόδικης αποφάσεως, εξαφάνισε την απόφαση αυτή και, δεχθέν την αγωγή, κατέδικασε την αναιρεσείουσα σε δήλωση βουλήσεως για τη λόγω πωλήσεως μεταβίβαση στον αναιρεσίβλητο των άνω δικαιωμάτων, δηλαδή της κυριότητας του καταστήματος και του δικαιώματος του υψούν, για τα οποία αναφέρει και στο διατακτικό της αποφάσεώς του τα ποσοστά 76,55% και 5% της αναγκαστικής συγκυριότητας επί των «κοινών» μερών της οικοδομής. Με τον εκ του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ απορρέοντα πρώτο λόγο του αναιρετηρίου ψέγεται το Εφετείο, ότι, με το να καθορίσει τα ως άνω ποσοστά αναγκαστικής συγκυριότητας αυθαιρέτως και όχι με βάση την αξία των αντικειμένων της χωριστής κυριότητας(καταστήματος και δικαιώματος του υψούν) σε σχέση προς την αξία της όλης οικοδομής, παρεβίασε τις προμνημονευθείσες διατάξεις. Ο λόγος αυτός, προεχόντως, στηρίζεται επί ανακριβούς προϋποθέσεως, αφού ο καθορισμός των ειρημένων ποσοστών έγινε από τους συμβληθέντες στο προσύμφωνο και όχι από το Εφετείο, στην απόφαση του οποίου η αναφορά του σχετικού μέρους του προσυμφώνου γίνεται διηγηματικώς.

Αλλά και με την εκδοχή ότι στον επίμαχο καθορισμό προέβη το Εφετείο, υιοθετώντας τον υπάρχοντα στο προσύμφωνο καθορισμό, ο λόγος ενέχει αοριστία και είναι, ως εκ τούτου, απαράδεκτος, διότι στο αναιρετήριο δεν αναφέρεται ρητώς, ούτε συνάγεται, εμμέσως από την εκτίμηση του περιεχομένου του, ότι η αναιρεσείουσα έχει έννομο συμφέρον για την επίκληση της ανωτέρω πλημμέλειας, ότι δηλαδή υφίσταται κάποια βλάβη ή εκτίθεται σε κίνδυνο βλάβης από τον γενόμενο ως άνω καθορισμό των ποσοστών αναγκαστικής συγκυριότητας. Τέλος, με την εκδοχή, ότι ο εξεταζόμενος αναιρετικός λόγος εμπεριέχει την αιτίαση, ότι, κατά παραβίαση των άνω διατάξεων, το Εφετείο, παρόλο που ο ειρημένος καθορισμός έγινε ακύρωσ από μόνους τους συμβληθέντες στο προσύμφωνο χωρίς τη σύμπραξη των λοιπών οροφοκτητών, δέχθηκε ως έγκυρο τον καθορισμό αυτόν, ο ίδιος λόγος είναι και πάλι αόριστος, καθόσον η αναιρεσείουσα δεν επικαλείται τη συνδρομή στο πρόσωπό της εννόμου συμφέροντος για την προβολή της εν λόγω ακυρότητας.

Κατά το άρθρο 281 ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Η εκ του άρθρου αυτού προβλεπόμενη προστασία παρέχεται και επί των εκ συμβάσεων απορρεόντων δικαιωμάτων, πλήν όμως εκ μόνου του γεγονότος ότι το περιεχόμενο του δικαιώματος είναι ανεπιεικές ή άγει σε επιβλαβή για τον οφειλέτη αποτέλεσμα ή μπορεί να ικανοποιηθεί διαφορετικά, δεν καθιστά την άσκηση αυτού καταχρηστική. Στην προκειμένη περίπτωση, με το δεύτερο λόγο αναίρεσης και υπό την επίκληση του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, αποδίδεται στο Εφετείο η αιτίαση, ότι, κατά παραβίαση του άρθρου 281 ΑΚ, απέρριψε σιωπηρώς τον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας περί καταχρηστικής ασκήσεως του αγωγικού δικαιώματος, ως εκ του ότι στο προσύμφωνο περιέχεται ο όρος της αυτοσυμβάσεως, με συνέπεια να μην απαιτείται η καταδίκη αυτής (αναιρε-

σείουσας) στην κρίσιμη δήλωση βουλήσεως, προκειμένου να ολοκληρωθεί η οριστική σύμβαση πωλήσεως. Μόνη όμως η ύπαρξη αυτού του όρου δεν καθιστά καταχρηστική την άσκηση του ένδικου δικαιώματος, ήτοι δεν ενέχει προφανή υπέρβαση των αξιολογικών ορίων που θέτει το άρθρο 281 ΑΚ. Επομένως, ο ερευνώμενος λόγος είναι αβάσιμος.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 179 ΑΚ, ο χαρακτηρισμός μιας συμβάσεως ως αισχροκερδούς ή καταπλεονακτικής προϋποθέτει αφενός την ύπαρξη προφανούς δυσαναλογίας μεταξύ των εκατέρωθεν παροχών και αφετέρου την εκ μέρους του αισχροκερδούντος εκμετάλλευση -πλην άλλων- της ανάγκης του αντισυμβαλλομένου του. Τέτοια ανάγκη υπάρχει όταν ο τελευταίος (αντισυμβαλλόμενος) ή κάποιο πρόσωπο, έναντι του οποίου αυτός έχει νομική υποχρέωση προστασίας, ευρίσκεται σε άμεσο και πραγματικό κίνδυνο ιδίως οικονομικής φύσεως, η αντιμετώπιση του οποίου είναι ανεπίδεκτη αναβολής.

Εν προκειμένω, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε ως νόμω αβάσιμη την εκ του άρθρου 179 ΑΚ ένσταση της αναιρεσείουσας, δεχθέν, με επάλληλη αιτιολογία, ότι, χωρίς να έχει προταθεί από τον εναγόμενο κουφότητα ή (και) απειρία του, η από τον ίδιο και την αναιρεσείουσα, για τη στοιχειοθέτηση καταστάσεως ανάγκης, προβληθείσα δυσχέρεια μεταβιβάσεως των άνω καταστήματος και δικαιώματος του υψούν, εξαιτίας της υπάρξεως εκκρεμότητας αναφορικώς με την δυνατότητα καθορισμού των ποσοστών της αναγκαστικής συγκυριότητας, από όλους τους οροφοκτύτες δεν συνιστά ανάγκη κατά την έννοια του άρθρου 179 ΑΚ, «δεδομένου μάλιστα ότι υπήρχε η δυνατότητα και δικαστικού καθορισμού των ποσοστών συνιδιοκτησίας...». Με την κρίση του αυτή, το Εφετείο δεν παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία τη διάταξη του άρθρου 179ΑΚ, αλλ' ούτε και τις διατάξεις των άρθρων 174, 178, 180 και 513 επ. του ίδιου κώδικα, αφού πράγματι η εκτεθείσα δυσχέρεια

δεν εμπίπτει στο περιεχόμενο της αόριστης νομικής έννοιας της ανάγκης. Επομένως, ο περί του αντιθέτου, εκ του άρθρου 559 αρ 1 ΚΠολΔ απορρέων, τρίτος λόγος του αναιρετηρίου είναι αβάσιμος. Ο από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης προϋποθέτει την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης και τη διατύπωση αποδεικτικού πορίσματος και όχι την απόρριψη ισχυρισμού ως μη νομίμου, αόριστου ή απαραδέκτου ή για οποιονδήποτε άλλο τυπικό λόγο (Ολ.ΑΠ 3/1997). Ο τέταρτος, επομένως, λόγος αναίρεσης, με τον οποίο, υπό την επίκληση του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ, προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση έλλειψη νόμιμης βάσεως αναφορικάς με την απόρριψη της από το άρθρο 179 ΑΚ ενστάσεως ως νόμω αβάσιμης, είναι απαραδέκτος, διότι η απόρριψη αυτής της ενστάσεως ως νόμω αβάσιμης δεν μπορεί να ελεγχθεί μέσω του προκειμένου αναιρετικού λόγου. Ως διδάγματα της κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικώς από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών, για την έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν. Η παραβίαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας ιδρύει, κατά τη σαφή έννοια του άρθρου 559 παρ. 1 εδαφ. β' ΚΠολΔ, λόγο αναίρεσης μόνο αν αυτά χρησιμοποιήθηκαν εσφαλμένως από το δικαστήριο κατά την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτούς των πραγματικών περιστατικών που αποδείχθηκαν και όχι προς έμμεση απόδειξη ή προς εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν, να εκτίθεται δε περαιτέρω στο σχετικό λόγο η έννοια που αποδόθηκε στον κανόνα δικαίου, που χαρακτηρίζεται εσφαλμένη και η κατά τη γνώμη του αναιρεσειόντος ορθή, που προκύπτει από

τα επικαλούμενα διδάγματα της κοινής πείρας, τα οποία παρέλειψε να χρησιμοποιήσει (Ολ.ΑΠ 8, 10 και 11/2005, Ολ.ΑΠ 2/2008).

Ο διατυπούμενος στο τέλος του αναιρετηρίου (πέμπτος) λόγος αναίρεσης, με τον οποίο η αναιρεσειούσα, επικαλούμενη το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, προσάπτει στο Εφετείο, ότι απέρριψε την άνω ένσταση χωρίς να στηριχθεί «...στα διδάγματα της κοινής πείρας και τα χρηστά ήθη που επικρατούν στις συναλλαγές και προσδιορίζουν περαιτέρω στη συνείδηση του έμφρονα κοινωνικού ανθρώπου την αναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής σε μια συμβατική σχέση και δη πώληση ακινήτου», ενέχει παντελή αοριστία και είναι, ως εκ τούτου απαράδεκτος, διότι δεν προσδιορίζονται καθόλου τα ανωτέρω «διδάγματα της κοινής πείρας και τα χρηστά ήθη».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την από 26 Φεβρουαρίου 2009 αίτηση της Π. Α. συζ. Ι. Λ., για αναίρεση της 576/2008 αποφάσεως του Εφετείου Πειραιώς.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 276/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Αντικείμενο αναγκαστικής κατάσχεσης ακινήτων. Αυτό είναι όχι μόνο το δικαίωμα της κυριότητας του καθού αλλά οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα και σ' άλλο ακίνητο. Επικαρπία. Φύση αυτής. Αποτελεί αντικείμενο κατάσχεσης. Εν προκειμένω την κατάσχεση την επέβαλε ο ενυπόθηκος δανειστής. Ο υπερθεματιστής αποκτά επί του ακινήτου μόνο την επικαρπία με τους όρους που την είχε ο καθού. Η επικαρπία δεν συνιστά ειδικό περιουσιακό στοιχείο. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 820/2009 απόφαση ΕφετΑθ).

Κατά την διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται μόνον αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί ενώ

συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (Ολ.ΑΠ 7/2006, 4/2005). Με το λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ (παραβίαση κανόνα του ουσιαστικού δικαίου) ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου κατά την εκτίμηση του νόμου βάσιμου της αγωγής ή των ισχυρισμών των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται, δηλαδή, αν η αγωγή, ένσταση κ.λπ. ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν, κατά παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσίαν (Ολ.ΑΠ 27 και 28/1998). Εξ άλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης.

Από την υπόψη διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος προκύπτει ότι ο επόμενος απ' αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάχισσα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή του (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία) (Ολ.ΑΠ 1/1999). Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559, αριθ. 19 λόγος αναίρεσης για έλλειψη νόμιμης βάσης με την έννοια της ανεπαρκούς αιτιολογίας, αφορά ελλείψεις αναγόμενες αποκλειστικά στη διατύπωση του αιτιολογικού πορίσματος αναφορικά με τη συνδρομή ή μη γεγονό-

των, που στη συγκεκριμένη περίπτωση συγκροτούν το πραγματικό του εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, έτσι ώστε, από την ανεπαρκή ή αντιφατική έκθεσή του, να μην μπορεί να κριθεί αν η απόφαση στηρίζεται ή όχι νομικώς (Ολ.ΑΠ 13/1995). Η ύπαρξη νόμιμης βάσης και η αντίστοιχη έλλειψή της πρέπει να προκύπτουν αμέσως από την προσβαλλόμενη απόφαση, ο δε Άρειος Πάγος διαπιστώνει την ύπαρξη ή την ανυπαρξία του προκειμένου λόγου αναίρεσης, ελέγχοντας μόνο την προσβαλλόμενη απόφαση και το αιτιολογικό της και όχι το περιεχόμενο άλλων εγγράφων ή αποφάσεων σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 561 παρ. 2 του ΚΠολΔ Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα, κατά το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το πόρισμα και για το λόγο αυτό γίνεται αδύνατος ο αναιρετικός έλεγχος. Εξ άλλου, ο εκ του άρθρ. 559 αρ. 8 λόγος αναίρεσης δεν ιδρύεται εάν το δικαστήριο απέρριψε πραγματικό ισχυρισμό για τυπικό ή ουσιαστικό λόγο.

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 992 παρ.1 του ΚΠολΔ αντικείμενο κατάσχεσης, εκτός από την κυριότητα, μπορεί να είναι και οποιοδήποτε άλλο εμπράγματο δικαίωμα του οφειλέτη επί αλλοτρίου ακινήτου, χωρίς περιορισμό. Εξ άλλου, και η επικαρπία συνιστά εμπράγματο δικαίωμα προσωπικής δουλείας επί αλλοτρίου πράγματος, η οποία αν δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά κατά τη σύστασή της είναι μεν αμεταβίβαστη, (άρθρ. 1166 ΑΚ), πλην όμως, και όταν δεν μεταβιβάζεται επιτρέπεται αφ' ενός μεν η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της (άρθρ. 1166 εδ. β' ΑΚ), αφ' ετέρου δε μπορεί να καταστεί αντικείμενο υποθήκης (άρθρ. 1259 ΑΚ), οπότε επιτρέπεται η κατάσχεσή της από τον ενυπόθηκο δανειστή και η εκποίησή της κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Στην περίπτωση αυτή, με τον αναγκαστικό

πλειστηριασμό ενυπόθηκου ακινήτου ως προς την επικαρπία του, μεταφέρεται στον υπερθεματιστή αυτούσιο το εμπράγματο δικαίωμα της επικαρπίας, στη νομική κατάσταση του χρόνου της κατάσχεσης, ο δε υπερθεματιστής έχει την επικαρπία μόνο εφόσον διαρκεί αυτή, αφού ο υπερθεματιστής δεν αποκτά περισσότερα δικαιώματα από όσα είχε ο δικαιούχος του αρχικού επικαρπωτή. Εν όψει αυτών, δεν αποκλείεται το δικαίωμα κατάσχεσης του εμπραγμάτου δικαιώματος της επικαρπίας ακινήτου, είτε αποκλείστηκε η μεταβίβασή της είτε όχι, όχι μόνο στους ενυπόθηκους δανειστές, αλλά σε όλους τους δανειστές του επικαρπωτή. Επί της κατάσχεσης επικαρπίας σε ακίνητο μεταβιβαστής ή όχι, θα εφαρμοστεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως του άρθρ. 992 περ. 2 του ΚΠολΔ (για τα ακίνητα), και όχι η διαδικασία της κατάσχεσης των ειδικών περιουσιακών στοιχείων του άρθρ. 1022 του ΚΠολΔ, στα οποία δεν περιλαμβάνεται η επικαρπία, είτε συμφωνήθηκε μεταβίβαστή είτε όχι. Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 820/2009 απόφασή του, απέρριψε την έφεση του αναιρεσειόντος κατά της ομοίως κρινάσης πρωτόδικης απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε η εκ του άρθρ. 933 Κ.Πολ.Δ ανακοπή του (αναιρεσειόντος) κατά της επιβληθείσας από την αναιρεσίβλητη Τράπεζα αναγκαστικής κατάσχεσης σε βάρος του δικαιώματός του επικαρπίας επί ακινήτου, που δεν είχε συμφωνηθεί μεταβίβαστή, αφού κρίθηκε ότι είναι δυνατή η κατάσχεση επικαρπίας ακινήτου κατά τη διαδικασία κατάσχεσης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων, που προβλέπει το άρθρο 992 του ΚΠολΔ, σε κάθε περίπτωση, δηλαδή ακόμα και όταν η επικαρπία συμφωνήθηκε αμεταβίβαστη.

Το Εφετείο με το να απορρίψει με τις ανωτέρω σκέψεις τους αντίστοιχους λόγους της έφεσης του αναιρεσειόντος, κατά της ομοίως κρινάσης πρωτόδικης απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε η ανακοπή που είχε ασκήσει ο αναιρεσειών από τη διάταξη του άρθρ. 933 ΚΠολΔ, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε, τις εφαρμοσθείσες ως άνω ουσια-

στικές διατάξεις. Επομένως, τα όσα αντίθετα υποστηρίζει ο αναιρεσειών με τον πρώτο λόγο του αναιρετηρίου, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμ. 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα, όπως και ο αντίστοιχος λόγος αναιρέσεως.

Από τις ίδιες πιο πάνω παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα, προκύπτει ότι έχει νόμιμη βάση και δη την απαιτούμενη αιτιολογία, γιατί καλύπτεται χωρίς λογικά κενά και αντιφάσεις και με πληρότητα και σαφήνεια, χωρίς να χρειαζόταν οποιαδήποτε άλλη περαιτέρω παραδοχή, το πραγματικό των εφαρμοστέων εδώ κανόνων ουσιαστικού δικαίου τις οποίες η προσβαλλόμενη απόφαση δεν παραβίασε εκ πλαγίου με ανεπαρκείς αιτιολογίες, ενώ δεν ήταν αναγκαία η παράθεση και άλλων που να αφορούν την επικαρπία του αναιρεσειόντος εάν ήταν μεταβιβαστή ή όχι. Επομένως, τα όσα αντίθετα υποστηρίζει ο αναιρεσειών με τον τρίτο λόγο του αναιρετηρίου, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα, όπως και αντίστοιχος λόγος αναιρέσεως.

Τέλος, από τις ίδιες πιο πάνω παραδοχές, προκύπτει ότι το Εφετείο αντιμετώπισε τον ισχυρισμό με την έννοια «του πράγματος», του αναιρεσειόντος ότι το δικαίωμά του επικαρπίας που κατασχέθηκε ήταν αμεταβίβαστο, αφού έκρινε το επιτρεπτό της κατάσχεσης αδιακρίτως στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρ. 992 του ΚΠολΔ, και επομένως τα όσα αντίθετα υποστηρίζει ο αναιρεσειών για το δεύτερο λόγο του αναιρετηρίου, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμό 8 του άρθρ. 559 του ΚΠολΔ κρίνονται αβάσιμα.

Μετά τα παραπάνω πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως και να καταδικασθεί ο αναιρεσειών στην εις το διατακτικό δικαστική δαπάνη της αναιρεσίβλητης (αρθ. 178 και 183 του ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την από 13-3-2009 αίτηση του Μ. Σ. για αναίρεση της υπ' αριθμ. 820/2009 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 278/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Καταδολίευση δανειστών. Προϋπόθεση για τη διάρρηξη απαλλοτριωτικής δικαιοπραξίας. Ειδικότερα ο σκοπός της βλάβης των δανειστών εκ μέρους του οφειλέτη. Προϋπόθεση της απαλλοτρίωσης της δικαιοπραξίας είναι ο δανειστής να έχει γεγεννημένη και ληξιπρόθεσμη απαίτηση κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ασαφών αιτιολογιών ως προς την υπάρχουσα ακίνητη περιουσία του οφειλέτη κατόπιν της απαλλοτρίωσης καθώς επίσης και ως προς το ύψος αυτής. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 278/2009 ΕφΠειρ).

Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 939 και 941 ΑΚ, προκύπτει ότι για τη διάρρηξη απαλλοτριωτικής δικαιοπραξίας πρέπει να συντρέχουν οι εξής όροι: α) απαλλοτριωτική πράξη του οφειλέτη, β) η πράξη αυτή να έγινε με σκοπό βλάβης των δανειστών και αυτός υπέρ του οποίου έγινε η απαλλοτρίωση (τρίτος) να γνώριζε ότι ο οφειλέτης απαλλοτριώνει προς βλάβη των δανειστών του και γ) η υπολειπόμενη μετά την απαλλοτρίωση περιουσία του οφειλέτη να μην επαρκεί για την ικανοποίηση των δανειστών. Σκοπός βλάβης υπάρχει όταν ο οφειλέτης γνωρίζει ότι έχει χρέη και ότι με την απαλλοτρίωση του περιουσιακού του στοιχείου η υπόλοιπη περιουσία του δεν θα επαρκεί για την ικανοποίηση των δανειστών του, οι οποίοι έτσι θα υποστούν βλάβη από την απαλλοτρίωση. Η γνώση του τρίτου, εξάλλου, ως προς το δόλο του οφειλέτη, δηλαδή την πρόθεσή του να βλάψει τους δανειστές του, πρέπει να είναι θετική και δεν αρκεί υπαίτια άγνοια, έστω και από βαριά αμέλεια. Το στοιχείο της γνώσης, τέλος, πρέπει να συντρέχει κατά το χρόνο της

απαλλοτρίωσης. Μεταγενέστερη γνώση του τρίτου δεν βλάπτει (Α.Π. 1798/2007, ΑΠ 891/2008, ΑΠ 941/2007). Τέλος, γίνεται δεκτό ότι ενάγων, κατά τη διάταξη του άρθρου 939 Α.Κ., είναι εκείνος, που έχει την ιδιότητα του δανειστή κατά το χρόνο, που επιχειρείται η απαλλοτριωτική δικαιοπραξία, απαιτείται δηλαδή η απαίτησή του να είναι «γεγεννημένη» και μέχρι του χρόνου της απαλλοτρίωσης να έχουν συντελεσθεί τα παραγωγικά γεγονότα αυτής, επιπλέον δε αυτή πρέπει να έχει καταστεί και ληξιπρόθεσμη κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής (ΟΛΑΠ 709/1974, Α.Π. 602/2005, ΑΠ 698/2004).

Επειδή, ο εκ του άρθρου 559 αρ.19 του ΚΠολΔ, λόγος αναίρεσης για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόσθηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (Ολομ.ΑΠ 30/1997, Ολομ.ΑΠ 28/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσεως, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναρετικός έλεγχος (ΑΠ 1206/2008, ΑΠ 358/200, 361/2008, ΑΠ 610/2007, ΑΠ 1490/2006). Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, όπως από αυτή προκύπτει, μετά από συνεκτίμηση των αποδεικτικών μέσων που αναφέρει, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη κρίση του, ως αποδειχθέντα, ότι η

εφεσίβλητη ανώνυμη εταιρία, η οποία διατηρεί φαρμακαποθήκη στην... και δραστηριοποιείται με την εμπορία φαρμάκων και λοιπών φαρμακευτικών ειδών, πώλησε στο φαρμακείο με την επωνυμία «... - Ε. και Δ. Σ.», που διατηρούσαν οι δύο πρώτοι των εναγομένων (και μη διάδικοι στην παρούσα δίκη) Ε. και Δ. Σ., κατά το χρονικό διάστημα από 2-5-2003 μέχρι 11-8-2003, τμηματικά, διάφορες ποσότητες φαρμάκων και φαρμακευτικών ειδών, συνολικού τιμήματος 105.447,85 ΕΥΡΩ. Η εμπορική συνεργασία της εφεσίβλητης με το προαναφερθέν φαρμακείο, το οποίο είναι ένα από τρία παλαιότερα φαρμακεία της..., ιδρυθέν από τον πατέρα των δύο πρώτων των εναγομένων Ι. Σ., έγινε κατόπιν πρότασης της πρώτης τούτων Ε. Σ. προς τον πρόεδρο του Δ.Σ. της εφεσίβλητης φαρμακοποιό Β. Μ., το τέλος Απριλίου 2003 και αφού έπεισε τον τελευταίο ότι το φαρμακείο τους είχε μεγάλο πελατολόγιο και υψηλά έσοδα, τα δε οικονομικά προβλήματα, που αντιμετώπιζε τούτο είχαν μόνον παροδικό χαρακτήρα. Οι δύο πρώτοι των εναγομένων ήταν τότε συγκύριοι κατ' ισομοιρίαν ενός οικοπέδου αρτίου και οικοδομήσιμου, επιφάνειας 195 τ.μ., με ισόγειο παλαιό κτίσμα, που βρίσκεται στη θέση «...» ή «...», στην οδό... στον..., εντός του εγκεκριμένου σχεδίου της πόλεως. Στις 6-6-2003, ενώ η οφειλή τους από την μέχρι την ημέρα εκείνη αγορά φαρμάκων από την εφεσίβλητη, είχε ήδη ανέλθει στο ποσόν των 45.000 ΕΥΡΩ, οι δύο πρώτοι των εναγομένων, δυνάμει του με αριθ. .../6-6-2003 πωλητηρίου συμβολαίου της Συμ/φου Σαλαμίνας Μ. Μ.-Γ., που έχει νόμιμα μεταγραφεί, μεταβίβασαν κατά πλήρη κυριότητα, έκαστος κατά το ποσοστό του, στον εκκαλούντα το προαναφερθέν ακίνητο, του οποίου η αντικειμενική αξία, σύμφωνα με το εν λόγω συμβόλαιο, ανερχόταν στο ποσόν των 83.824 ΕΥΡΩ, έναντι τιμήματος ποσού 26.412 ΕΥΡΩ, που καταβλήθηκε στους δύο πρώτους των εναγομένων τοις μετρητοίς. Σημειώνεται ότι προς εξασφάλιση της προαναφερομένης μείζονος απαίτησής της κατά των δύο πρώτων των ενα-

γομένων, οι τελευταίοι αποδέχθηκαν στις 23-7-2003 δύο συναλλαγματικές, συνολικού ποσού 106.206 ΕΥΡΩ, με βάση τις οποίες η εφεσίβλητη επέτυχε την έκδοση της 925/2003 διαταγής πληρωμής, η οποία έχει ήδη καταστεί τελεσίδικη. Έτσι, η προαναφερθείσα αξίωση της εφεσίβλητης των 45.000 ΕΥΡΩ, είχε καταστεί απαιτητή και ληξιπρόθεσμη κατά τη συζήτηση της υπό κρίση αγωγής. Περαιτέρω, από τα ίδια παραπάνω αποδεικτικά μέσα, αποδεικνύεται ότι οι δύο πρώτοι προέβησαν στην εκποίηση του παραπάνω οικοπέδου τους και μάλιστα έναντι τιμήματος, πολύ χαμηλότερου της τότε ισχύουσας αντικειμενικής αξίας του, προκειμένου να ματαιώσουν την ικανοποίηση της εν λόγω απαίτησης της εφεσίβλητης. Και τούτο διότι τελούσαν εν γνώσει, ενόψει των χρεών του φαρμακείου τους και προς άλλες φαρμακαποθήκες, ότι η τέτοια μείωση του ενεργητικού της περιουσίας τους είχε ως αποτέλεσμα αυτή να μην επαρκεί πλέον για την ικανοποίηση των δανειστών τους και εν προκειμένω της εφεσίβλητης. Εξάλλου, αποδεικνύεται ότι ο εκκαλών ήταν συμμετοχος της προθέσεως βλάβης των δύο πρώτων των εναγομένων. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το ότι ο εκκαλών γνώριζε από τον διενεργηθέντα σχετικό έλεγχο στο Υποθηκοφυλακείο Σαλαμίνας ότι υπήρχε ήδη από τις 28-5-2003 εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, για το ποσόν των 18.700 ΕΥΡΩ, υπέρ τρίτου δανειστή εις βάρος άλλου ακινήτου των δύο πρώτων των εναγομένων, κειμένου στη.... Ο εκκαλών, άλλωστε δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι το έτος 1997 είχε προσφέρει στους τελευταίους το ποσόν των 60.000 ΕΥΡΩ για την αγορά του επιδικίου οικοπέδου, προκειμένου να το συνενώσει με την όμορη ιδιοκτησία του, στην οποία αυτός διατηρεί συνεργείο επισκευής αυτοκινήτων. Πλην, όμως, οι δύο πρώτοι των εναγομένων αρνήθηκαν να το πωλήσουν, θεωρώντας μικρό το προσφερθέν τίμημα, μία εξαιτία πριν από την επίμαχη απαλλοτρίωση αυτού στον εκκαλούντα στο 1/3 περίπου του αρχικού τιμήματος, που προαναφέρθηκε. Σημειώνεται

ότι ο εκκαλών ήταν κοινωνός των οικονομικών δυσχερειών, που αντιμετώπιζαν οι δύο πρώτοι των εναγομένων, λόγω των χρεών τους προς διάφορους προμηθευτές του φαρμακείου τους, από διηγήσεις της ίδιας της πρώτης τούτων, η οποία είχε εκμυστηρευθεί σ' αυτόν την σπουδή τους να πωλήσουν το επίδικο οικόπεδο, έναντι οποιουδήποτε τιμήματος σε μετρητά, πριν προλάβει η εφεσίβλητη να εγγράψει προσημείωση υποθήκης και σ' αυτό το ακίνητο. Ότι υπό τα περιστατικά αυτά η υπό κρίση αγωγή ήταν ουσιαστικά βάσιμη και έπρεπε να διαταχθεί η διάρρηξη της απαλλοτρίωσης του προπεριγραφόμενου ακινήτου, που έγινε δυνάμει του με αριθ. .../6-6-2003 πωλητηρίου συμβολαίου της Συμ/φου Πειραιώς Μ. Μ.-Γ., που έχει νόμιμα μεταγραφεί, δεδομένου ότι αποδείχθηκε; α) η απαλλοτριωτική πράξη των δύο πρώτων των εναγομένων οφειλετών προς βλάβη της ενάγουσας δανείστριάς τους, β) η αφερεγγυότητα των οφειλετών, γ) η γνώση του εναγομένου αγοραστή ότι οι συνεναγόμενοι οφειλέτες ενήργησαν την απαλλοτρίωση προς βλάβη της ενάγουσας δανείστριάς και δ) η ληξιπρόθεσμη απαίτηση της ενάγουσας. Ακολούθως απέρριψε την έφεση. Με τις παραδοχές αυτές το Εφετείο, διαλαμβάνει τις προπαρατεθείσες αιτιολογίες, οι οποίες είναι σαφείς, πλήρεις και μη αντιφάσκουσες μεταξύ τους, ως προς τη γνώση του εναγομένου και ήδη αναιρεσιόντος ότι οι οφειλέτες απαλλοτρίωναν προς βλάβη της δανείστριάς αυτών και ως προς το ληξιπρόθεσμο και απαιτητό της απαιτήσεως της δανείστριάς κατ' αυτών κατά το χρόνο συζητήσεως της αγωγής. Ως προς το ζήτημα όμως της ανεπάρκειας της υπολειπομένης περιουσίας των οφειλετών για την ικανοποίηση της δανείστριάς περιέχει ανεπαρκείς αιτιολογίες, αφού δέχεται ότι οι οφειλέτες-πωλητές είχαν στην κυριότητά τους, κατά το χρόνο πώλησεως του επιδικίου ακινήτου, και δεύτερο ακίνητο, κείμενο στη..., στο οποίο είχε εγγραφεί προσημείωση υποθήκης για ποσό 18.700 ευρώ, χωρίς να αναφέρει ποια είναι η αξία του δευτέρου αυτού

ακινήτου, ώστε να κριθεί αν η υπολειπόμενη περιουσία των οφειλετών αρκεί για την ικανοποίηση της δανείστριάς αναιρεσιβλήτης.

Επομένως, ο εκ του άρθρου 559 αρ.15 ΚΠολΔ, κατά το υπό στοιχείο 1 μέρος του, λόγος αναιρέσεως, είναι βάσιμος. Κατ' ακολουθίαν τούτων, πρέπει, κατά παραδοχή του μέρους αυτού του λόγου αναιρέσεως, να αναιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο Εφετείο, αφού είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές, πλην εκείνων που εξέδωσαν την αναιρουμένη απόφαση (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ). Η αναιρεσιβλήτη πρέπει να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιόντος (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Αναιρεί την υπ' αριθμό 278/2009 απόφαση του Εφετείου Πειραιώς. Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο Εφετείο Πειραιώς, το οποίο θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές, πλην εκείνων που εξέδωσαν την αναιρουμένη απόφαση.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 294/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

ΕΤΒΑ. Ειδικό καθεστώς σχετικά με τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσό. Σύναψη συμβάσεων χωρίς υποχρεωτική παράσταση δικηγόρου. Συνταγματική κατοχύρωση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Περιορισμοί αυτής για λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος. Αρχή της αναλογικότητας. Προϋποθέσεις εφαρμογής της στο νομοθέτη. Περιορισμός της αμοιβής των υποθηκοφυλάκων για πράξεις της ΕΤΒΑ. Κρίση ότι είναι νόμιμοι οι περιορισμοί αυτοί ως προς τα δικαιώματα των υποθηκοφυλάκων, γιατί συμβάλλουν στην πραγμάτωση των σκοπών της ΕΤΒΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 266/2007 απόφαση ΕφΘράκης). (Παρατηρήσεις Ν. Κατηφόρη ΕΠολΔ 2011/601).

1. Με την κρινόμενη αίτηση αναίρεσης προσβάλλεται η εκδοθείσα κατά την τακτική διαδικασία υπ' αριθ. 266/2007 απόφαση του Εφετείου Θράκης, η οποία ερήμην της πρώτης των εφεσιβλήτων, αντιμωλία δε των λοιπών διαδίκων, απέρριψε ως απαράδεκτη ως προς την πρώτη των εφεσιβλήτων και κατ'ουσίαν ως προς τη δεύτερη αυτών την από 28.4.2004 έφεση της ήδη αναιρεσειούσας κατά της υπ' αριθ. 17/2004 οριστικής απόφασης του ΜονΠρΡοδόπης, που είχε απορρίψει ως μη νόμιμη ως προς την πρώτη των εφεσιβλήτων την από 9.10.2002 αγωγή τους κατά της αναιρεσειούσας, ενώ τη δέχθηκε εν μέρει κατ'ουσίαν ως προς τη δεύτερη των εφεσιβλήτων και ήδη αναιρεσίβλητη, υποχρεώνοντας την αντίδικό της να της καταβάλει, κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, το ποσό των 10.427,73 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση. Η αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρ. 552, 553, 556, 558, 564, 566 §1 ΚΠολΔ), είναι συνεπώς παραδεκτή (άρθρ. 577§1 ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της.

2. Το άρθρ. 7§3 του ν.δ. 4366/1964 «περί ιδρύσεως της ΕΤΒΑ» όριζε ότι «επί συμβάσεων, συμβολαιογραφικών εγγράφων και καταστατικών συναπτομένων υπό επιχειρήσεων, εις ας μετέχει η ΕΤΒΑ, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.δ. 3026/1954, τα δε συμβολαιογραφικά δικαιώματα δεν δύνανται να υπερβούν το ποσό των 5000 δραχμών, επίσης δε τα πάσης φύσεως δικαιώματα εμμίσθων ή άμισθων υποθηκοφυλάκων διά την μεταγραφή τοιούτων συμβολαίων ή τα δικαιώματα διά την υπέρ της ΕΤΒΑ εγγραφήν προσημείωσης ή κατασχέσεως δεν δύνανται να υπερβούν το ποσόν των 3.000 δραχμών». Ακολούθησε το ν.δ. 1369/1973 «περί μετατροπής της Ελληνικής Τραπεζής ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ», το οποίο στο άρθρ. 6 του δεύτερου κεφαλαίου των ειδικών διατάξεων όρισε ότι «το ν.δ.

4366/1964 και πάσα μεταγενεστέρα τροποποίηση τούτου καταργούνται, πλην του πρώτου εδαφίου της §3 του άρθρ. 7...», που αναφέρεται στη μη υποχρεωτική παράσταση των δικηγόρων στις οικείες συμβάσεις. Στη συνέχεια εκδόθηκε ο ν. 2359/1995 «Εξυγίανση της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ και άλλες διατάξεις», ο οποίος στο άρθρ. 6, που φέρει τον τίτλο «Τροποποιήσεις Καταστατικού ΕΤΒΑ ΑΕ και άλλες διατάξεις», όρισε ότι «το καταστατικό της ΕΤΒΑ, όπως κυρώθηκε με το ν.δ. 1369/1973, τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το ν. 49/1975, το ν. 1360/1983, το ν. 1472/1984 και το άρθρ. 45 ν. 1947/1991, τροποποιείται ως εξής: 1)... 2)... 14) Τα άρθρα 5 και 6 των ειδικών διατάξεων αντικαθίστανται ως εξής: Άρθρο 6: Καταργούνται οι διατάξεις του ν.δ. 4366/1964, όπως ισχύουν, εκτός από την § 3 του άρθρ.7, με αναπροσαρμογή των εκεί οριζόμενων ποσών ενιαία στο ποσό των δραχμών 100.000». Με την τελευταία αυτή διάταξη είναι σαφές ότι επανήλθε σε ισχύ η § 3 του άρθρ. 7 ν.δ. 4366/1964, κατά το μέρος που είχε καταργηθεί με το άρθρ. 6 του δεύτερου κεφαλαίου των ειδικών διατάξεων του ν.δ. 1369/1973 και αναπροσαρμόσθηκαν τα οριζόμενα σ' αυτή ποσά ενιαίως σε 100.000 δραχμές. Συνεπώς με βάση την παραπάνω διάταξη, η οποία ως ειδική υπερισχύει της διάταξης του άρθρ. 15§2 ν. 2545/1997 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις», τα δικαιώματα των έμμισθων ή άμισθων υποθηκοφυλάκων δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό αυτό για την εγγραφή υπέρ της ΕΤΒΑ προσημείωσης υποθήκης (ΑΠ 512/1999, ΕλλΔνη 1999.1751). Εξ άλλου με τη διάταξη του άρθρ. 5§1 του Συντάγματος, που ορίζει ότι «καθένας έχει το δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα και τα χρηστά ήθη», σκοπείται η κατοχύρωση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ανθρώπου,

που αποτελεί το κύριο περιεχόμενο της αξιοπρέπειάς του και πραγματώνεται με την ελευθερία του ατόμου για την αδέσμευτη, μέσα στα όρια που διαγράφονται από τη διάταξη, επιχείρηση ενεργειών που αναφέρονται στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική δραστηριότητά του (ΟΛΑΠ 2/1997, ΕλλΔνη 1997.536). Η καθιερούμενη με τη διάταξη αυτή προστασία της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ελευθερίας δεν είναι όμως απόλυτη και είναι δυνατόν να επιβάλλονται νομοθετικοί περιορισμοί, εφόσον αυτοί είναι αντικειμενικοί και δικαιολογούνται από λόγους γενικότερου δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος, με όρο παραδοχής των περιορισμών αυτών τη συμβατότητά τους και με την αρχή της αναλογικότητας, που πρέπει να σέβονται. Η αρχή αυτή, που η νομολογία των δικαστηρίων, στο πλαίσιο του κράτους δικαίου, παγίως αναγνώριζε ως ισχύουσα και πριν ακόμη από την αναγωγή της σε ρητή συνταγματική έννοια κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή, στις 18.4.2001, οπότε αποτυπώθηκε στη διάταξη του άρθρ. 25§1 εδ. δ' του Συντάγματος, απαιτεί οι επιβαλλόμενοι από το νομοθέτη ή τη διοίκηση περιορισμοί στην άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων να οριοθετούνται με βάση τα εννοιολογικά στοιχεία της προσφορότητας και της αναγκαιότητας του λαμβανόμενου μέτρου και της αναλογίας του προς τον επιδιωκόμενο με αυτό σκοπό (ΟΛΑΠ 10/2003, ΕλλΔνη 2003.405). Δηλαδή για να είναι σύμφωνοι με την παραπάνω αρχή της αναλογικότητας οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα τρία κριτήρια και συγκεκριμένα να είναι α) κατάλληλοι, δηλαδή πρόσφοροι για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, β) αναγκαίοι, δηλαδή να συνιστούν μέτρο, το οποίο σε σχέση με άλλα δυνάμενα να ληφθούν μέτρα να επάγεται τον ελάχιστο δυνατό περιορισμό για τον ιδιώτη ή το κοινό και γ) αναλογικοί υπό στενή έννοια, δηλαδή να τελούν σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη

ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν (ΟΛΑΠ 43/2005).

Συνεπώς ως συνταγματική αρχή που θέτει όρια στους περιοριστικούς των ατομικών δικαιωμάτων νόμους, απευθύνεται κατ' αρχήν στο νομοθέτη, ενώ στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου επίκληση της αρχής της αναλογικότητας μπορεί να γίνει αν ο κοινός νομοθέτης είτε έχει παραβιάσει την αρχή αυτή, θεσπίζοντας με νόμο υπέρμετρους περιορισμούς ατομικών δικαιωμάτων, οπότε ο δικαστής, ελέγχοντας τη συνταγματικότητα του νόμου, οφείλει να μην εφαρμόσει αυτόν κατά τη ρητή επιταγή του άρθρ. 93§4 του Συντάγματος, είτε έχει παραλείψει να ασκήσει τις συνταγματικές του υποχρεώσεις, καταλείποντας κενό, οπότε η αρχή της αναλογικότητας καλείται επικουρικά σε εφαρμογή (ΟΛΑΠ 6/2009, ΕλλΔνη 2009.91). Υπό την έννοια αυτή η παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας δεν ιδρύει αυτοτελή λόγο αναίρεσης (ΑΠ 350/2009, ΕλλΔνη 2010.391), αλλά προϋποτίθεται η ύπαρξη λόγου αναίρεσης για κακή εφαρμογή κανόνα ουσιαστικού δικαίου που προσβάλλεται ως αντισυνταγματικός, οπότε κατά το σχετικό έλεγχο θα κριθεί και η συμφωνία του με την αρχή αυτή. Περιορισμό του δικαιώματος ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας συνιστά ασφαλώς και ο περιορισμός των νόμιμων δικαιωμάτων των υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης ή κατάσχεσης υπέρ της ΕΤΒΑ ΑΕ που επιβλήθηκε με το άρθρ. 7§3 ν.δ. 4366/1964, όπως οι διατάξεις του, κατά τα προεκτεθέντα, επαναφέρθηκαν σε ισχύ με το άρθρ. 6§14 ν. 2359/1995. Όμως σκοπός της σχετικής ρύθμισης δεν είναι ο περιορισμός αυτών καθ'αυτών των δικαιωμάτων των υποθηκοφυλάκων, αλλά η αντίστοιχη μείωση των εξόδων των δανειοδοτούμενων από την ΕΤΒΑ ΑΕ επιχειρήσεων, ώστε έτσι αυτές να διευκολυνθούν στην πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων, αφού διαφορετικά, δηλαδή αν τα δικαιώματα των υποθηκοφυλάκων υπολογίζονταν αναλογικά, κατά τις διακρίσεις του ν. 325/1976, τα έξοδα δανει-

οδότησης των επιχειρήσεων θα ήταν σημαντικά αυξημένα και σε ευθεία συνάρτηση με το ύψος των χορηγούμενων σ' αυτές πιστώσεων. Ο παραπάνω, δηλαδή, σκοπός εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης των στόχων της ΕΤΒΑ ΑΕ, που σύμφωνα με το άρθρ. 4 του τροποποιημένου με το άρθρ. 6§3 ν. 2359/1995 καταστατικού της είναι, μεταξύ άλλων, η προώθηση, μέσω και πιστωτικών ενισχύσεων, της βιομηχανικής, βιοτεχνικής, τουριστικής, ναυτιλιακής, μεταλλευτικής, εμπορικής και εν γένει κάθε δραστηριότητας που συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Όπως είναι φανερό, η επίτευξη των στόχων αυτών, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Εθνικής Οικονομίας, είναι ευρύτερου δημόσιου συμφέροντος και υπερτερούν του ατομικού συμφέροντος των συμβολαιογράφων να υπολογίζουν με αναλογική κλίμακα και συνεπώς να εισπράττουν αυξημένα συγκριτικά δικαιώματα για τις παραπάνω υπέρ της ΕΤΒΑ ΑΕ εγγραφές, που συνιστούν άλλωστε μικρό μέγεθος σε σχέση με το συνολικό όγκο των πραγματοποιούμενων στα υποθηκοφυλακεία εγγραφών. Συνάγεται έτσι ότι ο κρίσιμος περιορισμός των δικαιωμάτων των υποθηκοφυλάκων και πρόσφορος είναι και αναγκαίος για την επίτευξη των ως άνω σημαντικών αναπτυξιακών στόχων της Εθνικής Οικονομίας, ενώ δεν είναι και δυσανάλογος σε σχέση με την προκαλούμενη στους υποθηκοφύλακες οικονομική ζημιά, αντιπαραβαλλόμενη προς την αναμενόμενη από την υλοποίηση των στόχων ωφέλεια. Συνακόλουθα ο κρίσιμος περιορισμός των δικαιωμάτων των υποθηκοφυλάκων, υπαγορευόμενος από το γενικότερο δημόσιο συμφέρον και όντας συμβατός και με την αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί επιτρεπτό περιορισμό της κατοχυρωμένης με το άρθρ. 5§1 του Συντάγματος οικονομικής και επαγγελματικής ελευθερίας των υποθηκοφυλάκων και η σχετική ρύθμιση του νόμου δεν είναι για το λόγο αυτό αντισυνταγματική και μη εφαρμόσιμη. Επομένως το Εφετείο, που ερμήνευσε με τον ίδιο τρόπο τη σχετική ρύθμιση και την έκρινε με την προ-

σβαλλόμενη απόφασή του εφαρμοστέα, δεν παραβίασε τις διατάξεις του Συντάγματος και των λοιπών ουσιαστικών νόμων που προαναφέρθηκαν, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα με τον πρώτο λόγο της αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, γι' αυτό και ο λόγος αυτός, που ασκήθηκε παραδεκτά (άρθρ. 562§2β ΚΠολΔ, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

3. Κατά την έννοια του άρθρ. 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδρύεται ο αντίστοιχος λόγος αναίρεσης, όταν από τις παραδοχές της, που περιλαμβάνονται στην ελάχιστο πρόταση του νομικού συλλογισμού της και αποτελούν το αιτιολογικό της, δεν προκύπτουν καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του για ζήτημα με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, με αποτέλεσμα έτσι να μην μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που δεν εφαρμόστηκε (ΟΛΑΠ 1/1999, ΕΛΛΔνη 1999.270). Στη συγκεκριμένη περίπτωση η προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε, μεταξύ άλλων, ως προς την ουσία της υπόθεσης και τα ακόλουθα: «Στις 15 Οκτωβρίου 2002 καταρτίστηκαν στην... μεταξύ της ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία ΕΤΒΑ ΑΕ με έδρα την... (η οποία συγχωνεύθηκε με απορρόφησή της στη πρώτη των εφεσιβλήτων) και της δεύτερης των εφεσιβλήτων (αναιρεσίβλητης) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία... ΑΕ... δυο συμβάσεις δανειοδότησης της τελευταίας από την πρώτη, ποσών αντίστοιχα 1.680.000 και 1.450.000 ευρώ. Προς εξασφάλιση των απαιτήσεών της η δανείστρια αιτήθηκε και εκδόθηκαν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων οι υπ' αριθ. 775 και 776/2002 αποφάσεις του ΜονΠρΡοδόπης, με τις οποίες διατάχθηκε η εγγραφή υπέρ αυτής (ΕΤΒΑ) προσημειώσεων υποθήκης στα περι-

γραφόμενα σ' αυτές τις αποφάσεις ακίνητα, τα οποία βρίσκονται στην βιομηχανική περιοχή της... Με σχετικές αιτήσεις της προς την εναγομένη (αναιρεσείουσα) ζήτησε η ΕΤΒΑ από εκείνη να προβεί με την ιδιότητα αυτής, ως υποθηκοφύλακα Κομοτηνής, στην εγγραφή στα οικεία βιβλία του Υποθηκοφυλακείου Κομοτηνής των προσημειώσεων, που είχαν διαταχθεί με βάση τις ως άνω αποφάσεις, δηλώνοντας ότι προσφέρει για κάθε εγγραφή το ποσό των 293,47 ευρώ (100.000 δρχ.), πλέον του ποσού των 45,73 ευρώ υπέρ του ΤΑΧΔΙΚ και των ζητούμενων πιστοποιητικών και ότι επιφυλάσσεται για κάθε δικαίωμά της σε περίπτωση που θα αναγκασθεί να καταβάλει επιπλέον χρήματα αχρεωστήτως. Η εναγομένη αρνήθηκε τούτο, υποστηρίζοντας ότι τα εισπρακτέα για δικαιώματα αυτής και του Δημοσίου ανέρχονταν κατά το ν. 2545/1997 σε μεγαλύτερα ποσά, (και) εισέπραξε από τη δεύτερη ενάγουσα (... ΑΕ) για κάθε εγγραφή τα ποσά των 6.006,33 και 5.106,33 ευρώ, αντίστοιχα... Δηλαδή η τελευταία εισέπραξε το ποσό των 11.112,66 ευρώ συνολικά... όμως εδικαιούτο για τις δυο εγγραφές το ποσό των 678,40 ευρώ. Έτσι πράττοντας κατέστη χωρίς νόμιμη αιτία πλουσιότερη κατά το ποσό των 10.434,26 ευρώ, ενώ η πρώτη ενάγουσα ζημιώθηκε κατά το αντίστοιχο ποσό, καθόσον μετά την ισχύ του ν. 2359/1995 τα δικαιώματα των υποθηκοφυλάκων για πράξεις τους όπου συμβάλλεται η ΕΤΒΑ, όπως είναι και η εγγραφή προσημειώσεων υποθήκης, δεν είναι αναλογικά, αλλά υπόκεινται κατά τα προαναφερόμενα στους περιορισμούς των ανωτέρω διατάξεων (άρθρ. 7§3 ν.δ. 4366/1964, 6§14 ν. 2359/1995)... Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω η εκκαλούμενη απόφαση είναι ορθή... και πρέπει η έφεση να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμη...». Το Εφετείο με όσα παραπάνω διέλαβε στην απόφασή του ρητά δέχεται ότι τα καταβληθέντα στην αναιρεσείουσα υπέρτερα από τα πράγματι οφειλόμενα δικαιώματά της για την εγγραφή των δύο υπέρ της ΕΤΒΑ ΑΕ προσημειώσεων υποθήκης σε ακίνητα της αναιρε-

σίβλητης καταβλήθηκαν απ' αυτή στην αναιρεσείουσα, οπότε αυτή έχει κατά της αντιδίκου της αξίωση από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, όπως έγινε δεκτό τόσο με την πρωτόδικη όσο και με την εφετειακή απόφαση. Αντίθετα δεν θεμελιώνεται αξίωση από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό και υπέρ της ΕΤΒΑ ΑΕ, αφού αυτή δεν κατέβαλε τα αντίστοιχα ποσά, γι' αυτό άλλωστε και η ένδικη από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό αγωγή απορρίφθηκε με την πρωτόδικη απόφαση ως μη νόμιμη κατά το μέρος της που ασκήθηκε απ' αυτή, ενώ ως προς την ίδια η έφεση της αναιρεσείουσας απορρίφθηκε, κατά τα προεκτεθέντα, ως παθητικά ανομιμοποίητη και κατ' επέκταση ως απαράδεκτη. Ωστόσο το Εφετείο, ενώ δέχθηκε τα ανωτέρω, στη συνέχεια ανέφερε στην απόφασή του ότι «... η πρώτη ενάγουσα ζημιώθηκε κατά τα αντίστοιχα ποσά ...», μολονότι η ζημιωθείσα εταιρεία ...ΑΕ δεν έχει αναγραφεί στο δικόγραφο της αγωγής ως πρώτη, αλλά ως δεύτερη ενάγουσα.

Πρόκειται για εμφανή γραφική παραδρομή κατά τη σύνταξη της εφετειακής απόφασης και όχι για πραγματική αντίφαση των αιτιολογιών της, δηλαδή εσφαλμένα αναγράφηκε σ' αυτή ότι ζημιώθηκε η πρώτη ενάγουσα (ΕΤΒΑ ΑΕ) αντί της δεύτερης (αναιρεσείουσας). Με διαφορετική άλλωστε εκδοχή η έφεση της αναιρεσείουσας δεν θα είχε απορριφθεί κατ' ουσίαν, αλλά θα είχε γίνει δεκτή. Συνεπώς το Εφετείο δεν διέλαβε στην απόφασή του αντιφατικές στην πραγματικότητα αιτιολογίες, που καθιστούν αδύνατο τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθή ή μη εφαρμογή των ουσιαστικού δικαίου διατάξεων για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό (άρθρ. 904 επ. ΑΚ) και ούτε έλαβε παρά το νόμο υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν. Είναι έτσι ουσιαστικά αβάσιμος και απορριπτός ο δεύτερος λόγος της αίτησης αναιρέσεως, με τον οποίο η αναιρεσείουσα αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους αριθ. 8 και 19 του άρθρ. ΚΠολΔ, υποστηρίζοντας ότι αφού η απόφαση δέχθηκε ότι τα αυξημένα ποσά δικαιωμάτων που εισέπραξε η αναιρεσείου-

σα καταβλήθηκαν από την αναιρεσίβλητη, δεν μπορεί η ΕΤΒΑ ΑΕ να θεωρηθεί ζημιωθείσα, ενώ αν παρόλα αυτά θεωρηθεί ζημιωθείσα, όπως αντιφατικά κατ' αυτή δέχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, τότε αυτή και όχι η αναιρεσίβλητη θα έπρεπε να έχει κατά της αναιρεσεύσας την επίδικη αξίωση από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό. Συνακόλουθα πρέπει η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης να απορριφθεί στο σύνολό της και να καταδικασθεί η αναιρεσεύσασα, ως ηττηθείσα, στα δικαστικά έξοδα της αντιδίκου της, κατά το σχετικό νόμιμο αίτημά της (άρθρ. 176, 183, 189§1, 191§2 ΚΠολΔ), όπως στο διατακτικό ειδικότερα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ. Απορρίπτει την από 2.2.2009 αίτηση της Ε. Σ. για αναίρεση της υπ' αριθ. 266/2007 απόφασης του Εφετείου Θράκης

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 346/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Κληρονομία. Καταπίστευμα. Οικογενειακό καθολικό καταπίστευμα και καταπίστευμα του περιλιμπανομένου. Δικαιώματα και υποχρεώσεις κληρονόμου και δικαιώματα καταπιστευματοδόχου σε κάθε περίπτωση. Αγωγή αναγνώρισης κληρονομικού δικαιώματος. Διαθήκη μεγάλου έλληνα συγγραφέα που συνέστησε οικογενειακό καταπίστευμα του περιλιμπανομένου με κληρονόμο τη σύζυγό του η οποία μεταβίβασε στο θετό υιό της λόγω γονικής παροχής τα πνευματικά δικαιώματα από τα έργα του συζύγου της. Απορρίψη της αγωγής των κληρονόμων. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 842/2008 αποφάσεως ΕφετΑθ.

Κατά το άρθρο 1923 § 1 ΑΚ: «Ο διαθέτης μπορεί να υποχρεώσει τον κληρονόμο να παραδώσει, έπειτα από ορισμένο γεγονός ή χρονικό σημείο, την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό της σε άλλον (καταπιστευματοδόχο)». Κατά το άρθρο 1929 § 1 ΑΚ: «Αν ο διαθέτης εγκατέστησε κληρονόμο και όρισε η κληρονομία ή ποσοστό της να διατηρηθεί στην οικογένειά

του... θεωρούνται σε περίπτωση αμφιβολίας καταπιστευματοδόχοι, μετά τον θάνατο του εγκαταστάτου, όλα τα πρόσωπα που θα κληρονομούσαν εξ αδιαθέτου τον διαθέτη, αν πέθαινε κατά τον θάνατο του εγκαταστάτου». Κατά το άρθρο 1935 § 1 ΑΚ: «Η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπιστευματοδόχο επέρχεται μόλις πεθάνει ο κληρονόμος, αν ο διαθέτης δεν έταξε κάποιο άλλο γεγονός ή χρονικό σημείο». Κατά το άρθρο 1937 ΑΚ: «Ωστόσο γίνεται η επαγωγή στον καταπιστευματοδόχο, ο κληρονόμος ασκεί τις κληρονομικές αγωγές και διαχειρίζεται την κληρονομία απέναντι στον καταπιστευματοδόχο ευθύνεται για όση επιμέλεια δείχνει στις δικές του υποθέσεις. Διάθεση των αντικειμένων της κληρονομίας, αν ο διαθέτης δεν όρισε διαφορετικά, συγχωρείται μόνον όταν επιβάλλεται από τους κανόνες της τακτικής διαχείρισης ή έδωσε την συναίνεσή του ο καταπιστευματοδόχος ή στην περίπτωση του άρθρου 1939. Κάθε άλλη διάθεση αποβαίνει άκυρη μόλις γίνει η επαγωγή στον καταπιστευματοδόχο». Κατά το άρθρο 1938 ΑΚ: «Ωστόσο γίνεται η επαγωγή στον καταπιστευματοδόχο, ο κληρονόμος βαρύνεται με τις αναγκαίες δαπάνες και με τις δαπάνες για την παραγωγή καρπών, καθώς και με τα τακτικά βάρη των κληρονομιών αντικειμένων. Κάθε άλλη δαπάνη κρίνεται κατά τις διατάξεις για τη διοίκηση αλλοτρίων». Κατά το άρθρο 1939 ΑΚ: «Αν ο καταπιστευματοδόχος εγκαταστάθηκε σε ό,τι βρεθεί στην κληρονομία κατά τον χρόνο της επαγωγής σ' αυτόν, ή αν ο διαθέτης επέτρεψε ελεύθερη διαχείριση στον κληρονόμο, αυτός έχει δικαίωμα να διαθέτει τα κληρονομιαία αντικείμενα». Κατά το άρθρο 1941 ΑΚ: «Μόλις γίνει η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπιστευματοδόχο, ο κληρονόμος παύει να είναι κληρονόμος και έχει υποχρέωση να παραδώσει την κληρονομία στην κατάσταση που θα βρισκόταν ύστερα από τακτική διαχείριση, εκτός από τους καρπούς που έχουν παραχθεί έως την επαγωγή. Ο καταπιστευματοδόχος έχει δικαίωμα να ζητήσει λογοδοσία. Τα δικαιώματα και οι υπο-

χρεώσεις, που αποσβέστηκαν με τη σύγκυση, αναβιώνουν αυτοδικαίως». Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι, στην περίπτωση του γενικού (οικογενειακού ή μη) καταπιστεύματος, το σύνολο της περιουσίας του διαθέτου, όπως αυτή διαμορφώθηκε ύστερα από την «τακτική διαχείρισή της» από τον εγκατάστατο, περιέρχεται (ως κληρονομία) στον καταπιστευματοδόχο, ενώ, αντιθέτως, στο καταπίστευμα του άρθρου 1939 ΑΚ, ο καταπιστευματοδόχος αποκτά ό,τι τυχόν δεν διέθεσε ο πρώτος κληρονόμος μέχρι την επαγωγή του καταπιστεύματος. Εκ τούτων παρέπεται, ότι σε καθεμία από τις δύο περιπτώσεις (δυνητικά τουλάχιστον) είναι εντελώς διαφορετικά τα περιουσιακά στοιχεία που δικαιούται ο καταπιστευματοδόχος να αξιώσει από τον εγκατάστατο (ή από τον κληρονόμο του), πράγμα που διαφοροποιεί περαιτέρω (ποσοτικά) και το αντικείμενο της πιθανής μεταξύ τους δίκης και το αίτημα της σχετικής αγωγής και το αντικείμενο της απόδειξης και το δεδικασμένο που παράγεται από την τελική απόφαση και το περιεχόμενο της αξίωσης του καταπιστευματοδόχου για λογοδοσία προς αυτόν εκ μέρους του πρώτου κληρονόμου. Στην προκειμένη περίπτωση, οι εδώ αναιρεσιόντες ιστορούσαν, κατά λέξιν, στην από 26-7-2004 αγωγή τους, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, τα ακόλουθα: «Ο Ν. Μ. Κ. (ο γνωστός μεγάλος Έλληνας συγγραφέας) απεβίωσε την 26-10-1957, κατέλιπε δε την από 12 Απριλίου 1956 διαθήκη του που εδημοσιεύθη από το Πρωτοδικείο Αθηνών με αίτηση της χήρας του Ε. το γένος Σ. την 31-12-1959... Με την διαθήκη του αυτή ο αποβιώσας εγκατέστησε κληρονόμο του την σύζυγό του... όρισε όμως ότι μετά τον θάνατό της, η περιουσία του θα περιέρχεται στους φυσικούς κληρονόμους του. Με την διάταξη αυτή της διαθήκης συνεστήθη οικογενειακό καταπίστευμα, σύμφωνα με το άρ. 1929 ΑΚ, στο οποίο ορίζεται ότι ως καταπιστευματοδόχοι θεωρούνται όλοι οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του διαθέτου και ειδικότερα τα πρόσωπα εκείνα που θα τον

κληρονομούσαν εξ αδιαθέτου αν πέθαινε (ο διαθέτης) κατά τον θάνατο του εγκαταστάτου. Έτσι λοιπόν κατά πλάσμα δικαίου και προς προσδιορισμό των καταπιστευματοδόχων θεωρείται ότι ο Ν. Κ. απεβίωσε κατά τον θάνατο του εγκαταστάτου, δηλαδή της συζύγου του Ε. το γένος Σ. που πέθανε την 18-2-2004. Σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα καταπιστευματοδόχοι στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι τα πρόσωπα εκείνα που θα κληρονομούσαν εξ αδιαθέτου τον Ν. Κ. αν πέθαινε την 18-2-2004. τα πρόσωπα αυτά είναι κατ' άρ. 1814 ΑΚ οι επιζώντες: 1) Μ. Σ. υιός της προαποβιώσας αδελφής του Α. Σ. κατά ποσοστό 12/36 εξ αδιαίρετου. 2) Οι εγγονοί της αυτής αδελφής του Μ., Ν. και Κ. Τ. τέκνα της προαποβιώσας θυγατρός της άνω Α. Σ., Κ. Τ. κατά ποσοστό έκαστος 4/36 εξ αδιαίρετου. 3) Εμείς οι αιτούσες, εγγονές της αυτής αδελφής του - θυγατέρες του προαποβιώσαντος Σ. Σ. υιού της άνω Α. Σ. κατά ποσοστό έκαστη 6/36 εξ αδιαίρετου. Ο εναγόμενος Π. Σ. δεν έχει καμία συγγενική ή άλλη σχέση προς τον Ν. Κ., είναι θετός υιός της Ε. χήρας Ν. Κ. υιοθετηθείς υπ' αυτής μετά τον θάνατο του Ν. Κ. και ήταν έκτοτε ο διαχειριστής της περιουσίας της στην οποία μέχρι του θανάτου της περιλαμβάνετο και η περιουσία του Ν. Κ. και ειδικότερα η πνευματική ιδιοκτησία του πλουσιωτάτου λογοτεχνικού έργου του και το αρχείο του. Όπως πιο πάνω εκθέτομε η περιουσία του Ν. Κ. σύμφωνα με την θέλησή του, που διευτυπώθη με σαφήνεια στην άνω διαθήκη του, περιέρχεται από του θανάτου της Ε. χήρας Ν. Κ. σε εμάς τις αιτούσες κατά 12/36 και τους λοιπούς άνω αναφερόμενους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του κατά τα λοιπά 24/36 και προς τούτο εζητήσαμε στην αρχή προφορικά από τον εναγόμενο να μας γνωρίσει τα περιουσιακά αυτά στοιχεία για να λάβομε τα κατά το Νόμο μέτρα με σκοπό να περιέλθουν αυτά και στην πράξη σε εμάς. Δυστυχώς κατά τη γυνόμενη προ μηνός περίπου συμφωνημένη μετ' αυτού συνάντηση στο... της Κρήτης ακούσαμε από τον εναγόμενο μόνο αόριστους ισχυρι-

σμούς που δεν βοηθούν στην πραγμάτωση της βουλήσεως του διαθέτου. Κατόπιν τούτου απεστείλαμε εμείς οι δύο αιτούσες στον καθ' ου την από 18-6-2004 επιστολή μας που επεδόθη σε αυτόν αυτοπροσώπως από δικαστικό επιμελητή την 1η Ιουλίου 2004 με τα αυτά αιτήματα και η οποία έχει ως εξής: ... «Όπως προκύπτει από την... διαθήκη του... ο αποβιώσας... εγκατέστησε κληρονόμο του την σύζυγό του... όρισε όμως ότι, μετά τον θάνατό της, η περιουσία του θα περιέρχεται στους φυσικούς κληρονόμους του, δηλαδή στους συγγενείς του εκείνους που θα τον κληρονομούσαν εξ αδιαθέτου αν πέθαινε (ο Ν. Κ.) κατά τον χρόνο του θανάτου της άνω συζύγου του. Σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, από την 18-2-2004, ημερομηνία θανάτου της Ε. Κ., η περιουσία του Ν. Κ. περιέρχεται εξ αδιαθέτου στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του μεταξύ των οποίων είμαστε και εμείς ως εγγονί της αδελφής του Α.Σ. το γένος Μ. Κ.. Επειδή ως θετός υιός και διαχειριστής της περιουσίας της Ε. Κ. γνωρίζετε τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την κληρονομιαία περιουσία του Ν. Κ. που περιήλθε με την άνω διαθήκη στην Ε. Κ., βεβαρημένη με οικογενειακό καταπίστευμα, παρακαλούμε να μας γνωστοποιήσετε τα περιουσιακά αυτά στοιχεία ώστε να ενεργήσουμε από κοινού ό,τι απαιτείται κατά τον Νόμο για να περιέλθουν στην κυριότητα, νομή και κατοχή μας σύμφωνα με την θέληση του διαθέτου Ν. Κ. ...». Ο εναγόμενος ουδέν απάντησε. Επειδή ο εναγόμενος ασκεί άνευ δικαιώματος, χωρίς καν να επικαλείται κληρονομικό ή άλλο δικαίωμα που να του παρέχει την εξουσία αυτή, αυτοδυνάμως και αυτοβούλως την διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του Ν. Κ. παρά την γνωστή σε αυτόν αντίθεσή μας αφού η διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας αυτής ανήκει σε εμάς ως καταπιστευματοδόχους από της 18-2-2004 ημερομηνίας του θανάτου της εγκαταστάτου κατά τα άνω εκτιθέμενα. Επειδή ο εναγόμενος δεν μας γνωστοποιεί κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς Κ. ως και απολογι-

σμό της διαχειρίσεώς του από 18-2-2004 ημερομηνία θανάτου της Ε. Κ. μέχρι σήμερα, ούτε μας παραδίδει το αρχείο του Ν. Κ.. Επειδή η παράνομη διαχείριση αφορά ποσά σημαντικού ύψους αφού το λογοτεχνικό έργο του Ν. Κ. είναι σε παγκόσμια κλίμακα από τα σημαντικότερα, είναι ανάγκη να αναγνωρισθεί από το Δικαστήριό Σας ότι η περιουσία του Ν. Κ. ανήκει από της 18-2-2004, ημερομηνία θανάτου της Ε. Κ., σε εμάς τις ενάγουσες και τους λοιπούς άνω μνημονευόμενους καταπιστευματοδόχους. Πρέπει επίσης να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να μας παραδώσει το αρχείο του Ν. Κ., όλα τα εις χείρας του περιουσιακά στοιχεία ως και τα αποδεικτικά αυτών έγγραφα περιλαμβανομένων και των σχετικών πληροφοριών αναγκαίων για την κτήση και εκμετάλλευση των πνευματικών δικαιωμάτων του έργου του Ν. Κ. ως και να λογοδοτήσει για το άνω χρονικό διάστημα, από 18-2-2004 μέχρις εκδόσεως αποφάσεως επί της παρούσης αγωγής μας, απειλουμένης κατ' αυτού χρηματικής ποινής και προσωπικής κρατήσεως σε περίπτωση ανυπακοής προς τις διατάξεις της εκδοθησομένης αποφάσεως». Το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε τα ακόλουθα: «Στις 26-10-1957 πέθανε στη Γερμανία ο Ν. Κ.... Ο θανών, ο οποίος κατά τα τελευταία έτη της ζωής του κατοικούσε στην πόλη ANTIBES της Γαλλίας, είχε συντάξει στην ίδια πόλη και στην ελληνική γλώσσα την από 12-4-1956 ιδιόγραφη διαθήκη του... το περιεχόμενο της οποίας... κατά το ενδιαφέρον μέρος του, έχει ως ακολούθως: «Καταλείπω την κινητήν και ακίνητον περιουσίαν μου και άπαντα τα δικαιώματά μου εκ της εκδόσεως των έργων μου, τόσον εν Ελλάδι όσον και εν τη αλλοδαπή, εις την σύζυγόν μου Ε.Ν το γένος Κ. Σ.. Η σύζυγός μου θα είναι ελευθέρα να διαχειρίζεται κατά βούλησιν τα άνω περιουσιακά στοιχεία μου, διαπραγματευόμενη τας εκδόσεις και μεταφράσεις και διασκευάς του έργου μου με τους εκδότας, τους cineastes κ.λ.π. Παραγγέλλω όμως εις αυτήν όπως μεριμνήση να περιέλθουν τα βιβλία μου και ό,τι άλλο ήθελε

κρίνει προσωπικά μου ενθύμια, όπως χειρόγραφα, εικόνες, το χρυσό μου δαχτυλίδι, το stylo μου, bibelots κ.λπ. εις το ενδεχομένως ιδρυθησόμενον εν... Κρήτης, και, ει δυνατόν, εντός της πατρικής μου οικίας «ΣΠΙΤΙ Ν. Κ.», καλλωπίζουσα και προικοδοτούσα αυτό. Μετά τον θάνατον της συζύγου μου η εναπομένουσα περιουσία μου να περιέλθει εις τους φυσικούς μου κληρονόμους». Από το περιεχόμενο της εν λόγω διαθήκης, προκύπτει ότι ο διαθέτης εγκατέστησε μοναδική κληρονόμο του τη σύζυγό του Ε. ... σε όλη την περιουσία του, την οποία βάρυε με οικογενειακό καταπίστευμα του περιλιμπανομένου, υπέρ των φυσικών κληρονόμων του για ολόκληρη την περιουσία του. Οι διατάξεις της εν λόγω διαθήκης ως προς τ' ανωτέρω οριζόμενα είναι απολύτως σαφείς και αποδίδουν από μόνες τους αυτά που θέλησε ο διαθέτης με τη διαθήκη του, ώστε δεν υπάρχει ανάγκη ερμηνείας της και λήψη υπόψη στοιχείων εκτός αυτής κειμένων, για την αναζήτηση της πραγματικής του βούλησης. Όσον αφορά δε την έκφραση της ως άνω διαθήκης, ότι η περιουσία του διαθέτη θα περιέλθει στους φυσικούς κληρονόμους του, δημιουργείται αμφιβολία ως προς τα ποια πρόσωπα περιλαμβάνονται σ' αυτή. Με βάση δε την ερμηνευτική διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 1929 ΑΚ, η αληθινή βούληση του διαθέτη είναι η κληρονομία του να περιέλθει στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, δηλαδή στους εξ αίματος συγγενείς του, οι οποίοι έχουν κατά νόμο δικαίωμα στην κληρονομία του σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη και οι οποίοι θα τον κληρονομούσαν, εάν πέθαινε ο ίδιος κατά το χρόνο θανάτου της εγκαταστάτριας συζύγου του. Η ως άνω σύζυγός του, η οποία, μετά το θάνατο του συζύγου της, υιοθέτησε τον εναγόμενο, πέθανε στις 18-2-2004. Εάν δε πέθαινε ο διαθέτης Ν. Κ. κατά την ημερομηνία αυτή, οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του, από τους οποίους θα κληρονομούσαν κατά τα κατωτέρω από τον καθέναν ποσοστά, είναι... ο Μ. Σ. ... Μ., Ν. και Κ. Τ. και... οι ενάγουσες. Με βάση τ' ανωτέρω και όπως προαναφέρ-

θηκε, υπέρ των εναγουσών συνεστήθη με τη διαθήκη του Ν. Κ. οικογενειακό καταπίστευμα του υπολοίπου (περιλιμπανομένου) και όχι καθολικό οικογενειακό καταπίστευμα, όπως αυτές ισχυρίζονται με την αγωγή τους, το οποίο (καθολικό οικογενειακό καταπίστευμα), είναι νομικώς διάφορο του οικογενειακού καταπίστευματος του περιλιμπανομένου και το οποίο, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, εάν είχε συσταθεί, θα παρείχε διαφορετικά δικαιώματα σ' αυτές και θα επέβαλε διαφορετικές υποχρεώσεις στην εγκατάστατη και βεβαρυμένη με το καταπίστευμα κληρονόμο του διαθέτη, από αυτά που παρέχονται με το συσταθέν με την επίμαχη διαθήκη καταπίστευμα του υπολοίπου (περιλιμπανομένου).

Συνεπώς πρέπει η υπό στοιχ. α' ερευνώμενη αναγνωριστική του κληρονομικού δικαιώματος των εναγουσών αγωγή, να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη. Συνακόλουθα δε των παραπάνω, αφού απορρίφθηκε η υπό στοιχ. α' αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη και η υπό στοιχ. γ' σωρευόμενη και ερευνώμενη αγωγή για παροχή πληροφοριών για την κληρονομία, αφού η ευδοκίμησή της προϋποθέτει την ευδοκίμηση της σωρευόμενης πρώτης αγωγής. Τέλος, αφού η αγωγή απορρίπτεται για τους προαναφερθέντες λόγους και όχι κατά παραδοχή ένστασης του εναγομένου, και ειδικότερα του ισχυρισμού του ότι η θετή μητέρα του Ε. Κ., του μεταβίβασε με συμβολαιογραφικό έγγραφο, λόγω γονικής παροχής τα πνευματικά δικαιώματα από τα έργα του συζύγου της, ο οποίος σημειωτέον αποτελεί αρνητικό ισχυρισμό της αγωγής και όχι ένσταση, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνουν οι ενάγουσες, οι ισχυρισμοί τους περί ακυρότητας της γονικής παροχής, λόγω έλλειψης συνείδησης των πραττομένων της Ε. Κ., περί καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος να μεταβιβάσει στον εναγόμενο τα εν λόγω δικαιώματα, περί μη μεταβιβάσεως του ηθικού δικαιώματος επί του λογοτεχνικού έρ-

γου του διαθέτη και του αρχείου του, αλυσιτελώς προβάλλονται και παρέλκει η έρευνά τους. Μετά από αυτά πρέπει να απορριφθεί η αγωγή στο σύνολό της».

Υπό τα δεδομένα αυτά, και με βάση τα προεκτεθέντα, δεν είναι εσφαλμένη ούτε η εκτίμηση του Εφετείου, ότι στο αγωγικό δικόγραφο των αναιρεσειουσών περιλαμβάνονται μόνον η βάση του καθολικού οικογενειακού καταπιστεύματος και αίτημα απόδοσης σ' αυτές του συνόλου της περιουσίας του διαθέτου (όπως διαμορφώθηκε με την τακτική διαχείρισή της εκ μέρους της αρχικής κληρονομιάς), ούτε η νομική παραδοχή του ίδιου δικαστηρίου ότι στην αγωγή με τέτοιο περιεχόμενο δεν θεωρείται ότι εμπεριέχεται και βάση εκ του άρθρου 1939 ΑΚ. Ενόψει τούτων, είναι αβάσιμοι οι πρώτος, τρίτος, τέταρτος και πέμπτος αναιρετικοί λόγοι του κυρίως δικογράφου, καθώς και οι τρεις λόγοι του προσθέτου αναιρετηρίου (εκ του άρθρου 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ, κατά την εκτίμηση του νοηματικού τους περιεχομένου), με τους οποίους ψέγεται το Εφετείο για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 1923, 1929, 1939, 1880, 1941 ΑΚ και 473 ΚΠολΔ. Τούτο δε, διότι όλοι αυτοί οι λόγοι έχουν ως έρεισμα τον ισχυρισμό ότι η βασική ως άνω παραδοχή του Εφετείου και η υπ' αυτού εκτίμηση του αγωγικού δικογράφου είναι εσφαλμένες. Αβάσιμος είναι επίσης και ο δεύτερος λόγος της αιτήσεως (ωσαύτως εκ του άρθρου 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ), με τον οποίο υποστηρίζεται ότι το Εφετείο απορρίπτοντας (και) το αίτημα των αναιρεσειουσών να αναγνωρισθεί ότι περιήλθε σ' αυτές, με την επαγωγή του καταπιστεύματος, το «ηθικό δικαίωμα επί του λογοτεχνικού έργου του Ν. Κ.», καθώς και το αρχείο του «το οποίο ανήκει στον έχοντα το ηθικό δικαίωμα», δεν εφήρμοσε (αν και ήταν εφαρμοστέες) τις διατάξεις των άρθρων 1, 4, 12 § 2 του Ν. 2121/1993. Τούτο δε, διότι, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του παρατεθέντος ανωτέρω αγωγικού δικογράφου, σ' αυτό δεν διαλαμβάνεται αίτημα σχετικό με το επικαλούμενο «ηθικό δι-

καίωμα», ενώ σχετικά με το ζητούμενο «αρχείο» του διαθέτου, ουδέν αναφέρεται για το περιεχόμενό του. Κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως, όπως διαμορφώθηκε με το δικόγραφο των προσθέτων λόγων, πρέπει να απορριφθεί.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 347/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Πίνακας κατάταξης. Ανακοπή κατ' αυτού. Περιεχόμενο του εννόμου συμφέροντος του ανακόπτοντος. Αντικείμενο της συγκεκριμένης δίκης. Στην προκειμένη περίπτωση η ανακοπή ασκείται από εγχειρόγραφο δανειστή κατά των εξόδων της εκτέλεσης που καταλογίσθηκαν στον επισπεύδοντα δανειστή. ΑΤΕ προνόμιο αυτής. Ενέχυρο υπέρ της ΑΤΕ. Προηγείται και των ειδικών προνομίων του ΚΠολΔ. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση γιατί έκρινε ότι τα προνόμια της ΑΤΕ προηγούνται και των εξόδων της εκτέλεσης. (Αναίρει την υπ' αριθμ. 1595/2000 ΕφΘεσ).

Με το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως, αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου. Εξάλλου, από το άρθρο 979 § 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι έννομο συμφέρον για άσκηση ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης έχει όποιος αμφισβητεί την ύπαρξη της απαίτησης του καθ' ού στρέφει την ανακοπή του ή προβάλλει ότι προηγείται του τελευταίου και επιδιώκει την αποβολή του και την κατάταξη στη θέση του. Το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή περιορίζεται μέσα στα όρια του αιτήματος αυτής και ερευνά την προσβαλλόμενη απαίτηση και την κατάταξη του καθ' ού η ανακοπή, εφόσον δε η διαδικασία της κατάταξης είναι ενιαία όχι όμως και αδιαίρετη, η ισχύς και το δεδικασμένο της απόφασης δεν επιδρά στους μη μετέχοντες στη δίκη άλλους δανειστές, τους οποίους ούτε ωφελεί ούτε βλάπτει, εκτός αν ομοδικούν αναγκαστικώς με τον ανακόπτοντα. Τέτοιο έννομο συμφέρον

υπάρχει και επί ανακοπής αναγγεληθέντος δανειστού, ο οποίος αμφισβητεί το ύψος των εξόδων εκτελέσεως το οποίο αφήρεσε κατ' άρθρο 975 ΚΠολΔ ο υπάλληλος του πλειστηριασμού υπέρ του επισπεύδοντος δανειστή, που τα προκατέβαλε, και κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, έστω κι αν ο ανακόπτων είναι απλός εγχειρόγραφος πιστωτής, ενώ η απαίτηση του αναγγεληθέντος δανειστού, κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή ήταν εξοπλισμένη με προνόμιο και τούτο θα είχε ως συνέπεια να καταταγεί αυτός στον πίνακα εάν ο υπάλληλος του πλειστηριασμού όριζε από την αρχή και αφαιρούσε μικρότερο ποσό εξόδων εκτελέσεως, διότι στην περίπτωση αυτή δεν αμφισβητείται το προνόμιο του καθ' ου η ανακοπή αναγγεληθέντος δανειστή, αλλά η ίδια η απαίτηση του επισπεύδοντος δανειστή για τα έξοδα εκτελέσεως. Εάν δε ευδοκιμήσει η ανακοπή και περιορισθεί το ποσόν των εξόδων, ο ανακόπτων θα καταταγεί στο αποδεσμευόμενο ποσό χωρίς να ωφελείται ο από την ανακοπή αναγγεληθείς δανειστής, επικαλούμενος άλλη απαίτηση προηγούμενη στη σειρά κατάταξης εκείνης του ανακόπτοντος για την οποία όμως καιτοι αναγγεληθηκε δεν άσκησε ανακοπή (ΑΠ 525/1999). Περαιτέρω το κατά τα άρθρα 8 §§1, 2, 4 και 5 του Ν. 4332/1929, ο οποίος διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 αριθ. 4 Εισ.Ν.ΚΠολΔ προνόμιο πρωτοπραξίας και δικαίωμα ενεχύρου υπέρ της... Τράπεζας της Ελλάδος, όταν υπόκειται εκτέλεση επί των εις βάρος των οποίων υφίσταται το ενέχυρο, καρπών, μηχανημάτων, εργαλείων, προϊόντων κ.λπ., υπερισχύει της ρύθμισης των άρθρων 976 και 977 ΚΠολΔ Συνεπώς, οι απαιτήσεις της ΑΤΕ επί πλειστηριασμού οιοδήποτε από τα άνω κινητά, προηγούνται όλων των άλλων και αυτού ακόμα του Δημοσίου, πλην εκείνων που αφορούν έξοδα εκτέλεσης, ως προς τα οποία και μόνον με ρητή διάταξη του άρθρου 51 αρ. 2 του Εισ.Ν.ΚΠολΔ καταργήθηκε η σχετική προτίμηση (ΑΠ 1569/ 1997).

Εν προκειμένω το Εφετείο με την προσβαλ-

λόμενη απόφασή του απέρριψε το 2ο λόγο ανακοπής του ανακόπτοντος - αναιρεσειόντος Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με το οποία τα έξοδα εκτέλεσης από 1.151.804 δρχ., έπρεπε να περιοριστούν στο ποσό των 10.180 δρχ., ώστε να αυξηθεί το προς διανομή πλειστηρίασμα προς όφελός του, με την αιτιολογία ότι και αν ακόμη υποτεθεί ότι είναι αληθινά, το ανακόπτον δεν έχει έννομο συμφέρον να προσβάλλει τον εν λόγω πίνακα κατάταξης εφόσον δεν πρόκειται να ωφεληθεί, δεδομένου ότι η προνομιούχος απαίτηση της πρώτης των καθ' ών ΑΤΕ ανέρχεται σε 21.208.416 δρχ. και αυτή κατατάχθηκε μόνον για 2.614.540 δρχ. Επομένως, και αν ακόμη το προς διανομή πλειστηρίασμα ήταν αυξημένο, λόγω του ως άνω περιορισμού των εξόδων εκτέλεσης, αυτό θα εξαντλείτο με την κατάταξη της προνομιούχου απαίτησης της πρώτης των καθ' ών εκχούσης το προνόμιο πρωτοπραξίας και γεωργικού ενεχύρου και δεν θα ωφελούσε καθόλου το ανακόπτον Ελληνικό Δημόσιο. Έτσι όμως που έκρινε το Εφετείο παραβίασε τις προδιαληφθείσες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, με το να δεχθεί ότι το προνόμιο πρωτοπραξίας της πρώτης καθ' ης η ανακοπή Α.Τ.Ε. προηγείται και των εξόδων εκτελέσεως δεδομένου ότι αυτό, κατά τα προηγούμενως λεχθέντα, καταργήθηκε, ενώ αν ορθώς ερμήνευε και εφάρμοζε αυτές, θα έπρεπε να αφαιρέσει από το πλειστηρίασμα το ποσόν των εξόδων εκτελέσεως που προκαταβλήθηκαν από τον επισπεύδοντα 2ο καθ'ού η ανακοπή και στο υπόλοιπο ποσό θα κατέτασσε το ανακόπτον ήδη αναιρεσειόν Ελληνικό Δημόσιο, που είχε αναγγεληθεί για σχετική απαίτησή του μη εξοπλισμένη με προνόμιο. Επομένως πρέπει να γίνει δεκτός ο 2ος λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ -και όχι αριθ. 14 ως αναφέρεται στο αναιρετήριο- με τον οποίον προσάπτεται η ανωτέρω αιτίαση στην προσβαλλόμενη απόφαση.

Περαιτέρω: (α) Είναι απορριπτέος ως παράδεκτος ο πρώτος αναιρετικός λόγος, λόγω παραιτήσεως ως προς αυτόν εκ μέρους του

αναιρεσίοντος, όπως προκύπτει από τις προτάσεις του στο παρόν δικαστήριο σε συνδυασμό με την 965/12-12-2000 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

(β) Η προβαλλόμενη εκ μέρους του αναιρεσιβλήτου Δ. Δ. «ένσταση παραγραφής» με το αιτιολογικό ότι «η ένδικος αναίρεσις ασκήθηκε την 21-11-2000 και το πρώτον του επεδόθη αντίγραφον αυτής μετά κλήσεως προς συζήτησιν την 18-5-2010, ήτοι μετά από χρόνον υπερβαίνοντα την δεκαετία», προτείνεται απαραδέκτως, προεχόντως λόγω αοριστίας της, αφού δεν είναι σαφές ούτε ποια παραγραφής γίνεται επίκληση, ούτε ποια απαίτηση φέρεται παραγραφείσα.

Κατόπιν τούτων, πρέπει να αναιρεθεί μερικώς η απόφαση, κατά τα αναφερόμενα ανωτέρω, να παραπεμφθεί δε η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, αφού είναι εφικτή η συγκρότηση αυτού από άλλους δικαστές (άρθρο 580 § 3 ΚΠολΔ).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1295/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Δικαιώματα που δημιουργούνται αφ' ενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφ' ετέρου επί του οικοπέδου και των κοινοχρήστων μερών. Εννοιολογικός προσδιορισμός αφ' ενός του ορόφου και αφ' ετέρου του διαμερίσματος ορόφου. Δυνατότητα ανεγέρσεως μελλοντικών ορόφων. Προσδιορισμός των κοινοχρήστων μερών του ακινήτου. Πιλοτή. Καθεστώς που διέπει αυτή. Κατ' αρχήν θεωρείται κοινόχρηστος χώρος. Προϋποθέσεις με τις οποίες αποτελεί αυτοτελή διηρημένη ιδιοκτησία. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 3543/2008 απόφαση ΕφΑθ).

Σύμφωνα με το άρθρο 576 παρ. 2 ΚΠολΔ αν ο αντίδικος εκείνου, που επέσπευσε τη συζήτηση, δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο κατά τον οποίο ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθε-

σμα και εφόσον διαπιστώσει ότι έγινε νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση του απόντα διαδίκου, προχωρεί στη συζήτηση της υπόθεσης παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί.

Στην προκειμένη περίπτωση από την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από την αναιρεσίουσα υπ' αριθ. 8802/11-11-2010 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών..., προκύπτει ότι επικυρωμένο αντίγραφο της ένδικης αίτησης αναίρεσης μαζί με την κάτω από αυτή πράξη ορισμού δικασίμου και κλήσης για εμφάνιση αυτής κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, που ορίσθηκε νόμιμα, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στην απολειπομένη δεύτερη αναιρεσιβλήτη, η οποία δεν εμφανίσθηκε και δεν εκπροσωπήθηκε από πληρεξούσιο δικηγόρο, ούτε με δήλωση κατά το άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, κατά τη σημειωμένη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από τη σειρά του οικείου πινακίου. Επομένως πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση της υπόθεσης που επισπεύδεται από την αναιρεσίουσα, παρά την απουσία της δεύτερης αναιρεσιβλήτης σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

Από τις διατάξεις των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ και 1, 2 παρ.1, 3 παρ.1, 4 παρ.1, 5 και 13 του ν. 3741/1929 προκύπτει, ότι επί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους δημιουργείται χωριστή κυριότητα επί ορόφου ή διαμερίσματος ορόφου και αναγκαστική συγκυριότητα, που αποκτάται αυτοδικαίως, κατ' ανάλογη μερίδα, επί του εδάφους και επί των μερών της οικοδομής, που χρησιμεύουν στην κοινή χρήση όλων των οροφκοκτητών. Όροφος ή διαμέρισμα ορόφου, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, είναι το αναποχώριστο τμήμα της οικοδομής ή του ορόφου με τα συστατικά του και τον μέσα σ' αυτό χώρο, που περικλείεται τεχνικά, από κάτω, από τα πλάγια και από πάνω, με τοίχους ή άλλα οικοδομικά στοιχεία, ώστε να διαχωρίζεται σαφώς από τα λοιπά (διαιρετά ή αδιαιρετά) τμήμα της οικοδομής, και να έχει αναχθεί σε συγκεκριμένο και ανεξάρτητο τμήμα αυτής, που είναι κατάλληλο

για χωριστή και αυτοτελή οικιστική εν γένει χρήση. Μόνον οι όροφοι και τα διαμερίσματα ορόφων, με την ως άνω έννοια, καθώς και τα εξομοιούμενα από το νόμο με ορόφους, υπόγεια και δωμάτια κάτω από τη στέγη, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Συνεπώς δεν είναι δυνατό να συσταθεί διαιρεμένη ιδιοκτησία σε ανοικτό χώρο, εκτός αν προβλέπεται στη συστατική πράξη της οροφοκτησίας ή σε μεταγενέστερη συμφωνία όλων των οροφοκτητών, που έχει μεταγραφεί νόμιμα, ότι ο χώρος αυτός πρόκειται να οικοδομηθεί, οπότε η σύσταση διαιρεμένης ιδιοκτησίας αναφέρεται σε μελλοντικούς ορόφους ή διαμερίσματα και τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της κατασκευής τους (άρθρ. 201 ΑΚ). Εξ άλλου, αν ληφθεί υπόψη, ότι η θεσπιζόμενη με τα άρθρα 1002 ΑΚ και 1 του ν. 3741/1929 αποκλειστική (χωριστή) κυριότητα ορόφου ή διαμερίσματος ορόφου αποτελεί την εξαίρεση του κανόνα «*superficies solo cedit*» που έχει περιληφθεί στο άρθρο 1001 εδ. α του ΑΚ, οποιοδήποτε μέρος του όλου ακινήτου, το οποίο δεν ορίστηκε ή δεν ορίστηκε έγκυρα, με το συστατικό τίτλο της οροφοκτησίας, ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται αυτοδίκαια, από το νόμο, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα, στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας επί του εδάφους και θεωρείται γι' αυτό κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου. Περαιτέρω, τα άρθρα 22 παρ. 9 και 32 παρ. 4 του ν.δ 8/1973 «Περί Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού» όπως αντικαταστάθηκαν από τις παραγράφους 22 και 33 του άρθρου 1 του ν.δ. 205/1974, προέβλεψαν για πρώτη φορά την κατασκευή της οικοδομής επί υποστηλωμάτων για τη δημιουργία στο ισόγειο ανοικτού στεγασμένου χώρου, ο οποίος αφήνεται εξ ολοκλήρου κενός και χρησιμεύει για τη στάθμευση αυτοκινήτων. Ο κενός αυτός χώρος του ισογείου, που ονομάστηκε πιλοτή (pilotis), είναι εξ ορισμού ανοικτός και κατά συνέπεια ισχύουν γι' αυτόν

όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, δηλαδή η συμφωνία των μερών να συστήσουν, σε τμήματα της πιλοτής, που θα παραμείνουν ανοικτά, αυτοτελείς (διαιρεμένες) ιδιοκτησίες θα είναι άκυρη, ως αντικείμενη, στις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις, που καθορίζουν τις θεμελιακές αρχές του θεσμού της οριζόντιας ιδιοκτησίας (άρθρ. 174 ΑΚ) και συνακόλουθα τα τμήματα αυτά είναι κοινόκτητα και κοινόχρηστα. Αν όμως προβλέπεται στην αναφερθείσα συμφωνία, ότι στα ανωτέρω τμήματα της πιλοτής θα κατασκευαστούν κλειστοί χώροι, δημιουργούνται έγκυρα διαιρεμένες ιδιοκτησίες στους περικλειστούς χώρους, που θα κατασκευαστούν, παρά το γεγονός, ότι η κατασκευή τους επάγεται τυχόν υπέρβαση του ορίου κάλυψης ή του συντελεστή δόμησης και είναι πάντως αντίθετη με τις ανωτέρω διατάξεις του ΓΟΚ/1973, αφού η παραβίαση των διατάξεων αυτών μόνο διοικητικές κυρώσεις συνεπάγεται και δεν θίγει το κύρος της μεταξύ των οροφοκτητών συμφωνίας (ΑΠ(ΟΛ) 583/1983). Η προεκτεθείσα έννοια των διατάξεων για την οροφοκτησία δεν είναι αντίθετη προς τις ειδικές ρυθμίσεις του άρθρου 1 παρ. 5 εδ. α' και β' του ν. 960/1981, αλλά επιβεβαιώνεται ουσιαστικά απ' αυτές, οι οποίες προβλέπουν, ότι προκειμένου για θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων, που ευρίσκονται σε στεγασμένους χώρους κτιρίου το οποίο έχει υπαχθεί στο σύστημα της διαιρεμένης ιδιοκτησίας, κάθε θέση στάθμευσης αποτελεί διαιρεμένη ιδιοκτησία, της οποίας επιτρέπεται η αυτοτελής μεταβίβαση και σε τρίτους, που δεν έχουν σχέση με το κτίριο. Με τις διατάξεις αυτές, δηλαδή, αναγνωρίζεται χωριστή κυριότητα και επί των θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων, που δεν είναι περικλειστοί, αλλά απλώς στεγασμένοι, κατ' εξαίρεση του κανόνα, ότι αντικείμενο διαιρεμένης ιδιοκτησίας αποτελούν μόνο οι κλειστοί χώροι ορόφου ή διαμερισμάτων ορόφων. Ειδικά όμως για την πιλοτή, το εδάφιο γ' της παραγράφου 5 του ανωτέρω άρθρου ορίζει, ότι οι δημιουργούμενες στην πιλοτή θέσης στάθμευσης, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικεί-

μενο διαιρεμένης ιδιοκτησίας. Οι ρυθμίσεις αυτές θα ήταν ασφαλώς περιττές, αν ήταν δυνατό, με βάση τις ισχύουσες μέχρι τότε διατάξεις, να συσταθεί οριζόντια ιδιοκτησία επί ορισμένων ανοικτών χώρων του κοινού ακινήτου για να χρησιμοποιηθούν ως θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων. Εν όψει αυτών γίνεται φανερό, ότι ο χώρος της πιλοτής ή ανοικτά τμήματα του χώρου αυτού δεν είναι δυνατό ούτε πριν από τους ν. 960/1979 και 1221/1281 να αποτελέσουν αντικείμενο διαιρεμένης ιδιοκτησίας και κατά συνέπεια, οι χώροι της πιλοτής ανήκαν και τότε στα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής, επί των οποίων μπορούσε μόνο να παραχωρηθεί με τη συστατική της οροφωκτησίας δικαιοπραξία ή με μεταγενέστερη συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών, η οποία πρέπει να καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να μεταγραφεί δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης σε ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων της ίδιας οικοδομής, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 4 παρ.1 και 13 του ν. 3741/1979 (ΑΠ (ΟΛ) 23/2000). Τέλος, η ρύθμιση που εισάγεται με τον εν λόγω νόμο σε σχέση με την απόκτηση και την κατάργηση ιδιαιτέρων δικαιωμάτων χρήσης στα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της υπαγόμενης στη ρύθμισή του ιδιοκτησίας, εναρμονίζεται με την ιδιαιτερότητα της κατ' ορόφου ιδιοκτησίας και προπαντός εξυπηρετεί την ανάγκη δημιουργίας κατάστασης σταθερότητας και ασφάλειας σε σχέση με τα δικαιώματα των ιδιοκτητών οριζόντιων ιδιοκτησιών στα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους. Έτσι, παρέπεται, ότι οι διατάξεις αυτές ως ειδικές κατισχύον των γενικών διατάξεων των άρθρων 785 επ. ΑΠ για την κοινωνία με συνέπεια, η κατά συγκεκριμένο τρόπο χρήση κοινοκτήτου και κοινοχρήστου μέρους της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους μόνο με συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών μπορεί να επιτευχθεί και δεν μπορεί αυτή, σε περίπτωση διαφωνίας των συνιδιοκτητών να εξαναγκαστεί με δικαστική απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 790 Α.Κ. (ΑΠ 1493/ 2001).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε ότι όλοι οι διάδικοι ισχυρίστηκαν με τις αγωγές τους τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι διάδικοι είναι ιδιοκτήτες των περιγραφομένων σε αυτές οριζοντίων ιδιοκτησιών που ευρίσκονται στην πολυκατοικία επί της οδού... της..., η οποία αποτελείται από το υπόγειο, ισόγειο πιλοτή, πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο όροφο, και η οποία έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ με την υπ' αριθ. .../18-12-1984 πράξη συστάσεως οριζοντίου ιδιοκτησίας και κανονισμού πολυκατοικίας του συμβολαιογράφου Χαλανδρίου Κ. Α., που έχει μεταγραφεί νόμιμα. Σύμφωνα με την πράξη αυτή, η πιλοτή περιλαμβάνει, εκτός των άλλων χώρων που χαρακτηρίζονται κοινόκτητοι και κοινόχρηστοι και μη κτισμένο τμήμα της πιλοτής, εκτός του οποίου προβλέπεται η δημιουργία τριών (3) θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτου. Ότι ο χώρος που αντιστοιχεί στις ως άνω τρεις (3) θέσεις στάθμευσης κτίστηκε παράνομα από τους εναγομένους και ήδη αναιρεσίβλητους, αυθαίρετο κτίσμα εμβαδού 24,50 τ.μ. το οποίο χρησιμοποιούν ως κατοικία. Ότι συνεπεία των ανωτέρω οι ένοικοι της ως άνω πολυκατοικίας σταθμεύουν τα τρία (3) αυτοκίνητα στον ακάλυπτο χώρο (πρασιά) και το τέταρτο στο χώρο της κοινόχρηστης εισόδου. Ζήτησαν δε με τις αγωγές τους αμφότερα τα διάδικα μέρη, μεταξύ των άλλων, α) να διαταχθεί η κατεδάφιση του ανωτέρω αυθαίρετου κτίσματος, β) να καθοριστούν από το δικαστήριο, κατ' άρθρο 790 ΑΚ, λόγω ασυμφωνίας των διαδίκων-συνιδιοκτητών, κατά θέση και επιφάνεια οι δύο από τις τρεις (3) συνολικά προβλεπόμενες, κατά τα ανωτέρω, θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων επί της πιλοτής της πολυκατοικίας, γ) να καθοριστεί μία επί πλέον θέση στάθμευσης αυτοκινήτου (4η) εντός του ακαλύπτου κοινοχρήστου χώρου (πρασιάς) της πολυκατοικίας, δ) να καθοριστεί η, από τους διαδίκους-συνιδιοκτήτες, χρήση των τριών προβλεπομένων θέσεων στάθμευσης στην πι-

λοτή και της μιας στον ακάλυπτο χώρο της πολυκατοικίας, έτσι ώστε η κάθε μία από τις τέσσερες οριζόντιες ιδιοκτησίες που υπάρχουν σε αυτή να αντιστοιχεί η αποκλειστική χρήση μιας από τις ως άνω θέσεις στάθμευσης και ε) επικουρικά, να καθοριστεί η χρήση των υφισταμένων τριών θέσεων στάθμευσης στην πιλοτή, η δε τρίτη θέση στάθμευσης ότι θα χρησιμοποιείται, κατ' αποκλειστικότητα, από καθένα από τους διαδίκους ανά έτος, αρχομένου από την κατεδάφιση του ως άνω αυθαιρέτου κτίσματος.

Ακολούθως, το Εφετείο έκρινε ότι η κατά συγκεκριμένο τρόπο χρήση κοινοκτήτου και κοινοχρήστου μέρους της κατ' ορόφου ιδιοκτησίας μόνο με συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών δύναται να επιτευχθεί και δεν μπορεί αυτή σε περίπτωση διαφωνίας των συνιδιοκτητών να εξαναγκαστεί με δικαστική απόφαση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 790 ΑΚ.

Συνεπώς το Εφετείο που αποφάνθηκε ότι τα ανωτέρω αγωγικά αιτήματα των ενδίκων αγωγών δεν ήταν νόμιμα, δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ.1, 13 του ν. 3741/1929 και 790 ΑΚ και πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος, ο από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ αναιρετικός λόγος, κατά το μέρος του, με το οποίο πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση για παραβίαση των διατάξεων αυτών.

Κατά το άρθρο 216 ΚΠολΔ η αγωγή, εκτός άλλων στοιχείων, πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων, που θεμελιώνουν κατά το νόμο αυτή και δικαιολογούν την άσκηση της από μέρους του ενάγοντος κατά του εναγομένου. Σε αντίθετη περίπτωση η αγωγή είναι αόριστη και το δικαστήριο οφείλει να την απορρίψει από το λόγο αυτό, έστω και αν μνημονεύεται ο νομικός κανόνας ή νομική αρχή, με την οποία ζητείται η παραδοχή του αιτήματος που υποβλήθηκε.

Εξάλλου, ο από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως για μη κήρυξη παρά το νόμο απαραδέκτου, ιδρύεται και όταν το δικαστήριο, θεωρεί ορισμένο την ποιοτική ή ποσοτική αόριστη αγωγή, δηλαδή την αγωγή

στην οποία δεν εξειδικεύονται με πληρότητα τα πραγματικά περιστατικά, που αποτελούν την προϋπόθεση εφαρμογής του κανόνα δικαίου ή εκείνη που μνημονεύει απλά τα στοιχεία του νόμου χωρίς αναφορά σε περιστατικά.

Στην προκειμένη περίπτωση η αναιρεσίευση με τον πρώτο υπό στοιχ. β' λόγο αναίρεσης, ζητεί την αναίρεση της προσβαλλόμενης απόφασης του Εφετείου, επικαλούμενη παραβίαση από το άρθρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ, αποδίδοντας την αιτίαση οι παρά το νόμο δεν απέρριψε την αγωγή ως αόριστη λόγω του ότι οι αναιρεσίβλητοι δεν αναφέρουν σ' αυτήν το σημείο της πράξης σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας που προβλέπεται η ύπαρξη ταράτσας στον τέταρτο όροφο της πολυκατοικίας και ο δήθεν κοινόχρηστος διάδρομος που επιτρέπει στους ενοίκους της πολυκατοικίας να βγαίνουν από τον κλιμακοστάσιο στην ταράτσα. Ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απορριπτός, ως αβάσιμος διότι τα επικαλούμενα με τον λόγο αυτόν περιστατικά δεν ήταν αναγκαία για τη θεμελίωση της ιστορικής βάσης της αγωγής και κατ' επίκληση για το ορισμένο αυτής.

Από τις διατάξεις του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι λόγος αναίρεσης για παραβίαση κανόνα δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμοστεί ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του αν εφαρμοστεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, αντιστοίχως, δε όταν στην ελάχισσα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του κανόνα δικαίου με την επέλευση της απαγγελθείσης έννομης συνέπειας ή την άρνησή τη. Εξ άλλου, κατά την έννοια του άρθρου 281 ΑΚ, το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικά και όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε ή η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε κατά το μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα δεν δικαιολογούν την μεταγενέστερη άσκησή του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλή-

ψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου, αφού τείνει στην ανατροπή καταστάσεως που δημιουργήθηκε υπό ορισμένες ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε για πολύ χρόνο, με επακόλουθο να συνεπάγεται επαχθείς συνέπειες για τον υπόχρεο. Απαιτείται δηλαδή, για να χαρακτηριστεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος να έχει δημιουργηθεί στον υπόχρεο από τη συμπεριφορά του δικαιούχου, σε συνάρτηση με εκείνη του υποχρέου και μάλιστα ευλόγως, η πεποίθηση ότι ο δικαιούχος δεν πρόκειται να ασκήσει το δικαίωμά του, η μεταγενέστερη δε επιδίωξη από αυτόν ανατροπής της καταστάσεως που δημιουργήθηκε να συνεπάγεται επαχθείς επιπτώσεις για τον υπόχρεο. Επίσης, οι πράξεις του υποχρέου και η κατάσταση πραγμάτων που διαμορφώθηκε υπέρ αυτού να τελούν σε αιτιώδη σχέση με την προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου, αφού κατά τους κανόνες της καλής πίστης τις συνέπειες που απορρέουν από πράξεις άσχετες προς αυτή τη συμπεριφορά δεν συγχωρείται να προβάλλονται προς απόκρουση του δικαιώματος. Το ζήτημα δε αν οι συνέπειες που συνεπάγεται η άσκηση του δικαιώματος είναι επαχθείς για τον υπόχρεο, πρέπει να αντιμετωπίζεται και σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες που μπορεί να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησεως του δικαιώματός του (ΑΠ (Ολ) 321/2002).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του απέρριψε, ως ουσιαστικά αβάσιμη, την ένσταση καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος της αναιρέσεως που παραδεκτά προέβαλε προς αντίκρουση της αξίωσης των αναιρεσιβλήτων για αναίρεση του σιδερένιου κιγκλιδώματος στο κλιμακοστάσιο μεταξύ δευτέρου και τρίτου ορόφου της πολυκατοικίας, με την αιτιολογία ότι η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος δεν υπερβαίνει τα αξιολογικά κριτήρια του άρθρου 281 ΑΚ καθόσον η τοποθέτηση του κιγκλιδώματος στο κλιμακοστάσιο, μεταξύ των ως άνω ορόφων, για την προστασία του εικοσιπεντά-

χρονου νέου της, έλαβε χώρα τον Ιανουάριο του έτους 2006, μετά την έναρξη της αντιδικίας των διαδίκων. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο δεν παραβίασε ευθέως με εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ. Επομένως, ο περί του αντιθέτου πρώτος υπό στοιχ. 1 γ' λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Κατά την διάταξη του άρθρου 559 αριθ.1 εδ. β' ΚΠολΔ, η παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας αποτελεί λόγο αναιρέσεως μόνον αν τα διδάγματα αυτά αφορούν ερμηνεία κανόνων δικαίου, ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται, ότι η παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας, δηλαδή των γενικών και αφηρημένων αρχών για την εξέλιξη των πραγμάτων, που αντλούνται από την εμπειρική πραγματικότητα, με την βοήθεια της επιστημονικής έρευνας ή της επαγγελματικής ενασχολήσεως, δημιουργεί λόγο αναιρέσεως μόνον όταν αυτά αφορούν στην ερμηνεία κανόνων δικαίου ή στην υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς, όχι όμως και όταν χρησιμεύουν προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εκτίμηση των αποδείξεων ή την εκτίμηση της απόδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων αποδεικτικών μέσων.

Στην προκειμένη περίπτωση με τον πρώτο υπό στοιχ. δ' λόγο αναιρέσεως αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθ.1 εδ. β' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, για παραβίαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας, επειδή το Εφετείο δεν συνήγαγε δικαστικό τεκμήριο από το προσαρτημένο στην υπ' αριθ.../1984 πράξη συστάσεως οριζοντίου ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Χαλανδρίου Κ. Γ., σχεδιάγραμμα του τετάρτου ορόφου, στο οποίο αποτυπώνεται ότι δεν υφίσταται κοινόχρηστος διάδρομος στον τέταρτο όροφο από τον οποίο να μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση στη βαθιά επιφάνεια του ορόφου αυτού. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτός, προεχόντως, ως απαράδεκτος, διότι τα επικαλού-

μενα, με το αναιρετήριο διδάγματα της κοινής πείρας, ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων, ως προς την ύπαρξη ή μη κοινόχρηστου διαδρόμου και όχι στην ερμηνεία των κανόνων ουσιαστικού δικαίου, που εφαρμόστηκαν ή στην υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς. Κατά το άρθρο 559 αριθ.1 ΚΠολΔ αναιρέση επιτρέπεται, αν παραβιάστηκε κανόνας ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και αυτοί των άρθρων 173 και 200 ΑΚ. Οι εν λόγω κανόνες εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση που υπάρχει κενό στη σύμβαση ή αμφιβολία για τις βουλήσεις που δηλώθηκαν. Η διαπίστωση από το δικαστήριο της ουσίας της ύπαρξης κενού ή αμφιβολίας δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου. Αν όμως αυτό διαπιστώσει έστω και έμμεσα, την ύπαρξη κενού ή αμφιβολίας, η παράλειψη του να προσφύγει στους ερμηνευτικούς κανόνες, που καθιερώνουν οι διατάξεις των ανωτέρω άρθρων, προς ανεύρεση της αληθινής βούλησης των συμβαλλομένων ιδρύει τον ανωτέρω λόγο. Τούτο συμβαίνει και όταν, παρόλο που το δικαστήριο της ουσίας βεβαιώνει στην απόφαση ότι η δήλωση βουλήσεως είναι σαφής, εν τούτοις προβαίνει σε ερμηνεία της δικαιοπραξίας, χωρίς να προσφύγει στους ανωτέρω ερμηνευτικούς κανόνες (ΑΠ (Ολ) 26/2004).

Στην προκειμένη περίπτωση, η αναιρεσίαισα με τον πρώτο υπό στοιχ. δ' λόγο αναίρεσης προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια από το άρθρο 559 αριθ.1 ΚΠολΔ, πλην όμως δεν επικαλείται στο αναιρετήριο ότι το Εφετείο διεπίστωσε την ύπαρξη κενού ή αμφιβολίας στα συγκεκριμένα άρθρα του κανονισμού της πολυκατοικίας, αναφορικά με την τοποθέτηση των τζακιών και τη διέλευση των καπναγωγών και παρέλειψε να προσφύγει στους ως άνω ερμηνευτικούς κανόνες των δικαιοπραξιών. Επομένως, πρέπει ο λόγος αυτός να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 20 ΚΠολΔ, αναιρέση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παραμόρφωσε το περιεχόμενο εγγράφου, με το

να δεχθεί πραγματικά γεγονότα προφανώς διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο έγγραφο αυτό. Παραμόρφωση, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως, συντρέχει όταν υπάρχει διαγνωστικό σφάλμα του δικαστηρίου της ουσίας, δηλαδή λάθος στην ανάγνωση του κειμένου του εγγράφου (ΑΠ (Ολ) 1/1999). Η παραμόρφωση μπορεί να γίνει θετικά, με τη μεταβολή του κειμένου του εγγράφου ή αρνητικά με την παράλειψη χρήσιμων περικοπών. Εξ άλλου, ο ανωτέρω λόγος ιδρύεται όταν το δικαστήριο μόρφωσε τη γνώμη του αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από το περιεχόμενο του εγγράφου και όχι όταν το συνεκτίμησε μαζί με τις άλλες αποδείξεις, χωρίς να εξαιρέται το έγγραφο ως προς το πόρισμα περί υπάρξεως ή μη του αποδεικτικού γεγονότος. Δεν ιδρύεται, επίσης, ο ανωτέρω λόγος, στην περίπτωση που το δικαστήριο από την εκτίμηση και αξιολόγηση του αληθινού περιεχομένου του εγγράφου, έστω και εσφαλμένως καταλήγει σε συμπέρασμα αντίθετο από εκείνο που θεωρεί ορθό ο αναιρεσείων, γιατί τότε πρόκειται για αιτίαση σχετική με την εκτίμηση πραγμάτων, η οποία δεν ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο. Με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης, από τον αριθ. 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ η αναιρεσίαισα προβάλλει στην αιτίαση ότι το Εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο της υπ' αριθ.../1984 πράξης σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας και κανονισμού πολυκατοικίας του συμβολαιογράφου Χαλανδρίου Κ. Α., γιατί δέχθηκε ότι ο όρος «Βατή Επιφάνεια» ισοδυναμεί με κοινόχρηστο διάδρομο και ότι επιτρέπεται στην εξωτερική πλευρά κάθε ιδιοκτησίας αδιακρίτως η διέλευση καπναγωγών. Από την προσβαλλόμενη όμως απόφαση προκύπτει ότι το Εφετείο προς συναγωγή του αποδεικτικού πορίσματός του, αναφορικά με την ύπαρξη κοινόχρηστου διαδρόμου, στον τέταρτο όροφο της πολυκατοικίας, συνεκτίμησε το ανωτέρω έγγραφο μαζί με τα υπόλοιπα προσκομισθέντα έγγραφα, αλλά και με τις καταθέσεις των εξετασθέντων στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου μαρτύρων. Επομένως ο λόγος αυτός αναίρεσης

είναι απαράδεκτος. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ.11 περ. γ' του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσης και αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν. Για την ίδρυση του λόγου αυτού αρκεί και η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν λήφθηκε υπόψη συγκεκριμένο μέσο απόδειξης. Δεν ιδρύεται όμως ο λόγος αυτός, αν από τη γενική μνεία ότι λήφθηκαν υπόψη όλα τα κατ' είδος έστω αναφερόμενα αποδεικτικά μέσα, σε συνδυασμό με το υπόλοιπο περιεχόμενο της απόφασης, καθίσταται βέβαιο ότι λήφθηκε υπόψη συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο που επικαλείται ο αναιρεσείων.

Στην προκειμένη περίπτωση με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης η αναιρεσείουσα προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια από το άρθρο 559 αριθ.11 περ. γ' ΚΠολΔ, ισχυριζόμενη ότι το Εφετείο για τον σχηματισμό του αποδεικτικού του πορίσματος δεν έλαβε υπόψη το προσαρτώμενο στην υπ' αριθ. .../1984 πράξη σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας και κανονισμού πολυκατοικίας του συμβολαιογράφου Χαλανδρίου Κ. Α., σχεδιάγραμμα κάτοψης του τετάρτου εν εσοχή ορόφου της αρχιτέκτονος-μηχανικού Ι. Χ.. Από την επισκόπηση όμως της προσβαλλόμενης απόφασης και ειδικότερα από την περιεχομένη σε αυτή γενική μνεία ότι έλαβε υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα καθώς και τα έγγραφα, που επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της απόφασης, δε γεννάται αμφιβολία ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και εξετίμησε με τις υπόλοιπες αποδείξεις και το έγγραφο αυτό. Επομένως, είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, ο λόγος αυτός της κρινομένης αίτησης αναίρεσης. Τέλος, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ.19 ΚΠολΔ, λόγος για έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης ιδρύεται όταν δε προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που συγκροτούν το πραγματικό του κανόνα ουσιαστικού δικαίου ο οποίος εφαρμόστηκε (υπαγωγικός συλλογισμός), ώστε καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος της

ορθής ή μη εφαρμογής της διάταξης, καθώς και όταν η απόφαση έχει ελλειπείς ή αντιφατικές αιτιολογίες στο νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών, τα οποία έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Αντίθετα δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του εξαγόμενου απ' αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα κατά το άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το πόρισμα και για το λόγο αυτό γίνεται αδύνατος ο αναιρετικός έλεγχος.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε, ανελέγκτως, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά αναφορικά με την εναπόθεση αντικειμενικών (καυσοξύλων) στα κλιμακοστάσιο και την παρεμπόδιση ιδιοκτητών ή ενοίκων διαμερισμάτων της πολυκατοικίας για πρόσβαση στην ταράτσα, καθώς και την τοποθέτηση και διέλευση των καπναγωγών τα εξής: «... Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα-εναγομένη (ήδη αναιρεσείουσα) προέβη στις ακόλουθες ενέργειες... β) Έχει εναποθηκεύσει ξύλα για το τζάκι καθώς και διάφορα άλλα αντικείμενα στο κλιμακοστάσιο στο τμήμα που οδηγεί στην ταράτσα του πέμπτου ορόφου (ταράτσα του κτιρίου) καθιστώντας ανεπίτρεπτη την πρόσβαση σ' αυτήν... . Επίσης υποχρεούται έκαστος συνιδιοκτήτης να ανέχεται την κατασκευή και διέλευση καπναγωγών τζακιών εις την εξωτερική πλευρά της ιδιοκτησίας του... Η ρύθμιση αυτού του κανονισμού, έχουσα το χαρακτήρα δουλείας είναι έγκυρη και δεσμευτική για τους συνιδιοκτήτες της συγκεκριμένης πολυκατοικίας μεταξύ των οποίων είναι και η ενάγουσα-εναγομένη... Επομένως η ενάγουσα-εναγομένη είναι υποχρεωμένη να ανεχθεί την τοποθέτηση δύο καπναγωγών τζακιών στους εξώστες των διαμερισμάτων της (τρίτου και τετάρτου ορόφου) και συνεπώς η άρνησή της είναι ενέργεια αντισυμβατική. Ο ισχυρισμός της τελευταίας

ότι οι καπναγωγοί αυτοί πρέπει να τοποθετηθούν στην πίσω πλευρά της πολυκατοικίας διότι η διέλευσή τους από την πρόσοψη θα έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση και την αισθητική υποβάθμιση της πολυκατοικίας που απαγορεύεται από τον κανονισμό κρίνεται αβάσιμος...». Κρίνοντας έτσι το Εφετείο ορθά ερμήνευσε και εφήρμοσε τις προαναφερόμενες διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου και διέλαβε στην απόφασή του, ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, επαρκείς, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες. Οι αιτιολογίες αυτές επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή μη εφαρμογή των διατάξεων που εφαρμόστηκαν και δεν στέρησε την απόφασή του, ως προς τα ανωτέρω ζητήματα από νόμιμη βάση. Επομένως, ο περί του αντιθέτου τρίτος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ.19 ΚΠολΔ πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αίτηση αναίρεσης [...].

ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 206/2010

Διόρθωση ανακριβούς πρώτης κτηματολογικής εγγραφής. Ένδειξη «άγνωστος ιδιοκτήτης». Ο κύριος μπορεί να υποβάλει αίτηση ενώπιον του κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και να ζητήσει τη διόρθωση του κτηματολογικού φύλλου. Αντικείμενο της δίκης είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του εγγραπτέου δικαιώματος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, καθώς η εγγραφή «άγνωστος ιδιοκτήτης» δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση. Στη δίκη αυτή δεν μπορεί να μεταφερθεί η κατ' αντιδικία κρίση της αναγνώρισης κυριότητας. Το δικαστήριο ερευνά παρεμπιπτόντως την ύπαρξη του δικαιώματος επί του ακινήτου. Το δικαίωμα μπορεί να αποκτάται με πρωτότυπο ή παράγωγο τρόπο. Αν ο νομοθέτης ήθελε να αποκλείσει από τη διαδικασία της κτηματογράφησης την εγγραφή του δικαιούχου με πρωτότυ-

πο τρόπο κτήσης κυριότητας, θα το έπραττε με ρητή διάταξη. Απορρίπτεται το αίτημα περί αναγνώρισης της κυριότητας. Δεκτή η αίτηση ως προς τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής και την αναγραφή στο κτηματολογικό φύλλο του αληθούς κυρίου, που απέκτησε την κυριότητα με έκτακτη χρησικτησία. Έκτακτη χρησικτησία. Προϋποθέσεις. Κατοχή του ακινήτου με διάνοια κυρίου για είκοσι χρόνια. Το πνευματικό στοιχείο της νομής, η διάνοια κυρίου, υποδηλώνεται είτε ρητώς είτε σιωπηρώς με πράξεις που επιχειρεί ο ιδιοκτήτης του πράγματος ή ο αντιπρόσωπός του. Κτήση της νομής. Η νομή μπορεί να αποκτηθεί με παράδοση που γίνεται με τη βούληση του νομέα. Η υλική παράδοση είναι σύμβαση άτυπη και αφηρημένη, ακόμη και αν πρόκειται για τη νομή ακινήτου. Στην έκτακτη χρησικτησία ο νομέας μπορεί να συνυπολογίσει στο δικό του χρόνο νομής το χρόνο νομής του δικαιοπαρόχου του, έστω και αν η μεταβίβαση της νομής έγινε ατύπως και η αιτία της είναι άκυρη. Παράδοση της νομής του ακινήτου από την ένωση προσώπων στο κατά μετατροπή σωματείο.

Με την ένδικη αίτηση, που ασκήθηκε νομότυπα κατά το άρθρο 6 παρ. 3 περ. α' του ν. 2664/98, με εμπρόθεσμη επίδοση προς το Δημόσιο (βλ. σχετικά στην εκκαλούμενη απόφαση) καθώς και με εμπρόθεσμη εγγραφή στα κτηματολογικά φύλλα των υπόψη ακινήτων (βλ. σχετικά και προσκομιζόμενα αντίγραφα αυτών) το αιτούν σωματείο ισχυρίστηκε ότι είναι κύριο δύο ομόρων ακινήτων (οικοπέδων) που βρίσκονται στη Χαλκίδα, όπως αυτά ειδικότερα περιγράφονται στην αίτηση, των οποίων έχει αποκτήσει την κυριότητα με παράγωγο, άλλως με πρωτότυπο τρόπο και ότι εκ παραδρομής δεν υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα ως προς αυτά δηλώσεις ιδιοκτησίας στο οικείο Κτηματολογικό Γραφείο της Χαλκίδας, με αποτέλεσμα να φέρονται αυτά στις πρώτες εγγραφές των κτηματολογικών βιβλίων, εσφαλμένα, ως αγνώστου ιδιοκτήτη. Με βάση το ιστορικό αυτό ζήτησε: α) να αναγνωρι-

στεί η κυριότητά του στα ενλόγω ακίνητα, καθώς και η διά χρησικτησίας συνένωσή τους και β) να διαταχθεί η διόρθωση των αντιστοιχων κτηματολογικών εγγραφών ώστε να αναγραφεί ως κύριο των ως άνω ακινήτων αντί του εσφαλμένου «αγνώστου ιδιοκτήτη» και να χορηγηθεί ενιαίος ΚΑΕΚ που θα το αφορά. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αίτηση, ως προς μεν το πρώτο αίτημα ως μη νόμιμη, ως προς δε το δεύτερο αίτημα εν μέρει ως μη νόμιμη, εν μέρει ως ουσία αβάσιμη (ως προς το σκέλος της αποκτήσεως της κυριότητας των ακινήτων με παράγωγο τρόπο). Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται ήδη το εκκαλούν με την κρινόμενη έφεση για λόγους που ανάγονται σε μη ορθή εφαρμογή και ερμηνεία του νόμου και ζητεί την εξαφάνισή της, προκειμένου να γίνει δεκτή καθ' ολοκληρίαν η αίτησή του.

Ως προς τον πρώτο λόγο εφέσεως, με τον οποίο το εκκαλούν παραπονείται ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν έκρινε ορθώς ως μη νόμιμο το πρώτο αίτημα για αναγνώριση της κυριότητας του αιτούντος επί των επιδικων ακινήτων και την διά χρησικτησίας συνένωσή τους, λεκτέα τα ακόλουθα: Στην παράγραφο 3 περίπτωση α' του ν. 2664/1998, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 παράγραφο 2 του ν. 3461/2006, ορίζεται: «Στην περίπτωση εγγραφών με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 9, αντί της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αγωγής, η διόρθωση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση εκείνου που ισχυρίζεται ότι έχει εγγραπτό στο κτηματολόγιο δικαίωμα, η οποία υποβάλλεται ενώπιον του κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρις ότου οριστεί αυτός στο Μονομελές Πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κατάθεσή της και, επί ποινή απαραδέκτου, η αίτηση κοινοποιείται από τον αιτούντα στο Ελληνικό Δημόσιο και εγγράφεται στο κτηματολογικό φύλλο του ακινή-

του... εφόσον η αίτηση γίνει τελεσιδικώς δεκτή διορθώνεται η εγγραφή... ..». Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με τις εκείνες των παραγράφων 1 και 2 του ίδιου άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (όπου προβλέπεται άσκηση αγωγής, αναγνωριστικής ή διεκδικητικής, κατά του αναγραφομένου στο κτηματολογικό γραφείο ως δικαιούχου), προκύπτει ότι στην περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, όταν με την ανακριβή εγγραφή φέρεται το ακίνητο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», ο επικαλούμενος ότι είναι κύριος αυτού ή δικαιούχος οποιουδήποτε άλλου εγγραπτού στο κτηματολόγιο δικαιώματος ασκεί αίτηση ενώπιον του κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου (και μέχρι να οριστεί στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας του ακινήτου), που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Αντικείμενο της δίκης αυτής είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του σχετικού εγγραπτού δικαιώματος του αιτούντος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής σύμφωνα με αυτήν τη διαπίστωση, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, αφού η εγγραφή «αγνώστου ιδιοκτήτη» δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση, αλλά ακριβώς την έλλειψη διαπίστωσης του υπάρχοντος δικαιώματος (βλ. ΕφΑθ 1298/2008 ΕλλΔνη 2008.1715). Στην ενλόγω δίκη της εκούσιας δικαιοδοσίας δεν είναι δυνατόν να μεταφερθεί η κατ' αντιδικία κρίση της αναγνώρισης κυριότητας, η οποία γίνεται με την αμφισβητούμενη δικαιοδοσία κατά την τακτική διαδικασία των άρθρων 208 επ. ΚΠολΔ (βλ. Κ. Παπαδόπουλο, *Αγωγές Εμπρ. Δικαίου*, έκδοση 1989, τόμ. Α', σ. 304 §117, αρ. 1). Αντίθετη γνώμη έρχεται σε αντίθεση με το όλο πνεύμα που διέπει τη λειτουργία και τη σημασία της εκούσιας δικαιοδοσίας στο ελληνικό σύστημα δικαίου. Ενισχύεται δε (η άποψη ότι δεν θα μεταφερθεί η αντιδικία της κρίσης περί κυριότητας στην εκούσια) από την ήδη τροποποιηθείσα διάταξη και αντικατα-

σταθείσα με το ν. 3481/2006 §3 του άρθρου 6 ν. 2664/1998, κατά την οποία (εδ. 7 αυτής) ορίζεται ότι «εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω και ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου...» (ΕφΑθ 4080/2008 ΕλλΔνη 2009.875, ΕφΑθ 4502/2007 ΝοΒ 2008.86). Με βάση τα προεκτεθέντα, το α' αίτημα εκδικάζεται με την αμφισβητούμενη και όχι με την εκουσία δικαιοδοσία, επομένως ο σχετικός λόγος εφέσεως αποβαίνει μη νόμιμος και απορριπτός.

Ως προς τους λόγους εφέσεως, με τους οποίους το εκκαλούν παραπονείται ότι το πρωτόβαθμιο δικαστήριο δεν έκρινε ορθώς ως μη νόμιμο το δεύτερο αίτημα της διόρθωσης των κτηματολογικών εγγραφών των ως άνω ακινήτων, κατά το σκέλος του που εδράζεται στην κυριότητα των ακινήτων με πρωτότυπο τρόπο (έκτακτη χρησικτησία), λεκτέα τα ακόλουθα: Από τις προεκτεθείσες διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 συνάγεται ότι αυτός που επικαλείται ότι είναι κύριος ή δικαιούχος οποιουδήποτε άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος ή όποιος έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να υποβάλει αίτηση ενώπιον του κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και να ζητήσει διόρθωση του οικείου κτηματολογικού φύλλου, ώστε, αντί για άγνωστος ιδιοκτήτης, να αναγράφεται πλέον ο πραγματικός κύριος, εφόσον συντρέχουν όλες οι κατά το ουσιαστικό δίκαιο προϋποθέσεις. Βέβαια το δικαστήριο, για να διατάξει τη διόρθωση του κτηματολογικού φύλλου, θα ερευνήσει παρεμπιπτόντως και την ύπαρξη του δικαιώματος του αιτούντος επί του ακινήτου (ΕφΑθ 2943/2008 ΕλλΔνη 2008. 1518). Ως προς το ζήτημα της κτήσης της κυριότητας του ακινήτου, ο νομοθέτης δεν διακρίνει εάν ο κύριος επικαλείται πρωτότυπο ή παράγωγο τρόπο κτήσης της κυριότητας, ενώ εάν ήθελε να αποκλείσει από τη διαδικασία της κτηματογράφησης την εγγραφή του δικαιούχου με πρωτότυπο τρόπο κτήσης κυριότητας, θα το έπραττε με ρητή διάταξη (βλ. Γ. Μαγουλά, *Κτηματολογικές εγγρα-*

φές, Β' έκδοση, κεφ. Α' παρ. ΙΙ, αρ. 8, σελ. 83 επ.). Σύμφωνα με την προηγούμενη νομική σκέψη, το πρωτόβαθμιο δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφαση έκρινε ως μη νόμιμο το αίτημα της διόρθωσης των κτηματολογικών εγγραφών των ως άνω ακινήτων, κατά το σκέλος που εδράζεται στην κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία, έσφαλε ως προς την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, επομένως κρίνεται βάσιμος ο σχετικός λόγος εφέσεως.

Πρέπει, επομένως, η έφεση να γίνει δεκτή ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη, να εξαφανιστεί δε εν μέρει η εκκαλούμενη απόφαση, ως προς την απορριπτική της διάταξη για το ειδικότερο αίτημα της διορθώσεως στις αρχικές εγγραφές του οικείου κτηματολογίου των αναφερομένων στην αίτηση ακινήτων με βάση τον πρωτότυπο τρόπο κτήσης της κυριότητας αυτών, να διατηρηθεί η υπόθεση στο παρόν δικαστήριο και να ερευνηθεί η αίτηση (άρθρο 535 §1 ΚΠολΔ) (λόγος εφέσεως σχετικός με την κατ' ουσίαν απόρριψη της αίτησης για διόρθωση των κτηματολογικών εγγραφών των ενλόγω ακινήτων, με βάση την κτήση κυριότητας των ακινήτων με παράγωγο τρόπο, δεν προβάλλεται).

Κατά το άρθρο 1045 ΑΚ, εκείνος που έχει στη νομή του για μια εικοσαετία πράγμα κινητό ή ακίνητο, γίνεται κύριος αυτού (έκτακτη χρησικτησία). Κατά δε το άρθρο 974 ΑΚ, όποιος απέκτησε τη φυσική εξουσία πάνω στο πράγμα (κατοχή) είναι νομέας του, αν ασκεί την εξουσία αυτή με διάνοια κυρίου. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι προς κτήση κυριότητας επί ακινήτου με έκτακτη χρησικτησία απαιτείται κατοχή τούτου με διάνοια κυρίου επί εικοσαετία, η διάνοια δε κυρίου, δηλαδή το πνευματικό στοιχείο της νομής, υποδηλώνεται είτε ρητώς είτε σιωπηρώς με πράξεις τις οποίες επιχειρεί συνήθως ο ιδιοκτήτης του πράγματος ή ο αντιπρόσωπός του.

Ειδικότερα, άσκηση νομής επί ακινήτου, που άγει στην κτήση της κυριότητας αυτού με έκτακτη χρησικτησία, αποτελούν όλες οι εμφανείς υλικές πράξεις πάνω σ' αυτό, οι οποίες προσι-

διάζουν στη φύση και τον προορισμό του, με τις οποίες φανερώνεται η βούληση του νομέα να έχει το πράγμα για δικό του (ΑΠ 1152/1999 ΕλλΔνη 41.451). Εξάλλου, κατά το άρθρο 976 εδ. 1ΑΚ, σε πράγμα που βρίσκεται στη νομή άλλου, η νομή αποκτάται με παράδοση που γίνεται με τη βούληση του νομέα. Η παράδοση αυτή αρχίζει αφότου εκείνος που παραδίδει, αποξενωθεί από την κατοχή του πράγματος και τελειώνει μόλις εκείνος που αποκτά καταλάβει τη φυσική εξουσία του πράγματος. Η υλική παράδοση κατά την κρατούσα στη θεωρία και τη νομολογία άποψη είναι σύμβαση άτυπη και αφηρημένη, ακόμη και αν πρόκειται για τη νομή ακινήτου (βλ. ΟΛΑΠ 1594/79 ΝοΒ 28.1121, ΑΠ 1307/82 ΕλλΔνη 24.223, Γεωργιάδη - Σταθόπουλου, Αστικός Κώδιξ, έκδ. 1985, αρθρ. 976-977 αρ. 18, σελ. 231, Μπαλή, § 4, Τούση, §25 σ. 132, Σπυριδάκη, § 73 γβ, Κ. Παπαδόπουλου, ό.π. § 3.1) Το δε μεταβιβαστικό της νομής αποτέλεσμα επέρχεται ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι της υποκείμενης αιτίας (υποσχετικής συμβάσεως) ή την εγκυρότητά της (ΑΠ 1673/84 ΕλλΔνη 26.206, ΕφΑθ 573/2002 ΕλλΔνη 2003/225, Κ. Παπαδόπουλος, ό.π.). Στην έκτακτη χρησικτησία ο νομέας μπορεί να συνυπολογίσει στο δικό του χρόνο νομής το χρόνο νομής του δικαιιοπαρόχου του, έστω και αν η μεταβίβαση της νομής του ακινήτου έγινε ατύπως και η αιτία της μεταβιβάσεως αυτής είναι άκυρη (ΟΛΑΠ 1593- 1594/1979 ΝοΒ 28.1120-1121, Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, ό.π. αρ. 19, σελ. 231-232).

Στην προκείμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση όλων των επαναπροσκομιζομένων και επικαλουμένων από το εκκαλούν - αιτούν σωματείο εγγράφων αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του υπ' αριθμ. 3759/28.9.1931 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Χαλκίδας Γ.Ζ., το οποίο μεταγράφηκε νόμιμα την 29.9.1931 στον τόμο... και αριθμό... των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας, ο Ι.Β. ως εκπρόσωπος και για λογαριασμό «./... αγόρασε ένα οικόπεδο

εμβαδού 314,50 τ.μ, που βρίσκεται στη Χαλκίδα στην οδό Α.. αρ..., όπως αυτό περιγράφεται στο ως άνω συμβόλαιο. Στη συνέχεια, με το υπ' αριθμ. 71/21.1.1935 πρακτικό του ως άνω παραρτήματος, εξουσιοδοτήθηκαν οι Σ.Κ., πρόεδρος και Π.Γ., γενικός γραμματέας, να υπογράψουν συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής της προαναφερόμενης αγοράς, σε εκτέλεση της οποίας συντάχθηκε το υπ' αριθμ. 2581/4.2.1935 συμβόλαιο του ίδιου συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκε νόμιμα την 5.2.1935 στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας στον τόμο... και αριθμό... Περαιτέρω, με το υπ' αριθμ. 2604/1.3.1935 συμβόλαιο του ίδιου συμβολαιογράφου, το οποίο μεταγράφηκε νόμιμα την 2.3.1935 στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας στον τόμο... και αριθμό..., οι προαναφερόμενοι Σ.Κ. και Π.Γ. σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 73/14.2.1935 πρακτικό, ενεργούντες ως εκπρόσωποι και για λογαριασμό του «εν Χαλκίδι παραρτήματος της εν Αθήναις εδρευούσης ελληνικής θρησκευτικής κοινότητας εν Ελλάδι, γνησίων ορθοδόξων χριστιανών» αγόρασαν ένα οικόπεδο εμβαδού 323,75 τ.μ, που βρίσκεται στη Χαλκίδα στη συμβολή των οδών Α... αρ... και Μ., αρ..., όπως αυτό περιγράφεται στο ως άνω συμβόλαιο. Από τότε που η ως άνω θρησκευτική κοινότητα-ένωση προσώπων αγόρασε τα προαναφερθέντα ακίνητα, νεμήθηκε και κατείχε αυτά διαρκώς, ασκώντας διακατοχικές πράξεις, χωρίς ποτέ να ενοχληθεί ή να αμφισβητηθεί το δικαίωμά της από οποιονδήποτε. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι το έτος 1933 στο πρώτο ακίνητο (εμβαδού 314,50 τ.μ.) με χρήματα της ενώσεως και προσωπική εργασία των μελών της ανοικοδομήθηκε ο ιερός ναός Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, ο οποίος έκτοτε κατέστη ενοριακός ναός χρησιμοποιούμενος για συναθροίσεις μυστηριακού και θρησκευτικού χαρακτήρα προς εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών των μελών της. Το έτος 1973 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1925/Η/11001 άδεια του γραφείου πολεοδομίας της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών Ν. Ευβοίας με

αντικείμενο «αποξήλωση παλιάς ξύλινης στέγης μετά κεραιών και αντικατάστασις αυτής εκ νέας», σε εκτέλεση της οποίας ανακατασκευάστηκε η στέγη του ως άνω ιερού ναού, με χρήματα της ενώσεως και προσωπική εργασία των μελών της. Το έτος 1993 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 136/28.6.1993 άδεια της Πολεοδομίας του Δήμου Χαλκίδας, με αντικείμενο «προσθήκη κατ' επέκταση διωρόφου οικοδομής με υπόγειο», σε εκτέλεση της οποίας οικοδομήθηκε αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, εφραπτόμενη στον ιερό ναό, με χρήματα της ενώσεως και προσωπική εργασία των μελών της. Τα κτίσματα αυτά μαζί με τον αύλειο χώρο του ιερού ναού καταλαμβάνουν και τα δύο όμορα ως άνω ακίνητα. Στη συνέχεια, με το υπ' αριθμ. 129/1.9.2008 πρακτικό του 12μελούς διοικητικού συμβουλίου της ως άνω ένωσης προσώπων (...), παράρτημα Χαλκίδας) αποφασίστηκε η μεταβίβαση, κατά πλήρη νομή και κατοχή, των ως άνω ακινήτων μετά των επ' αυτών κτισμάτων στο αιτούν σωματείο, το οποίο αναγνωρίστηκε με την υπ' αριθμ. 254/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας με την επωνυμία «...» και αποτελεί «μετατροπή της από το 1926 στην ίδια έδρα λειτουργούσης ενώσεως προσώπων με την ίδια επωνυμία», όπως αναφέρεται στο πρώτο άρθρο του καταστατικού, που διέπει τη λειτουργία του. Από την ως άνω μεταβίβαση της νομής των εν λόγω ακινήτων και μέχρι την άσκηση της αιτήσεως, το αιτούν συνέχισε να νέμεται και να κατέχει διαρκώς τα επίδικα ακίνητα, ασκώντας τις ίδιες με την ως άνω ένωση προσώπων διακατοχικές πράξεις, δηλαδή χρησιμοποιώντας τον ιερό ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και τα παραπάνω κτίσματα για συναθροίσεις μυστηριακού και θρησκευτικού χαρακτήρα, προς εξυπηρέτηση των μυστηριακών αναγκών των μελών του, χωρίς να ενοχληθεί ή να αμφισβητηθεί το δικαίωμά του από οποιονδήποτε. Έτσι, προέκυψε εναργώς η κυριότητα του αιτούντος στα επίδικα ακίνητα, την οποία απέκτησε με πρωτότυπο τρόπο και συγκεκριμένα με έκτακτη χρησικτησία, εφόσον τα νέμεται

και τα κατέχει με ενιαίο τρόπο, συνενωμένα, με διάνοια κυρίου -συνυπολογίζοντας το χρόνο χρησικτησίας επ' αυτών της δικαιοπαρόχου του- για χρονικό διάστημα άνω των είκοσι (20) ετών (ήτοι από το έτος 1935 μέχρι το έτος 2008, οπότε ασκήθηκε η αίτηση), έτσι ώστε να έχει συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος χρόνος για την έκτακτη χρησικτησία. Τα επίμαχα ακίνητα έχουν λάβει ΚΑΕΚ 121624901007/0/0 και 121624901008/0/0, εκτάσεως, σύμφωνα με τα οικεία κτηματολογικά φύλλα, 393 τ.μ. και 239 τ.μ, αντίστοιχα, φέρονται δε στα ως άνω κτηματολογικά βιβλία ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», καθόσον, κατά τη διαδικασία της κτηματογράφησης της περιοχής, το αιτούν παρέλειψε να υποβάλει δήλωση του εγγραπτεύου δικαιώματός του, σύμφωνα με το ν. 2308/1995.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η ένδικη αίτηση, κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, πρέπει να γίνει δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη και να διαταχθεί η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο Χαλκίδας, έτσι ώστε στα κτηματολογικά φύλλα των περιγραφόμενων ανωτέρω οικοπέδων να καταχωρηθεί ως κύριο αυτών το αιτούν αντί του εσφαλμένου «άγνωστος», να χορηγηθεί δε ενιαίος ΚΑΕΚ που να αφορά τα δύο συνενωμένα ακίνητα, ως ενιαίο ακίνητο.

ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Υπ' αριθ. 418/2010

Επικαρπία. Παύει να υπάρχει με το θάνατο του επικαρπωτή και έκτοτε ο ψιλός κύριος αποκτά πλήρη κυριότητα. Δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του επικαρπωτή, εκτός αν ορίσθηκε διαφορετικά. Σε περίπτωση που ο ψιλός κύριος είναι και κληρονόμος του επικαρπωτή, η μεταβίβαση της επικαρπίας στον ψιλό κύριο γίνεται λόγω της ιδιότητάς του ως ψιλού κυρίου και όχι ως κληρονόμου. Εφόσον στη συστατική δικαιοπραξία δεν έχει ορισθεί διαφορετικά, η επικαρπία παύει να υφίσταται με το θάνατο του επικαρπωτή και ο ψιλός κύριος αποκτά την πλήρη κυριότητα, δικαιούμενος να επιδιώ-

ξει τη δικαστική αναγνώρισή της, σε περίπτωση αμφισβήτησεως, καθώς και την απόδοση του πράγματος, αν αυτό παρακρατείται. Αν κατασχεθεί και εκπλειστηριασθεί η ψιλή κυριότητα και κατόπιν, μετά τον πλειστηριασμό, αποσβεσθεί η επικαρπία λόγω θανάτου του επικαρπωτή, ο υπερθεματιστής αποκτά αυτοδικαίως και τις εξουσίες του επικαρπωτή, από και με μόνη την απόσβεση της επικαρπίας, ως δικαιούχος του δικαιώματος της κυριότητας.

Από τις διατάξεις των άρθρων 1142 -1144 και 1167 -1168 ΑΚ προκύπτει ότι η επικαρπία παύει να υπάρχει με τον θάνατο του επικαρπωτή και έκτοτε ο ψιλός κύριος αποκτά την πλήρη κυριότητα του πράγματος, εφόσον στην ουσιαστική πράξη της δικαιοπραξίας δεν έχει οριστεί διαφορετικά (βλ. ΑΠ 57/2006 ΝοΒ 2007647). Δηλαδή, με τον θάνατο του επικαρπωτή η επικαρπία επιστρέφει (υποστρέφει) αυτομάτως στην κυριότητα από την οποία είχε αποσπασθεί, δηλαδή ενώνεται με την ψιλή κυριότητα σε πλήρη κυριότητα και δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του επικαρπωτή, εκτός αν ορίστηκε διαφορετικά (βλ. ΑΠ 482/1993 ΕλλΔνη 35.425, ΕφΔωδ 356/2006 Νόμος, ΕφΑθ 4920/2004 ΕΔΠολ 2004.360 ΕφΑθ 9371/2001 ΕλλΔνη 2003.828). Σε περίπτωση δε που ο ψιλός κύριος είναι και κληρονόμος του επικαρπωτή, η μεταβίβαση της επικαρπίας στον ψιλό κύριο γίνεται λόγω της ιδιότητάς του ως ψιλού κυρίου και όχι λόγω της ιδιότητάς του ως κληρονόμου (βλ. ΑΠ 320/1980 ΝοΒ 1980.1729, ΕφΔωδ 356/2005 Νόμος).

Επομένως, εφόσον στη συστατική δικαιοπραξία δεν έχει οριστεί διαφορετικά, οπότε η επικαρπία παύει να υπάρχει με τον θάνατο του επικαρπωτή και ο ψιλός κύριος αποκτά την πλήρη κυριότητα του πράγματος, ο τελευταίος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 999 και 1094 ΑΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 70 ΚΠολΔ, μπορεί να ζητήσει, αν η κυριότητα του αμφισβητείται, να αναγνωρισθεί δικαστικά ότι είναι κύριος του πράγματος κατά πλήρη κυριότητα, εφόσον το έννομο συμφέρον του, που δι-

καιολογεί την άσκηση της αναγνωριστικής αυτής αγωγής, είναι αυτονόητο. Στην περίπτωση δε που το πράγμα κατακρατείται από τρίτον, εκτός από την αναγνώριση της κυριότητάς του, μπορεί να ζητήσει την απόδοση του πράγματος (βλ. ΕφΔωδ 356/2005 Νόμος). Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 1005 παρ. 1 ΚΠολΔ, από τη στιγμή που ο υπερθεματιστής καταβάλλει το πλειστηρίασμα, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού του δίνει περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, με την κατακύρωση δε, και αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, ο υπερθεματιστής αποκτά το δικαίωμα που είχε εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση. Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται ρητά η αρχή ότι ο πλειστηριασμός αποτελεί αιτία παράγωγου τρόπου κτήσεως της κυριότητας και ότι συνεπώς ο υπερθεματιστής θεωρείται ειδικός διάδοχος του καθού η εκτέλεση (βλ. σχ. ΑΠ 605/2007 ΝοΒ 2008.1838, ΕφΑθ 3356/2006 ΕλλΔνη 2007267). Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 992 παρ. 1, 1005 παρ. 1 ΚΠολΔ και 1167 εδ. α' ΑΚ, προκύπτει ότι, σε περίπτωση που γίνει αναγκαστική κατάσχεση και στη συνέχεια πλειστηριασμός (μόνον) της ψιλής κυριότητας ακινήτου και, ακολούθως, μετά τον πλειστηριασμό, επέλθει απόσβεση της επικαρπίας με τον θάνατο του επικαρπωτή, ο υπερθεματιστής αποκτά αυτοδικαίως και τις εξουσίες του επικαρπωτή, από και με μόνη την απόσβεση της επικαρπίας, ως δικαιούχος του δικαιώματος της κυριότητας (βλ. ΕφΑθ 9371/2001 ΕλλΔνη 2003.828, Μπρίνια, Αναγκ. Εκτέλ, παρ. 498α, Βαθρακοκοίλη, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 992, σελ. 163.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 46/2010 (Πολ.)

Ιδιόγραφη διαθήκη. Πότε είναι άκυρη. Εφόσον στην κληρονομιά περιλαμβάνεται ακίνητο, η σχετική αναγνωριστική αγωγή πρέπει να μεταγραφεί στο οικείο Υποθηκοφυλακείο για το παραδεκτό της. Δεν χρειάζεται το ίδιο όμως για την αναγνώριση της ακυρότητας της δια-

θήκης, ούτε πιστοποιητικό της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Στοιχεία για το ορισμένο του σχετικού δικογράφου. Περίπτωση ακύρου ιδιόγραφης διαθήκης, εφόσον ο διαθέτης ανέγραψε το κύριο όνομα και επώνυμό του πριν από το κείμενο της διαθήκης, αλλά παρέλειψε να θέσει την υπογραφή του στο τέλος του κειμένου.

Σύμφωνα με το άρθρο 1721 § 1 εδ. α' ΑΚ η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται ολόκληρη με το χέρι του διαθέτη, χρονολογείται και υπογράφεται από αυτόν, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 1718 ΑΚ διαθήκη, για τη σύνταξη της οποίας δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 1719 έως 1757, είναι άκυρη, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι, αν λείπει κάποιο από τα παραπάνω στοιχεία της ιδιόγραφης διαθήκης, δηλαδή: α) της γραφής της εξ ολοκλήρου με το χέρι του διαθέτη, β) της χρονολόγησής της από αυτόν και γ) της υπογραφής της από τον διαθέτη, τότε η διαθήκη είναι αυτοδικαίως άκυρη. Όπως υποδηλώνει και η λέξη, η υπογραφή τίθεται με ποινή ακυρότητας στο τέλος της διαθήκης, γιατί πρέπει να καλύπτει με το κύρος της όλο το περιεχόμενό της και να σημαίνει το πέρας αυτής. Επομένως, η υπογραφή που τίθεται στην αρχή του περιεχομένου της διαθήκης δεν είναι σύμφωνη με τους όρους του νόμου, με συνέπεια την ακυρότητα ολόκληρης της διαθήκης (ΕφΑθ 3948/2004 ΑρχΝ 2005.471, ΕφΑθ 9388/2001 ΕλλΔικ 2004.244, Ν. Παπαντωνίου, *Κληρονομικό Δίκαιο*, έκδ. 5η, παρ. 39, σελ. 224, Απ. Γεωργιάδης σε *Αστικό Κώδικα Απ. Γεωργιάδη - Μιχ. Σταθόπουλου*, άρθρο 1721, αρ 49). Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 1781 ΑΚ είναι άκυρη η διάταξη της διαθήκης υπέρ προσώπου τόσο αόριστου, ώστε ο προσδιορισμός του να είναι αδύνατος. Η παραπάνω διάταξη αναφέρεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του τιμώμενου, πλην όμως γίνεται δεκτό ότι η ακυρότητα που απαγγέλλει πλήττει και διατάξεις διαθήκης, στις οποίες η πλήρης ασάφεια ή αοριστία δεν ανάγονται στο πρόσωπο του τι-

μώμενου, αλλά σε άλλα ουσιώδη σημεία της τελευταίας διάταξης, όπως είναι κατά κύριο λόγο το αντικείμενο που καταλείπεται στον τιμώμενο. Εντούτοις, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 173 και 1781 ΑΚ προκύπτει σαφώς ότι οι διατάξεις της διαθήκης είναι άκυρες, όταν είναι τόσο ασαφείς, ώστε να είναι αδύνατος ο προσδιορισμός της αληθινής βούλησης του διαθέτη με την ερμηνεία της σχετικής τελευταίας διάταξης. Αντίθετα, αν η διάταξη της διαθήκης δεν είναι εντελώς ασαφής και αόριστη, αλλά υπάρχει βάση για την ερμηνεία αυτής, τότε η ασάφεια αίρεται με την ερμηνεία της σχετικής τελευταίας διάταξης (ΑΠ 538/2003, ΑΠ 783/2001 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νόμος, ΑΠ 164/1988 ΕΕΝ 1989.120, Ν. Παπαντωνίου, *Κληρονομικό Δίκαιο*, έκδ. 5η, 1989, § 63α, σελ. 289, Π. Κορνηλάκης, *Αστικός Κώδιξ Απ. Γεωργιάδη - Μιχ. Σταθόπουλου*, άρθρο 1781, αρ. 2 επ., σελ. 287). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 220 § 1 ΚΠολΔ, αγωγές, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αναγνωριστικές ή ανακοπές εμπράγματα, μεικτές ή νομής, εκτός από τα ασφαλιστικά μέτρα νομής, οι οποίες αφορούν ακίνητα, εγγράφονται, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος ή ανακόπτοντος στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας, όπου βρίσκεται το ακίνητο, μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή τους, διαφορετικά απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτες.

Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι, εφόσον περιλαμβάνονται στην κληρονομιά ακίνητα, στα βιβλία διεκδικήσεων πρέπει να εγγράφεται και η αναγνωριστική αγωγή κληρονομικού δικαιώματος, καθώς και η αγωγή για την αναγνώριση της ανυπαρξίας κληρονομικού δικαιώματος, διότι ο λόγος, για τον οποίο θεσπίστηκε η εν λόγω διάταξη, δηλαδή η προστασία των τρίτων, συντρέχει και στην περίπτωση που ασκούνται οι προαναφερόμενες αγωγές (όσον αφορά την αναγνωριστική αγωγή κληρονομικού δικαιώματος βλ. ΑΠ 491/2009 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νόμος, ΑΠ

1290/2002 ΝοΒ 2003 1024, ΕφΑθ 2490/2005 ΕλλΔικ 2006.585, Κ. Παπαδόπουλου, *Αγωγές Κληρονομικού Δικαίου*, 1994, τόμος πρώτος, παρ. 244, αρ. 7, σελ. 354). Στην προκειμένη περίπτωση οι ενάγοντες εκθέτουν με την υπό κρίση αγωγή τους ότι η αδελφή τους..., κάτοικος εν ζωή Ν. Φιλαδέλφειας Αττικής, απεβίωσε στην Αθήνα στις 17.4.2006, αφήνοντας μοναδικούς πλησιέστερους συγγενείς της τους ενάγοντες, καθώς και δύο ακόμη αδέρφια της, τον... και την... συζ. ..., το γένος... Ότι κατά τον χρόνο του θανάτου της η παραπάνω αποβίωσασα, εκτός των άλλων μικρής αξίας περιουσιακών στοιχείων, είχε στην αποκλειστική κυριότητα, νομή και κατοχή της, την λεπτομερώς περιγραφόμενη ισόγεια κατοικία μετά του δώματος αυτής, του δικαιώματος υψούν και των λοιπών δικαιωμάτων επί των κοινοχρήστων και κοινοκλήτων πραγμάτων. Ότι οι εναγόμενοι εμφάνισαν για δημοσίευση την από 15.2.2006 φερόμενη ως ιδιόγραφη διαθήκη της παραπάνω κληρονομούμενης, η οποία δημοσιεύθηκε με το υπ' αριθμ. 1.329/ 23.2.2007 πρακτικό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και κηρύχθηκε κυρία με την υπ' αριθμ 552/2007 απόφαση του ίδιου παραπάνω δικαστηρίου. Ότι με την διαθήκη αυτή η κληρονομούμενη φέρεται ότι εγκατέστησε ως κληρονόμους της τους εναγομένους, στους οποίους κατέλιπε τα αναφερόμενα στην αγωγή περιουσιακά στοιχεία. Ότι η παραπάνω διαθήκη είναι άκυρη, διότι: α) δεν φέρει την υπογραφή της διαθέτιδος στο τέλος του κειμένου της, παρά μόνον το όνομα της στην αρχή του κειμένου της, β) η διαθέτης ήταν αναλφάβητη και, επομένως, δεν μπορούσε να συντάξει μόνη της ιδιόγραφη διαθήκη και γ) οι διατάξεις της παραπάνω διαθήκης είναι αόριστες, όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία, που καταλείπονται στους εναγομένους.

Με βάση το ιστορικό αυτό οι ενάγοντες, επικαλούμενοι έννομο συμφέρον ως εξ αδιαθέτου συγκληρονόμοι της κληρονομούμενης κατά ποσοστό 1/5 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, ζη-

τούν α) να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της παραπάνω διαθήκης, β) να αναγνωρισθεί το εξ αδιαθέτου κληρονομικό τους δικαίωμα στην κληρονομιά της παραπάνω αποβίωσασας και συγκεκριμένα στο παραπάνω αναφερόμενο ακίνητο κατά ποσοστό 1/5 εξ αδιαιρέτου για τον καθένα, γ) να αναγνωρισθεί η ανυπαρξία κληρονομικού δικαιώματος των εναγομένων και δ) να καταδικασθούν οι τελευταίοι στη δικαστική τους δαπάνη. Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα η αγωγή, για την οποία έχει προηγηθεί απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς (βλ. την προσαγομένη με επίκληση από 2.2.2009 δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου των εναγόντων Β. Μ., από την οποία προκύπτει ότι κατά την ορισμένη ημέρα και ώρα οι εναγόμενοι δεν προσήλθαν στο γραφείο του, για να μετάσχουν στην απόπειρα εξώδικης επίλυσης της προκειμένης διαφοράς, αν και προσκλήθηκαν νόμιμα προς τούτο με την από 18.11.2008 εξώδικη πρόσκληση των εναγόντων, όπως αποδεικνύεται από τις προσαγόμενες με επίκληση υπ' αριθμ. 6.409β' /25.11.2008 και 6.412β' /25.11. 2008 εκθέσεις επίδοσης της Δικαστικής Επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Κορίνθου Μ. Σ. σχετικά με τη δυνατότητα επίδοσης χωριστής πρόκλησης σε περίπτωση αρχικής παράλειψης αυτής βλ. Στ. Μαθία, *Συμβιβαστική επίλυση ιδιωτικών διαφορών, Ερμηνευτική προσέγγιση*, ΝοΒ 48.1548, ΠΠΑθ 5070/2006 ΝοΒ 2007.398), παραδεκτώως εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, στην περιφέρεια του οποίου είχε την κατοικία της η κληρονομούμενη, όταν πέθανε (άρθρα 18 αρ 1. 30 και 31 ΚΠολΔ), για να δικαστεί κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία. Όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο αίτημα, η κρινόμενη αγωγή έχει το χαρακτήρα αγωγής αναγνωριστικής του εξ αδιαθέτου κληρονομικού δικαιώματος των εναγόντων και της ανυπαρξίας κληρονομικού δικαιώματος των εναγομένων, η οποία παραδεκτώως σωρεύεται στο ίδιο δικόγραφο με την αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας διαθήκης (άρθρο 218 § 1 ΚΠολΔ).

Εφόσον όμως στην κληρονομιά περιλαμβάνεται το ακίνητο, που προσδιορίζεται και περιγράφεται στο δικόγραφο, η αγωγή αυτή έπρεπε να έχει εγγραφεί στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας, όπου βρίσκεται το συγκεκριμένο ακίνητο, μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή της. Εντούτοις, οι ενάγοντες δεν προσάγουν, ούτε άλλωστε επικαλούνται, πιστοποιητικό του αρμοδίου Υποθηκοφύλακα, από το οποίο να προκύπτει η παραπάνω εγγραφή. Σύμφωνα λοιπόν και με όσα αναπτύσσονται στη μείζονα σκέψη, πρέπει να απορριφθεί και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη. Αντίθετα, όσον αφορά το σωρευόμενο αίτημα για αναγνώριση της ακυρότητας της διαθήκης, η κρινομένη αγωγή, για τη συζήτηση της οποίας δεν απαιτείται να προσαχθεί πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας σχετικά με την υποβολή φορολογικής δήλωσης ή την έκδοση πράξης επιβολής φόρου για την κληρονομία της παραπάνω διαθέτιδος κατά το άρθρο 106 § 1 α' του Ν. 2961/2001, διότι η παρούσα δίκη δεν αφορά ευθέως περιουσιακό στοιχείο, που έχει αποκτηθεί αιτία θανάτου (βλ. ΑΠ 1512/1991, ΕλλΔικ 1992. 1464, Κ. Παπαδόπουλου, *Αγωγές Κληρονομικού Δικαίου*, πρώτος τόμος, 1994, § 156 αρ 5, σελ. 253), α) δεν απαιτείται να εγγραφεί στα βιβλία διεκδικήσεων κατά το άρθρο 220 ΚΠολΔ διότι αντικείμενο της αγωγής αυτής είναι αποκλειστικά και μόνο το κύρος της προσβαλλομένης διαθήκης, ενώ η εγκατάσταση κληρονόμου σε ακίνητο είναι γεγονός τελείως συμπτωματικό και νομικά αδιάφορο (ΕφΑθ 5801/2004 ΕλλΔικ 2005.1507, Κ. Παπαδόπουλου, *ό.π.*, § 156, αρ. 7, σελ. 253) και β) για το αντικείμενο της δεν επιβάλλεται η καταβολή δικαστικού ενσήμου, διότι κατά τη διάταξη του άρθρου 7 § 3 του ν.δ. 1544/1942 δεν υπόκεινται στο τέλος αυτό οι απλώς αναγνωριστικές αγωγές, όπως είναι η συγκεκριμένη. Εξάλλου, η παραπάνω αγωγή είναι επαρκώς ορισμένη, διότι περιέχει με πληρότητα όλα εκείνα τα στοιχεία, που απαιτούνται για τη

θεμελίωσή της κατά το νόμο και δικαιολογούν την άσκησή της από τους ενάγοντες κατά των εναγομένων.

Ειδικότερα, διαλαμβάνονται στο δικόγραφο: α) ο θάνατος της διαθέτιδος σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, β) η ύπαρξη ιδιόγραφης διαθήκης, γ) το περιεχόμενο της διαθήκης αυτής, δ) η έλλειψη στοιχείου απαραίτητου για το κύρος της κατά το νόμο (της υπογραφής της διαθέτιδος στο τέλος του κειμένου), ε) η ανικανότητα της διαθέτιδος για σύνταξη ιδιόγραφης διαθήκης και ο λόγος της ανικανότητάς της (αναλφαβητισμός), στ) η αοριστία της επίδικης διαθήκης, όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία, που καταλείπονται στους εναγομένους, ζ) τα στοιχεία που θεμελιώνουν την ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση των διαδίκων, καθώς και το έννομο συμφέρον των εναγόντων και η) ορισμένο αίτημα, που είναι η αναγνώριση της ακυρότητας της διαθήκης, ενώ η τυχόν εσφαλμένη αναγραφή του περιεχομένου της δεν επάγεται ακυρότητα ή απαράδεκτο του δικογράφου της αγωγής, όπως ισχυρίζεται αβάσιμα ο πρώτος εναγόμενος, αλλά αποτελεί ζήτημα που αξιολογείται στα πλαίσια της ουσιαστικής έρευνας της υπόθεσης. Επιπλέον, δεν ήταν απαραίτητο να μνημονεύεται στην αγωγή η αξία του αντικειμένου της διαφοράς για τον προσδιορισμό του καθ' ύλην αρμοδίου δικαστηρίου, όπως ισχυρίζονται αβάσιμα οι εναγόμενοι, διότι η αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας διαθήκης έχει αντικείμενο ανεπίδεκτη χρηματικής αποτίμησης διαφορά, η οποία υπάγεται στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου κατά τη διάταξη του άρθρου 18 § 1 ΚΠολΔ (ΕφΑθ 8930/1980 ΕλλΔικ 22.337, ΕφΠατρ 481/2005 *Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΔΣΑ*, Ν. Νίκας σε Ερμηνεία ΚΠολΔ Κεραμέα - Κονδύλη - Νίκα, άρθρο 18. αρ. 1, σελ. 62), ανεξαρτήτως του ότι ακόμη και στις διαφορές, που είναι επιδεκτικές χρηματικής αποτίμησης, η παράλειψη του στοιχείου αυτού δεν επάγεται ακυρότητα ή απαράδεκτο του δικογράφου

της αγωγής (βλ. ΑΠ 265/2000 ΕλλΔικ 2000.1304, ΕφΑθ 2369/2007 ΕΦΑΔ 2008.462). Με βάση τα προαναφερόμενα η κρινομένη αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας της διαθήκης είναι παραδεκτή και νόμιμη, στηριζόμενη στις προαναφερόμενες διατάξεις και εκείνες των άρθρων 180, 1723 ΑΚ, 70 και 176 ΚΠολΔ και πρέπει, συνεπώς, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά δημοσίας συνεδρίασης του Δικαστηρίου τούτου και σταθμίζονται και εκτιμώνται ανάλογα με το λόγο της γνώσης και το βαθμό της αξιοπιστίας κάθε μάρτυρα, καθώς και από όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα, που προσκομίζονται με επίκληση από τους διαδίκους, για να ληφθούν υπόψη είτε προς άμεση απόδειξη είτε για την συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η..., κάτοικος εν ζωή Ν. Φιλαδέλφειας Αττικής, απεβίωσε στην Αθήνα στις 17.4.2006, αφήνοντας μοναδικούς πλησιέστερους συγγενείς της τους ενάγοντες (αδελφούς της), καθώς και δύο ακόμη αδελφία της, τον... ή... (πατέρα του πρώτου εναγομένου) και την... συζ..., το γένος... (μητέρα της δεύτερης εναγομένης). Κατά τον χρόνο του θανάτου της η αποβιώσασα είχε στην πλήρη και αποκλειστική κυριότητα, νομή και κατοχή της μία ισόγεια κατοικία μετά του δώματος αυτής και του υπέρθεν αυτού χώρου, εφόσον επιτραπεί στο μέλλον η ανέγερση ορόφων από τις πολεοδομικές διατάξεις, η οποία καταλαμβάνει μέρος αρτίου και οικοδομήσιμου οικοπέδου, εκτάσεως 1966.50 τ.μ., που βρίσκεται στη θέση «...» ή «...» της κτηματικής περιφέρειας πρώην Δήμου Αθηναίων, πρώην Δήμου Νέας Ιωνίας ή του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας και ήδη Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας Αττικής, εντός του οικοδομικού τετραγώνου... και επί των οδών... και..., εμφανίζεται με τα στοιχεία Α-Β-Γ-Δ-Α στο από 19.4.1963 σχεδιάγραμμα του μηχανικού..., που προσαρ-

τάται στο υπ' αριθμ. 25.715/1963 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Δ. Κ. και συνορεύει βόρεια σε πλευρά Α-Β μήκους 67,80 μ με άλλη οικοπεδική έκταση..., νότια σε πλευρά Γ-Δ μήκους 67.50 μ. με την οδό..., ανατολικά σε πλευρά Β-Γ μήκους 29 μ. με την οδό... και δυτικά σε πλευρά Α-Δ μήκους 29.10 μ. με ιδιοκτησία... Η παραπάνω ισόγεια κατοικία έχει ανεγερθεί βορειοδυτικά του όλου οικοπέδου, στον χώρο που περιλαμβάνεται εντός των στοιχείων α-β-ε-ζ-α του σχεδιαγράμματος, το οποίο προσαρτάται στο προαναφερόμενο υπ' αριθμ. 25.715/1963 συμβόλαιο του ίδιου παραπάνω συμβολαιογράφου, αποτελείται από δύο κύρια δωμάτια και λοιπούς βοηθητικούς χώρους, εμφανίζεται στο σχεδιάγραμμα με τον αριθμό δεκαεπτά άλφα (17α), περιβάλλεται από τα στοιχεία α-β-ε-ζ-α και συνορεύει σε πλευρά α-β μήκους 7,25 μ με ακάλυπτο κοινόχρηστο και κοινόκτητο χώρο για όλες τις κατοικίες του οικοπέδου, σε πλευρά β-ε μήκους 5,65 μ με την κατοικία υπό στοιχεία 17β, σε πλευρά ε-ζ μήκους 7,25 μ. με ακάλυπτο χώρο αποκλειστικής χρήσεως της ίδιας κατοικίας (17α) και πέραν αυτού με ακάλυπτους χώρους αποκλειστικής χρήσεως των υπ' αριθμούς 5, 6 και 7 κατοικιών και σε πλευρά ζ-α μήκους 5,65 μ. με ακάλυπτο χώρο αποκλειστικής χρήσεως της ίδιας κατοικίας (17α) και πέραν αυτού με ιδιοκτησία... Στην κατοικία αυτή αναλογεί εμβαδόν κτίσματος 36 τ.μ.. εμβαδόν ακαλύπτου χώρου 38 τ.μ., δηλαδή συνολικό εμβαδόν 74 τ.μ. και ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του όλου οικοπέδου 20/000 εξ αδιαιρέτου.

Επιπλέον, της ανήκει η αποκλειστική χρήση του υποχρεωτικώς ακαλύπτου χώρου, που περιλαμβάνεται στο σχεδιάγραμμα εντός των στοιχείων 1-α-ζ- ε-η-38-1 και έχει πλευρές 1-α μήκους 3,30 μ περίπου μέχρι το όριο της ιδιοκτησίας..., 1-38 μήκους 7,05 μ. περίπου, ε-η μήκους 1 μ. περίπου και η-38 μήκους 10,55 μ. περίπου. Το παραπάνω ακίνητο αποτελεί διακεκριμένη ιδιοκτησία, η οποία έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3741/1929 και των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ με την υπ' αριθμ. 25.715/16 5

1963 πράξη σύστασης οριζοντίων ιδιοκτησιών του Συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Δ. Κ. που έχει μεταγραφεί νόμιμα (στον τόμο... και με αριθμό... των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Νέας Ιωνίας) και περιήλθε στην κληρονομούμενη με το υπ' αριθμ. 27.842/27.7.1964 συμβόλαιο του ίδιου παραπάνω συμβολαιογράφου, που έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Νέας Ιωνίας (στον τόμο... και με αριθμό...), με αγορά από τον... Επίσης, κατά το χρόνο του θανάτου της η κληρονομούμενη ήταν συννομέας κάποιων ακινήτων στους Καλιάνους Κορινθίας, τα οποία κληρονόμησε κατ' ιδανική μερίδα από τους γονείς της. Όσον αφορά την τύχη της παραπάνω κληρονομιαίας περιουσίας της η κληρονομούμενη, η οποία ήταν ικανή να συντάξει ιδιόγραφη διαθήκη, διότι είχε φοιτήσει μέχρι τη δεύτερη ή την τρίτη τάξη του δημοτικού σχολείου και είχε τη δυνατότητα με τη χρήση των οικείων γραμμάτων να σχηματίζει ελεύθερα λέξεις που έχουν ορισμένο νόημα, έστω και κατά τρόπο εντελώς ανορθόγραφο, κατέλιπε την επίδικη από 15.2. 2006 ιδιόγραφη διαθήκη της. Με την παραπάνω διαθήκη, η οποία δημοσιεύθηκε με το υπ' αριθμ. 1.329/23.2.2007 πρακτικό συνεδρίασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κηρύχθηκε κυρία με την υπ' αριθμ. 552/23 2.2007 απόφαση του ίδιου παραπάνω Δικαστηρίου και καταχωρήθηκε στο γενικό βιβλίο διαθηκών του Πρωτοδικείου Αθηνών στον τόμο... με αριθμό..., η κληρονομούμενη όρισε κατ' ακριβή αντιγραφή τα εξής «...15 2 2006 αφήνω το σπτη... κε στη... αφήνω στο χορηγό στον...». Σύμφωνα όμως και με όσα αναπτύσσονται στη μείζονα σκέψη στην αρχή της παρούσας, η παραπάνω διαθήκη είναι άκυρη, διότι η διαθέτης ανέγραψε το κύριο όνομα και το επώνυμό της πριν από το κείμενο της διαθήκης (στον πρώτο στίχο αυτής), αλλά παρέλειψε να θέσει την υπογραφή της στο τέλος του κειμένου της. Εξάλλου, οι ενάγοντες έχουν άμεσο έννομο συμφέρον για την αναγνώριση της ακυρότητας αυτής, δεδομένου ότι τυγχάνουν εξ

αδιαθέτου κληρονόμοι της διαθέτιδος κατά το 1/5 εξ αδιαίρετου ο καθένας, έστω και αν ο δεύτερος από αυτούς έχει τιμηθεί με διάταξη της διαθήκης (βλ. ΑΠ 1063/2006 ΕλλΔικ 47.1417). Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινομένη αγωγή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν και να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της επίδικης διαθήκης χωρίς να ερευνηθεί η τυχόν αοριστία των διατάξεών της, όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που καταλείπονται στους εναγομένους, διότι η έρευνα του συγκεκριμένου λόγου ακυρότητας παρέλκει μετά τη διαπίστωση της έλλειψης υπογραφής της διαθέτιδος. [...]

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ

Υπ' αριθ. 46/2010 (Μον.)

Κτηματογράφηση-κτηματολόγιο. Πολιτική Δικονομία. Ανακριθής πρώτη εγγραφή στο κτηματολογικό βιβλίο κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες. Διόρθωση της πρώτης εγγραφής. Άσκηση αγωγής αναγνωριστικής της κυριότητας αποκτηθείσα με χρησικτησία, και δη έκτακτη, και διόρθωσης της ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Προθεσμία ασκήσεως αγωγής. Έναρξη προθεσμίας. Κοινοποίηση, με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως, στον Προϊστάμενο του οικείου Κτηματολογίου. Δέχεται την αγωγή και διατάσσει τη διόρθωση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 και 2 του Ν. 2664/1998 πρώτες εγγραφές είναι εκείνες που καταχωρίζονται ως αρχικές εγγραφές στο κτηματολογικό βιβλίο, κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες, σύμφωνα με την παράγραφο 2 περίπτωση β' του άρθρου 3. Οι πρώτες εγγραφές, επί των οποίων στηρίζεται κάθε μεταγενέστερη εγγραφή, υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου. Σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής μπορεί να ζητηθεί, με αγωγή ενώπιον του αρμόδιου καθ' ύλην και κατά τόπον Πρωτοδικείου, η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση,

ολικά ή μερικά, της πρώτης εγγραφής. Η αγωγή (αναγνωριστική ή διεκδικητική) ασκείται από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών, εκτός αν πρόκειται για το Ελληνικό Δημόσιο και για μόνιμους κατοίκους εξωτερικού ή εργαζόμενους μόνιμα στο εξωτερικό κατά τη λήξη της οκταετούς αυτής προθεσμίας, για τους οποίους η προθεσμία άσκησης της αγωγής είναι δέκα (10) ετών. Για πρόσωπα των δύο τελευταίων κατηγοριών, που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα κατά την τελευταία διετία της οκταετούς κατά τα ως άνω προθεσμίας, η προθεσμία για την άσκηση της αγωγής δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο διετίας από την οριστική εγκατάστασή τους στην Ελλάδα.» Η αποκλειστική προθεσμία αυτής της παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της απόφασης του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος, που προβλέπει το άρθρο 1 παράγραφος 3. Η αγωγή απευθύνεται κατά του αναγραφόμενου ως δικαιούχου του δικαιώματος στο οποίο αφορά η πρώτη εγγραφή ή κατά των καθολικών του διαδόχων και κοινοποιείται, με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως, στον Προϊστάμενο του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου. Σε περίπτωση ειδικής διαδοχής στο δικαίωμα στο οποίο αφορά η πρώτη εγγραφή, η αγωγή πρέπει να στραφεί τόσο κατά του φερόμενου με την πρώτη εγγραφή ως δικαιούχου ή των καθολικών του διαδόχων όσο και κατά του ειδικού διαδόχων αυτού. Επί αγωγών που ασκούνται ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου τηρείται από αυτό, η διαδικασία του άρθρου 270 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. II. Επίσης, κατά τις παραγράφους 1 περ. ιβ' και 5 του άρθρου 12 και 2 εδ. 4 του άρθρου 13 του ίδιου νόμου, σε συνδυασμό με το άρθρο 220 ΚΠολΔ, η σχετική αγωγή πρέπει να καταχωρείται στο οικείο κτηματολογικό φύλλο μέσα σε προθεσμία, κατ' ανώτατο όριο, τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς είναι απαράδεκτη η συζήτησή της.

Από την 001329 Γ/28-9-2009 έκθεση επίδο-

σης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Μυτιλήνης Ι. Γ. και τις 588 Β' και 597 Β' /17-9-2009 εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Βέροιας Χ. Α., τις οποίες προσκομίζει και επικαλείται ο ενάγων, αποδεικνύεται ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της υπό κρίση κλήσης με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα τους έκτο, δέκατη και ενδέκατο των εναγομένων. Κατά τη δικάσιμο αυτή η υπόθεση εκφωνήθηκε με τη σειρά που ήταν γραμμένη στο πινάκιο, αλλά οι έκτος, δέκατη και ενδέκατος των εναγομένων, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδριάσεως του Δικαστηρίου τούτου, δεν εμφανίστηκαν και συνεπώς πρέπει να δικαστούν ερήμην. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για υπόθεση υπαγόμενη στην τακτική διαδικασία, το δικαστήριο προχωρεί στη συζήτηση της υποθέσεως σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι (άρθρο 270 παρ. 1, 271 ΚΠολΔ).

Στην προκείμενη περίπτωση, με την κρινόμενη 612/ΤΜ/44/23-2-2009 αγωγή, η οποία επαναφέρεται προς συζήτηση με την 3148/ΤΜ/232/24-8-2009 κλήση, ο ενάγων εκθέτει ότι με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας απέκτησε την κυριότητα των αναφερόμενων στην αγωγή τεσσάρων εδαφικών τμημάτων, εμβαδού 22,63 τ.μ., 32,07 τ.μ., 11,20 τ.μ. και 22,08 τ.μ., τα οποία βρίσκονται στη Βέροια, στο ΟΤ..., επί των οδών... και... και αποτυπώνονται στο από Οκτωβρίου του έτους 2008 τοπογραφικό διάγραμμα της πολιτικού μηχανικού Βέροιας... υπό περιμετρικά στοιχεία Α-Λ-Μ-Ν-Κ-Α, Λ-Β-Γ-Ξ-Λ, Ο-Ξ-Δ-Ε-Π-Ρ-Ο και Ν-Σ-Τ-Υ-Η-Θ-Ι-Ν αντίστοιχα. Ότι κατά την κτηματογράφηση της περιοχής τα ανωτέρω εδαφικά τμήματα καταχωρήθηκαν ως ιδιοκτησία των εναγομένων, ενώ στην πραγματικότητα αποτελούν τμήμα του οικοπέδου του (ενάγοντος) με ΚΑΕΚ 16008 16 03 005/0/0. Με βάση το ιστορικό αυτό ζητεί να αναγνωριστεί κύριος των επίδικων εδαφικών τμημάτων, η αξία των οποίων

ανέρχεται σε 25.000,00 ευρώ και να διαταχθεί η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής του Κτηματολογικού Γραφείου Βέροιας, ώστε στο κτηματολογικό φύλλο με ΚΑΕΚ 16008 16 03 005/0/0, ιδιοκτησίας του, να συμπεριληφθούν τα ανωτέρω εδαφικά τμήματα. Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η υπό κρίση αγωγή αρμόδια φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρα 6 παρ. 2 εδ α Ν. 2664/1998, 9, 11 αρ. 1, 18 και 29 ΚΠολΔ), για να εκδικασθεί κατά την προκείμενη τακτική διαδικασία. Είναι δε νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1045 ΑΚ, 6 παρ. 1 και 2, 7 παρ. 3 Ν. 2664/1998, 70 και 176 ΚΠολΔ Επομένως, εφόσον για το παραδεκτό της συζήτησης της υπό κρίση κλήσης, αντίγραφο αυτής έχει κοινοποιηθεί στον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου Βέροιας (βλ. την 597 Β' /17-9-2009 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Βέροιας Χ. Α.), έχει καταχωρηθεί δε η 612/ΤΜ/44/23-2-2009 αγωγή στο οικείο κτηματολογικό φύλλο εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της (βλ. το 566/26-2-2009 πιστοποιητικό καταχώρισης εγγραπτέας πράξης του Κτηματολογικού Γραφείου Βέροιας) και ασκείται εντός της προβλεπόμενης οχταετούς προθεσμίας αρχόμενης από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του ΟΚΧΕ περί ενάρξεως κτηματολογίου στη συγκεκριμένη περιοχή, δεδομένου ότι με την 293/4/6/4/2005 απόφαση του ΔΣ του ΟΚΧΕ (ΦΕΚ 512 Β/2005) διαπιστώθηκε η περαίωση της διαδικασίας κτηματογράφησης για τα ακίνητα της περιοχής που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Βέροιας και ορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης του Κτηματολογίου στην εν λόγω περιοχή η 18-4-2005 (βλ. άρθρο 5 Ν. 3559/2007 ΦΕΚ Α 102/14-5-2007, που ισχύει από 24-5-2007), η αγωγή πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

Ο πρώτος, δεύτερη, τρίτη, τέταρτος, πέμπτος, έβδομος, όγδοος των εναγομένων συνομολογούν και αποδέχονται την ιστορική βά-

ση της αγωγής, καθόσον δυνάμει των 9812/2-4-2009, 9813/2-4-2009, 9820/6-4-2009, 9824/7-4-2009 και 9825/ 7-4-2009 ειδικών πληρεξουσιών του Συμβολαιογράφου Βέροιας Π. Π. έδωσαν ρητή εντολή στον πληρεξούσιο Δικηγόρο τους Λ. Α. να παρασταθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και να αποδεχτεί για λογαριασμό τους την αγωγή. Επομένως, ως προς αυτούς πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή ως και κατ' ουσία βάσιμη κατ' άρθρο 298 ΚΠολΔ

Ως προς τους έκτο, ένατο, δέκατη και ενδέκατο των εναγομένων από όλα τα έγγραφα, τα οποία νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Το τμήμα με περιμετρικά στοιχεία Λ-Β-Γ-Ξ-Λ, εμβαδού 32,07 τ.μ., όπως αυτό αποτυπώνεται στο από Οκτωβρίου του έτους 2008 τοπογραφικό διάγραμμα της πολιτικού μηχανικού Βέροιας..., το οποίο κατά το κτηματολόγιο φέρεται ενσωματωμένο στο τεμάχιο με ΚΑΕΚ 16008 ΕΚ0097500, το οποίο φέρεται να αποτελεί ιδιοκτησία του ένατου των εναγομένων, Δήμου Βέροιας, δεν ανήκει κατά κυριότητα στο Δήμο Βέροιας, καθόσον αυτός δεν είναι κύριος τεμαχίων στο ΟΤ... της πόλης της Βέροιας, όπου βρίσκεται το ανωτέρω επίδικο εδαφικό τεμάχιο. Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου στηρίζεται ιδίως στο από 18-5-2009 έγγραφο της Διεύθυνσης οικονομικού-τμήμα Εσόδων και Περιουσίας του ένατου εναγομένου Δήμου Βέροιας. Περαιτέρω αποδείχτηκε ότι έτερο επίδικο εδαφικό τμήμα, εμβαδού 11,20 τ.μ., το οποίο αποτυπώνεται στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα υπό στοιχεία Ο-Ξ-Δ-Ε-Π- Ρ-Ο, φέρεται να ανήκει στο οικόπεδο με ΚΑΕΚ 16008 16 03 004/0/0. Σύμφωνα δε με το ΚΑΕΚ 16008 16 03 004/0/2 και 16008 16 03 004/0/5 ποσοστό εξ αδιαιρέτου αυτού φέρεται να ανήκει στον απολιπόμενο έκτο των εναγομένων. Ωστόσο, το ανωτέρω υπό στοιχεία Ο-Ξ-Δ-Ε-Π- Ρ-Ο, εδαφικό τμήμα, εμβαδού 11,20 τ.μ. έχει περιέλθει στην αποκλειστική κυριότητα του ενάγοντος με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, καθόσον αυτός και οι δικαιοπάρχοι

του για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 20 ετών ασκούν επ' αυτού συνεχώς και αδιαλείπτως τις προσιδιάζουσες στη φύση του πράξεις νομής, χωρίς να αμφισβητηθεί η κυριότητά του από κανέναν. Επίσης, δεδομένου ότι ο πέμπτος των εναγομένων συνομολογεί και αποδέχεται την αγωγή και συγκεκριμένα αποδέχεται ότι το εδαφικό τμήμα εμβαδού 11,20 τ.μ. υπό στοιχεία Ο-Ξ-Δ-Ε-Π-Ρ-Θ ανήκει κατά κυριότητα στον ενάγοντα, καθίσταται άνευ εννόμου επιρροής η εγγραφείσα υπέρ της δέκατης των εναγομένων προσημείωση υποθήκης. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή ως και κατ' ουσία βάσιμη, να αναγνωριστεί ότι ο ενάγων είναι κύριος των εδαφικών τμημάτων, εμβαδού 22,63 τ.μ., 32,07 τ.μ., 11,20 τ.μ. και 22,08 τ.μ., τα οποία βρίσκονται στη Βέροια, στο ΟΤ..., επί των οδών... και... και αποτυπώνονται στο από Οκτωβρίου του έτους 2008 τοπογραφικό διάγραμμα της πολιτικού μηχανικού Βέροιας... υπό περιμετρικά στοιχεία Α-Λ-Μ-Ν-Κ-Α, Λ-Β-Γ-Ξ-Λ, Ο-Ξ-Δ-Ε-Π-Ρ-Θ και Ν-Σ-Τ-Υ-Η-Θ-Ι-Ν αντίστοιχα, να αναγνωριστεί η κυριότητα του ενάγοντος επί του οικοπέδου με ΚΑΕΚ 16008 16 03 005/0/0, όπως αυτό αποτυπώνεται στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα υπό περιμετρικά στοιχεία Α-Β-Γ-Δ-Ε-Ζ-Η-Θ-Ι-Κ-Α και να διαταχθεί η διόρθωση των ανακριβών πρώτων εγγραφών των κτηματολογικών βιβλίων του Κτηματολογικού Γραφείου Βέροιας, ώστε επί των ανωτέρω εδαφικών τμημάτων να εγγραφεί ως κύριος ο ενάγων και στα κτηματολογικό φύλλο με ΚΑΕΚ 16008 16 03 005/0/0 να συμπεριληφθούν τα ανωτέρω οικοπεδικά τμήματα. Τέλος, πρέπει να οριστεί παράβολο ερημοδικίας για την περίπτωση που οι απολιπόμενοι εναγόμενοι ασκήσουν κατά της παρούσας ανακοπή ερημοδικίας (άρθρα 501, 502 παρ. 1 και 505 παρ. 2 ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΣΥΡΟΥ

Υπ' αριθ. 46/2010 (Μον.) (ειδική διαδικασία)
Οριζόντια ιδιοκτησία. Εθιμικό δίκαιο Κυκλά-

δων. Ορισμοί. Η δημιουργία οριζόντιων ιδιοκτησιών, είχε ως χαρακτηριστικό την ύπαρξη αυτοτελών κατ' όροφο ιδιοκτησιών χωρίς την ύπαρξη χώρων, που ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους κυρίους των επιμέρους ορόφων. Μετά την εισαγωγή του ΑΚ η ήδη συσταθείσα κατά το κυκλαδικό έθιμο αποκλειστική κυριότητα επί ορόφου οικοδομής δεν διέπεται άνευ ετέρου από το Ν. 3741/1929. Απαιτείται νόμιμη σύσταση. Η ενάγουσα είχε αποκτήσει τον ανώγειο όροφο οικοδομής. Με την κρινόμενη αγωγή που εισάγεται κατά την διαδικασία του 17 παρ. 2 ΚΠολΔ ζητά να αρθούν οι διαταράξεις της συγκυριότητάς της τόσο στον όροφο όσο και στα κοινά μέρη της οικοδομής από την εναγομένη. Απορρίπτει αγωγή. Η οικοδομή δεν διέπεται από τον ν. 3741/1929 ακόμα και αν έγινε μνεία σε αυτόν στο μεταβιβαστικό προς αυτήν συμβόλαιο αφού χρειάζεται η σύμπραξη όλων των συνιδιοκτητών. Ισχύει το εθιμικό δίκαιο. Αρμόδιο το Πολυμελές Πρωτοδικείο αλλά αφού η αγωγή δεν έχει εγγραφεί η αγωγή στα βιβλία διεκδικήσεων την απορρίπτει.

Κατά τους κανόνες του εθιμικού δικαίου των Κυκλάδων ο θεσμός της οριζόντιας ιδιοκτησίας στηρίζεται στους εξής τρεις βασικούς κανόνες:

1) Κάθε ιδιοκτήτης ορόφου ή τμήματος ορόφου είναι αποκλειστικός κύριος του ορόφου του, δηλαδή των πρωτοτόιχων που ανήκουν σ' αυτόν, του δαπέδου, της οροφής του και των κοινοχρήστων χώρων, που αντιστοιχούν στον όροφό του.

2) Ο κύριος του ισογείου είναι αποκλειστικός κύριος του οικοπέδου και του υπεδάφους.

3) Ο κύριος του ανωγείου είναι αποκλειστικός κύριος του αέρος εκτός αν ο αέρας είχε ήδη πωληθεί σε τρίτο ή παρακρατηθεί από τον πωλητή.

Μάλιστα, είναι τόσο αυστηρή η διάκριση των εννοιών «ισόγειο» και «αέρας ή όροφος», ώστε ακόμη και αν κύριος του ισογείου και του «αέρος» είναι το ίδιο πρόσωπο, νοούνται και υπάρχουν δύο αυτοτελείς ιδιοκτησίες, ουσιώδες δε

στοιχείο του εθίμου αυτού είναι ότι ο κύριος του «αέρος» δεν έχει κανένα δικαίωμα συγκυριότητας επί του εδάφους της οικοδομής, που ανήκει στον κύριο του ισογείου, ο οποίος υποχρεούται να το διατηρεί από δομική άποψη σε τέτοια κατάσταση, που να στηρίζει το βάρος του κατοικήσιμου ορόφου (ΠΠρΣυρ 145/1996, ΑρχΝ 1998, 92, Δακαναλάκης, *Το κυκλαδικόν έθιμον περί του δικαιώματος αέρος και το νέον σύστημα οριζοντίου ιδιοκτησίας*, ΝοΒ 20, 1368).

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι, σε αντίθεση με το άρθρο 544 του Ιόνιου Αστικού Κώδικα, το οποίο καθιέρωνε μια μορφή οριζόντιας ιδιοκτησίας με την πρόβλεψη ύπαρξης και κοινόχρηστων χώρων επί της οικοδομής και του οικοπέδου, που ανήκαν στη συγκυριότητα των επιμέρους κυρίων κάθε ορόφου, εφόσον δεν οριζόταν κάτι αντίθετο στη σχετική πράξη οροφοκτησίας, η δημιουργία οριζόντιων ιδιοκτησιών, κατά το εθιμικό δίκαιο των Κυκλάδων, είχε ως χαρακτηριστικό την ύπαρξη αυτοτελών κατ' όροφο ιδιοκτησιών χωρίς την ύπαρξη χώρων, που ανήκουν εξ' αδιαιρέτου στους κυρίους των επιμέρους ορόφων,

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 55 ΕισΝΑΚ, το δικαίωμα κυριότητας, που υπάρχει κατά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, διέπεται στο εξής ως προς την έκταση, το περιεχόμενο, τη δυνατότητα μεταβίβασης, την προστασία και την απόσβεσή του από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, ενώ το ίδιο ισχύει και για την κυριότητα σε όροφο ή σε διαμέρισμα ορόφου.

Επίσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 59 ΕισΝΑΚ, εμπράγματα δικαιώματα χωριστής κυριότητας, που υπάρχουν κατά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα σε οικοδομές σε ξένο έδαφος, διατηρούνται και εξακολουθούν να διέπονται από το έως τώρα δίκαιο ή από τις ειδικές σχετικές διατάξεις, που ισχύουν έως τώρα.

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι ναι μεν με την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα καταργήθηκε, δυνάμει του άρθρου 1 ΕισΝΑΚ, το προπεριγραφόμενο κυκλαδικό έθι-

μο, ωστόσο η κατάργηση αυτή αφορά τις εφεξής αναφυόμενες έννομες σχέσεις και όχι δικαιώματα, που ήδη είχαν δημιουργηθεί πριν την εισαγωγή του.

Συνεπώς, δικαιώματα αποκλειστικής κυριότητας σε ορόφους οικοδομής, που ήδη είχαν δημιουργηθεί υπό την ισχύ του κυκλαδικού εθίμου, εξακολουθούν να ισχύουν, και διέπονται, και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, από τους ορισμούς του καταργηθέντος εθίμου (Δακαναλάκης, ό.π., σελ. 1370, ΠΠρΣυρ 77/2007, ΑρχΝ 2008, 54). Από τα ανωτέρω συνάγεται, επίσης, ότι, μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, η ήδη συσταθείσα κατά το κυκλαδικό έθιμο αποκλειστική κυριότητα επί ορόφου οικοδομής δεν μεταπίπτει άνευ ετέρου σε σχέση οροφοκτησίας, που διέπεται από το Ν. 3741/1929, καθώς για τη δημιουργία τέτοιας σχέσης απαιτείται η σύστασή της με κάποιον από τους περιοριστικά αναφερόμενους στις διατάξεις των άρθρων 13 και 14 Ν. 3741/1929, 1002 ΑΚ, 2 ΝΑ 1024/1971, 480Λ ΚΠολΔ και του Ν. 1562/1985 τρόπους (για τους τρόπους σύστασης της οροφοκτησίας βλ. αναλυτικά 1. Κατρά, Πανδέκτης μισθώσεων και οροφοκτησίας, 2005, σελ. 895 επ.).

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 17§2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται πάντοτε, χωρίς διάκριση του αντικείμενου της διαφοράς, οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, που μάλιστα δεν εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων, καθώς δεν αποτελούν εμπράγματα ή μικτές αγωγές (ΑΠ 1465/2009, Βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ).

Από τη διατύπωση της ως άνω διάταξης είναι φανερό ότι δύο είναι τα στοιχεία που καθορίζουν την εξαιρετική αρμοδιότητα του δικαστηρίου αυτού: α) η διαφορά μεταξύ οροφοκτητών και β) η διαφορά αυτή να προέρχεται από τη σχέση οροφοκτησίας μεταξύ των ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων, ανεξάρτητα εάν αφορά τις διαιρετές ιδιοκτησίες τους ή τα κοινά της οικοδομής.

Ως τέτοιες διαφορές πρέπει να νοηθούν, μεταξύ άλλων, και εκείνες, που αναφέρονται στις διενέξεις γενικά μεταξύ των οροφοκτητών και της ίδιας της οροφοκτησίας ως προς τα εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις τους. Δηλαδή, πρέπει οι διαφορές να είναι συναφείς προς την εφαρμογή του Ν. 3741/1929 και προς την ενάσκηση και εκπλήρωση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το νόμο αυτό.

Είναι δυνατό δε να αφορούν οι διαφορές αυτές όχι μόνον τα κοινά πράγματα της αδιαίρετης συνιδιοκτησίας, αλλά και τα πράγματα της αποκλειστικής ιδιοκτησίας καθενός από τους συνιδιοκτήτες.

Σε κάθε περίπτωση, κριτήριο για τον χαρακτηρισμό της διαφοράς ως προερχόμενης από τη σχέση της οροφοκτησίας είναι το εάν πραγματικά η συγκεκριμένη διαφορά αναφύεται από αυτή την ίδια τη σχέση της κατ' όροφο ιδιοκτησίας, που διέπεται από το Ν. 3741/1929, ανεξάρτητα από τη σχέση του ουσιαστικού δικαίου, στην οποία στηρίζεται (π.χ. νομή, κυριότητα, εντολή, διοίκηση αλλότριων κ.λπ.) ή από άλλη σχέση, τυχαία και άσχετη από την ειδική σχέση της οροφοκτησίας (πρβλ. ΑΤΙ 934/2008, Βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ, ΕφΛαρ 541/2007, Βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ, βλ. αναλυτικά ΜΠρΘεσ 1979/2008, ΧρΙδΔ 2008, 352 και Νίκα σε ΕρμΚΠολΔ Κεραμέα-Κονδύλη-Νίκα, άρθρο 17 αρ. 2 επ.)

Στην προκείμενη περίπτωση η ενάγουσα με την κρινόμενη αγωγή της, όπως παραδεκτά το δικόγραφο της διορθώθηκε με τις προτάσεις της, εκθέτει τα εξής: 'Ότι τυγχάνει αποκλειστική κυρία μιας αυτοτελούς οριζόντιας ιδιοκτησίας και συγκεκριμένα του ανώγειου ορόφου μιας διώροφης οικοδομής, εμβαδού 60,75 τ.μ. και ποσοστού συνιδιοκτησίας επί του οικοπέδου 50/100 εξ αδιαίρετου, και της πάνω από αυτόν αέρινης στήλης, η οποία οικοδομή είναι χτισμένη επί οικοπέδου έκτασης 93 τ.μ. και βρίσκεται στη συμβολή των οδών...και... στην πόλη της Τήνου και ότι η εναγομένη τυγχάνει κυ-

ρία του ισόγειου ορόφου της ίδιας οικοδομής, εμβαδού 77,24 τ.μ..

'Ότι ως άνω όροφος μεταβιβάστηκε στην ενάγουσα από τη μητέρα της,... χήρα..., το γένος... και..., δυνάμει του νόμιμα μεταγραφέντος 36958/21-2-1978 προικοσυμφώνου του συμβολαιογράφου Αθηνών, Ε. Π., στη δε μητέρα της είχε περιέλθει ως ανεξάρτητη ιδιοκτησία δυνάμει του νόμιμα μεταγραφέντος 2054/6-4-1910 προικοσυμφώνου του συμβολαιογράφου Τήνου, Π. Α., σύμφωνα με το ισχύον, κατά το χρόνο αυτό, κυκλαδικό εθιμικό δίκαιο, ο δε ισόγειος όροφος περιήλθε στην εναγομένη με αγορά από τους... και... δυνάμει των νόμιμα μεταγραφέντων 161/20-9-1984 και 429/5-11-1985 συμβολαίων πώλησης.

'Ότι οι προαναφερόμενοι (... και...) απέκτησαν τον ισόγειο όροφο της οικοδομής δυνάμει του νόμιμα μεταγραφέντος 1286/18-7-1978 συμβολαίου διανομής, σε συνδυασμό με την νόμιμα μεταγραφείσα 1285/18-7-1978 πράξη αποδοχής κληρονομιάς του αποβιώσαντος πατέρα τους,..., στον οποίο ο ισόγειος όροφος είχε περιέλθει, κατά τα 4/5 εξ αδιαίρετου, με αγορά από τους... του... και... του..., δυνάμει των νόμιμα μεταγραφέντων 19174/19-10-1966 και 18351/26-9-1927 συμβολαίων πώλησης, και, κατά το 1/5 εξ αδιαίρετου, από κληρονομιά του αποβιώσαντος κατά το έτος 1917 πατέρα του... του..., που είχε ανοικοδομήσει το όλο ακίνητο.

'Ότι με τις προαναφερόμενες μεταβιβάσεις των επιμέρους ορόφων η διώροφη οικοδομή έχει υπαχθεί αυτοδικαίως στις διατάξεις περί οροφοκτησίας, με συνέπεια οι διάδικοι να είναι συγκύριοι στα κοινόχρηστα μέρη και στον αύλειο χώρο της οικοδομής και αποκλειστικοί κύριοι κάθε ορόφου της.

'Ότι η εναγομένη κατά τελευταία 26 έτη έχει προβεί σε αυθαίρετες παρεμβάσεις επί της οικοδομής και των κοινόχρηστων χώρων της, που διαταράσσουν την αποκλειστική της κυριότητα, αλλά και παρεμποδίζουν το δικαίωμα σύγχρησης των κοινόχρηστων χώρων της και

ειδικότερα: α) εγκατέστησε στο ισόγειο της οικοδομής και στην αυλή της ξύλινους πάγκους, αποκλείοντας την πρόσβαση της ενάγουσας στον ανώγειο όροφο της από, την επί της οδού... είσοδο της οικοδομής, β) τοποθέτησε δύο τέντες στην πρόσοψη του ανώγειου ορόφου, που ανήκει στην ενάγουσα, γ) τοποθέτησε στα κιγκλιδώματα της περίφραξης της αυλής της οικοδομής ελενίτ μήκους 30 μέτρων και ύψους 80 εκατοστών, αλλοιώνοντας την αισθητική και τη μορφή της περίφραξης της, και δ) υπέσκαψε τα θεμέλια του δαπέδου της οικοδομής στο εσωτερικό του ισογείου ορόφου σε βάρος της στατικότητας του κτιρίου, προκαλώντας ρωγμές στην τοιχοποιία του ανώγειου ορόφου.

Με βάση το ανωτέρω ιστορικό ζητεί, μετά από νομότυπο περιορισμό του αιτήματος της αγωγής της με τις προτάσεις της (άρθρο 223 ΚΠολΔ), να υποχρεωθεί η εναγομένη να άρει τη διατάραξη της κυριότητάς της επί του ανώγειου ορόφου και τη συγκυριότητά της επί των κοινόχρηστων χώρων της οικοδομής, προβαίνοντας α) στην απομάκρυνση των ξύλινων πάγκων από την πρόσοψη της οικοδομής, β) στην καθαίρεση των τεντών, που τοποθέτησε στον εξωτερικό τοίχο του ανώγειου ορόφου, γ) στην απομάκρυνση των ελενίτ, που τοποθέτησε στα κιγκλιδώματα της περιγράφησης της αυλής και δ) στην κάλυψη των θεμελίων της οικοδομής με ρίψη στο έδαφος του ισογείου ισχυρού σιδηρομπετόν σε βάθος 50 εκ., και σε περίπτωση άρνησής της να επιτραπεί η επιχείρηση των πράξεων αυτών στην ενάγουσα με δαπάνες της εναγομένης, να υποχρεωθεί η εναγομένη να παραλείπει στο μέλλον κάθε παρόμοια προσβολή της κυριότητας την επί του ανώγειου ορόφου και της συγκυριότητάς της επί των κοινόχρηστων χώρων στο μέλλον, με απειλή χρηματική ποινής 1.000 € και προσωπικής κράτησης διάρκειας ενός έτους, να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί η εναγομένη στα δικαστικά της έξοδα.

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της

κρινόμενης αγωγής, η ενάγουσα επικαλείται την ύπαρξη σχέσης οροφοκτησίας, που διέπεται πλέον από τις διατάξεις του Ν. 3741/1929, χωρίς όμως αυτή να έχει συσταθεί με κάποιον από τους περιοριστικά προβλεπόμενους στις διατάξεις των άρθρων 13 και 14 Ν. 3741/1929, 1002 ΑΚ, 2 Ν.Δ. 1024/1971, 480Α ΚΠολΔ και του Ν. 1562/1985 τρόπους.

Αντίθετα, επικαλείται ότι οι αυτοτελείς κατ' όροφο ιδιοκτησίες σχηματίστηκαν ήδη πριν το Ν. 3741/1929 και την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα βάσει του κυκλαδικού εθιμικού δικαίου (βλ. τη 2η σελίδα-7ο στοιχείο της αγωγής της) και ότι λόγω των αναφερόμενων στην αγωγή μεταβιβαστικών πράξεων των επιμέρους αυτοτελών ιδιοκτησιών, που πραγματοποιήθηκαν μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, συστήθηκε αυτοδικαίως οροφοκτησία και η οικοδομή με το οικοπέδο της υπάγεται πλέον στις διατάξεις του Ν. 3741/1929.

Ωστόσο, σύμφωνα και με όσα αναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, οι περιγραφόμενες στην αγωγή αυτοτελείς κατ' όροφο ιδιοκτησίες, που σχηματίστηκαν κατά το κυκλαδικό έθιμο, δεν υπάγονται αυτοδικαίως στις διατάξεις του Ν. 3741/1929 περί οροφοκτησίας, αλλά εξακολουθούν να διέπονται από τους ορισμούς του καταργηθέντος εθίμου, με συνέπεια στην εν λόγω οικοδομή να υφίστανται μόνο δικαιώματα αποκλειστικής κυριότητας κατ' όροφο και όχι δικαιώματα συγκυριότητας.

Εξάλλου, ακόμη και η μνεία στο 36958/21-2-1978 συμβόλαιο μεταβίβασης του ανώγειου ορόφου, που υπήρχε ως αυτοτελής πριν από το Ν. 3741/1929, ότι η οριζόντια αυτή ιδιοκτησία θα ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 3741/1929 και τα άρθρα 1002 και 1117 του ΑΚ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νομότυπη υπαγωγή της όλης οικοδομής στις διατάξεις περί οροφοκτησίας, γιατί τέτοια εφαρμογή προϋποθέτει σύμπραξη όλων των ιδιοκτητών (ή του μοναδικού ιδιοκτήτη της όλης οικοδομής) και όχι μόνο του ιδιοκτήτη του ανώγειου, όπως έγινε εν προκειμένω, αφού προϋποθέτει κατάργηση

των υφισταμένων δικαιωμάτων αποκλειστικής κυριότητας του ιδιοκτήτη κάθε ορόφου, στους θεωρούμενους μετά το Ν. 3741/1929 κοινόχρηστους χώρους, κατάργηση που δεν είναι δυνατό να επιβληθεί με τη βούληση ενός μόνο από τους ιδιοκτήτες ορόφου, ο οποίος είναι αποκλειστικός κύριος του ορόφου του, αλλά δεν έχει κανένα δικαίωμα από όσα ανήκουν στους κυρίους άλλων ορόφων.

Συνεπώς, ακόμη και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, καθένας από τους διαδίκους είναι αποκλειστικός κύριος κάθε αυτοτελούς ορόφου και των ανηγόντων σε κάθε όροφο χώρων, ενώ η σχέση μεταξύ των κυρίων κάθε ορόφου δεν διέπεται από το Ν. 3741/1929, αλλά αποτελεί έννομη σχέση μεταξύ κυρίων όμορων -αλλά καθ' ύψος- ακινήτων.

Με βάση τα προαναφερόμενα, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η εναγομένη, με την κρινόμενη αγωγή, που αν και φέρεται προς συζήτηση κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648-657 ΚΠολΔ εγγράφηκε στο πινάκιο, αν και τούτο δεν προβλέπεται (άρθρο 648 εδ. β' ΚΠολΔ), δεν εισάγεται διαφορά μεταξύ των οροφοκτητών, που είναι συναφής προς την εφαρμογή του Ν. 3741/1929 και προς την ενάσκηση και εκπλήρωση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το νόμο αυτό και υπάγεται, κατά το άρθρο 17 αρ. 2 ΚΠολΔ στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, εκδικαζόμενη κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648-657 ΚΠολΔ.

Αντίθετα, με το ως άνω περιεχόμενο και τα αιτήματα, η προαναφερόμενη αγωγή εκτιμάται ως αρνητική αγωγή, αρμόδιο για την εκδίκαση της οποίας, κατά την τακτική διαδικασία, είναι, κατά την κρατούσα στη θεωρία και τη νομολογία γνώμη το Πολυμελές Πρωτοδικείο (βλ. ΕφΑΘ 5518/2003, ΕλλΔνη 2004, 182, όπου και εκτενής αναφορά στις υποστηριζόμενες απόψεις, ΕφΛαρ 69/2001, Βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 1115/2000, ΕλλΔνη 2000, 797, Απ. Γεωργιάδη, *Εμπράγματο Δίκαιο Ι*, 1992, σελ. 629, Κ. Παπαδόπουλο, *Αγωγές Εμπραγμάτου Δικαίου Ι*, σελ. 370), η οποία μάλιστα απαιτείται, κατά το άρθρο 220 ΚΠολΔ, να εγγραφεί στα βιβλία διεκδικήσεων (βλ. και ΕφΠατρ 1165/2006, Βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ).

Ωστόσο, δεδομένου ότι η κρινόμενη αγωγή δεν έχει εγγραφεί στα βιβλία διεκδικήσεων του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου Τήνου, πρέπει να μην παραπεμφθεί η εκδίκασή της ενώπιον του αρμόδιου Πολυμελούς Πρωτοδικείου Σύρου, αλλά να απορριφθεί από το Δικαστήριο τούτο, για λόγους οικονομίας της δίκης (βλ. Νίκα σε ΕρμΚΠολΔ Κεραμέα-Κονδύλη-Νίκα άρθρο 46 αρ. 6), ως απαράδεκτη.

Τέλος, λόγω του ότι η ερμηνεία των κανόνων δικαίου, που εφαρμόστηκαν, ήταν ιδιαίτερη δυσχερής, πρέπει να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων στο σύνολό τους.

ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Με την από 3/1/2012 καταχώριση στο βιβλίο εταιρειών του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου λύεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 284/1993 ΦΕΚ 123/27-7-2003 (τεύχ. Α΄), η εταιρεία συμβολαιογράφων Αθηνών με την επωνυμία «Εταιρεία Συμβολαιογράφων Ελευθερία Αποστολόπουλου – Βαρδάκη και Γεώργιος Θ. Αποστολόπουλος».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4038/13-2-2012 ΦΕΚ 14/2-2-2012 (τ.Α΄). Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015.....	3
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4042/13-2-2012 ΦΕΚ 24/13-2-2012 (τ. Α΄). Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.....	7
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4043/13-3-2012 ΦΕΚ 25/13-2-2012 (τ. Α΄). Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης και άλλες διατάξεις.	55

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση υπ' αριθ. 111376/31.12.2011 ΦΕΚ 13/11.01.2012 (τ. Β΄). Καθορισμός δικαιωμάτων συμβολαιογράφων	57
Απόφαση υπ' αριθ. Β1/οικ.7397/786/13.2.2012/ ΦΕΚ 249/13.2.2012. Καθορισμός του ύψους της εισφοράς υπέρ του Δημοσίου για τη χορήγηση και την ανανέωση των Αδειών Οδικών Μεταφορών του νόμου 3887/2010.	58
Απόφαση υπ' αριθ. πρωτ. 1019412/298/Α0012/ ΠΟΛ.1032/31.1.2012 Υπουργ. Οικον. (τ. Α΄). Υπεραξία κατά τη σύσταση ομόρρυθμης εταιρείας συστεγαζόμενων φαρμακείων.	59

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Εγκύκλιος υπ' αριθ. πρωτ. 382/12.1.2012 Υ.Π.Ε.Κ.Α. Διευκρινίσεις για την από 09.01.2012 υποχρέωση έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για όλες τις περιπτώσεις νέων συμβάσεων μίσθωσης κτιρίων ή τμημάτων αυτών.	62
--	-----------

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 2/17.2.2012 Εισ. Αρείου Πάγου	63
--	-----------

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1769/2009. Ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω πλάνης. Οφειλή λόγω συνεγγύησης δανείου. Πλάνη κατά την υπογραφή της εγγύησης εκ μέρους υπαλλήλων της πρωτοφειλέτριας εταιρείας, οι οποίοι πίστευαν ότι θα αποδεσμεύονταν από την εγγύηση σε περίπτωση καταγγελίας των συμβάσεων εργασίας τους. Στοιχεία που πρέπει να παρατίθενται ώστε να είναι ορισμένη η παραδοχή ή μη του εν λόγω ισχυρισμού. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 4306/2006 απόφασης ΕφΑθηνών).....	66
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1946/2009 (Τμ. Α2 Πολ.). ΑΤΕ. Καθιέρωση προνομίων (ουσιαστικών και δικονομικών) υπέρ αυτής. Ειδικότερα το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης υπέρ της ΑΤΕ. Νομοθετική μεταβολή της φύσης και του σκοπού της ΑΤΕ (ν. 1914/1990). Διατήρηση των προνομίων. Εγγραφή υποθήκης σε ακίνητο του εγγυητή, η αξία του οποίου	

- κάλυπτε την απαίτηση της δανείστριας ΑΤΕ. Κρίση ότι η συγκεκριμένη υποθήκη και εκτέλεση δεν είναι καταχρηστική. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 19/2006 απόφαση ΕφετΘράκης). 67
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 385/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ** Οι περιορισμοί του άρθρου 933 ΚΠολΔ περί του βάρους του ανακόπτοντα για παραχρήμα απόδειξη δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα και στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ διότι επιβάλλονται για την ταχεία απονομή της δικαιοσύνης προς το συμφέρον των συναλλαγών. Προθεσμία για πρόσθετους λόγους ανακοπής. Λόγοι ανακοπής. Εξόφληση και καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος της δανείστριας τράπεζας. Για να επέλθει ματαίωση του πλειστηριασμού, πρέπει η εξόφληση να είναι πραγματική και προσήκουσα. Δεν αρκεί η δήλωση του καθ' ού ότι προτίθεται να εξοφλήσει ούτε η πρότασή του για διακανονισμό. Για την κρίση περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος του δανειστή, σταθμίζονται οι τυχόν επαχθείς συνέπειες για τον υπόχρεο σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες που μπορούν να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησης του δικαιώματός του. Πραγματικά περιστατικά. Δικαιοπραξία για τόκο που υπερβαίνει το ανώτατο θεμιτό όριο είναι άκυρη ως προς το επιπλέον. Λόγοι αναίρεσης. Η έλλειψη νόμιμης βάσης και η υποχρέωση του δικαστηρίου της ουσίας να λάβει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα προϋποθέτουν ουσιαστική έρευνα της υπόθεσης και δεν ιδρύονται οι σχετικοί αναιρετικοί λόγοι εάν απορρίφθηκε η ανακοπή ή η ένσταση ως μη νόμιμη. Πράγματα σύμφωνα με το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 5369/2006 απόφασης του Εφετείου Αθηνών. 71
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 183/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Σύμβαση έργου. Ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής. Αμοιβή του εργολάβου. Προσδιορισμός αυτής. Ειδικότερα η αμοιβή με μεταβίβαση της κυριότητας ποσοστών επί του οικοπέδου. Χρονικό σημείο καταβολής της αμοιβής. Έννοια παραδόσεως του έργου. Σε περίπτωση αρνήσεως καταβολής εκ μέρους του εργοδότη, ο εργολάβος μπορεί να ασκήσει την αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως. Καταβολή της αμοιβής κατόπιν τμηματικής παράδοσης του έργου. Σε περίπτωση πραγματικών ελαττωμάτων ή έλλειψης συμφωνηθεισών ιδιοτήτων του έργου, ο εργοδότης δεν δικαιούται να μην καταβάλει την αμοιβή. Εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου διατηρεί το δικαίωμα αυτό. Δικαιώματα του εργοδότη περί μειώσεως της αμοιβής ή καταβολής αποζημίωσης. Δικονομία πολιτική. Αναιρετικοί λόγοι. Παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου. Προϋποθέσεις παραδεκτού του λόγου αυτού. Δεδικασμένο. Υποκειμενικά και αντικειμενικά όρια αυτού. Λειτουργίες του δεδικασμένου. Προϋποθέσεις με τις οποίες προκύπτει δεδικασμένο από διοικητική απόφαση. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 148/2007 ΕφετΑθ). 76**
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 184/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Δικονομία πολιτική. Αποδεικτικά μέσα. Τακτική διαδικασία. Ένορκη βεβαίωση. Προϋποθέσεις κύρους αυτής για να εκτιμηθεί στο πρωτοβάθμιο ή και δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Συνέπειες ελλείψεως των προϋποθέσεων. Η ένορκη βεβαίωση απορρίπτεται ως ανύπαρκτη. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή δεν έλαβε υπόψη της έγκυρη ένορκη βεβαίωση. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 5698/2008 ΕφετΑθ). 83**
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 207/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Κτήση κυριότητας με κληρονομία. Αποκτάται αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου μόνο αν ο κληρονόμος αποδεχθεί με δημόσιο έγγραφο. Η απόφαση που δέχεται την κτήση κυριότητας χωρίς να ανα-**

- φέρει την αποδοχή και τη μεταγραφή της στερείται νόμιμης βάσης. Βίαιη διακοπή της δίκης λόγω θανάτου διαδίκου. Συνέχιση της δίκης από κληρονόμο. Για το έγκυρο της δήλωσης επανάληψης της δίκης δεν απαιτείται προηγούμενη μεταγραφή της δήλωσης αποδοχής της κληρονομίας, ούτε υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομίας. Παράλειψη του δικαστηρίου να κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση. Δεν ιδρύεται λόγος αναίρεσης όταν το απαράδεκτο στηρίζεται στη μη προσκόμιση πιστοποιητικού φόρου κληρονομίας σε δίκη που αφορά κληρονομιαίο ακίνητο. Έννοια «πραγμάτων» ΚΠολΔ 559 αρ. 8. Δεν συνιστούν πράγματα τα αποδεικτικά μέσα ούτε οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 2257/2007 ΕφετΑθ. 84
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 208/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Δικονομία πολιτική. Αναιρετική δίκη. Προϋποθέσεις παραδεκτού της συζητήσεως της αναίρεσεως. Ιδίως επί αναβολής. Ακίνητα. Σύσταση πραγματικής δουλείας. Δουλεία οδού. Τρόποι κτήσεως μιας πραγματικής δουλείας. Ιδίως η κτήση με έκτακτη χρησικτησία. Προϋποθέσεις. Διαδοχή στην (οιο-νεί) νομή. Προσμετράται ο χρόνος χρησικτησίας του δικαιοπαρόχου. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 128/2005 απόφαση ΕφετΚαλ.). 88
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 209/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Ακίνητα. Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Δικαιώματα που αποκτώνται τόσο επί της χωριστής ιδιοκτησίας, όσο και επί των κοινοχρήστων μερών. Τρόποι ρύθμισης των δικαιωμάτων επί των κοινοχρήστων μερών. Σε περίπτωση συμβατικής ρύθμισης απαιτείται η σύμπραξη όλων των συγκυρίων, διαφορετικά η συγκεκριμένη δικαιοπραξία είναι άκυρη. Κατάχρηση δικαιώματος. Έννοια αισχροκερδούς ή καταπλεονακτικής δικαιοπραξίας. Δικονομία πολιτική. Αναιρετικοί λόγοι. Προϋποθέσεις παραδεκτού και ορισμένου του λόγου περί παραβίασεως των διδαγμάτων της κοινής πείρας. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 576/2008 απόφαση ΕφετΠειρ). 93
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 276/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Αντικείμενο αναγκαστικής κατάσχεσης ακινήτων. Αυτό είναι όχι μόνο το δικαίωμα της κυριότητας του καθού αλλά οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα και σ' άλλο ακίνητο. Επικαρπία. Φύση αυτής. Αποτελεί αντικείμενο κατάσχεσης. Εν προκειμένω την κατάσχεση την επέβαλε ο ενυπόθηκος δανειστής. Ο υπερθεματιστής αποκτά επί του ακινήτου μόνο την επικαρπία με τους όρους που την είχε ο καθού. Η επικαρπία δεν συνιστά ειδικό περιουσιακό στοιχείο. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 820/2009 απόφαση ΕφετΑθ). 96
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 278/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Καταδολίευση δανειστών. Προϋπόθεση για τη διάρρηξη απαλλοτριωτικής δικαιοπραξίας. Ειδικότερα ο σκοπός της βλάβης των δανειστών εκ μέρους του οφειλέτη. Προϋπόθεση της απαλλοτρίωσης της δικαιοπραξίας είναι ο δανειστής να έχει γεγεννημένη και ληξιπρόθεσμη απαίτηση κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ασαφών αιτιολογιών ως προς την υπάρχουσα ακίνητη περιουσία του οφειλέτη κατόπιν της απαλλοτριώσεως καθώς επίσης και ως προς το ύψος αυτής. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 278/2009 ΕφΠειρ). 99
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 294/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). ΕΤΒΑ. Ειδικό καθεστώς σχετικά με τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσό. Σύναψη συμβάσεων χωρίς υποχρεωτική παράσταση δικηγόρου. Συνταγματική κατοχύρωση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Περιορισμοί αυτής για λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος. Αρχή της αναλογικότητας. Προϋποθέσεις εφαρμογής της στο νομοθέτη. Περιορισμός της αμοιβής των υποθηκοφυλάκων για πράξεις

- της ΕΤΒΑ. Κρίση ότι είναι νόμιμοι οι περιορισμοί αυτοί ως προς τα δικαιώματα των υποθηκοφυλάκων, γιατί συμβάλλουν στην πραγμάτωση των σκοπών της ΕΤΒΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 266/2007 απόφαση ΕφΘράκης). (Παρατηρήσεις Ν. Κατηφόρη ΕΠολΔ 2011/601). 101
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 346/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Κληρονομία. Καταπίστευμα. Οικογενειακό καθολικό καταπίστευμα και καταπίστευμα του περιλιμπανομένου. Δικαιώματα και υποχρεώσεις κληρονόμου και δικαιώματα καταπιστευματοδόχου σε κάθε περίπτωση. Αγωγή αναγνώρισης κληρονομικού δικαιώματος. Διαθήκη μεγάλου έλληνα συγγραφέα που συνέστησε οικογενειακό καταπίστευμα του περιλιμπανομένου με κληρονόμο τη σύζυγό του η οποία μεταβίβασε στο θετό υιό της λόγω γονικής παροχής τα πνευματικά δικαιώματα από τα έργα του συζύγου της. Απορριψη της αγωγής των κληρονόμων. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 842/2008 αποφάσεως ΕφετΑθ. 106
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 347/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Πίνακας κατάταξης. Ανακοπή κατ' αυτού. Περιεχόμενο του εννόμου συμφέροντος του ανακόπτοντος. Αντικείμενο της συγκεκριμένης δίκης. Στην προκειμένη περίπτωση η ανακοπή ασκείται από εγχειρόγραφο δανειστή κατά των εξόδων της εκτέλεσης που καταλογίσθηκαν στον επισπεύδοντα δανειστή. ΑΤΕ προνόμιο αυτής. Ενέχυρο υπέρ της ΑΤΕ. Προηγείται και των ειδικών προνομίων του ΚΠολΔ Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση γιατί έκρινε ότι τα προνόμια της ΑΤΕ προηγούνται και των εξόδων της εκτέλεσης. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 1595/2000 ΕφΘεσ). 110
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1295/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Δικαιώματα που δημιουργούνται αφ' ενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφ' ετέρου επί του οικοπέδου και των κοινοχρήστων μερών. Εννοιολογικός προσδιορισμός αφ' ενός του ορόφου και αφ' ετέρου του διαμερίσματος ορόφου. Δυνατότητα ανεγέρσεως μελλοντικών ορόφων. Προσδιορισμός των κοινοχρήστων μερών του ακινήτου. Πιλοτή. Καθεστώς που διέπει αυτή. Κατ' αρχήν θεωρείται κοινόχρηστος χώρος. Προϋποθέσεις με τις οποίες αποτελεί αυτοτελή διηρημένη ιδιοκτησία. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 3543/2008 απόφαση ΕφΑθ). 112
- ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 206/2010. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης κτηματολογικής εγγραφής. Ένδειξη "άγνωστος ιδιοκτήτης". Ο κύριος μπορεί να υποβάλει αίτηση ενώπιον του κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και να ζητήσει τη διόρθωση του κτηματολογικού φύλλου. Αντικείμενο της δίκης είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του εγγραπτού δικαιώματος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, καθώς η εγγραφή "άγνωστος ιδιοκτήτης" δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση. Στη δίκη αυτή δεν μπορεί να μεταφερθεί η κατ' αντιδικία κρίση της αναγνώρισης κυριότητας. Το δικαστήριο ερευνά παρεμπιπτόντως την ύπαρξη του δικαιώματος επί του ακινήτου. Το δικαίωμα μπορεί να αποκτάται με πρωτότυπο ή παράγωγο τρόπο. Αν ο νομοθέτης ήθελε να αποκλείσει από τη διαδικασία της κτηματογράφησης την εγγραφή του δικαιούχου με πρωτότυπο τρόπο κτήσης κυριότητας, θα το έπραττε με ρητή διάταξη. Απορρίπτεται το αίτημα περί αναγνώρισης της κυριότητας. Δεκτή η αίτηση ως προς τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής και την αναγραφή στο κτηματολογικό φύλλο του αληθούς κυρίου, που απέκτησε την κυριότητα με έκτακτη χρησικτησία. Έκτακτη χρησικτησία. Προϋποθέσεις. Κατοχή του ακινήτου με διάνοια κυρίου για είκοσι χρόνια. Το πνευματικό στοιχείο της νομής, η

- διάνοια κυρίου, υποδηλώνεται είτε ρητώς είτε σιωπηρώς με πράξεις που επιχειρεί ο ιδιοκτήτης του πράγματος ή ο αντιπρόσωπός του. Κτήση της νομής. Η νομή μπορεί να αποκτηθεί με παράδοση που γίνεται με τη βούληση του νομέα. Η υλική παράδοση είναι σύμβαση άτυπη και αφηρημένη, ακόμη και αν πρόκειται για τη νομή ακινήτου. Στην έκτακτη χρησικτησία ο νομέας μπορεί να συνυπολογίσει στο δικό του χρόνο νομής το χρόνο νομής του δικαιοπαρόχου του, έστω και αν η μεταβίβαση της νομής έγινε ατύπως και η αιτία της είναι άκυρη. Παράδοση της νομής του ακινήτου από την ένωση προσώπων στο κατά μετατροπή σωματείο. 119
- ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ** Υπ' αριθ.418/2010. Επικαρπία. Παύει να υπάρχει με το θάνατο του επικαρπωτή και έκτοτε ο ψιλός κύριος αποκτά πλήρη κυριότητα. Δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του επικαρπωτή, εκτός αν ορίσθηκε διαφορετικά. Σε περίπτωση που ο ψιλός κύριος είναι και κληρονόμος του επικαρπωτή, η μεταβίβαση της επικαρπίας στον ψιλό κύριο γίνεται λόγω της ιδιότητάς του ως ψιλού κυρίου και όχι ως κληρονόμου. Εφόσον στη συστατική δικαιοπραξία δεν έχει ορισθεί διαφορετικά, η επικαρπία παύει να υφίσταται με το θάνατο του επικαρπωτή και ο ψιλός κύριος αποκτά την πλήρη κυριότητα, δικαιούμενος να επιδιώξει τη δικαστική αναγνώρισή της, σε περίπτωση αμφισβήτησως, καθώς και την απόδοση του πράγματος, αν αυτό παρακρατείται. Αν κατασχεθεί και εκπλειστηριασθεί η ψιλή κυριότητα και κατόπιν, μετά τον πλειστηριασμό, αποσβεσθεί η επικαρπία λόγω θανάτου του επικαρπωτή, ο υπερθεματιστής αποκτά αυτοδικώς και τις εξουσίες του επικαρπωτή, από και με μόνη την απόσβεση της επικαρπίας, ως δικαιούχος του δικαιώματος της κυριότητας..... 123
- ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 46/2010 (Πολ.). Ιδιόγραφη διαθήκη. Πότε είναι άκυρη. Εφόσον στην κληρονομιά περιλαμβάνεται ακίνητο, η σχετική αναγνωριστική αγωγή πρέπει να μεταγραφεί στο οικείο Υποθηκοφυλακείο για το παραδεκτό της. Δεν χρειάζεται το ίδιο όμως για την αναγνώριση της ακυρότητας της διαθήκης, ούτε πιστοποιητικό της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Στοιχεία για το ορισμένο του σχετικού δικογράφου. Περίπτωση ακύρου ιδιόγραφης διαθήκης, εφόσον ο διαθέτης ανέγραψε το κύριο όνομα και επώνυμό του πριν από το κείμενο της διαθήκης, αλλά παρέλειψε να θέσει την υπογραφή του στο τέλος του κειμένου. 124
- ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ** Υπ' αριθ. 46/2010 (Μον.). Κτηματογράφηση-κτηματολόγιο. Πολιτική Δικονομία. Ανακριθής πρώτη εγγραφή στο κτηματολογικό βιβλίο κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες. Διόρθωση της πρώτης εγγραφής. Άσκηση αγωγής αναγνωριστικής της κυριότητας αποκτηθείσα με χρησικτησία, και δη έκτακτη, και διόρθωσης της ανακριθούς πρώτης εγγραφής. Προθεσμία ασκήσεως αγωγής. Έναρξη προθεσμίας. Κοινοποίηση, με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως, στον Προϊστάμενο του οικείου Κτηματολογίου. Δέχεται την αγωγή και διατάσσει τη διόρθωση..... 129
- ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΣΥΡΟΥ** Υπ' αριθ. 46/2010 (Μον. ειδική διαδικασία). Οριζόντια ιδιοκτησία. Εθιμικό δίκαιο Κυκλάδων. Ορισμοί. Η δημιουργία οριζόντιων ιδιοκτησιών, είχε ως χαρακτηριστικό την ύπαρξη αυτοτελών κατ' όροφο ιδιοκτησιών χωρίς την ύπαρξη χώρων, που ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους κυρίους των επιμέρους ορόφων. Μετά την εισαγωγή του ΑΚ η ήδη συσταθείσα κατά το κυκλαδικό έθιμο αποκλειστική κυριότητα επί ορόφου οικοδομής δεν διέπεται άνευ ετέρου από το Ν. 3741/1929. Απαιτείται νόμιμη σύσταση. Η ενάγουσα είχε αποκτήσει τον ανώγειο όροφο οικοδομής. Με την κρινόμενη αγωγή που εισάγεται κατά την διαδικασία του 17 παρ. 2 ΚΠολΔ ζητά να αρθούν οι διαταράξεις της συ-

γκυριότητάς της τόσο στον όροφο όσο και στα κοινά μέρη της οικοδομής από την εναγομένη. Απορρίπτει αγωγή. Η οικοδομή δεν διέπεται από τον ν. 3741/1929 ακόμα και αν έγινε μνεία σε αυτόν στο μεταβιβαστικό προς αυτήν συμβόλαιο αφού χρειάζεται η σύμπραξη όλων των συνιδιοκτητών. Ισχύει το εθνικό δίκαιο. Αρμόδιο το Πολυμελές Πρωτοδικείο αλλά αφού η αγωγή δεν έχει εγγραφεί η αγωγή στα βιβλία διεκδικήσεων την απορρίπτει.	132
ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ	
Εταιρεία Συμβολαιογράφων Ελευθερία Αποστολοπούλου – Βαρδάκη και Γεώργιος Θ. Αποστολόπουλος	137

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

**ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 36 07 132, 210 38 20 148
Fax: 210 38 20 148
e-mail: info@typografio.gr

Μετά την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 30 του Ν. 4507/1966, η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στον φορέα 17-130 (υποθηκοφυλακεία) και τον ΚΑΕ 08000843.
